

Gemeente **Heerde**

Jaarstukken 2021

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	5
Leeswijzer	8
Kaders	9
Voorwoord.....	13
Rekening op hoofdlijnen /analyse exploitatieresultaat	14
Resultaatbestemming.....	18
Impact coronacrisis.....	21
Jaarverslag.....	23
1. Bestuur.....	24
Collegeprogramma Bestuur	24
Bestuur	38
Veiligheid	42
BBV-indicatoren programma Bestuur	45
2. Bedrijfsvoering	47
Collegeprogramma Bedrijfsvoering	47
Financiën.....	60
Uitvoering Grondbeleid	61
Burgerzaken	62
Basisregistratie	64
Streekarchivariaat	65
3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	67
Collegeprogramma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	67
Duurzaamheid.....	100

Economie	103
Toerisme	106
Bouwen en wonen	107
Ruimtelijke ontwikkeling	110
Accommodaties	113
Beheer en onderhoud	115
Bosbeheer	126
BBV-Indicatoren programma (Openbare) ruimte, wonen en ondernemen	127
4. Sociaal maatschappelijk	131
Collegeprogramma Samenleving	131
Onderwijs en educatie	146
Onderwijshuisvesting	147
Kunst, cultuur en media.....	149
Sport	150
Accommodaties SMV	151
Informatie en toegang sociaal domein	154
Jeugdhulp individuele voorziening	155
STIP	156
Jeugdhulp overige voorzieningen	158
Participatie en werk	160
Inkomen	161
Wmo maatwerkvoorzieningen.....	163
Wmo algemene voorzieningen	165
BBV-indicatoren programma Sociaal maatschappelijk.....	168
Overzicht overhead	175

Algemene dekkingsmiddelen.....	178
Onvoorzien	182
Paragrafen	183
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersplan	184
Paragraaf Grondbeleid.....	199
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	207
Paragraaf Verbonden partijen	210
Paragraaf Lokale heffingen.....	215
Paragraaf Financiering	217
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	223
Jaarrekening	231
Grondslagen voor waardering	232
Begrotingsrechtmatigheid.....	235
Balans.....	237
Toelichting op de balans.....	239
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	260
Gebeurtenissen na balansdatum.....	262
Overzicht van baten en lasten.....	263
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma	265
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT)	267
Overzicht SiSa	270
Overzicht Taakvelden	283
Bijlagen	285

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 '**kaders**' is ingegaan op de vorm en de inhoud van de jaarstukken.

De '**controleverklaring van de accountant**' is opgenomen in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 '**rekening op hoofdlijnen / analyse exploitatieresultaat**' is op hoofdlijnen een toelichting gegeven op de financiële stand van zaken en is voor de grotere afwijkingen een analyse van het exploitatieresultaat opgenomen (richtlijn: afwijkingen > € 100.000,-).

Bij hoofdstuk 5 '**resultaatbestemming**' is aangegeven hoe er wordt omgegaan met het positieve resultaat van 2021.

In de daaropvolgende onderdelen komen de '**programma's**' en de '**paragrafen**' aan de orde (jaarverslag).

Tenslotte is bij de jaarrekening de '**balans plus toelichting**' en de voorgeschreven financiële onderdelen en bijlagen opgenomen.

Kaders

Financiële kaders

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat dat de raad de jaarstukken opstelt die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de door de raad gedefinieerde en bij de 'leeswijzer' genoemde programma's en paragrafen.

De programma's zijn een samenhangende verzameling van producten en activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en effecten. Hieraan zijn prestatie-indicatoren gekoppeld (bron: Waarstaatjegemeente.nl). Het programmaplan bevat ook een overzicht van de baten en lasten. De eisen hiervoor zijn opgenomen in artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarnaast heeft de gemeenteraad een financiële verordening vastgesteld waarin nadere kaders zijn gesteld ten aanzien van planning, budgetbewaking en rapportage. Jaarlijks wordt voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding een perspectiefnota vastgesteld waarin het nieuw/gewijzigd beleid en de financiële uitgangspunten zijn opgenomen. Tevens vinden op dat moment budgetbijstellingen plaats (realistisch ramen) indien noodzakelijk.

Indeling jaarstukken

Jaarverslag

Het jaarverslag is ingedeeld in vier programma's en zeven verplichte paragrafen. Deze indeling is afgestemd op het collegeprogramma. Het jaarverslag is verder onderverdeeld in producten en subproducten. Op subproductniveau wordt er een toelichting gegeven op (financiële) afwijkingen ten opzichte van de raming. Doordat nu op een lager niveau wordt gerapporteerd kan met één boekwerk worden volstaan.

De programma's zijn gekoppeld aan de portefeuilles van de burgemeester en wethouders en zijn respectievelijk:

1. Bestuur;
2. Bedrijfsvoering;
3. Ruimte, ondernemen en wonen;
4. Sociaal Maatschappelijk.

Tezamen vormen deze het programmaplan, dat zowel de inhoud (doelen en middelen) van de begroting als de verdeling van baten en lasten bevat. Binnen dit plan is een totaal van enkele honderden maatregelen gedefinieerd: investeringen, lopende activiteiten, projecten en klussen die u op de beleids- en beheersagenda heeft geplaatst. Over deze maatregelen zal met regelmaat gerapporteerd worden aan management, college en raad, binnen ieders respectievelijke verantwoordelijkheden en informatiebehoefte.

In de BBV-richtlijnen is opgenomen dat de apparaats- en personeelskosten die niet direct betrekking hebben op het primaire proces niet mogen worden verwerkt in het uurtarief maar als 'overheadkosten' apart inzichtelijk moeten worden gemaakt. Daarnaast moeten de 'algemene dekkingsmiddelen' en de raming voor 'onvoorzien' afzonderlijk worden getoond.

Deze onderdelen zijn toegevoegd na de programma's:

- Overzicht overhead;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Onvoorzien.

De paragrafen geven elk vanuit een ander perspectief een doorsnede van de begroting. Op punten zijn de paragrafen tamelijk technisch van aard. De volgende (verplichte) paragrafen zijn in dit boekwerk opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Grondbeleid;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Verbonden partijen;
- Lokale heffingen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering.

Jaarrekening

De jaarrekening is hoofdzakelijk financieel van aard en bestaat uit de balans van de gemeente plus een uitgebreide toelichting hierop. Verder is een overzicht van baten en lasten opgenomen en is een onderbouwing gegeven op de mutaties van de reserves en voorzieningen. Tenslotte is een aantal verplichte bijlagen toegevoegd.

Overzicht programma's en producten

Bestuur

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Bestuur	L. Liefers	J. W. Wiggers
Veiligheid	M. Siliakus	J. W. Wiggers

Bedrijfsvoering

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Financiën	L. Liefers	W.I. Meijer
Uitvoering grondbeleid	L. Liefers	W.I. Meijer
Burgerzaken	R. v.d. Veen	J. W. Wiggers
Basisregistratie	I. Bron	Y. Cegerek
Streekarchivariaat	I. Bron	J. W. Wiggers

Ruimte, ondernemen en wonen

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Duurzaamheid	M. Siliakus	W.I. Meijer / Y. Cegerek
Economie	M. Siliakus	W.I. Meijer
Toerisme	M. Siliakus	W.I. Meijer
Bouwen en wonen	M. Siliakus	S. Nienhuis
Ruimtelijke ontwikkeling	M. Siliakus	S. Nienhuis
Accommodaties	W. Blankvoort	W.I. Meijer/Y. Cegerek/S. Nienhuis
Gebiedsontwikkeling	W. Blankvoort	W.I. Meijer
Beheer en onderhoud	W. Blankvoort	Y. Cegerek
Bosbeheer	W. Blankvoort	Y. Cegerek

Sociaal Maatschappelijk

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Preventie	H. Pander	S. Nienhuis
Onderwijs en educatie	H. Pander	S. Nienhuis
Onderwijshuisvesting	L. Liefers	S. Nienhuis
Kunst, cultuur en media	H. Pander	Y. Cegerek
Sport	H. Pander	S. Nienhuis
Accommodaties SMV	L. Liefers	S. Nienhuis
Informatie en toegang sociaal domein	H. Pander	S. Nienhuis
Jeugdhulp individuele voorzieningen	H. Pander	S. Nienhuis
Jeugdhulp overige voorzieningen	H. Pander	S. Nienhuis
Participatie en werk	H. Pander	Y. Cegerek
Inkomen	H. Pander	Y. Cegerek
Wmo maatwerkvoorzieningen	H. Pander	S. Nienhuis
Wmo algemene voorzieningen	H. Pander	S. Nienhuis

Overhead

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Dienstverlening ambtelijke organisatie	L. Liefers	Y. Cegerek
Huisvesting	L. Liefers	Y. Cegerek
Facilitair	L. Liefers	Y. Cegerek
Personeel en organisatie	L. Liefers	Y. Cegerek
Informatisering en automatisering	I. Bron	Y. Cegerek

Financiën	L. Liefers	W.I. Meijer
Elektronische dienstverlening	I. Bron	Y. Cegerek
Overheadtoerekening	L. Liefers	Y. Cegerek

Algemene dekkingsmiddelen

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Algemene dekkingsmiddelen	L. Liefers	W.I. Meijer

Onvoorzien

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Onvoorzien	L. Liefers	W.I. Meijer

Prestatie-indicatoren

Landelijk is er een set van prestatie-indicatoren ontwikkeld die verplicht in de jaarstukken is opgenomen. Door het verplichte karakter wordt de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten verbeterd. Genoemde prestatie-indicatoren zijn hoofdzakelijk opgenomen bij de desbetreffende programma's (34 in totaal) en zijn afkomstig van de website Waarstaatjegemeente.nl. Bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn financiële indicatoren toegevoegd en bij de paragraaf Bedrijfsvoering zijn indicatoren opgenomen voor de formatie en bezetting (onderdeel personeelsbeleid) en voor het overheadpercentage (onderdeel planning & control).

De indicatoren zijn ontwikkeld door de commissie BBV en de commissie Depla en zijn voor iedere gemeente gelijk. Deze indicatoren worden regelmatig gecontroleerd en geactualiseerd.

Voorwoord

Als we terugblikken op 2021 zijn er overeenkomsten met 2020. Beide jaren zullen we ons herinneren als jaren waarin de Coronapandemie een groot stempel zette op ons leven en ons werk voor de inwoners. Veel werkzaamheden konden gelukkig voortgang krijgen. Tegelijk kunnen we vaststellen dat onze aandacht vaak volledig werd opgeslokt door het bestrijden van Corona, waardoor werkzaamheden niet uitgevoerd of vertraagd of ten dele werden opgepakt. Dat zien we terug bij het opmaken van deze Jaarrekening. Bij de najaarsnota werd al een overschot aangekondigd. En nu we kunnen terugblikken resteert een flink positief, incidenteel resultaat.

Het college stelt voor een deel van het jaarrekeningoverschot mee te nemen naar 2022, toe te voegen aan de reserve en een belangrijk deel te reserveren voor het door de gemeenteraad zo zeer gewenste project de Noordgouw. Dat verbetert enerzijds onze financiële positie en biedt anderzijds ruimte voor actuele vraagstukken.

Als de boeken sluiten, blik je terug en maak je de balans op. Wat is er goed gegaan, wat kon beter, wat laten we achter ons. Dat hebben we als college ook gedaan.

De Jaarrekening is zoals gebruikelijk opgezet volgens de bekende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De financiële overzichten worden – zoals de raad dat graag ziet – op product- en subproductniveau gepresenteerd. Bovendien presenteren we deze rekening volledig digitaal in de inmiddels vertrouwde app (heerde.begrotingsapp.nl).

Wij zien uit naar een plezierig en constructief debat met uw raad over deze jaarrekening 2021.

Namens het college van B&W,

Wolbert Meijer
Wethouder Financiën

Rekening op hoofdlijnen / analyse exploitatieresultaat

Opnieuw is er een jaar afgesloten dat sterk is beïnvloed door de Coronapandemie. Net als in 2020 zijn hierdoor tal van (beleids)voornemens nog niet uitgevoerd of vertraagd. Ook qua jaarrekeningresultaat zijn er overeenkomsten. Het jaar 2021 is afgesloten met een positief resultaat van **€3.346.000,-**, 2020 sloot met een positief saldo van €2.575.000,-. In het najaar was de verwachting nog dat er aan het eind van het jaar €305.000,- zou worden overgehouden. Onderstaand is op hoofdlijnen aangegeven waarom het rekeningresultaat zoveel hoger is als was ingeschat.

Bij het programma **Bestuur** zijn er weinig bijzonderheden te melden. De grotere budgetafwijkingen die er zijn hebben een directe relatie met Corona en zijn opgenomen in het separate Corona-overzicht. Ook is de bijstelling van de pensioenvoorziening (ex)bestuurders relatief gering; hieraan is €33.000,- toegevoegd. De licht stijgende rente maakte een hogere toevoeging aan deze voorziening overbodig.

De enige afwijking bij het programma **Bedrijfsvoering** is het gevolg van tegenvallers bij Grondexploitatie. Het werkelijke resultaat was €181.000,- lager dan verwacht. Dit komt door een foutieve winstbepaling bij de Bovenkamp uit 2020 gecombineerd met een lastige winstbepaling vooraf voor dit onderdeel.

De verkoop van de percelen aan de Zwarteweg en de Zwolseweg zorgen bij het programma **Ruimte** tezamen voor een opbrengst na aftrek van de boekwaarden van €638.000,-. Volledige zekerheid over deze transacties kwam pas laat in het jaar, hierdoor was het niet meer mogelijk om de begroting aan te passen. In de openbare ruimte is er, net als in 2020, geld overgehouden. Door uitgestelde investeringen van het wagenpark, lagere onderhoudskosten voor kunstwerken en verkeersmaatregelen en geringere verwerkingskosten van slib is er in totaliteit €215.000,- minder uitgegeven.

De legesinkomsten waren dit jaar €22.000,- hoger dan de raming. Tenslotte is er, door het continue uitstellen van de invoering van de Omgevingswet, €149.000,- van dit budget overgehouden. De raad wordt voorgesteld om dit geld naar 2022 over te hevelen.

De grootste meevaller die meteen opvalt bij het programma **Sociaal Maatschappelijk** is de ontvangst van €371.000,- voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW) van de gemeente Apeldoorn. Daarnaast is bij dit programma op meerdere onderdelen geld overgehouden. Veelal is dit direct of indirect het gevolg van de beperkingen als gevolg van Corona. Dit geldt vooral voor individuele jeugdhulp (€106.000,-), maatwerk/eigen bijdragen Wmo (€123.000,-) en Basismobiliteit (€65.000,-). Ook is de verbreding van de Beheerstichting De Heerd, waarvoor bij de begroting 2021 extra geld beschikbaar is gesteld, nog niet volledig afgerond. Van dit budget is €102.000,- niet uitgegeven.

De totale **apparaatskosten** (personeel/huisvestingfacilitair/ICT) waren €24.000,- hoger dan de raming. Voor huisvestings- en facilitaire kosten was er een voordeel van €170.000,- door het vele thuiswerken en door lagere energie- en onderhoudskosten bij het raadhuis, gemeentekantoor en de gemeentewerf. De ICT-kosten kwamen €115.000,- boven de begroting uit door de versnelde invoer van MS-Teams en andere noodzakelijke aanpassingen om het hybride werken te verbeteren. Aan personeel en personeel gerelateerde kosten is €79.000,- meer betaald.

Bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** is er €915.000,- meer aan algemene uitkering ontvangen. Deze grote meevaller was opgenomen in de september- en decembercirculaire en kwam te laat om nog te verwerken bij de Najaarsnota 2021.

Tenslotte is er nog €151.000,- minder aan Corona kosten uitgegeven dan als bijdragen van het rijk/provincie is ontvangen. Een overzicht van deze kosten en opbrengsten is opgenomen bij het onderdeel 'Impact Coronacrisis'.

Positieve afwijkingen

Verkoop percelen Zwarteweg en Zwolseweg (incidenteel €638.000,-) voorzienbaar najaarsnota: **deels**)

Na jaren van voorbereiding is uiteindelijk het terrein met opstallen van de voormalig ambulancepost aan de Zwarteweg verkocht. Deze verkoop heeft afgerond €612.000,- opgeleverd. Echter de nog aanwezige boekwaarde op deze locatie van €159.000,- moet hierop nog in mindering worden gebracht, zodat het uiteindelijke resultaat op dit perceel €453.000,- bedraagt. Daarnaast is het pand aan de Zwolseweg 51 verkocht, hiervoor is €186.000,- ontvangen.

Beheer en onderhoud (incidenteel €246.000,- voorzienbaar najaarsnota: **deels**)

De kosten voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn opnieuw lager uitgekomen dan begroot. Als gevolg van uitgestelde investeringen voor het wagenpark is er €87.000,- op kapitaallasten bespaard. Verder is er €60.000,- minder aan onderhoudskosten voor kunstwerken uitgegeven doordat er bruggen over het Apeldoorns kanaal zijn vervangen waar voorheen jaarlijks onderhoud aan werd uitgevoerd. Op openbaar groen is €60.000,- bespaard door lagere inhuurkosten, minder kosten voor maaiwerk en de bestrijding van de eikenprocessierups. Tevens is er €23.000,- minder besteed aan verkeersmaatregelen en is er €16.000,- overgehouden op de verwerkingskosten van slib.

Omgevingswet (incidenteel €149.000,- voorzienbaar najaarsnota: **deels**)

Opnieuw is de invoerdatum van de Omgevingswet door het Rijk uitgesteld. Hierdoor is er €149.000,- van het beschikbaar gestelde budget overgehouden. De raad zal worden voorgesteld om dit geld bij de resultaatbestemming naar 2022 over te hevelen.

Opvang en beschermd wonen (incidenteel €371.000,- voorzienbaar najaarsnota: **deels**)

De gemeente Apeldoorn heeft minder geld uitgegeven van het regionale budget voor Opvang en beschermd wonen. Afgesproken is dat deze overgebleven gelden naar rato naar de deelnemende gemeenten worden overgemaakt. Voor de gemeente Heerde betekent dit een meevaller van €371.000,-. De raad zal worden voorgesteld om dit geld bij de resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve 'sociaal domein'.

Diverse onderschrijdingen sociaal domein a.g.v. beperkingen Corona (incidenteel €396.000,- voorzienbaar najaarsnota: **deels**)

Bij het sociaal domein is er minder uitgegeven aan jeugdhulp, basismobiliteit en Wmo als gevolg van de maatregelen / beperkingen die het Corona-virus met zich meebracht. De gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet geheel duidelijk maar de verwachting is wel dat hier voor een belangrijk deel een inhaalslag op moet plaatsvinden met toekomstige meerkosten tot gevolg.

Algemene uitkering (incidenteel €915.000,- voorzienbaar najaarsnota: **nee**)

Bij de september- en decembercirculaire 2021 is er € 805.000,- meer aan algemene uitkering ontvangen dan geraamd. Daarnaast waren de specifieke uitkeringen (peuterspeelzaalwerk/WSW/reïntegratie/inburgering) tezamen ook nog eens €110.000,- hoger. Deze mutaties waren te laat bekend in het jaar en konden daarom niet meer worden verwerkt in de begroting.

Negatieve afwijkingen

Grondexploitatie (incidenteel €181.000,- voorzienbaar najaarsnota: **nee**)

Bij project Bovenkamp 2 is in de winstberekening een terugname van de winst van vorig jaar verwerkt. Dit komt doordat in 2019 een kavel op den Oever was verkocht, welke in de grondexploitatie 2019 met een onjuiste kavel was verrekend. Door de wisseling van de planeconoom van boekjaar 2019 naar 2020 is niet meer te achterhalen op welke regel in de exploitatie de verkoop was verrekend. Vervolgens waren de te realiseren verkopen op den Oever in de grondexploitatie 2020 aangepast naar de waardes volgens de kavelpaspoorten, waarbij de verkoop 2019 nogmaals is verwerkt. Hierdoor is in feite een dubbele verkoop ontstaan en was vorig jaar een hogere winstneming gerealiseerd. Door deze constatering in 2021 is sprake van winstterugname van vorig jaar. Deze ontwikkeling heeft verder geen effect op het totale projectresultaat, maar wel op de tussentijdse winstnemingen.

Automatiseringskosten (incidenteel €115.000,- voorzienbaar najaarsnota: **nee**)

De ICT-kosten overschrijden met €115.000,- de begroting. Dit komt door een negatief resultaat bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O. Het voortijdig vertrek van de manager én de extra kosten die gemaakt zijn voor de versnelde invoering van MS Teams verklaren deze overschrijding. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie voor de implementatie van het M2A-project. Deze kosten waren deels bij de Perspectiefnota 2021-2024 geraamd, op dat moment werd er al een stijging van de ICT-kosten voorzien.

Voorlopig rekeningresultaat 2021 (conform Najaarsnota 2021)	€305.000
---	----------

Meevallers

Verkoop Zwarteweg / Zwolseweg	€638.000
Beheer en onderhoud Openbare Ruimte	€246.000
Omgevingswet	€149.000
Opvang en beschermd wonen	€371.000
Onderschrijdingen Sociaal Domein a.g.v. Corona	€396.000

Algemene uitkering	€915.000
Corona	€151.000
<u>Tegenvallers</u>	
Grondexploitatie	-/- €181.000
Automatiseringskosten	-/- €115.000
<u>Kleinere afwijkingen (toegelicht bij betreffende producten)</u>	
Dotatie voorziening (ex)bestuurders	€86.000
Vergunning & toezicht bouwen	€78.000
Basismobiliteit	€66.000
Gemeentekantoor	€91.000
Diversen	<u>€150.000</u>
Totaal	€3.346.000

Resultaatbestemming

Het jaar 2021 is afgesloten met een positief resultaat van **€3.345.528,-**. Dit resultaat bestaat voor €3.267.299,- uit een positief resultaat uit de reguliere exploitatie en voor €78.229,- uit een positief resultaat van de grondexploitatie.

Over te hevelen (restant)budgetten

1. Bijdrage streekarchivariaat (€8.000,-)

Voor de restauratie van het historisch archief hebben diverse gesprekken met aanbieders plaatsgevonden, met als resultaat dat het offertebedrag uiteindelijk naar beneden is bijgesteld. Hierdoor kon de opdracht pas in 2022 worden getekend en vindt de feitelijke uitvoering ook in dat jaar plaats. Voorgesteld wordt daarom om het in 2021 beschikbaar gestelde budget naar 2022 over te hevelen.

2. Duurzaamheid €23.000,-)

Op het reguliere budget van Duurzaamheid is in 2021 €23.000,- overgehouden. Voorgesteld wordt om dit in 2022 in te zetten voor het plaatsen van laadpalen in de buurt van gemeentelijke gebouwen. Op korte termijn worden hiervoor offertes ontvangen en kan, nadat er een akkoord is gegeven op de overheveling van dit restantbudget, de opdracht voor plaatsing worden verleend.

3. Toekomst Bestendige Bedrijventerrein (€35.000,-)

Door de Coronapandemie heeft het project 'Toekomst Bestendige Bedrijventerreinen' vertraging opgelopen. Het was hierdoor niet mogelijk om met de ondernemers de juiste afspraken te plannen zodat er (vervolg)stappen konden worden gezet om voor fase 1 en 2 subsidie aan te vragen bij de provincie. Het is de bedoeling om in de eerste helft van 2022 deze vertraging in te lopen. Voorgesteld wordt daarom om het resterende bedrag van €25.000,- naar 2022 over te hevelen. Daarnaast wordt voorgesteld om het resterende budget van €10.000,- voor het steunfonds voor ondernemers naar 2022 over te hevelen.

4. Kavelpaspoort / betaalbare woningbouw (€14.000,-)

Voorgesteld wordt om het beschikbare budget voor het Kavelpaspoort ad. €10.000,- over te hevelen en ook in 2022 in te zetten voor het woonwagencentrum Krimpenbos (alternatieve woonvorm). In 2021 is hiermee een begin gemaakt, afronding ervan vindt in 2022 plaats. Daarnaast is er bij de Najaarsnota 2021 een bedrag van €6.500,- beschikbaar gesteld voor een onderzoek naar betaalbare woningbouw. Fase 1 hiervan is in 2021 afgerond. Fase 2 is nog niet gestart aangezien er enige vertraging in het proces is ontstaan doordat een verdiepende vraag nader is onderzocht/onderbouwd. Voorgesteld wordt om het resterende budget van €4.000,- naar 2022 over te hevelen zodat in dit jaar het gehele onderzoek kan worden afgerond.

5. Omgevingsvisie (€22.000,-)

De Omgevingsvisie is in ontwikkeling en vervangt na vaststelling de huidige structuurvisie Heerde 2025. Het streven is om in de tweede helft van 2022 de Omgevingsvisie te laten vaststellen door de gemeenteraad. Het resterende budget ad. €22.000,- is voornamelijk nodig

voor het adviesbureau dat de gemeente helpt bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Voorgesteld wordt daarom om het resterende budget naar 2022 over te hevelen.

6. Omgevingswet (€149.000,-)

Door het continu uitstellen van de ingangsdatum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de invoeringswerkzaamheden ook doorgeschoven en resteert er nog €149.000,- van het incidentele budget. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2022 over te hevelen zodat dit geld dan kan worden ingezet voor deze uitgestelde werkzaamheden.

7. Onderzoek vliegveld Lelystad (€10.000,-)

Naar aanleiding van de motie van gemeenteraad over het mogelijk uitvoeren van extra onderzoek naar stikstof en geluid is €10.000,- gereserveerd. Dit onderzoek is vooralsnog niet opgepakt, omdat vanuit andere overheidsorganisaties in de tussentijd ook onderzoeken zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt om het resterende budget naar 2022 over te hevelen, zodat alsnog onderzoek kan worden uitgevoerd als dit noodzakelijk is.

8. Subsidie geluidssanering (€6.000,-)

Dit betreft een incidenteel restantbudget waarvan wordt voorgesteld om dit in 2022 in te zetten voor het afronden van de laatste geluidssaneringsprojecten.

9. Innovatiebudget / voorbereidings-/communicatiebudget STIP (€59.000,-)

Voor de opstartfase van STIP was er, naast structurele gelden, ook éénmalig budget beschikbaar gesteld. Van dit geld resteert nog €59.000,-. Hiervan wordt voorgesteld om dit budget naar 2022 over te hevelen zodat de afrondingsfase goed kan worden afgehecht.

10. Projecten Move It / Opladers (€16.000,-)

Voor de projecten 'Move It' en 'Opladers' is er een meerjarige subsidie ontvangen; deze gelden worden gedurende de jaren langzamerhand uitgegeven. Voorgesteld wordt daarom om deze budgetten naar 2022 over te hevelen.

11. Versterking ondersteuning wijkteams (€32.000,-)

Vanuit de Decemercirculaire 2021 zijn er door het rijk gelden beschikbaar gesteld voor het versterken van de ondersteuning van wijkteams. Het doel hiervan is om extra uitvoeringscapaciteit in te zetten om de coördinatie tussen verschillende soorten GGZ ondersteuning in het sociaal domein te verbeteren en om het lokale uitvoeringsteam op het gebied van GGZ-kennis te versterken. Doordat deze gelden zo laat in 2021 beschikbaar zijn gesteld was het niet mogelijk om hier in dit jaar al uitvoering aan te geven. Voorgesteld wordt daarom om dit budget naar 2022 over te hevelen.

12. Impuls integraal werken (€26.000,-)

Dit budget is ook in de Decemercirculaire 2021 beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt om dit geld naar 2022 over te hevelen en in te zetten voor capaciteitsuitbreiding van thuisbegeleiders.

Wanneer bovengenoemde restantbudgetten, in totaliteit €400.000,-, naar 2022 worden overgeheveld, dan resteert er nog een te bestemmen resultaat van €2.945.528,-. Voorgesteld wordt om:

- Een bedrag van €50.000,- toe te voegen aan de WW voorziening college;
- De ontvangen gelden van de gemeente Apeldoorn voor opvang en beschermd wonen ad. €371.000,- toe te voegen aan de reserve MOBW/sociaal domein;
- Een bedrag van €2.100.000,- toe te voegen aan een nieuw te vormen investeringsreserve 'De Noordgouw';
- Het positieve resultaat van de Corona middelen ad €150.862,- toe te voegen aan de 'reserve Corona';
- Het resterende positieve resultaat ad. €273.666,- toe te voegen aan de 'algemene reserve'.

Impact coronacrisis

Bestuur	
Extra BOA-toezicht	€ 99.551
Toezicht naleving Corona toegangsbewijzen	€ 30.566
Meerkosten verkiezingen	€ 36.784
Lagere uitgifte reisdocumenten	€ 9.673
Bedrijfsvoering	
Extra accountantskosten	€ 9.000
Ruimte, Wonen en Ondernemen	
Derving leges pachten weekmarkt	€ 10.739
Sociaal Maatschappelijk	
Compensatie Cultuurplein	€ 12.825
Activiteiten jeugdwerk	€ 6.325
Compensatie ouderbijdrage/noodopvang	€ -29.256
Lagere kosten sporthallen	€ -7.500
Subsidie sportverenigingen	€ 78.527
Subsidie sportbeleid	€ 90.600
Schoolgymvervoer	€ -27.469
Compensatie Berghuizerbad	€ 7.515
Bijstand/TONK	€ 28.773
TOZO-uitkeringen	€ 286.374
Bijdrage rijk TOZO	€ -286.374
Zorg in natura Jeugd	€ 185.887
Lagere kosten CVV	€ -68.532
Overhead	
Diverse organisatorische kosten (meubilair/inrichting/bewegwijzering)	€ 34.103
Extra personeelskosten	€ 28.767
Saldo mutaties reserve Corona	€ 1.394

Algemene dekkingsmiddelen	
Lagere inkomsten aanmaningen	
Bijdrage provincie Gelderland	€ -47.244
Bijdrage Rijk (Corona 3)	€ -122.910
Bijdrage Rijk (Corona 4)	€ -201.014
Bijdrage Rijk (Corona 5)	€ -171.797
Vergoeding sportbeleid	€ -115.603
Vergoeding naleving Corona toegangsbewijzen	€ -30.566
Totaal	€ -150.862

Jaarverslag

1. Bestuur

Toelichting op programma Bestuur

Dit programma gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. Het gaat over de raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners, maar ook openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening en de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Collegeprogramma Bestuur

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Stand van zaken
Regionale bestuurlijke samenwerking	De gemeente via media, ondernemersevenementen en bestuurlijke en ambtelijke contacten profileren als woonomgeving voor forenzen en voor vestiging van bedrijven in de business-to-businessmarkt.	Dit is onderdeel van ons economisch beleid en marketing-profilering via communicatie, in samenwerking met onze partners.
	De praktische, organisatorische en financiële consequenties van onze ambities voor samenwerking verder verkennen.	Onze gemeente Heerde neemt deel in twee strategische regio's: Regio Zwolle en Cleantech Regio. Beide regio's hebben een strategische agenda. Op advies van de bestuurlijke verkenner hebben de vijf gemeenten in de Kop van de Veluwe zich verenigd als deelgebied om tezamen een bijdrage te leveren aan de doelstelling van de Regio Zwolle. Ook uw raad heeft in 2021 het rapport van de Verkenner omarmd en ons college de ruimte gegeven om de aanbevelingen uit dit rapport ter hand te nemen. Aan de hand van een externe programmamanager werken de vijf gemeenten en provincie Gelderland samen aan de uitvoering van de vastgestelde Investeringsagenda. Ook verkennen de

		vijf gemeenten op welke onderdelen van bedrijfsvoering de ambtelijke samenwerking kan worden geïntensiveerd. Daarnaast leveren wij ook onze bestuurlijke en ambtelijke bijdrage aan de doelstellingen van de Cleantech Regio. Dit betekent dat per onderwerp wordt bepaald in welke regio we primair een inhoudelijk onderwerp willen oppakken om zodoende de bestuurlijke en ambtelijke belasting enigszins te beheersen.
	Nadrukkelijke samenwerking met onze buurgemeenten Hattem en Epe. Actief inzetten om Heerde samen met Epe en Hattem een rol te laten spelen in de samenwerking tussen Zwolle, Apeldoorn en Deventer.	Op 12 april 2021 heeft de gemeenteraad het rapport van de bestuurlijke verkenners Kop van de Veluwe besproken en ons college ruimte gegeven voor een aangepaste koers voor regionale samenwerking. Uitgangspunt is dat voor regionale samenwerking de inhoud voorop staat. De inhoud stuurt de schaal waarop regionaal wordt samengewerkt en welke regiogemeenten verleid kunnen worden daaraan mee te doen. Dit kan betekenen dat de ene keer dit een samenwerking is inclusief Hattem en/of Epe zijn, de andere keer niet. Samen met de Gelderse gemeenten Hattem, Oldebroek, Elburg en Nunspeet zijn wij actief lid (en onderdeel) van de Regio Zwolle. Om onze slagkracht te vergroten, hebben wij samen met de provincie Gelderland de investeringsagenda Kop van de Veluwe opgesteld. Deze agenda wordt momenteel uitgevoerd.
	Regio Stedendriehoek is onze toekomstige thuisbasis.	Sinds eind 2018 participeert Heerde ook volwaardig in deze Gelderse regio. Dit wil niet zeggen dat we alle strategische thema's in deze regio doen. Zo blijven we EZ en human capital primair in de Regio Zwolle doen en participeren we in de investeringsagenda van de Kop van de Veluwe. Onze positie Zwolle zal hiervoor verder gedefinieerd worden.

		Deze volwaardige deelname aan de Cleantech Regio (=regio Stedendriehoek) komt ook tot uiting doordat wij desgevraagd per 1 januari 2020 formeel zijn overgegaan van arbeidsmarktregio (van Zwolle naar Apeldoorn). Ook voor bijv. de woningbouwprogrammering en de energiestrategie is de Cleantech Regio de basis. Sinds onze deelname zijn wij tezamen met de andere deelnemers doende om de strategische agenda van de Cleantech Regio te realiseren. Als gemeente Heerde proberen we een scharnierfunctie te vervullen tussen de verschillende arbeidsmarktregio's en samenwerkingsverbanden, waarbij de opgave centraal staat en we streven naar grens ontkenend werken. Deze Heerder positie wordt ook door de regio en provincie gezien en gewaardeerd. Wel betekent dit we als gemeente per inhoudelijk onderwerp de keus moeten maken in welke regio we in eerste aanleg een onderwerp willen oppakken.
	Uitbreiden van de samenwerking met onderwijs, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties op de Noord-Zuid as.	Het samenwerken in deze triple helix doen we primair in beide regio's. Zowel de Regio Zwolle als de Cleantech Regio kennen een triple helix model doordat beide regio's werken met een (strategische of economische) Board waarin de 3 O's nadrukkelijk participeren. Deze ontwikkeling is ook onvermijdbaar omdat de strategische opgaven te omvangrijk zijn om die enkel vanuit de overheden te realiseren. In bijv. de investeringsagenda Kop van de Veluwe (als deelgebied van de Regio Zwolle) komt dit samen optrekken tot uiting.
Lokale samenwerking met maatschappelijke partners	Een vervolgconvenant opstellen met dorpsraad Wapenveld waarbij nieuwe kaders opgesteld kunnen worden.	Een conceptversie van het geactualiseerde convenant voorzien van financieel kader, is in de maand januari 2020 voorgelegd aan de dorpsraad Wapenveld. De dorpsraad was akkoord met het convenant en de voorgestelde bijdrage. Vanwege de coronacrisis is voor de bekrachtiging van het definitieve convenant in 2020 geen officieel moment voor

		ondertekening gevonden. De bekrachtiging heeft plaatsgevonden tijdens de zomerperiode 2021. Dit was gecombineerd met de presentatie van het Dorpsplan Wapenveld.
	Gemeente een regisserende of faciliterende rol in het streven naar duurzame verbindingen met en tussen maatschappelijke instellingen en organisaties die lokaal werkzaam zijn.	Dit betreft een reguliere activiteit. In 2021 is locatie Stip gerealiseerd en is verder invulling gegeven aan de aanpak 0-100+, waarvoor in 2019 de contouren zijn vastgesteld. In deze aanpak zijn diverse maatschappelijke partners betrokken. Hierbij wordt specifiek ingezet op de onderlinge verbinding, verbinding met de gemeentelijke organisatie en verbinding met de lokale samenleving, vanuit het oogpunt van preventie.
	Geregeld bestuurlijke en ambtelijke contacten onderhouden met maatschappelijke instellingen en organisaties die lokaal werkzaam zijn.	Dit betreft een reguliere activiteit. Met (maatschappelijke) organisaties die actief zijn binnen de gemeente Heerde wordt samengewerkt. Daar waar beleidsmatige ontwikkelingen zijn, zijn partijen zoveel mogelijk aan de voorkant in de ontwikkeling betrokken. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling aanpak 0-100+.
	Inwoners en ondernemers of andere partijen die overleg willen over de belangen van groepen inwoners of ondernemers vinden bij de gemeente een luisterend oor.	Wij gaan ervan uit dat in 2022 weer volop op een fysieke wijze het gesprek gevoerd kan worden met inwoners. Door corona was dit de afgelopen periode niet het geval en moesten we teruggrijpen op digitaal overleg. Dit gesprek kan plaatsvinden met individuen en georganiseerd (verenigingen, dorpsraden e.d.). Een luisterend oor betekent overigens niet dat aan alle wensen van inwoners, ondernemers of andere partijen tegemoet gekomen wordt. Er vindt altijd een afweging plaats van het individuele belang ten opzichte van het algemene belang, wet- en regelgeving, de beschikbare financiële middelen en tijd. Belangrijk voor een duurzame relatie met onze inwoners vormt dat onze houding en gedrag (cultuur) consistent is. Indien het daaraan schort, gaat dat

		ten koste van het vertrouwen van onze inwoners. De uitkomsten van het onderzoek van de Rekenkamercommissie kunnen daarbij behulpzaam zijn.
	Voor dorpsraad Veessen en Vorchten i.o. een convenant opstellen wanneer duidelijk is dat zij de inwoners breed vertegenwoordigen.	Wij gaan ervan uit dat in 2022 weer volop op een fysieke wijze het gesprek gevoerd kan worden met inwoners. Door corona was dit de afgelopen periode niet het geval en moesten we teruggrijpen op digitaal overleg. Dit gesprek kan plaatsvinden met individuen en georganiseerd (verenigingen, dorpsraden e.d.). Een luisterend oor betekent overigens niet dat aan alle wensen van inwoners, ondernemers of andere partijen tegemoet gekomen wordt. Er vindt altijd een afweging plaats van het individuele belang ten opzichte van het algemene belang, wet- en regelgeving, de beschikbare financiële middelen en tijd. Belangrijk voor een duurzame relatie met onze inwoners vormt dat onze houding en gedrag (cultuur) consistent is. Indien het daaraan schort, gaat dat ten koste van het vertrouwen van onze inwoners. De uitkomsten van het onderzoek van de Rekenkamercommissie kunnen daarbij behulpzaam zijn.
Inclusief denken	Bij gemeentelijke beleidsvorming, -plannen en -uitvoeringsprogramma's wordt zichtbaar getoetst of rekening is gehouden met mensen met een (functie)beperking.	Elk voorstel aan college of raad is gehouden om de mate van inclusiviteit af te wegen. Daarmee zal inclusiviteit ook in 2022 geen apart, maar een integraal onderdeel zijn van elk beleidsterrein.
	Inclusief denken agenderen wij standaard in onze overleggen met maatschappelijke partners en ondernemers.	Inclusief denken maakt deel uit van ons denken en handelen in overleggen en in besluitvormingsprocessen. Daarnaast ondersteunen wij als college het inclusief denken door het hijsen van de Regenboogvlag en deelname aan Orange the World, waarbij aandacht wordt gevraagd voor geweld tegen vrouwen.

	Inclusief denken wordt, waar mogelijk, onderdeel gemaakt van vergunningverlening door de gemeente.	Inclusiviteit is vast onderdeel in het beleidskader voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) en de nota Uitvoeringskaders VTH-taken.
	Openbare ruimte en publieke voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk en waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd.	Met behulp van adviezen van de werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid worden onze plannen voor (her)inrichting vormgeven. Voor publieke voorzieningen die vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente is goede toegankelijkheid voorwaarde. Het landelijke bouwbesluit voorziet in bijzondere toegankelijkheid.
Communicatie	De gemeentebegroting en jaarstukken leesbaar maken op niveau B1.	Het B1-niveau is, gezien de aard van de stukken, niet gehaald. Dit wordt ondervangen met een publieksversie van de begroting. Deze publieksversie is in de Schaapskooi gepubliceerd. Dit gebeurt jaarlijks.
	Inwoners vragen om mee te denken over de leesbaarheid van gemeentelijke informatie (tegenleesgroep).	Er is in 2019 een groep 'tegenlezers' geformeerd vanuit de adviesraad SD, omdat daar de belangrijkste doelgroep zit die meer moeite heeft met lezen. Deze groep gaat de komende jaren brieven en teksten beoordelen en hier feedback op geven, zodat de organisatie daaruit lering kan trekken voor volgende publicaties/brieven. Naast de inwoners te betrekken rondom de leesbaarheid van onze stukken willen we de inwoners ook meer betrekken bij de totstandkoming van bijvoorbeeld plannen en beleidsuitgangspunten. Hiervoor is een pilot gestart met een online participatieplatform waar burgers hun mening kunnen geven over actuele onderwerpen. In het kader van de omgevingswet wordt ook een tegenleesgroep gevormd. Deze zal groter zijn dan de huidige groep. Deze nieuwe groep zal ook gevraagd worden of ze blijvend tegenleesgroep willen zijn.

	Onze gemeentelijke website publieksvriendelijk beheren.	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben gezamenlijk één centrale webredactie. Deze is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit, het beheer en de doorontwikkeling van de gemeentelijke websites. Het gaat voor Heerde om de volgende websites: www.heerde.nl en www.zorgvraagheerde.nl. De taken en verantwoordelijkheden van de centrale webredactie staan beschreven in het beheerplan. De centrale webredactie bestaat uit medewerkers van de drie gemeenten met de functie van webredacteur, webregisseur of adviseur nieuwe media. Het beheer door de medewerkers richt zich primair op de websites van de eigen gemeente. • De websites zijn ingericht op basis van het toptakenprincipe en zijn, waar mogelijk, vormgegeven volgens de huisstijl; • De websites zijn digitaal toegankelijk, zoals geformuleerd op www.digitoegankelijk.nl en beschikken over een toegankelijkheidsverklaring op de websites. Voor criteria waaraan niet voldaan kan worden, wordt verantwoording afgelegd volgens het 'pas toe, of leg uit'-principe; • De websites beschikken over de volgende authenticatiemiddelen: DigiD, eIDAS en eHerkenning; • De websites bieden een veilige omgeving voor het afnemen van producten en diensten. Daarvoor hanteren wij de landelijke internetstandaarden. Wij voeren jaarlijks een ICT-beveiligingsassessment DigiD uit. Ook leggen wij jaarlijks verantwoording af via een zelfevaluatievragenlijst (ENSIA). Wij voldoen aan de landelijke internetstandaarden en controleren dit via www.internet.nl.
--	--	---

		• De websites passen zich aan aan het formaat van 'elk' apparaat (pc, tablet, smartphone) en zijn geschikt voor de meest gebruikte browsers; • De websites zijn bereikbaar via een modern IP-adres: IPv6; • De content is (waar mogelijk) leesniveau B1; • De websites worden gearchiveerd volgens de Archiefwet.
	Publieksversie van de begroting op de gemeentepagina in huis-aan-huis blad.	De publieksversie van de begroting zal gepubliceerd worden in de Schaapskooi. Dit wordt jaarlijks herhaald
	Uitzenden van raads- en commissievergaderingen via de gemeentelijke website.	Dit is gerealiseerd met de renovatie van het raadhuis, waarbij een systeem voor de raad is geïnstalleerd die dit mogelijk maakt.
	Waar mogelijk digitale producten aanbieden en waar nodig inwoners helpen om digitale formulieren in te vullen.	Waar mogelijk producten online aanbieden, waar mogelijk formulieren als e-formulieren (online in te vullen en te verzenden formulieren) aanbieden en waar nodig inwoners helpen om e-formulieren in te vullen. • De websites hebben 10 keer een update van de software gekregen, zodat een veilige online omgeving wordt aangeboden en oplossingen voor bugs en nieuwe functionaliteiten sneller beschikbaar zijn; • Het aantal e-formulieren op de websites is verder uitgebreid, met 5 structurele e-formulieren. Daarnaast zijn e-formulieren ingezet voor tijdelijke aanvragen en aanmeldingen; • DigiD, eIDAS en eHerkenning zijn als authenticatiemiddel voor de e-formulieren beschikbaar; • Voor de producten van Burgerzaken kon online aan afspraak worden ingepland, via de afsprakenmodule;

		• Medewerkers publiekscentrum hebben zowel telefonisch als aan de informatiebalie mensen ondersteund bij het invullen van de e-formulieren; • Door de implementatie van het nieuwe systeem voor burgerzaken is de basis gelegd voor verdere digitalisering richting inwoners maar bijvoorbeeld ook uitvaartverzorgers.
Algemene Plaatselijke Verordening/Drank- en Horecawet	Bij de actualisatie van de APV is het uitgangspunt dat de regels duidelijk zijn voor onze inwoners en handhaafbaar.	Elk jaar publiceert de VNG in de zomer een aanpassing van de Model APV met daarin verwerkt nieuwe wetgeving en jurisprudentie. Op 15 februari 2021 stelde de gemeenteraad een geactualiseerde versie van de Heerdense APV vast. Deze is op 1 maart 2021 in werking getreden. Er is hierin weer aansluiting gezocht bij de actualisatievoorstellen van de VNG die van toepassing zijn voor Heerde.
	In overleg met para-commerciële (vrijwilligers)organisaties komen we tot een nieuw beleidskader voor ontmoetingsmomenten.	In 2020 is het compromis gesloten dat (sport)verenigingen twaalf maal per jaar in de kantine een clubgerelateerd feest/evenement mogen organiseren in het weekend. Privéfeesten zijn hiervan uitgezonderd en mogen niet georganiseerd worden. Hierop is een uitzondering gemaakt voor MFC Vorchten. Door de coronapandemie hebben de verenigingen in 2021 geen gebruik kunnen maken van deze mogelijkheid.
	Uitvoering APV Gemeente Heerde 2017.	Ook in 2022 wordt binnen de kaders van het VTH-beleid uitvoering gegeven aan de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de APV-taken.
Openbare orde en veiligheid	Beoordelen of de pilot buurtbemiddeling aan de verwachtingen beantwoordt en of continuïteit gewenst is.	In 2021 en 2020 zijn door Corona-restricties minder zaken opgepakt dan in de pre corona-jaren, maar was er ook minder vraag naar dit middel. De meeste meldingen gaan over geluidsoverlast en geschillen over tuin, erf en grond. Het instrument voorziet daarmee in een behoefte. De

		verwachting is dat na coronatijd weer meer zaken aangeboden en opgepakt worden. Buurtbemiddeling voldoet aan de verwachtingen en dit interventie-middel is ondertussen niet meer weg te denken. Door laagdrempelig te komen tot een goed overleg kunnen veelal formele procedures worden voorkomen en relaties tussen burens worden hersteld. Mogelijk dat de vorm waarin buurtbemiddeling wordt aangeboden nog verder bewerkt moet worden om de resultaten op een hoger niveau te brengen. Dit gaat in samenspraak met Triada en politie.
	Blijvende aandacht voor de aanpak van de overlast van drank- en drugsmisbruik.	De burgemeester heeft uitvoering gegeven aan het beleid om woningen en bedrijfspanden, waar productie of handel van drugs plaatsvindt, tijdelijk te sluiten. Begin 2021 is dit zogenaamde 'Damoclesbeleid' geactualiseerd. Ook is de APV in maart 2021 verder op dit punt aangescherpt. Echter, de rechter wordt steeds kritischer op de burgemeesters bij het sluiten van woningen. We proberen steeds meer zicht te krijgen op het drugsgebruik (met name de middelen GHB en Speed) in de gemeente. In het derde kwartaal 2019 is gestart met een onderzoek door het Trimbosinstituut, dat eind 2020 is opgeleverd. Op basis van het onderzoek wordt een plan van aanpak gemaakt dat medio 2021 gereed kwam.
	De mogelijkheden van social media benutten om overlastsituaties zichtbaar te maken.	In 2021 zijn sociale media niet voor dit doel ingezet door de gemeente, maar wel door het politieteam.
	De witte voetjesprojecten (doorgang door de wijk of bewoners hun huizen zorgvuldig afsluiten) willen wij voortzetten.	Als elk najaar de nachten langer worden neemt het aantal (pogingen tot) inbraak toe. In samenwerking met de politie wordt er daarom in deze periode het zogenaamde witte voetjes project uitgevoerd. Dit is een schouw/doorgang door de wijk of bewoners hun huizen zorgvuldig afsluiten. Wij continueren dit ook in 2021. In 2021 zijn er vanwege de coronapandemie slechts 1 van de 4 projecten uitgevoerd. In 2021 is het aantal woninginbraken gelukkig gering geweest.

		Het aantal criminele activiteiten via Internet is echt zeer flink gestegen. We starten het witte voetjes project op zodra het aantal woninginbraken daar aanleiding toe geeft.
	Deelname aan Burgernet stimuleren door media te benutten om inwoners te informeren.	In 2021 is periodiek aandacht besteed via sociale media en de Schaapskooi voor deelname aan Burgernet.
	Door middel van publiekscampagnes inwoners activeren om drank- en drugsgebruik te signaleren.	Door middel van publiekscampagnes ook in 2021 inwoners activeren om drank- en drugsgebruik te signaleren. Door middel van publiekscampagnes is in 2021 gevraagd aan inwoners om overlast als gevolg van het gebruik van drank en drugs tijdig te signaleren en dit te melden bij de politie.
	Een structureel overleg leefbaarheid en veiligheid initiëren met betrokken partners.	Er is in 2019 gestart en in 2020 gewerkt met een periodiek 6-wekelijks overleg met portefeuillehouders zorg en veiligheid, ambtenaren en betrokken ketenpartners. Gelet op de meerwaarde is dit ook in 2021 voortgezet.
	Faciliteren en stimuleren van AttentieBuurtpreventie (WhatsApp) en samen met de wijkagent afspraken maken met de bewoners.	De gemeente heeft ook in 2021 de initiatieven rondom buurtpreventie gestimuleerd. De gemeente heeft initiatieven tot het oprichten van WhatsApp groepen met raad en daad bijgestaan door kennisdeling en het ophangen van preventieborden. Ook het gesubsidieerd ter beschikking stellen van preventiestickers, de koppeling met Burgernet, en een app waar de politie direct contact heeft met alle beheerders van de verschillende groepen zijn middelen die zijn ingezet. De gemeente Heerde kent inmiddels meer dan 30 van dergelijke WhatsApp groepen. We streven nog altijd naar meer WhatsApp-groepen voor buurtpreventie, maar initiatieven moeten uit de samenleving komen. De gemeente ondersteunt deze vervolgens.

	Ideeën van jongeren om de overlast te beperken worden beloond.	We zijn met jongeren in gesprek over hun behoeften voor tijdsbesteding en hangplekken. Deze behoefte is aan het eind van de coronaperiode sterker naar voren gekomen. Er is begin 2022 gestart met een project om rond de zomervakantie 2022 tot een hangplek in Heerde te komen.
	In overleg met onze boa's stevig inzetten op overlast op straat.	Er is in 2021 prioriteit gegeven, binnen de mogelijkheden, aan beperking van de overlast op straat. In 2020 is gestart met het meer projectmatig acteren op (opkomende) overlast situaties. Daar waar overlast wordt gemeld (bijvoorbeeld rondom scholen of horeca, bij hangplekken van jeugd, overlast door honden) wordt een plan van aanpak gemaakt en een rooster opgesteld om intensief aandacht te schenken aan de (opkomende) overlast. Door corona zijn de prioriteiten anders komen te liggen. In 2022 hopen we dit verder op te pakken.
	In overleggen met de politie bepleiten we de zichtbare inzet van wijkagenten en een lokale politiepost.	Er is een politiesteunpunt in MFA de Heerd. Hier kan op afspraak met de wijkagent gesproken worden.
	Lokaal en in regionaal verband aandacht blijven houden voor ondermijning.	Ondermijning is een prioriteit binnen het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023. Eind 2019 is er een ondermijningsbeeld voor de gemeente Heerde opgesteld. In 2021 is gewerkt aan een plan van aanpak voor de komende jaren. Er is een periodiek lokaal overleg in het leven geroepen tussen gemeente, politie en het RIEC. Gemeente Heerde sluit zich aan bij Meld Misdaad Anoniem en krijgt per 2022 dan ook meldingen voor deze gemeente ter inzage.
	Veroorzakers van vernielingen worden uitgenodigd voor een gesprek met de burgemeester.	Als de veroorzaker van een vernieling bekend wordt, kan op vrijwillige basis een gesprek plaatsvinden.

		Bureau Halt en Slachtofferhulp worden ook in stelling gebracht bij vernielingen aan particulier eigendom.
Brandweer	Bij de VNOG de belangen van de vrijwillige brandweermensen en instandhouding van het duikteam behartigen.	In het perspectief van de financiële situatie van de VNOG besloot het Algemeen Bestuur van de VNOG begin 2020 om de beschikbaarheid van mensen en materieel binnen haar werkgebied te veranderen en te ontwikkelen. Binnen de regio wordt daarvoor materieel herplaatst dan wel opgeheven. Daarbij geldt het principe dat niet wordt ingeleverd op de veiligheid (aanrijtijden). Doel hiervan is om tot een sluitende begroting te komen, zonder dat dit leidt tot hogere bijdragen voor de aangesloten gemeenten. In die zin lag ook de keuze voor het in stand houden van slechts één vrijwillig duikteam in de veiligheidsregio voor. Een onafhankelijke adviescommissie heeft op basis van een onderzoek dat was gericht op risicobeeld, toekomstbestendigheid, incidentgegevens en maatschappelijke impact geadviseerd om als standplaats voor het enige duikteam in de regio te kiezen voor Harderwijk en daarmee het duikteam Heerde op te heffen. Dit advies is in 2020 door het AB van de VNOG overgenomen en conform besloten, wat dan ook (op de wat langere termijn) het einde voor het duikteam in Heerde betekent.
	Brandweerkazernes in Heerde en Wapenveld in stand houden en de huidige inspanningen voor onze (vrijwillige) brandweermensen continueren.	Op 15 januari 2020 stelde het Algemeen Bestuur van de VNOG de Toekomstvisie vast waarbinnen het in stand houden van de brandweerkazernes in zowel Heerde als Wapenveld gegarandeerd is. Wel is ingeleverd op materieel, maar de VNOG garandeert handhaving van het huidige veiligheidsniveau. De komende jaren wordt gewerkt aan de uitvoering van diverse bestuursopdrachten binnen de kaders van de visie. Dit op basis van een begroting met daarin investeringen en besparingen die gefaseerd worden

		uitgevoerd. Wel heeft de uitvoering van een aantal opdrachten door de coronacrisis vertraging opgelopen. Het belang van lokale betrokkenheid en nabijheid van de brandweer blijven we benadrukken vanuit het uitgangspunt dat de wettelijke aanrijdtijden blijvend moeten worden gerealiseerd. Het voornemen is om de brandweerkazerne in Wapenveld onder te brengen in de nieuw te realiseren MFA in Wapenveld zodat deze kazerne ook weer voldoet aan de eisen van deze tijd. In 2021 stelde de VNOG een huisvestingsvisie vast dat de basis vormt voor uniform, efficiënt en veilig ingerichte brandweerkazernes die in eigendom van de gemeenten blijven. Het streven is dat de facilitaire taken per 1-1-2023 overgaan van gemeente naar VNOG.
Handhaving	Handhaving op basis van het uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, (VTH).	Onze richtlijn is de nota "Kaders voor de uitvoering van de VTH-taken 2019-2022". Deze nota is vastgesteld op 21 mei 2019. Jaarlijks wordt het uitvoeringsprogramma vastgesteld. Net als in 2020 werd ook 2021 voorrang gegeven aan toezicht en handhaving ten dienste van het voorkomen van de besmetting van het coronavirus. Inzet is om in 2022 zonder de last van Corona, de uitvoeringscyclus van de handhaving volledig weer op te pakken en in te vullen.
	Handhaving wanneer de toegankelijkheid van de openbare ruimte in gevaar komt.	Dit is als deeltaak opgenomen in het uitvoeringsprogramma voor de VTH-taken. In de dorpscentra wordt in 2022 gericht handhaving capaciteit ingezet op toezicht op de inrichting en toepassing van uitstallingen en (als die weer mogelijk zijn) terrassen. Bij beperking van de toegankelijkheid van de openbare ruimte door bijvoorbeeld de plaatsing van terrassen, uitstallingen en/of reclameborden wordt

		handhavend opgetreden. Ook voor 2022 wordt voor dit onderwerp toezichts- en handhavingscapaciteit geprogrammeerd en daarmee gereserveerd.
	Handhaving wanneer sprake is van uitkeringsfraude.	Wij hebben structurele afspraken met de Sociale Recherche(SR) in Apeldoorn. Onze inkomensconsulenten en gespreksvoerders zijn alert op fraudesignalen en stemmen die af met de SR. In elke voorkomende situatie wordt een zorgvuldige afweging gemaakt of de inzet van de SR in deze situatie het juiste middel is.

Bestuur

Toelichting op product Bestuur

Het product Bestuur bestaat uit de subproducten college, raad, griffie en rekenkamerfunctie. Hoofdzakelijk gaat het hier om kosten voor salarissen en vergoedingen, opleidingskosten en representatie. Verder bestaat het product uit de volgende subproducten: (bestuurlijke) samenwerking, inclusief denken, internationale contacten, rechtsbescherming en communicatie.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Bestuur						
506050 Communicatieplan	22.542	21.060	0	21.060	21.930	-870
521000 Raad	293.518	300.470	0	300.470	289.328	11.142
521050 Griffie	161.863	153.505	0	153.505	179.817	-26.312
521100 Rekenkamerfunctie	19.813	19.780	13.600	33.380	46.052	-12.672
521150 College	1.186.641	652.672	-51.500	601.172	1.441.684	-840.512
521151 Reserve Corona	141.774	0	333.914	333.914	434.170	-100.256
521300 Best. samenwerking	174.698	159.490	100.000	259.490	211.832	47.658
521350 Internationale contacten	0	1.810	0	1.810	0	1.810

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
521400 Rechtsbescherming	33.483	43.490	-20.000	23.490	27.347	-3.857
Totaal Bestuur	2.034.331	1.352.277	376.014	1.728.291	2.652.161	-923.870
Totaal Lasten	2.034.331	1.352.277	376.014	1.728.291	2.652.161	-923.870
Baten						
Bestuur						
521150 College	-53.631	0	0	0	-449.147	449.147
521151 Reserve Corona	0	0	-423.845	-423.845	-432.776	8.931
521400 Rechtsbescherming	0	0	0	0	3.750	-3.750
Totaal Bestuur	-53.631	0	-423.845	-423.845	-878.172	454.327
Totaal Baten	-53.631	0	-423.845	-423.845	-878.172	454.327
Resultaat	1.980.699	1.352.277	-47.831	1.304.446	1.773.988	-469.542

Toelichting op de lasten en baten product Bestuur

Lasten

De lasten zijn bij dit product **€924.000,-** hoger dan de raming. Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Lagere vergoeding raads- en commissieleden	€11.000
Hogere kosten griffie	-/- €26.000
Hogere kosten rekenkamerfunctie	-/- €13.000
Dotatie pensioenvoorziening (ex) bestuurders	-/- €798.000
Meerkosten Corona	-/- €23.000
Onderzoek gemeenschapsvoorzieningen Heerde	-/- €17.000
Reserve Corona	-/- €100.000

Lagere uitgaven bestuurlijke samenwerking	€48.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/-€6.000</u>
	-/- €924.000

521000 Raad

In 2021 hebben er verschuivingen plaatsgevonden bij de raads- en commissieleden, vacante plekken zijn niet altijd meteen weer opgevuld. Dit verklaart de geringere uitgaaf van €11.000,- bij de vergoeding aan raads- en commissieleden.

521050 Griffie

Bij het onderdeel Griffie is ruim €26.000,- meer uitgegeven. Deze overschrijding is het gevolg van de, niet geraamde, licentiekosten voor de livestream vergaderingen tezamen met de vergaderschermen die daarvoor nodig zijn. Verder zijn de loonkosten hoger door de personele wisseling van de griffier.

521100 Rekenkamerfunctie

De hogere kosten van €13.000,- bij de Rekenkamerfunctie is het gevolg van een nabetaling uit voorgaande jaren. Per abuis hebben de rekenkamercommissieleden een netto vergoeding als bruto bedrag ontvangen. Dit is in het jaar 2021 gecorrigeerd.

521150 College

Het resultaat bij dit subproduct heeft 2 oorzaken. Ten eerste is er maar een gering bedrag, €33.000,-, gestort naar de voorziening. Bij de begroting was rekening gehouden met een storting van €90.000,-, een voordeel van €57.000,-. Deze lage storting komt doordat de rentetarieven weer (licht) zijn gestegen, dit heeft een dempend effect op het bij te storten deel. Daarnaast hebben er pensioenoverdrachten plaatsgevonden van in totaal €855.000,-. Dit geld is bij dit onderdeel doorgestort naar de pensioenvoorziening.

Aan kosten die betrekking hebben op de coronapandemie is ruim €23.000,- meer uitgegeven. Hiervoor worden we door het rijk en provincie gecompenseerd; verrekening van deze kosten vindt plaats middels de reserve Corona.

In 2021 is er een subsidiebedrag van de provincie Gelderland ontvangen voor gemeenschapsvoorzieningen in Heerde. Dit onderzoek heeft €17.000,- gekost; verwerking hiervan in de begroting heeft niet plaatsgevonden.

521151 Reserve Corona

Bij de begroting was rekening gehouden met een storting in de Coronareserve van €334.000,-, in werkelijkheid is hierin €434.000,- gestort, een verschil van €100.000,-.

521300 Bestuurlijke samenwerking

Bij het dekkingsplan van de begroting 2021 was er €100.000,- extra gereserveerd voor Bestuurlijke samenwerking. Dit geld was vooral bedoelt voor samenwerkingsonderzoeken voor de Kop van de Veluwe en op het gebied van ICT. De werkelijke kosten waren €48.000,- lager door vertragingen/verschoven prioritering vooral als gevolg van Corona.

Baten

De inkomsten zijn bij dit product afgerond **€879.000,-** hoger dan de raming. De belangrijkste afwijkingen waardoor dit wordt veroorzaakt zijn hieronder toegelicht.

Pensioenoverdrachten	€855.000
Subsidie provincie Gelderland vitaliteit gemeenschapsvoorzieningen	€19.000
Reserve Corona	€9.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €4.000</u>
Totaal	€879.000

521150 / 521152 College

In 2021 hebben er twee pensioenoverdrachten plaatsgevonden van in totaal €855.000,-. Deze bedragen zijn doorgestort naar de voorziening. Voor de exploitatie verloopt dit budgetneutraal (zie ook de uitgavenkant).

Van de provincie Gelderland is er €19.000,- ontvangen voor het doen van onderzoek naar de vitaliteit en toekomstbestendigheid van gemeenschapsvoorzieningen in Heerde. Dit onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden, de overschrijding is ook vermeld aan de uitgavenkant.

521151 Reserve Corona

De onttrekking aan de reserve Corona was in werkelijkheid €9.000,- hoger dan geraamd. In de bijlage is een overzicht opgenomen van alle uitgaven en inkomsten die betrekking hebben op Corona.

Veiligheid

Toelichting op product Veiligheid

Het product Veiligheid bestaat uit de subproducten brandweer, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid, opvang huisdieren, APV, drank en horecawet en handhaving. De lasten op dit product hebben voor een groot deel betrekking op de brandweertaken in VNOG-verband. Daarnaast worden legesopbrengsten binnen dit product verantwoord.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Veiligheid						
502020 Brandweergarage Heerde	50.357	62.033	0	62.033	51.795	10.23
502040 Brandweergarage Wapenveld	23.210	33.271	0	33.271	21.995	11.27
523000 Brandweer	985.018	998.550	-90.000	908.550	908.393	15
523050 Crisisbeheersing	34.890	41.906	0	41.906	34.924	6.98
523100 Openbare orde & Veiligheid	170.481	123.148	87.700	210.848	238.867	-28.01
523150 APV	151.400	153.654	0	153.654	179.559	-25.90
523200 Drank- en horecawet	47.602	42.329	0	42.329	49.465	-7.13
545150 Handhaving Bouwen	196.517	186.783	0	186.783	218.273	-31.49
545300 Handhaving Milieubeheer	8.105	8.214	0	8.214	9.599	-1.38
551300 Opvang huisdieren	6.656	10.560	10.000	20.560	21.590	-1.03
Totaal Veiligheid	1.674.235	1.660.448	7.700	1.668.148	1.734.460	-66.31
Totaal Lasten	1.674.235	1.660.448	7.700	1.668.148	1.734.460	-66.31
Baten						
Veiligheid						

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
523000 Brandweer	-13.803	-8.140	0	-8.140	-12.332	4.19
523100 Openbare orde & Veiligheid	0	0	-81.700	-81.700	-82.810	1.11
523150 APV	-18.577	-13.650	0	-13.650	-19.608	5.95
545150 Handhaving Bouwen	-15.500	0	0	0	-2.500	2.50
545300 Handhaving Milieubeheer	0	0	0	0	-5.000	5.00
Totaal Veiligheid	-47.880	-21.790	-81.700	-103.490	-122.250	18.76
Totaal Baten	-47.880	-21.790	-81.700	-103.490	-122.250	18.76
Resultaat	1.626.355	1.638.658	-74.000	1.564.658	1.612.210	-47.55

Toelichting op de lasten en baten product Veiligheid

Lasten

Voor Veiligheid is er **€66.000,-** meer uitgegeven dan vooraf was geraamd. De belangrijkste verschillen zijn hieronder toegelicht.

Lagere uitgaven brandweergarages	€21.000
Extra Corona-toezicht toegangsbewijzen	-/- €28.000
Hogere loonkosten APV en handhaving bouwen	-/- €57.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €2.000</u>
Totaal	-/- €66.000

502020 en 502040 Brandweergarages

De lasten voor de beide brandweergarages vallen respectievelijk €10.000,- (Heerde) en €11.000,- (Wapenveld) lager uit dan begroot. Hier is geen directe verklaring voor te geven. Wel is het zo dat met het onderbrengen van de nieuwe brandweergarage in het te bouwen MFA in Wapenveld geen nieuwe/onnodige investeringen worden gedaan en alleen noodzakelijk onderhoud wordt uitgevoerd.

523100 Openbare orde & Veiligheid

Voor de post OOV is €28.000,- meer uitgegeven op een begroot bedrag van €211.000,-. Deze meerkosten zijn te verklaren door het extra Corona-toezicht op de naleving van toegangsbewijzen die in het jaar heeft plaatsgevonden. Hiervoor is aan het eind van het jaar nog een bijdrage ontvangen, deze kwam echter te laat om nog als een begrotingswijziging te verwerken.

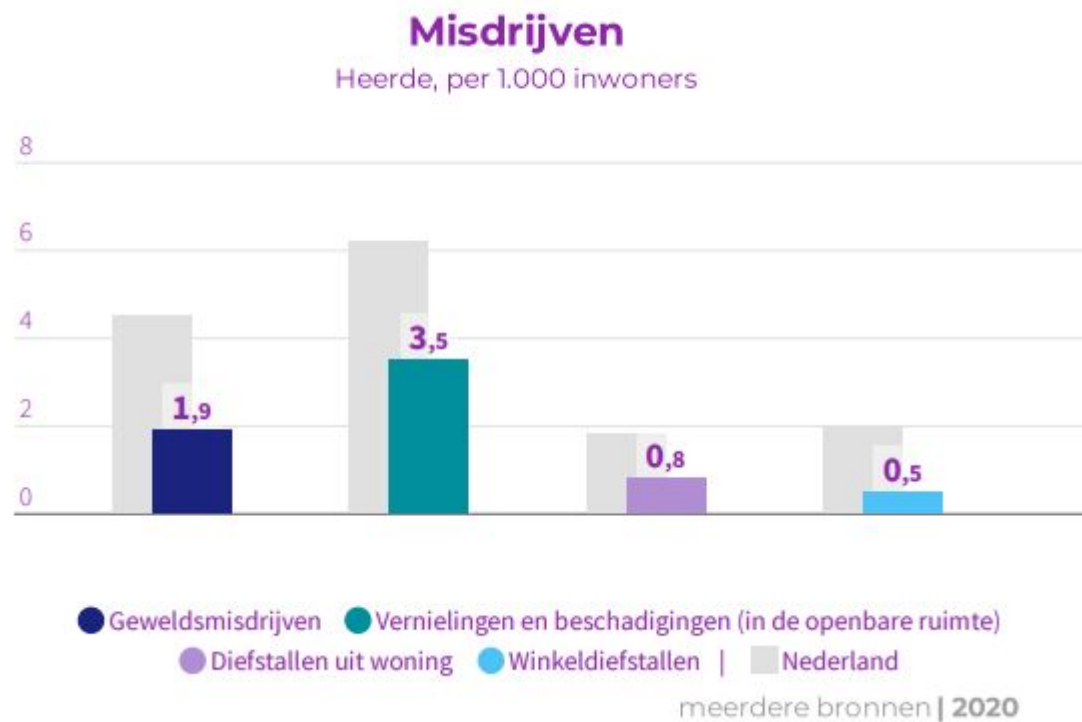
523150 APV

De posten APV en Handhaving bouwen laten een overschrijding zien van totaal €57.000,-. Deze afwijking kan worden verklaard doordat bij de afdeling ROW de werkelijke salariskosten hoger waren dan geraamd. Hierdoor is de doorbelasting naar de producten, waarvoor deze afdeling heeft gewerkt, ook hoger (€57.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Baten

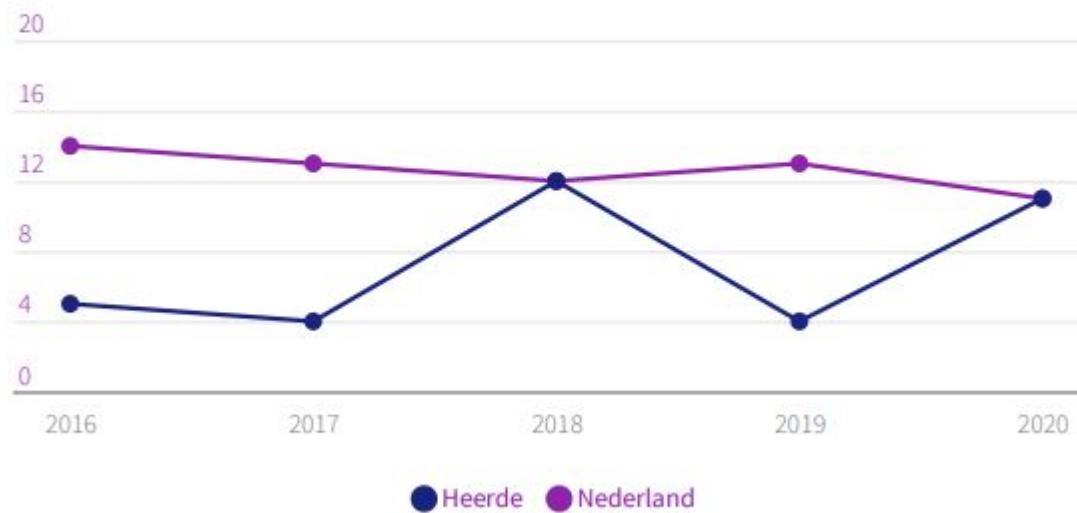
De hogere inkomsten bij dit onderdeel van in totaal bijna **€19.000,-** zijn het gevolg van kleine meevallers bij afzonderlijke onderdelen zoals hogere opbrengsten inspectie brandkranen, ontvangen dwangsommen etc.

BBV-indicatoren programma Bestuur

Verwijzingen Halt

per 1.000 jongeren

Halt | 2016 - 2020

2. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening.

Collegeprogramma Bedrijfsvoering

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Stand van zaken
Financiën	Binnen het sociaal domein zijn de verplichtingen in beeld en zijn er afspraken over de wijze waarop de raad gebruik en kosten kan monitoren.	De afgelopen jaren is er een nieuwe berekeningswijze ontwikkeld voor de jaarlastbepaling Jeugd en Wmo. Deze gaat grotendeels uit van de daadwerkelijk gefactureerde kosten. Er is ingezet op het snel afstemmen met de zorgaanbieders wanneer afwijkingen worden geconstateerd. De raad is in 2021 twee keer geïnformeerd via een themabijeenkomst over de ontwikkeling van kosten en aantallen voorzieningen in het sociaal domein. Kosten en ontwikkelingen zijn op de gebruikelijke momenten in de P&C-cyclus gemonitord en gerapporteerd.
	De dienstverlening van de gemeente (onder andere leges) is zoveel mogelijk kostendekkend.	Het kostendekkingspercentage van de legesverordening ligt op circa 97%. Bij de andere kostendekkende belastingen (begraafrechten, rioolheffing, afvalstoffenheffing) zijn 100% kostendekkende tarieven al jaren het uitgangspunt. In 2022 vindt aanpassing van de legesverordening plaats in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze wet heeft aanzienlijke gevolgen voor de (soorten en aantallen)

		vergunningsplichtige activiteiten. Om die reden zal het huidige legesmodel voor kostendekking op de schop moeten.
	De financiële risico's zijn inzichtelijk en er komt een midzomeranalyse	In samenspraak met de auditcommissie is de midzomeranalyse met ingang van 2020 afgeschaft. De najaarsnota zal hierdoor eerder in het jaar worden opgesteld en worden aangeboden aan de raad.
	De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.	Voor 2020 is de lokale lastendruk met 1,4%, conform inflatiecorrectie, gestegen. Ook voor het jaar 2021 wordt de lastendruk alleen gecorrigeerd met het inflatiepercentage.
	Inwoners met een minimuminkomen en geen vermogen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.	Inwoners met een inkomen op bijstandsniveau en zonder vermogen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Inwoners die al eerder kwijtschelding kregen, worden via bestandsvergelijking met onder meer de Belastingdienst en het RDW automatisch getoetst of zij automatisch kwijtschelding kunnen krijgen. Kwijtschelding is mogelijk voor de onroerendezaakbelasting en voor de afvalstoffenheffing (vastrecht en maximaal 9 ledigingen). De kwijtscheldingsaanvraag moet worden ingediend bij het GBLT. Zij toetsen deze aanvraag aan de normen van de gemeente en van het waterschap, zodat inwoners slechts één formulier hoeven in te vullen.
	Inzetten op versterking van de financiële positie van de gemeente om tegenvallers op te kunnen vangen en noodzakelijke investeringen te kunnen doen.	Het jaar 2020 is afgesloten met een positief jaarrekeningresultaat. Een deel hiervan is toegevoegd aan de algemene reserve. Ook voor het meerjarenperspectief 2021-2024 is een structureel sluitende begroting gepresenteerd. Voorwaarde hierbij is wel dat de vastgestelde bezuinigingen worden gerealiseerd. Periodiek

		zal de raad geïnformeerd over de voortgang van de te realiseren bezuinigingen.
	Slim gebruik maken van financieringsmogelijkheden bij rijk en provincie om ambities in te vullen.	De financieringsmogelijkheden bij het rijk of provincie worden bij elk project uitvoerig geanalyseerd en mogelijk aangesproken. De gemeentelijke organisatie is alert op de mogelijkheid tot het aanboren van (externe) financieringsbronnen.
Dienstverlening ambtelijke organisatie	De begrippen omgevingsbewust en ondernemend staan centraal in de gemeentelijke organisatie. De betekenis hiervan voor het dagelijks handelen en de dienstverlening aan inwoners en ondernemers is blijvend onderwerp van gesprek.	Sinds 2017 is thematisch gewerkt aan de kernwaarden "omgevingsbewust en ondernemend". In juni 2021 is begonnen met de evaluatie van de organisatieontwikkeling door het uitzetten van een werkbelevingsonderzoek. In de sessies "in gesprek met" zijn de uitkomsten daarvan door de medewerkers geduid. Vanwege COVID en de wens om deze sessies fysiek te doen is er vertraging ontstaan waardoor dit nog niet is afgerond. De uitkomsten tezamen zullen het rapport "Bevindingen medewerkers evaluatie organisatieontwikkeling" vormen dat in het MT wordt besproken en met het college en de OR zal worden gedeeld. Op basis van het besluit van het MT wordt een plan van aanpak gemaakt.
	Duidelijkheid wat de rol van inwoners is bij inwoners- en overheidsparticipatie en de mogelijkheden die zij hebben.	Kern is dat elk participatietraject maatwerk is en daarom vooraf een helder en gedragen kader verlangd. Elk traject dat wij met inwoners willen lopen, willen wij vooraf laten gaan door een startdocument (startnotitie, bestuursopdracht, plan van aanpak etc.) waarin doelstelling, doelgroep en rolverdeling met betrekking tot dat traject is verwoord. Daarmee wordt vooraf duidelijkheid gecreëerd naar zowel bestuur als inwoners ter voorkoming van verkeerde verwachtingen en teleurstellingen. Ook wordt met dit startdocument de raad vooraf in positie gebracht zijn inhoudelijke input (publieke, maatschappelijke waarden) mee te geven, waarbij tijdens

		het participatietraject rekening moet worden gehouden en waaraan de uitkomsten van het proces achteraf worden getoetst. Behalve de fysieke participatievormen, gebruiken we sinds 2021 ook het digitale platform CitizenLab.
	Inwoners en ondernemers mogen rekenen op een ambtelijke organisatie die denkt in kansen binnen wet- en regelgeving en financiële mogelijkheden.	Medewerkers : • Stellen de klant centraal en weten wat dit voor hun werk betekent; • Hebben het zelfvertrouwen, lef en durf om hierin ondernemend op te treden; • Voelen eigenaarschap voor wat betreft hun werkzaamheden; • Kunnen zich met elkaar verbinden door het uitspreken van behoeftes waardoor het samenwerken wordt gestimuleerd. Dit is blijvend onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. De komst van de omgevingswet vraagt een doorontwikkeling naar "Ja, wat u vraagt kan, mits". Na de evaluatie organisatieontwikkeling (voorjaar 2022) wordt gekeken hoever we zijn en wat er nodig is om deze volgende stap te maken.
	Inwoners en ondernemers mogen rekenen op een tijdige behandeling van hun (aan)vragen binnen de gestelde termijnen.	De bewaking van de juridische kwaliteit van al het handelen is, als een normaal onderdeel van de bedrijfsvoering, systematisch ingebed in de organisatie en de werkprocessen van de gemeente Heerde. Daarbij bieden wij structurele en duurzame waarborgen voor de juridische houdbaarheid van gemeentelijk handelen. Bij binnenkomst van aanvragen of vragen wordt binnen twee werkdagen een ontvangstbevestiging verstuurd. Afhankelijk van het type aanvraag/vraag wordt zo snel mogelijk binnen de gestelde termijn van de

		wet/servicenormen gereageerd. Lukt dit niet dan stellen wij de burger adequaat en tijdig hiervan op de hoogte.
	Inwoners en ondernemers zijn, ook ambtelijk, altijd van harte welkom met hun vragen en ideeën.	Vragen en ideeën van inwoners en ondernemers worden serieus opgepakt door de organisatie. Daarnaast proberen wij op diverse manieren inwonersparticipatie te stimuleren en vorm te geven.
	Transparante servicenormen van de gemeentelijke organisatie die inzichtelijk zijn voor inwoners en ondernemers.	De servicenormen moeten een reëel beeld geven over wat de burger of een bedrijf mag verwachten van de gemeente. In 2021/2022 zijn de servicenormen over boekjaar 2020 geëvalueerd en zijn de servicenormen voor 2022 bepaald. Voor zover noodzakelijk vindt aanpassing van de achterliggende processen plaats om de realisatie van de servicenormen te borgen. In 2022 zal opnieuw een evaluatie (over de realisatie 2021) plaatsvinden, zodat de resultaten van de doorgevoerde verbeteringen bekeken kunnen worden. De servicenormen zijn beschikbaar op de website van de gemeente.
Personeel en Organisatie	Actief deelnemen in de Talentenregio.	Door gebruik te maken van de Talentenregio (dit is een samenwerkingsverband van 26 decentrale overheidsorganisaties) hebben we een groter bereik voor de werving van kwalitatieve medewerkers. In 2021 zijn hernieuwde gezamenlijke afspraken gemaakt over werving & selectie, bijvoorbeeld door eerst (intern) te werven in Talentenregio-verband. Onderlinge mobiliteit tussen deelnemende organisaties wordt daardoor beter. Daarnaast kunnen medewerkers workshops, trainingen en opleidingen volgen die met name gericht zijn op loopbaan- of persoonlijke ontwikkeling. Met behulp van Talentenregio is in 2019 een eerste traineegroep gestart. Deze zes trainees hebben het ontwikkel- en opleidingsprogramma onder verantwoording van Talentenregio uitgevoerd. Een aantal van hen zijn nu als medewerker actief binnen onze

		organisatie. In 2021 is hieraan een vervolg gegeven door het opnieuw werven van trainees, nu young potentials genoemd. Hierdoor zijn 5 nieuwe young potentials aangetrokken die op verschillende plekken actief zijn binnen de organisatie. De P&O-adviseurs hebben geparticipeerd in verschillende werkgroepen waardoor kennis en informatie met andere gemeenten is uitgewisseld. Gezamenlijk is aan grotere P&O thema's gewerkt. Ook hebben medewerkers deelgenomen aan diverse trainingen en workshops die werden georganiseerd door Talentenregio. Medewerkers kregen en krijgen de kans hun talenten volop te ontdekken, benutten en ontwikkelen en doen daardoor met plezier en bevologenheid hun werk.
	Bij vacatures benadrukken dat wij een inclusieve organisatie (willen) zijn.	Bij werving en selectieprocedures is benadrukt dat wij een inclusieve organisatie willen zijn. Bij elke vacature is de volgende tekst opgenomen: ‘Wij geloven dat medewerkers het beste tot hun recht komen in een inclusieve werkomgeving waar respect, samenwerking en aandacht voor individuele kwaliteit en (talent)ontwikkelmogelijkheden voorop staan. We streven als organisatie naar een personele samenstelling die een afspiegeling is van de inclusieve samenleving’. Als we de regels van de huidige quotum wetgeving volgen, voldoen we ruimschoots. Daarin zijn de medewerkers van Lucrato die werkzaam zijn in de buitendienst mee genomen, maar ook zonder deze medewerkers voldoen we aan de quotum normen.
	De HR-visie voor de organisatie in praktijk brengen	De HR-visie verwoordt de organisatievisie. Verschillende projecten zijn gerealiseerd. Waaronder de implementatie van een nieuw generiek functiewaarderingssysteem (HR21) en nieuw beschreven beleid aangaande de

		gesprekscyclus ('Het Goede Gesprek'), vitaliteit, ARBO en integriteit. Op strategisch niveau is het personeelsbestand tegen het licht gehouden waardoor (toekomstige) risico's inzichtelijk(er) zijn geworden. Verdergaande HR-digitalisering blijft een doorlopend speerpunt, ook in de afgelopen jaren zijn hierin diverse verbeterlagen gemaakt. Momenteel wordt de uitbesteding van de salarisverwerking en een personeelsinformatiesysteem Europees aanbesteedt samen met Hattem en Oldebroek.
	Investeren in jonge medewerkers.	Het beleid is erop gericht om de leeftijdsopbouw in balans te krijgen, daartoe is ook op strategisch niveau naar het huidige personeelsbestand gekeken. In 2018 is het generatiepact (jong voor oud) ingevoerd. Er zijn in 2019 6 trainees (22-28 jaar) geworven en aan de slag gegaan binnen de gemeente Heerde. In 2019 zijn onder andere hierdoor de kosten voor externe inhuur fors gedaald. In 2020-2021 zijn de 6 trainees uitgestroomd, vier trainees hebben intern een formatieplek bemachtigd en twee trainees hebben vrijwillig gekozen voor vertrek. In 2021 is besloten een nieuwe wervingsronde te houden en 5 trainees (vanaf heden noemen we ze young potentials) te werven voor verschillende plekken binnen de organisatie. Deze 5 young potentials zijn inmiddels aan de slag en zullen in ieder geval twee jaar voor de gemeente Heerde actief zijn in combinatie met een opleidings- en ontwikkeltraject bij Talentenregio. Daarnaast hebben bijna alle medewerkers, die aan de voorwaarden voldoen, gebruik gemaakt van de generatiepact regeling. Deze regeling is in 2021 geëvalueerd en verlengd tot 1 januari 2022. In overleg met de medezeggenschapsorganen wordt momenteel gesproken over een opvolger van de regeling generatiepact.

	Jong talent vasthouden en zorgen dat wij ook een aantrekkelijke woongemeente voor hen zijn.	Hiervoor kan aangesloten worden bij de uitgangspunten van de HR-visie en het investeren in jonge medewerkers. Voor ons als gemeente is het essentieel rekening te houden met vergrijzing, ook in het personeelsbestand. De gemiddelde leeftijd is, onder andere door de trainee-pool, gedaald. We geven young potentials een kans en stimuleren zoveel mogelijk ontwikkeling naar gelang de behoeften en ontwikkelingen. De afgelopen jaren hebben we structureel de behoeften in kaart gebracht en waar nodig geanticipeerd. Zodra medewerkers bijna met pensioen gaan wordt op tijd bekeken of er een (jonge) medewerker aan te koppelen valt, zodat de kennis overgedragen kan worden en dit niet verloren gaat. In de praktijk zijn hiervan goede voorbeelden te noemen.
	Onderzoeken of het mogelijk is om vacatures tegelijkertijd voor de doelgroep (mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) en bij de Talentenregio uit te zetten.	Interne vacatures zijn bij Talentenregio uitgezet. Daarnaast hebben wij specifiek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gevraagd te reageren op vacatures.
Inkoop	Bij aanbestedingen worden lokale/regionale ondernemers de mogelijkheid tot deelname geboden. We benutten de inkoopkaders ten volle en laten het aan lokale ondernemers over om zich zo te organiseren, dat zij de dienst of het werk uit kunnen voeren.	We hebben waar mogelijk, binnen de wettelijke kaders, rekening gehouden met lokale en regionale ondernemers en het MKB. Uitgangspunt is dat alle ondernemers gelijke kansen moeten krijgen zonder dat dit mag leiden tot enigerlei vorm van discriminatie van ondernemers. We geven hieraan invulling door, waar mogelijk, gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, administratieve lasten te verminderen en het voorkomen van onnodig zware geschiktheids-, selectie en gunningscriteria. Daarnaast houden we rekening met lokale ondernemers door, bij onderhandse aanbestedingen, waar mogelijk minimaal één offerte bij lokale ondernemers aan te vragen. Lokale ondernemers zijn ondernemers gevestigd in de gemeenten Heerde, Hattem en Oldebroek.

		Binnen de wettelijke kaders is er de mogelijkheid om opdrachten/contracten bij Lucrato in te besteden. Ook is bij aanbestedingen invulling gegeven aan Social Return.
	Bij bouwprojecten van de gemeente is het een voorwaarde om leerling bouwplaatsen in te richten en uit te voeren.	Bij opdrachten tot bouw of verbouw van een substantiële omvang heeft de gemeente de voorwaarde gesteld tot het inrichten van een leerling bouwplaats. Datzelfde geldt wanneer sprake is geweest van subsidieverlening voor bouw of verbouw van een substantiële omvang.
	Eind 2019 is een actieplan maatschappelijk verantwoord inkopen gereed.	Een actieplan maatschappelijk verantwoord inkopen zal in 2021 opgesteld worden. Het was de bedoeling dit in 2020 te realiseren, maar dit heeft vertraging opgelopen.
	Er worden zo veel mogelijk fairtrade producten ingekocht en duurzame materialen gebruikt.	We willen als gemeente een voorbeeldrol hebben op het gebied van fairtrade. We onderzoeken en verkennen de voorwaarden en haalbaarheid om fairtrade producten in te kopen. Daarbij bekijken we welke productgroepen hiervoor in aanmerking komen. We willen als gemeentelijke organisatie voldoen aan het fairtrade imago om vervolgens ook winkels, bedrijven en maatschappelijke organisatie in de gemeente te stimuleren. In 2019 is een werkgroep gestart om Fairtrade gemeente te gaan worden. Doelstelling is om begin 2022 dit te realiseren, al heeft COVID-19 voor vertraging gezorgd. Daarnaast worden intern steeds meer keuzes gemaakt om Fairtrade of Cittaslow producten in te kopen. Eén van de doelstellingen van ons inkoopbeleid is bijdragen aan het creëren van maatschappelijke waarde. We willen als gemeente een voorbeeldrol hebben. Ons inkoopbeleid is daarom gericht op zoveel mogelijk duurzaam en circulair inkopen, waarbij we participeren in

		samenwerkingsverbanden en de mogelijkheden in de Cleantech regio verkennen. We passen in aanbestedingen de duurzaamheidscriteria van PIANOo toe. Daarnaast kopen we zoveel mogelijk in bij marktpartijen die maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hieronder wordt verstaan dat een ondernemer elke vorm van dwangarbeid verwerpt en de regelgeving van de Verenigde Naties over mensenrechten en de rechten van kinderen respecteert.
Basisregistratie/ Informatisering/ elektronische dienstverlening	Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is voor iedereen beschikbaar.	De Basisregistratie Grootchalige Topografie, de BGT, is de geometrische database van de objecten die in de fysieke leefomgeving voorkomen. De BGT is openbaar en voor iedereen te raadplegen. Voor bepaalde objecten is de gemeente verantwoordelijk, wij zijn daarvoor bronhouder van de BGT. Voor 2021 was het beheer uitbesteed en ook voor 2022 is het beheer tijdelijk extern geregeld om zo grip te houden op de actualiteit in de kaart. Hoe het beheer van de BGT voor Heerde vorm gegeven moet worden zal in de loop van 2022 duidelijk worden. De organisatie van geo-informatie maakt onderdeel uit van de Visie op Ruimte. Geometriebeheer maakt daar een belangrijk deel van uit, het beheren van de ruimtelijke data voor de gehele organisatie.
	Data gedreven werken door informatie uit internet en sociale media te halen.	Informatie uit internet en sociale media kunnen ontwikkelingen signaleren waarop de gemeente kan/moet inspringen. Social media wordt met tooling gevoed, gevolgd en beantwoord. Het monitoren van social media om daar signalen uit op te pikken is in ontwikkeling.
	De data die wij generen, beheren en delen is volledig, betrouwbaar en geïntegreerd voor alle taakvelden, eenvoudig benaderbaar voor	Het stelsel van basisregistraties wordt verplicht door de gemeente beheerd en gebruikt. Het is een belangrijke taak om de kwaliteit van deze data op orde te brengen en te houden. Ook andere instanties maken gebruik van deze

	inwoners, ondernemers en organisaties en uitwisselbaar met andere (semi)overheden.	gegevens. De toepassing van gegevensmanagement en gegevensbeheer is een belangrijke voorwaarde hiervoor. Door voor de gegevenssets verantwoordelijken binnen de ambtelijke organisatie aan te wijzen en hen te ondersteunen in het beheer en de samenhang van de data wordt de borging van de kwaliteit bij de bron belegd. De ontwikkelingen richting de SOR (de Samenhangende Objecten Registratie) worden nauwlettend in de gaten gehouden. Ook deze ontwikkeling is bedoeld om een bepaalde basis-set aan gegevens op één plaats te registreren. Deze ontwikkeling is vooral ingezet om de vraagkant goed te kunnen bedienen.
	De digitale agenda 2020 als leidraad volgen.	De digitale agenda 2020 van de VNG is opgegaan in het programma GGU van VNG Realisatie. Deze vormt de leidraad voor de samenwerking op het vlak van techniek en informatie tussen de gemeenten. De onderwerpen uit de Digitale Agenda 2020 zijn geïntegreerd in het jaarprogramma van de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) van VNG Realisatie. De GGU geeft de richting aan waarin de gemeenten gaan bewegen. De gemeente-eigen initiatieven en de actuele ontwikkelingen in de informatiesamenleving en de Common Ground activiteiten van de VNG worden continue op elkaar afgestemd. De instrumenten WAC (wijzigingen advies commissie)- en CIO-tafel helpen om initiatieven op een gestructureerde manier te beoordelen. In 2021 is een start gemaakt met het informatiebeleidsplan.
	Naleven van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en privacy wetgeving.	In 2021 is de bewustwording in de organisatie verder uitgebouwd voor de onderwerpen gegevensbescherming en privacy. Dat is in de vorm van e-learning aangeboden aan de medewerkers. Vooral de bewustwording van de medewerkers speelt namelijk een belangrijke rol in het succesvol naleven van de wetgeving. Daarom is er blijvend

		veel aandacht voor ondersteunen, informeren en enthousiasmeren. Tevens is er op diverse gebieden beleid (verder) ontwikkeld op het vlak van informatieveiligheid. De inzet van de Privacy Officer (PO), de Functionaris Gegevensbeschermmer (FG) en van de Concern Information Security Officer (CISO) hebben hier positief aan bijgedragen. Nieuwe initiatieven worden ook op het vlak van de AVG getoetst.
	Ons zaakstelsel is efficiënt en toegerust voor de (digitale) dienstverlening.	De voorbereidingen voor het aanbesteden van een nieuw zaakstelsel zal in 2022 doorlopen. Er zijn H2O brede uitgangspunten voor het nieuwe zaakstelsel gedefinieerd. Samen met de andere H2O gemeenten werken we aan het zaakgericht vormgeven van onze processen. Hiermee verhogen we de efficiency, dienstverlening en beheersbaarheid van deze processen.
	Samenwerken met ketenpartners in de uitwisseling van gegevensbeheer.	Het uitwisselen van gegevens met ketenpartners neemt nog steeds toe. Niet alleen via bestandsuitwisseling maar juist via koppelingen. Bij de uitgevoerde en nog uit te voeren projecten is de veiligheid, gebruik van standaarden en rechtmatigheid van deze data uitwisseling dan ook expliciet meegenomen. Het uitwisselen van gegevens leggen we ook vast in de vorm van een verwerkersovereenkomst: wie krijgt voor welk doel welke gegevens van de gemeente ten behoeve van welke verwerking. Het gebruik van verwerkersovereenkomsten neem toe, dit om heldere afspraken met onze partners te maken en zo datalekken te voorkomen.
	Waar nodig optimaliseren van de (digitale) dienstverlening aan inwoners en ondernemers.	Waar mogelijk wordt naast het fysieke kanaal ook een digitale mogelijkheid geboden voor het aanvragen van een dienst, bijvoorbeeld via de website conform de visie op dienstverlening van de gemeente Heerde. In 2021 is gewerkt aan het vernieuwen van de visie op

		dienstverlening waarin dit ook een plek krijgt. Deze visie wordt naar verwachting begin 2022 vastgesteld. Nog steeds neemt het aantal diensten dat digitaal aangevraagd/afgenomen kan worden toe. Ook is de website aangepast om bedrijven nog beter te kunnen bedienen. Naast DigiD voor burgers kan er door bedrijven nu ingelogd worden via E-Herkenning.
Overhead (gemeentebestuur en ambtelijke organisatie)	Besluiten welke maatregelen genomen moeten worden om het raadhuis toekomstbestendig functioneel bruikbaar en energetisch duurzaam in gebruik te maken.	Door de grote inzet vanuit de kant van de aannemer en installateur heeft de oplevering voor de bouwvakantie 2021 plaatsgevonden. Na het inhuizen van de roerende goederen en het inrichten van de werkplekken door de I-dienst is het toekomstbestendige raadhuis begin september 2021 in gebruik genomen. Maatregelen ten aanzien van de verduurzaming bestaan onder ander uit: - na isoleren van buitengevels, dak met dakkapellen en vloeren op zowel de begane grond en verdiepingen - plaatsen van voorzetramen met isolerende beglazing en kierdichting - geïsoleerde schuimbetonvloer in de raad-/trouwzaal - warmte terugwinning in luchtbehandeling klimaatstelsel - pv panelen - geluidsisolatie verdiepingsvloer - led verlichting gehele gebouw - gestuurd gebouwbeheersysteem

Financiën

Toelichting op product Financiën

Het product Financiën bestaat uit de subproducten accountantskosten, belastingen en diverse saldi.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Financien						
531000 Accountantskosten	141.230	74.510	14.490	89.000	89.000	0
531751 Reserve Precariobelasting	879.908	958.310	50.000	1.008.310	1.020.913	-12.603
531850 Saldo voor bestemming	0	957.552	-652.073	305.479	0	305.479
531900 Saldo na bestemming	2.575.230	0	0	0	0	0
Totaal Financien	3.596.368	1.990.372	-587.583	1.402.789	1.109.913	292.876
Totaal Lasten	3.596.368	1.990.372	-587.583	1.402.789	1.109.913	292.876
Baten						
Financien						
531450 Reserve investeringen en eigen vermogen	-51.579	-85.500	0	-85.500	-85.500	0
531901 Reserve saldo na bestemming	-608.000	0	-398.000	-398.000	-398.000	0
Totaal Financien	-659.579	-85.500	-398.000	-483.500	-483.500	0
Totaal Baten	-659.579	-85.500	-398.000	-483.500	-483.500	0
Resultaat	2.936.789	1.904.872	-985.583	919.289	626.413	292.876

Toelichting op de lasten en baten product Financiën

Lasten

De werkelijke uitgaven zijn bij Financien **€293.000,-** lager dan de raming. De verklaring van deze afwijking is hieronder opgenomen.

Hogere toevoeging naar reserve Precariobelasting	-/- €13.000
Voorlopig rekeningsaldo 2021	€305.000
Afronding (niet toegelicht)	<u>€1.000</u>

€293.000

531751 Reserve Precariobelasting

In het verleden is de afspraak gemaakt om de ontvangsten vanuit de Precariobelasting, na aftrek van hiervoor gemaakte kosten, toe te voegen aan de algemene reserve. Doordat de werkelijke inkomsten uit Precariobelasting iets hoger waren dan geraamd, is de toevoeging aan deze reserve ook bijna €13.000,- hoger.

531850 Saldo voor bestemming

De najaarsnota 2021 is afgesloten met een positief saldo van €305.000,-. Dit saldo is hier als raming opgenomen. Het werkelijk rekeningssaldo komt hier uiteindelijk tegenover te staan.

Uitvoering Grondbeleid

Toelichting op product uitvoering Grondbeleid

Op dit product vindt de afwikkeling plaats van de uitvoering van de 6 grondexploitaties van de gemeente.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Uitvoering Grondbeleid						
539000 Grondbeleid	4.533	71.217	0	71.217	4.729	66.488
539014 Complex Ind.terrein Eeuwlandseweg noord	37.793	0	0	0	17.987	-17.987
539015 Complex ind.terrein Eeuwlandseweg zuid	19.451	0	0	0	27.491	-27.491
539018 Complex Ossenkamp 1	0	0	0	0	0	0
539026 Gebiedsontwikkeling Veldweg	302.706	0	0	0	0	0
539027 Complex Bovenkamp 2	817.652	0	0	0	274.558	-274.558
539028 Complex De Kolk	836.107	0	0	0	178.482	-178.482
539032 Complex werf Dorpsstraat	0	0	0	0	0	0
539034 Complex Wezeweg 4	245.223	0	0	0	53.371	-53.371
539100 Grondexpl. niet bedrijventerreinen	15.515	16.572	0	16.572	16.550	22

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Totaal Uitvoering Grondbeleid	2.278.981	87.789	0	87.789	573.168	-485.379
Totaal Lasten	2.278.981	87.789	0	87.789	573.168	-485.379
Baten						
Uitvoering Grondbeleid						
539000 Grondbeleid	0	-325.970	0	-325.970	0	-325.970
539014 Complex Ind.terrein Eeuwlandseweg noord	-37.793	0	0	0	-17.987	17.987
539015 Complex ind.terrein Eeuwlandseweg zuid	-4.694	0	0	0	-2.994	2.994
539018 Complex Ossenkamp 1	0	0	0	0	0	0
539026 Gebiedsontwikkeling Veldweg	-419.327	0	0	0	-283	283
539027 Complex Bovenkamp 2	-917.804	0	0	0	-149.821	149.821
539028 Complex De Kolk	-807.515	0	0	0	-387.147	387.147
539034 Complex Wezeweg 4	-244.175	0	0	0	-72.138	72.138
Totaal Uitvoering Grondbeleid	-2.431.308	-325.970	0	-325.970	-630.370	304.400
Totaal Baten	-2.431.308	-325.970	0	-325.970	-630.370	304.400
Resultaat	-152.328	-238.181	0	-238.181	-57.202	-180.979

Toelichting op de lasten en baten Grondbeleid

Algemeen

539000 Uitvoering Grondbeleid

Op het product Grondbeleid worden alle uitgaven en inkomsten van de complexen van de Grondexploitatie afgewikkeld. In principe zijn dit balansmutaties, maar het is een verplichting vanuit het BBV dat dit via deze kostenplaats gaat.

Burgerzaken

Toelichting op product Burgerzaken

Burgerzaken draait om mensen en in de eerste plaats om hun identiteit. Met hun identiteit hebben burgers recht op allerlei voorzieningen en diensten van de overheid. Burgerzaken vervult de rol van 'poortwachter' door het vaststellen en vastleggen van de identiteit bij geboorte of bij binnenkomst van elke nieuwe inwoner van de gemeente. Daarnaast is burgerzaken door de afgifte van reis- en rijksdocumenten een belangrijke speler in de keten van identiteitsvaststelling, identiteitscontrole en identiteitsbescherming.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Burgerzaken						
525000 Burgerzaken	251.361	311.007	0	311.007	278.452	32.555
525050 Secretarieleges	55.754	76.930	-7.500	69.430	69.820	-390
525100 Verkiezingen	10.495	24.090	35.000	59.090	60.874	-1.784
525150 Vaccinatie & doodschouw	7.618	12.070	0	12.070	11.878	192
Totaal Burgerzaken	325.228	424.097	27.500	451.597	421.023	30.574
Totaal Lasten	325.228	424.097	27.500	451.597	421.023	30.574
Baten						
Burgerzaken						
525050 Secretarieleges	-183.287	-230.290	27.500	-202.790	-213.232	10.442
Totaal Burgerzaken	-183.287	-230.290	27.500	-202.790	-213.232	10.442
Totaal Baten	-183.287	-230.290	27.500	-202.790	-213.232	10.442
Resultaat	141.940	193.807	55.000	248.807	207.792	41.015

Toelichting op de lasten en baten product Burgerzaken

Lasten

Bij het product Burgerzaken is er in 2021 **€31.000,-** minder uitgegeven dan vooraf was geraamd. Hieronder is een verklaring gegeven van deze afwijking.

Lagere doorbelasting salariskosten	€20.000
Geen kosten GBA-netwerk	€8.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€3.000</u>
Totaal	€31.000

525000 Burgerzaken

De werkelijke salariskosten bij de afdeling DIB waren lager dan geraamd. Hierdoor is de doorbelasting naar de producten waarvoor deze afdeling heeft gewerkt, ook lager (€20.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Het abonnement voor het GBA netwerk is inmiddels onderdeel van de automatiseringskosten. Deze raming van €8.000,- kan daarom voor de toekomst komen te vervallen.

Baten

525050 Secretarieleges

De ontvangen leges voor ID-kaarten, rijbewijzen, paspoorten, uittreksels etc. is ruim **€10.000,-** (ongeveer 5%) hoger dan geraamd. Een oorzaak hiervoor is lastig aan te wijzen. Deels zal dit het gevolg zijn van uitgestelde activiteiten van het vorige jaar veroorzaakt door Corona.

Basisregistratie

Toelichting op product Basisregistratie

Gemeente Heerde is (wettelijk) verplicht haar informatievoorziening te baseren op het stelsel van basisregistraties. Basisregistraties borgen een eenmalige invoer en meervoudig gebruik van gegevens. De meest bekende zijn de basisregistraties Personen (BRP), adressen en gebouwen (BAG), basisregistratie WOZ en de basisregistratie voor bedrijven (NHR). In deze basisregistraties staan de algemene gegevens zoals persoonsgegevens, adressen en bedrijfsnamen. In applicaties gebruiken we deze basisgegevens en vullen die aan met taakspecifieke gegevens.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Basisregistratie						
521450 Basisregistratie	53.403	55.780	12.500	68.280	64.310	3.970
Totaal Basisregistratie	53.403	55.780	12.500	68.280	64.310	3.970
Totaal Lasten	53.403	55.780	12.500	68.280	64.310	3.970
Resultaat	53.403	55.780	12.500	68.280	64.310	3.970

Toelichting op de lasten en baten product Basisregistratie

Geen opmerkingen.

Streekarchivariaat

Toelichting op product Streekarchivariaat

De statische archieven van de drie gemeenten (Heerde, Epe en Hattem) zijn samengebracht in één bewaarplaats. Het streekarchief bevindt zich bij het gemeentehuis van Epe. De streekarchivaris voert ook beheertaken als behoudswerkzaamheden uit en verzorgt de inzagemogelijkheid in de studiezaal. Heerde heeft zitting in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Tevens huurt de gemeente Heerde in Epe ruimte die aan de gestelde eisen voldoet voor het dynamische archief.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Streekarchivariaat						
521550 Streekarchivariaat	65.096	88.024	-20.000	68.024	56.295	11.729
Totaal Streekarchivariaat	65.096	88.024	-20.000	68.024	56.295	11.729
Totaal Lasten	65.096	88.024	-20.000	68.024	56.295	11.729
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	65.096	88.024	-20.000	68.024	56.295	11.729
Gerealiseerd resultaat	65.096	88.024	-20.000	68.024	56.295	11.729

Toelichting op de lasten en baten product Streekarchivariaat

Lasten

521550 Streekarchivariaat

De kosten voor het streekarchief waren bijna **€12.000,-** lager dan geraamd. Dit komt doordat de voorbereidingen op het aansluiten op het e-depot nog niet hebben plaatsgevonden. Dit is verschoven naar de jaren 2022/2023. voorgesteld wordt om een deel van dit bedrag, €8.000,-, naar 2022 over te hevelen.

3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Collegeprogramma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Stand van zaken
Leefbaar buitengebied	Bestaande agrarische bedrijven krijgen ruimte voor ontwikkelingen voor zover deze bijdragen aan het behoud en verbetering van de kwaliteit van het landschap en aan een schone en gezonde leefomgeving.	Gericht op de ambities in de toekomstvisie geven we op basis van de structuurvisie 2025 via uitnodigingsplanologie uitvoering aan deze taakstelling. Onder de nieuwe Omgevingswet worden de toekomstige kaders voor ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven opgenomen in de Omgevingsvisie. We bereiden de gemeentelijke Omgevingsvisie voor met daarin een vitaal en leefbaar platteland. Vanuit onze eerste analyse voor de Omgevingsvisie leggen we de focus op een circulair en natuurinclusief systeem met multifunctioneel en duurzaam landgebruik. In de Omgevingsvisie betrekken we de actuele ontwikkelingen van de agrarische sector.
	De agrarische belangen en belangen van natuur en milieu mogen niet los van elkaar gezien worden. Wij overleggen hierover met bewoners en agrariërs.	In de voorbereidingen voor de gemeentelijke omgevingsvisie is een vitaal en leefbaar platteland een essentieel onderdeel. Vanuit de eerste analyse leggen we de focus in de omgevingsvisie op een circulair en natuurinclusief systeem met multifunctioneel en duurzaam landgebruik. Bewoners en agrariërs worden langs de weg van participatie betrokken.

	Onze bermen houden we vrij van jonge opslag om de aantrekkelijkheid voor wild te verkleinen.	De bermen van wegen in het bosgebied houden wij vrij van jonge opslag.
	We beheren bermen en slootkanten ecologisch en communiceren waarom we dat doen.	We hebben een inventarisatie van de vegetatie van de bermen met een advies naar ecologisch beheer. Voor uitvoering is verschraling noodzakelijk. Dit vraagt om ander materieel of externe inhuur. Hiervoor ontbreken momenteel de middelen en bestaand materieel is nog steeds bruikbaar.
	We gaan duurzaam om met de natuurlijke kwaliteiten, onder andere door invulling te geven aan het bestaande landschapsontwikkelingsplan (LOP). Landschapsontwikkeling wordt onderdeel van de omgevingsvisie.	We gaan vanuit de ambities uit de toekomstvisie, de structuurvisie 2025 en het landschapsontwikkelingsplan (LOP) op een verantwoorde manier om met natuur en landschap. We sturen op het behoud en op de ontwikkeling van de landschappelijke samenhang. In de voorbereiding voor de omgevingsvisie worden de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van Heerde integraal opgenomen. Vanuit de eerste analyse blijkt dat de kernkwaliteiten van Heerde (in casu het DNA van Heerde) onder andere tot uiting komen in de diversiteit van het landschap. Heerde kent een afwisseling van fraaie landschappen (Veluwe tot IJssel) met een rijke cultuurhistorie, die we koesteren. We leggen de focus in de omgevingsvisie dan ook op behoud en versterking van de landschappelijke kwaliteiten en het inbedden van maatschappelijke opgaven (energietransitie, biodiversiteit, circulariteit, compenserende maatregelen en natuurinclusief landgebruik).
	We werken samen met andere partijen in de uitvoering van het klimaatadaptatieplan (waterrobuustheid en klimaatbestendigheid).	Het Regionaal Adaptatie Plan (RAP) wordt in 2022 uitgewerkt in maatregelen.
	We werken samen met partijen in het project Hattemerpoort (inclusief	Het gebiedsproces Hoenwaard 2030 is er op gericht om samen met de omgeving de verschillende opgaven die in de Hoenwaard liggen op een goede manier een plek te geven. Om die reden werken

	herontwikkeling Ennerveld) en aan de visie Hoenwaard.	verschillende betrokken overheden samen met ondernemers en bewoners uit het gebied. We werken toe naar een integraal gebiedsplan met zoveel mogelijk draagvlak.
	We werken volgens de gedragscode bestendig beheer groenvoorzieningen, bosbeheer en natuurbeheer.	De gemeente werkt volgens de gedragscode en geeft haar opdrachtnemers de verplichting om volgens de gedragscode te werken.
Openbare ruimte en mobiliteit	(Her)inrichting van de openbare ruimte vindt, in overleg met aanwonenden en ondernemers, plaats binnen de wettelijke kaders en het gemeentelijk beleid.	Bij de voorbereiding van de herinrichting Wildekampseweg en Nachtegaalweg hebben de bewoners en belanghebbenden meegedacht over de herinrichting openbare ruimte via samenwerkenaan.heerde.nl. Vanwege de coronamaatregelen is er geen, zoals gebruikelijke, inloopavond geweest maar hebben er persoonlijke gesprekken plaatsgevonden met bewoners over de nieuwe inrichting.
	Bij herstructureringsprojecten in de openbare ruimte afwegen of auto's te gast kunnen zijn.	Het uitgangspunt dat auto's zo veel mogelijk te gast zijn, botst in de praktijk vaak met de wens om zo snel mogelijk van A naar B te rijden. Bij herstructureringsprojecten wordt gezocht naar een zo goed mogelijke balans. Bij de planvoorbereiding Wildekampseweg Nachtegaalweg zijn meerdere parkeervakken opgenomen in het ontwerp, waardoor fietsers veiliger gebruik kunnen gaan maken van de wegdelen doordat er geen auto's meer op de rijbaan staan geparkeerd.
	De beheerplannen voor de openbare ruimte zijn actueel.	De kwaliteitsvisie openbare ruimte is leidend voor de beheerplannen. De beheerplannen vormen de basis voor de jaarlijkse (onderhouds)werkzaamheden. Voor groen is geen beheerplan maar een beleidsplan. De actualisatie wordt meegenomen in proces omgevingsvisie. Wel zijn in het beheerprogramma al het openbaar groen, de invasieve soorten en de bomen inzichtelijk. Het beheerplan speelvoorzieningen is niet geactualiseerd omdat daarvoor geen aanleiding is. De uitgangspunten zijn nog steeds actueel. Er is een visie op het bosbeheer en jaarlijks wordt er een beheerplan gemaakt. Het nieuwe GRP is vastgesteld op 1 november 2021.

	De werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) van het Platform Gehandicaptenbeleid wordt standaard uitgenodigd voor advies bij herinrichtingsprojecten.	Bij reconstructie en/of herinrichtingsplannen wordt de werkgroep Bereikbaarheid Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) van het Platform Gehandicaptenbeleid gevraagd om advies uit te brengen over de voorgenomen plannen. In de laatste fase Bovenkamp, de Bloemstraat en bij de oversteek Eperweg Brandstraat zijn markeringstegels voor slechtziende en blinde gebruikers aangebracht. De BTB werkgroep is betrokken bij de herinrichting Wildekampseweg Nachtegaalweg en wordt ook om advies gevraagd bij ontwikkelingsplannen van derden.
	Het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) actualiseren.	Het Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan (GVVP) wordt geactualiseerd en afgestemd op de regionale en landelijke ontwikkelingen van het Strategische Programma Verkeersveiligheid (SPV) 2030 met een risico gestuurde benadering.
	Samen met de regiogemeenten bij de provincie aandringen op maatregelen op de kwaliteit van het openbaar vervoer op peil te houden en waar nodig te verbeteren.	Samen met de regiogemeenten houden we een vinger aan de pols om de kwaliteit van het openbaar vervoer op peil te houden en waar nodig te verbeteren. Daar waar sprake is van maatregelen van de zijde van de provincie worden deze gevolgd en beoordeeld op de gevolgen voor onze gemeente. Waar nodig vragen wij aandacht voor de consequenties in onze gemeenten en dringen wij aan op aanpassingen. Dit gebeurt in het regio-overleg Clean Tech.
	Samen met de regiogemeenten dringen we bij provincie en rijk aan op maatregelen om filevorming op de A50 te voorkomen.	Samen met de Cleantech Regio is er een ambtelijke en bestuurlijke lobby gestart voor een betere doorstroming van het verkeer op de A50 tussen Zwolle en Apeldoorn. Heerde neemt zowel bestuurlijk als ambtelijk deel aan het regio overleg schone en slimme mobiliteit. De Clean Tech Regio neemt het voortouw in de lobby.
	Samen met inwoners, ondernemers en VVN inventariseren van verkeersonveilige situaties in de gemeente.	Samen met VVN, inwoners (via een enquête) en ondernemers zijn verkeersonveilige situaties geïnventariseerd. De inventarisatie gaat deel uit maken van het nieuwe Gemeentelijke Verkeer en Vervoer Plan (GVVP). In november 2021 heeft de commissie kennis kunnen nemen van de knelpunten die gesignaleerd zijn.

	We staan open voor initiatieven die de beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal stimuleren	In 2021 zijn de Kloosterbrug en de Flessenbergerbrug over het Apeldoorns kanaal vervangen waardoor de doorvaarthoogte is vergroot. Ook zijn deze bruggen voorbereid om in de toekomst beweegbaar te kunnen worden gemaakt. Met de realisatie van deze twee bruggen is het project afgerond.
	We vervangen bruggen wanneer ze afgeschreven zijn en de (verkeers)veiligheid in gevaar komt.	De bruggen worden vervangen op het moment dat de bruggen het einde van de levensduur bereiken. Op dit moment staan er geen bruggen hiervoor op de nominatie. Wel zijn de Kloosterbrug en de Flessenbergerbrug vervangen vanwege de beleefbaarheid Apeldoorns Kanaal.
Omgevingsvisie	Uitvoering geven aan het plan van aanpak omgevingsvisie.	Vanuit de participatiestrategie "de omgevingsvisie ontwikkelen we met partners en inwoners denken mee" is op verschillende momenten en op verschillende manieren gesproken met partners en inwoners over de leefomgeving van Heerde. De bijdragen van zowel partners als inwoners, het analyseren van actueel bestaand beleid (o.a. De toekomstvisie - Natuurlijk Heerde!), trends en ontwikkelingen en de vele gesprekken met ambtelijke beleidsmedewerkers (vanuit het fysiek en sociaal domein), hebben geresulteerd in een concept omgevingsvisie. Adviesbureau KuiperCompagnons heeft ondersteund bij de totstandkoming van deze concept omgevingsvisie. Het concept is geen volledig uitgewerkte omgevingsvisie, maar een document dat richting geeft voor een verdere uitwerking. Dit betekent dat de kernkwaliteiten van de gemeente zijn beschreven, een aantal principes zijn geformuleerd en de opgaven zijn uitgewerkt. Momenteel wordt gewerkt aan de gebiedsuitwerkingen en het uitvoeringshoofdstuk. Het streven is om in de tweede helft van 2022 de omgevingsvisie te laten vaststellen door de gemeenteraad.
	We passen uitnodigingsplanologie toe bij robuuste ontwikkelingen.	Heerde werkt vooruitlopend op de Omgevingswet met uitnodigingsplanologie .

Centra Heerde en Wapenveld	Besluitvorming over versterking van het centrum van Wapenveld met Hof van Cramer.	Op 5 oktober 2020 heeft de raad besloten om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 845.000,- voor een schetsontwerp, voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp voor een volledig nieuwe multifunctionele accommodatie in Wapenveld bestaande uit een sporthal, brandweerkazerne, ruimte voor STIP en huidige Hof van Cramer inclusief de bibliotheek en (casco) de huisartsenpraktijk. Daarnaast wil woonstichting Triada een complex met minimaal 17 sociale huurappartementen realiseren. De afronding van deze fase wordt binnenkort verwacht. Daarna zal begin 2022 besluitvorming plaatsvinden.
	De gemeente participeert in de Nieuwe Winkelstraat (DNWS).	Begin 2019 is het "Actieplan DNWS" opgeleverd aan de Ondernemersvereniging Heerde (versie februari 2019) en is de stuurgroep DNWS met daarin betrokken stakeholders in het centrum (ondernemers, vastgoedeigenaren, R&T, makelaar, gemeente) ingericht. Inzet is om binnen twee jaar de acht aanbevelingen uit het actieplan in werking te hebben. Daartoe startten vier werkgroepen met de eerste punten uit de aanbevelingenlijst. DNWS monitort de uitvoering van dit actieplan. Door de coronacrisis zijn actiepunten versneld, bijvoorbeeld door krachtenbundeling van winkeliers door promotie van Koop Lokaal, maar zijn ook andere acties in de tijd opgeschoven. Inzet is om uiterlijk eind 2022 het 'kom-in-actie-plan' grotendeels te hebben afgerond. De promotie van Koop Lokaal is doorgezet in WarenhuisHeerde.nl. De stichting hiervoor is opgericht. Hiermee wordt een vervolgstap gezet in de verdieping van het "merk Heerde" binnen de digitale en fysieke omgeving. Voor het op orde brengen van de basis "compact centrum, versterking aanbod, toekomstbestendigheid" is met subsidie van de provincie een adviesbureau ingehuurd om de werkgroep 'kernwinkelgebied' te ondersteunen.
	Duidelijkheid krijgen over de ruimtelijke economische opgave door onder andere actualisatie van het verkeerscirculatieplan centrum Heerde, inzicht in de	De gepresenteerde ontwikkeling van het centrum van Heerde leidde op 16 juni 2020 tot een positieve grondhouding van het college. In 2021 zijn de plannen voor de vier centrumlocaties

	parkeerbehoefte en afweging volgens de ladder voor duurzame verstedelijking.	concreter en samenhangend geworden. De planologische verankering wordt in 2022 gestart.
	Het autoluw maken van dorpscentrum Heerde (auto te gast) bij evenementen wordt, in overleg met ondernemers, uitgewerkt in een verkeerscirculatieplan.	Voor de afsluiting van het dorpscentrum tijdens evenementen is met ondernemers en initiatiefnemers een verkeerscirculatieplan uitgewerkt en ingevoerd.
	Ondernemers in Heerde oriënteren zich op een ondernemersfonds; de gemeente wordt in dat geval het (wettelijke) heffingsorgaan.	Het ondernemersfonds is in 2019 opgericht en aan het werk gegaan en maakt collectieve investeringen door ondernemers en projecten mogelijk. De gemeente is heffingsorgaan voor het fonds.
	Ondernemers worden in staat gesteld om de dorpscentra te laten bruisen. De gemeente benut de mogelijkheden om hen hierin te faciliteren.	Vanwege de coronapandemie is aan dit onderwerp in 2020/2021 niet of weinig uitvoering gegeven. Wij faciliteren dit vanaf 2022 weer vanuit meerdere gemeentelijke beleidsterreinen. Hierbij focussen wij op het goed benutten van initiatieven en kansen die zich vanuit de samenleving aandienen. Zie hiervoor ook het project De Nieuwe Winkelstraat.
	Toepassen van de centrumvisie Heerde.	De maatregel Nieuwe Winkelstraat is een uitvloeisel van de Centrumvisie . Daarnaast zetten we in op het terugdringen van de leegstand in de aanloopstraten door toepassing van de maatregel Compact Centrum. In 2018 is er de inventarisatie geweest als basis voor het monitoren van de leegstand. Samen met stakeholders zijn we in overleg hoe leegstand kan worden gevuld . Dit is in 2022 een doorlopend proces en hangt nauw samen met nieuwe ruimtelijke initiatieven in en rond het directe centrum van Heerde.
	Voortvarende herontwikkeling van het hart van Heerde (gemeentewerf, Van Setten van Loenen).	Met de projectontwikkelaar (Van Wijnen) wordt samengewerkt aan de herontwikkeling van het centrum van Heerde. Hierbij wordt de voormalige gemeentewerf gebruikt als vliegwiel voor een grotere ontwikkeling, waarbij het de wens is om ook diverse particuliere locaties te ontwikkelen. Projectontwikkelaar en de gemeente hebben

		een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Met de eigenaren van de particuliere locaties zijn op dit moment nog geen afspraken op papier gezet. Wel hebben vele gesprekken plaatsgevonden tussen gemeente, projectontwikkelaar en particuliere eigenaren. In deze gesprekken zijn de verschillende, zelfstandige plannen toegelicht en wordt gesproken over manieren van samenwerking tussen de verschillende locaties. Deze samenwerking ziet onder andere op een gezamenlijke beeldkwaliteit- en stedenbouwkundig plan, uitwisseling van te realiseren parkeerplaatsen, centrering van verplichte toe te voegen woningen in het sociale segment en plankosten. De afspraken hierover worden uiteindelijk vastgelegd in nader te sluiten overeenkomsten met de verschillende particuliere eigenaren. De verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2022 duidelijk wordt met welke particuliere grondeigenaren een overeenkomst kan worden gesloten.
Toerisme	Cittaslow-keurmerk ook digitaal promoten en Cittaslow-ambassadeurs benutten en verbinden om de gezamenlijke ambitie van Visit Heerde, (recreatie)ondernemers en gemeente te bereiken.	In 2020 en 2021 hebben wij door de beperkingen van de coronacrisis geen bijeenkomsten kunnen organiseren met onze supporters. Om onze waardering voor de supporters kenbaar te maken en ze een hart onder de riem te steken, hebben zij van ons – als alternatief voor de bijeenkomsten – een 'Cittaslowpakket' ontvangen met daarbij een persoonlijke boodschap van de burgemeester. In het landelijke Cittaslow netwerk zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop Cittaslow als keurmerk verder en concreter kan worden uitgedragen. Vier thema's zijn uitgewerkt die voor Cittaslow Nederland van belang zijn: 1) Noaberschap en fijschaligheid 2) Landschap, duurzaamheid en toerisme 3) Bewustwording en jeugd en 4) Cultuur, erfgoed en lokale voeding. En uiteraard zal de Cittaslow-gedachte een centraal thema zijn in onze omgevingsvisie. Vanuit de eigen identiteit en onder andere aan de hand van bovenstaande projecten/ontwikkelingen blijven we verder invulling geven aan deze vier thema's. Zo is de gemeente Heerde sinds 2021 Fairtrade gemeente. In de basis lijken er

		verschillen te zijn tussen Fairtrade en Cittaslow, maar de filosofieën hebben toch vooral stevige overeenkomsten die passen bij onze gemeente. Waar Cittaslow vooral aandacht heeft voor het lokale, de eigenheid van de gemeente, streekproducten en dergelijke, richt Fairtrade zich op 'verre landen'. Maar juist in de aandacht voor de medemens zit een mooie overeenkomst. Waar noaberschap één van de vijf kernwaarden is binnen Cittaslow-Nederland, is Fairtrade gericht op de ontwikkeling van dorpsgemeenschappen en boerencoöperaties. Beide gaan over solidariteit. En beide richten ze zich ook op een duurzame wereld en duurzame productie. De term 'wereldwijd noaberschap' vat dit mooi samen. Wereldwijd willen we burens en naasten voor elkaar zijn, met aandacht voor onze sociale verbondenheid en leefbare woonomgeving. Hierbij speelt Visit Heerde – als het gaat om promotie en marketing – natuurlijk een actieve rol.
	De infrastructuur in het gemeentelijk bosgebied willen wij in stand en toegankelijk houden.	De openbare wegen en fietspaden in het bosgebied worden onderhouden op beeldkwaliteit C van het CROW.
	Met ondernemers die bijdragen aan het ondernemersfonds bespreken we hoe geld uit dit fonds gebruikt kan worden voor het verbeteren van de leefomgeving om recreanten en toeristen (nog meer) te verleiden tot een bezoek aan en verblijf in onze gemeente.	Het Ondernemersfonds gemeente Heerde is in 2019 opgericht, ingericht en "financieel gevuld". De pilotperiode liep tot en met 2021. Besloten is het ondernemersfonds te continueren met een vijf jaarlijkse evaluatie. In de opgestelde uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente en het ondernemersfonds zijn afspraken gemaakt over de doelstelling van het fonds en over de financiën en controles. Het ondernemersfonds is van, voor en door ondernemers. Het fonds is ten behoeve van het bevorderen van samenwerking met collectieve belangen van ondernemers en zal daarmee tot een aantrekkelijk ondernemersklimaat en leefomgeving leiden. Het ondernemersfonds is een stichting met bestuursleden met een afspiegeling van lokaal betalende ondernemers in verschillende branches.

	Promotie en marketing van de gemeente financieel faciliteren wij via Visit Heerde (inclusief een betaalde kracht voor 2018-2020).	Voor de lokale marketing wordt jaarlijks het contract met Visit Heerde uitgevoerd. De kostendekking van de Stichting Visit Heerde wordt in 2022 voortgezet en ook voor de komende jaren zijn hierover afspraken gemaakt. Onderdeel hiervan is het leveren van een bijdrage voor een betaalde kracht van Visit Heerde. Door de coronacrisis kon door Visit Heerde niet het volledige programma in 2021 worden uitgevoerd. Denk hierbij vooral aan evenementen die niet door konden gaan. Visit Heerde heeft de financiële middelen die hierdoor overbleven, ingezet om Heerde op grotere schaal op de kaart te zetten en met name de recreatieondernemers te helpen in deze moeilijke periode. Bijvoorbeeld door (sociale) media campagnes en het ontwikkelen van arrangementen in de 'IJsselvallei'. Visit Heerde heeft ook in de coronacrisis laten zien op een creatieve en flexibele manier om te kunnen springen met de mogelijkheden en blijft een stevige bijdrage leveren aan de lokale economie en verbinding in onze gemeente. Voor de bovenlokale marketing wordt jaarlijks het contract met Visit Veluwe uitgevoerd. In 2021 is de samenwerking tussen Visit Veluwe en de gemeenten geëvalueerd. Over het algemeen wordt de samenwerking als positief ervaren, maar ook zijn er een aantal specifieke verbeterpunten aan de orde gesteld. Daarom gaan we vanaf 2022 werken met een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen Visit Veluwe en de Veluwe gemeenten, waardoor de focus van Visit Veluwe deels verschuift van zoveel mogelijk toeristen trekken naar het beter spreiden van toeristen in ruimte en tijd over de Veluwe. Op die manier wordt invulling gegeven aan de opgave om de natuur op de Veluwe te behouden, maar ook aan onze eigen ambitie om de IJsselvallei aantrekkelijker te maken en beter onder de aandacht te brengen.
	Promotie van cultuurhistorische lokale 'parels' stimuleren.	Vorbereidend op een nieuw te formuleren erfgoedbeleid voor de gemeente Heerde wordt onderzocht op welke wijze lokale cultuurhistorische parels van Heerde meer onder de aandacht kunnen worden gebracht. Ook vanuit de agenda Veluwe op 1 is hier aandacht voor. Vanuit de gebiedsgerichte benadering via het programma

		Veluwe op 1 zijn op de Veluwe meerdere beleavingsgebieden omschreven die aansluiting zoeken bij de cultuur en beleving van het betreffende gebied. De gemeente Heerde is ingedeeld in het gebied "Ambachtelijke Veluwe". Vanuit het ambachtelijke DNA kijken we in 2022 welke cultuurhistorische parels in onze gemeente belicht, gestimuleerd en ondersteund kunnen worden.
	Samen met Visit Veluwe, recreatiebedrijven, cultuurpartners en overige ondernemers dragen wij bij aan de ambitie van de Veluwe op 1 in de Veluweagenda.	Samen met alle partners op de Veluwe worden binnen 'Veluwe op 1' flinke stappen gezet in de verwezenlijking van de ambities uit de Veluwe Agenda 2030 met drie pijlers centraal: 1) In stand houden en versterken van natuur, landschap en erfgoed op de Veluwe. 2) Streven naar excellente gastvrijheid en een gezonde vrijetijdseconomie. 3) Versterken van de betrokkenheid van bewoners. Vanuit het uitvoeringsprogramma van Veluwe op 1 draagt Heerde op verschillende manieren bij aan het realiseren van de ambities uit de Veluwe Agenda. In 2022 is de inzet vanuit Heerde met name gericht op de volgende thema's/projecten: 1. Het masterplan IJsselvallei. Is er een mogelijkheid om de flanken van het Veluwemassief – zoals de IJsselvallei – te gebruiken om de toeristenstroom op de Veluwe te ontlasten en een economische en ruimtelijke kwaliteitsimpuls te geven? Dat is de centrale vraag in het masterplan IJsselvallei. In 2020 is met een interdisciplinaire stuurgroep en projectgroep en aan de hand van verschillende gebiedsateliers in beeld gebracht welke kansen voor ontwikkeling de IJsselvallei biedt. Dit heeft eind 2020 geresulteerd in de oplevering en vaststelling van het masterplan IJsselvallei: een integrale gebiedsvisie, waarin meerdere kansrijke projecten in het gebied staan beschreven. Met het vastgestelde ontwerp is in 2021 de eerste stap naar uitvoering van het masterplan gezet. Aan de hand van vijf gebiedsateliers is onderzocht of en hoe de kansrijke projecten tot uitvoering kunnen worden gebracht. Dit leidt in 2022 tot een uitvoerings- en investeringsagenda. Heerde is vertegenwoordigd in de stuur- en projectgroep en is penvoerder voor het project. 2. Routenetwerk, routebureau. Voor het Routebureau is in 2021 toegewerkt naar een nieuwe juridisch status en zelfstandige eenheid.

		Hiervoor zijn in de afgelopen periode de verschillende mogelijkheden verkend en ambtelijk/bestuurlijk besproken. In het verlengde van de organisatieontwikkeling worden ook de contouren van de ontwikkeling van het recreatieve netwerk op de Veluwe steeds zichtbaar. In 2022 wordt in dat kader gewerkt aan de doorontwikkeling van het ruiternetwerk, MTB netwerk en het wandelnetwerk. 3. Ambachtelijke Veluwe. In 2019 en 2020 is een verkenning gedaan naar 'belevingsgebieden' op de Veluwe. Uitgangspunt daarbij was dat ieder stukje Veluwe ook eigen accenten heeft om te beleven. Heerde is onderdeel geworden van de 'ambachtelijke Veluwe'. In 2021 is het vervolg op deze verkenning gestart. Er is in beeld gebracht hoe de 'ambachtelijke beleving' in het gebied versterkt kan worden. Dit is vervolgens uitgewerkt in de ontwikkeling van nieuwe toeristische producten en diensten voor de korte en lange termijn. Uiteraard kent dit een sterke samenhang met de opening van Zuivelmuseum Erve IJzerman in Wapenveld. Het plan voor de 'ambachtelijke Veluwe' is ondertussen opgeleverd en moet de komende periode leiden tot toeristische productontwikkeling. 4. Recreatiezonering. Op initiatief van de provincie, maar in nauwe samenwerking met Veluwe op 1 is gewerkt aan 'recreatiezonering'. Hierdoor wordt de Veluwe opgedeeld in verschillende 'zones'. In de ene zone moet natuur en rust voorop staan, in de andere is intensievere recreatie mogelijk. Het doel van deze zonering is het creëren van een betere balans tussen natuur en recreatie. In februari 2022 is het ontwerp recreatiezoneringsplan vastgesteld door Gedeputeerde Staten en tegelijkertijd werken wij – samen met de gebiedspartners – aan geschikte maatregelen die invulling geven aan de zonering. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan hetgeen in november van 2021 met de raadscommissie Ruimte is besproken.
	Wij nemen deel aan het Programma Vitale Vakantieparken met als doel vakantieparken te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn.	Binnen de kaders van het programma is in 2019 de BV Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken Veluwe opgericht.

		Heerde heeft zich aangesloten bij en neemt actief deel aan de uitvoering van het programma Vitale Vakantieparken dat in 2019 met de partners doorontwikkeld is. Met de uitvoering van een lokale vertaling van dit programma is in 2020 een start gemaakt. Door de coronacrisis is de uitvoering beperkt gebleven. We zijn goed in contact gebleven met de recreatieondernemers. In 2022 wordt de uitvoering van het programma voortgezet.
	Wij willen uitbreiding van verblijfsrecreatie en toerisme mogelijk maken, met name de vestiging van een hotel.	Wij faciliteren (particuliere) initiatieven die betrekking hebben op de uitbreiding van bestaande dan wel nieuwe vormen van duurzame verblijfsrecreatie. Wij ondersteunden en faciliteerden meerdere initiatiefnemers over de ontwikkeling van nieuwe verblijfsaccommodatie (bed&breakfast/hotelvoorziening/campingbedrijven en bungalowpark).
Economie	De innovaties in energetische duurzaamheid, de energietransitie, de zorg en de circulaire economie zien we als mogelijkheden om lokaal en regionaal werkgelegenheid te creëren.	Dit is een regionaal en lokaal speerpunt op onze agenda en werkzaamheden. Hiervoor nemen we deel in de regio Zwolle en de Cleantechregio, waar we in overleg tussen overheid, ondernemers en onderwijs werken aan de Human Capital agenda. Onze doelstelling is door deze samenwerking de werkgeversdienstverlening vast te houden en verder te versterken. Nadrukkelijk zoeken we het gesprek met ondernemers die op innovatieve wijze werken (voorbeelden Leadax, Lagemaat, Boverhoff en anderen). We acteren als verbinder en waar mogelijk steunen we partijen bij de ontwikkeling van innovatieve projecten. Ook bieden we waar mogelijk ruimte voor initiatiefnemers die zich bezig houden met innovatieve energie-opwek en -opslag.
	De verkeersverbindingen in en van de gemeente met de regio en daarbuiten zijn kwalitatief goed.	De verkeersverbindingen in en van de gemeente met de regio en daarbuiten worden kwalitatief goed onderhouden. Er vindt onderzoek plaats naar een snelle fietsverbinding tussen Apeldoorn en Zwolle (F50).

	Een aangenaam vestigingsklimaat bieden zodat ondernemers naar de gemeente komen of hier blijven en dit faciliteren binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft.	Wij zorgen voor een goed economisch perspectief voor Heerde en de regio en brengen vraag en aanbod actief en goed bij elkaar. Zowel lokaal als regionaal weten we wat er speelt door afstemming met de regio en onze buurgemeenten. Wij zorgen voor een goede infrastructuur/openbaar gebied en gemeentelijke voorzieningen als woon-/werkgemeente. Ondernemers die vragen hebben, faciliteren wij over dit vraagstuk. In 2020 werd er een regionale investeringsagenda RPW Noord Veluwe opgeleverd waarin dit het uitgangspunt was. Lokaal en regionaal zijn we op de hoogte van wat er speelt, mede door goede afstemming met de regio en onze buurgemeenten (noord-zuidas en G5). We werken samen met de G5 aan een investeringsagenda voor het RPW NV, waarbij het uitgangspunt Toekomst Bestendige Bedrijventerreinen is. Hierover is het gesprek met de ondernemers op de bedrijventerreinen in de gemeente Heerde in het derde kwartaal 2020 gestart. In 2021 is met een groep betrokken stakeholders van het bedrijventerrein in Heerde en Wapenveld Zuid gekeken welke gezamenlijke ambities er liggen op het gebied van duurzaamheid, schoon-heel-veilig en organisatiegraad. In Q1/Q2 2022 zal worden besloten wat het actieplan wordt en hoe de projecten financieel worden gedekt, inclusief een subsidieaanvraag bij de provincie Gelderland. Toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Van der Zeelaan (Wapenveld Noord) is gestart met de 1e fase middels het opstellen van een projectplan door de eigenaar en het indienen van een subsidieaanvraag bij de provincie Gelderland. Hierbij wordt gewerkt vanuit de opgestelde visiekaart voor het terrein.
	Er worden bedrijfsbezoeken gebracht waarin verwachtingen ten aanzien van een duurzaam gezonde arbeidsmarkt met elkaar worden besproken.	Wij bouwen in 2022 verder aan ons netwerk door lokale overheid en ondernemers dichter bij elkaar te brengen. Actuele vraagstukken signaleren wij hierdoor op tijd en er ontstaat input voor de economische agenda op zowel lokale als regionale schaal.

		Er worden in 2022 vanuit in verschillende ambtelijke- en bestuurlijke samenstellingen bedrijfsbezoeken gebracht; - College breed, - Economie met Werkgelegenheid, - Duurzaamheid en Circulair, - Alleen vanuit portefeuille Economie, - Recreatie en toerisme. Veel verschillende ondernemers/branches worden bezocht of er vindt een telefonisch gesprek plaats zodat er een breed beeld ontstaat over het ondernemersklimaat in de gemeente Heerde en wat de effecten zijn van de coronacrisis. Uitkomsten van de bedrijfsbezoeken nemen wij mee in de gesprekken met het Georganiseerde Ondernemers Overleg (GOO) om te bespreken hoe we kunnen samenwerken in een gezamenlijke programma.
	Het ondernemersloket willen we voortzetten.	Lokaal is er één loket voor ondernemers. Wij gaan intern uit van integrale samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen en zetten in op optimale en eenduidige informatievoorziening over verschillende diensten voor ondernemers. Wij verspreidden in 2020 en 2021 een nieuwsbulletin voornamelijk gericht op de coronacrisis en zetten in 2020/2021 in op sociale media. In 2022 blijft de informatie op onze gemeentelijke website actueel, zowel vanuit economie als vanuit werkgelegenheid. Ook tijdens bedrijfsbezoeken treden wij met één gezicht naar buiten. Ondernemersvragen zetten we breed uit in de organisatie om een integraal antwoord te kunnen geven.

	In de arbeidsmarktregio vragen we blijvend aandacht voor een goede aansluiting tussen onderwijs en ondernemers om jonge inwoners een goede kans te bieden op de arbeidsmarkt.	Met ingang van 2020 maakt gemeente Heerde onderdeel uit van de arbeidsmarktregio met centrumgemeente Apeldoorn. In deze arbeidsmarktregio blijven we aandacht vragen voor een goede aansluiting tussen ondernemers en onderwijs. Dit doen we door de ontwikkeling van de Doe-Agenda. We kijken naar de kansberoepen en werken samen met onze collega's op onderwijs. In 2021 is er, vanwege de coronacrisis, een aanvullend plan geschreven om ook werk-naar-werk trajecten te ondersteunen, aanvullende bijscholing aan te bieden en extra begeleiding. Deze plannen worden vanuit de Koolmeesmiddelen bekostigd. In 2022 gaan we verder met de uitvoering hiervan. Tevens zijn we aangesloten bij de Human Capital vanuit de regio Zwolle. Vanuit dit project wordt geïnvesteerd in menselijk kapitaal, door het aanbieden van opleidingsvouchers bijvoorbeeld. Zowel werkgevers als werknemers komen hiervoor in aanmerking.
	Lokaal participeert de gemeente in het GOO (Gezamenlijk Ondernemers Overleg), regionaal in de economische regio's Zwolle en Cleantech Regio Stedendriehoek.	Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt volwaardig deelgenomen aan deze overleggen. De uitkomsten hiervan zijn actiepunten voor de lokale en regionale economische agenda. In de Regio Zwolle en de Cleantech Regio zijn agenda's opgesteld. Beide regio's maken een doorontwikkeling mee die ook van invloed is op de inhoudelijke agenda. In Zwolle is economie tot het centrale speerpunt benoemd en in de Cleantech Regio energietransitie en circulaire economie. Vanuit de agenda van de Regio Zwolle werken de 5 Gelderse gemeenten bestuurlijk samen met de provincie Gelderland aan de projecten binnen de verschillende opgaven (Kop van de Veluwe). Bestuurlijk en ambtelijk is de gemeente Heerde trekker van de tafel Economie binnen de Kop van de Veluwe. We onderzoeken in welke projecten en coalities wij vanuit Heerde in 2022 en de jaren daarna (gaan) deelnemen binnen de verschillende regionale samenwerkingen. Gemiddeld vijf keer per jaar zit de gemeente om tafel met een bestuurlijke vertegenwoordiging van de lokale ondernemersorganisaties in het GOO. Op dit moment zijn dat

		Bedrijvencontact Heerde, Heerder Ondernemers Klub, Ondernemersvereniging Heerde en Ondernemersvereniging Wapenveld. In Q1 2022 is door het college de Economische Agenda Heerde 2022-2025 vastgesteld. De opgaven uit deze agenda zijn vertaald naar een "Oplegger" die door de deelnemende partijen binnen het GOO zijn ondertekend. De komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de opgaven binnen de vijf thema's. De thema's zijn Samenwerking, Menselijk Kapitaal, Toekomstbestendige Bedrijventerreinen, Toekomstbestendige centra en Transitieopgaven toekomstbestendig en duurzame economie.
	Met het ondernemersevent zetten ondernemers, onderwijs en overheid zich op de kaart, ontmoeten zij elkaar en wisselen zij informatie uit hoe zij elkaar kunnen versterken.	Jaarlijks wordt in samenwerking tussen de lokale ondernemersorganisaties en de gemeente (economie) via het GOO het ondernemersevent georganiseerd in de week van de MKB-ondernemer (november). Het programma bestaat uit verschillende sprekers vanuit overheid, ondernemers, onderwijs en andere organisaties, afhankelijk van het thema. Het event wordt financieel ondersteund vanuit het Ondernemersfonds gemeente Heerde, gemeente en lokale ondernemers als sponsors.
	Samen met gemeenten en provincies (blijven) zorgen we voor voorwaarden en condities om het H2O bedrijventerrein zo snel mogelijk te vullen met daarbij oog voor onze eigen positie.	De uitgifte van de bedrijfskavels binnen H2O bedrijventerrein zijn opgenomen in het Regionale Programma Werklocaties (RPW 2019-2030) Noord-Veluwe, deel noord (gemeenten Kop van de Veluwe). De uitgifte wordt ook via dit programma gemonitord binnen de tafel Economie en Bedrijventerreinen Kop van de Veluwe. Uit de laatste concept monitoring over de jaren 2019-2021 blijkt dat de uitgifte van bedrijfskavels (waaronder voor H2O) iets hoger ligt dan de raming. De uitgifte van de bedrijfskavels ligt bij de directie van de H2O BV. Afstemming hierover vindt plaats via de verschillende overlegstructuren (AvA, SOK, regiegroep) zoals is vastgelegd in de Governance Bedrijvenpark H2O (december 2019).
	Wij houden vast aan de zondagsrust voor winkels (detailhandel) en stimuleren dat op	In onze contacten met ondernemers stimuleren wij uniforme winkeltijden, onder andere via De Nieuwe Winkelstraat.

	werkdagen de openstelling van winkels zo veel mogelijk uniform is.	Het college heeft in 2019 besloten om het huidige coalitieakkoord en collegeprogramma te volgen en niet over te gaan tot zondag openstelling van detailhandel. In 2020 is tijdens de coronacrisis de vraag voor openstelling supermarkten op zondag nog aan de orde geweest in het College op verzoeken van supermarkeigenaren in Heerde. Besloten is ook deze vraag niet te honoreren en het bestaande beleid in de komende jaren de continueren.
	Wij nemen deel aan een regionaal werkgeversservicepunt.	De gemeente Heerde is per 1 januari 2020 aangesloten bij de arbeidsmarkt Stedendriehoek en Noord-Veluwe. In deze regio wordt er vanuit het regionale werkbedrijf FactorWerk gewerkt aan een eenduidige werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio. Elk jaar wordt er een marktbewerkingsplan geschreven waarin de ontwikkelingen van de arbeidsmarkt benoemd worden en waar de kansberoepen liggen. Lucrato voert voor de gemeente Heerde de werkgeversdienstverlening uit. Voor de gemeente Heerde blijft de samenwerking in de subregio H20 belangrijk. Onze werkzoekenden konden in 2021 en kunnen in 2022 nog steeds participeren in de werkmarkten die Hattem en Oldebroek organiseren. De werkzoekenden uit Hattem en Oldebroek worden ook uitgenodigd voor onze werkmarkten.
	Wij stimuleren de transitie naar duurzaam en circulair (agrarisch) ondernemerschap.	Wij attenderen onze ondernemers op de beschikbare subsidiestromen en regionale bijeenkomsten. In 2021 gaven wij weer aandacht aan het actieplan Heerde circulair, dit zal in 2022 voortgezet worden. Onze benadering is integraal: duurzaamheid, circulariteit en economie. We stemmen af met de verschillende beleids- en uitvoeringsambtenaren op het gebied van circulariteit, korte ketens en duurzaamheid.

		Meerdere ondernemers hebben contact gelegd met Cleantech development om samen te kijken hoe hun bedrijf verduurzaamd kan worden. Via Energieke regio en de ondernemersverenigingen is er in 2022 de nodige aandacht voor verduurzaming.
	Wij zijn gesprekspartner voor ondernemers over revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.	De gesprekken met de stakeholders (eigenaren/ondernemers) per terrein zijn gestart in Q2 en Q3 2020 met het ophalen van wensen/behoefte/urgentievraagstukken op de betreffende terreinen. In 2021 is voor de terreinen Heerde en Wapenveld Zuid op basis van de opgehaalde informatie een aanzet gemaakt voor het opstellen van een gezamenlijk plan van aanpak, waarmee ook het subsidietraject richting de provincie Gelderland kan worden opgestart in het kader van Toekomst Bestendige Bedrijventerreinen. Door de coronapandemie heeft het project wat vertraging opgelopen. De projectorganisatie streeft erna om eind Q1/begin Q2 2022 een besluit te nemen over het plan van aanpak op deze twee bedrijventerreinen. Het bedrijventerrein Wapenveld Noord (VDZ) heeft begin Q1 2022 een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Gelderland voor de uitvoering van de 1e fase van het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Aangezien het hier gaat om een particulier bedrijventerrein zal de cofinanciering van het project door de gemeente minimaal tot nihil zijn (afweging op deelprojectniveau).
Duurzaamheid	Bewustwording bevorderen van de noodzaak om duurzaam voor onze aarde te zorgen, inwoners en ondernemers te prikkelen om hier een bijdrage aan te leveren en initiatieven te stimuleren en te faciliteren.	In 2021 is de RES 1.0 Cleantech regio opgeleverd en in december door alle overheden vastgesteld. Hieruit vloeit de inspanningsverplichting voort om tot 2030 in onze gemeente aan de slag te gaan met windenergie, zonne-energie, opslagcapaciteit, netbeheer en warmte-uitwisseling. In navolging van de RES en het Klimaatakkoord is onze gemeente in 2021 begonnen met de lokale uitwerking in twee sporen; elektriciteit en warmte. We zijn begonnen met het proces om te komen tot een lokaal uitnodigingskader voor windenergie en zonne-energie. Hierin staat op welke gebieden de gemeente Heerde zich tot 2030 focust

		voor de opwek van energie en welke voorwaarden daarbij gelden. Vaststelling is gepland begin 2022, waarna initiatiefnemers de ruimte krijgen om aan de slag te gaan. Parallel zetten we in op het vergroten van zonne-energie op (bedrijfs)daken. Voor warmte in de gebouwde omgeving zijn we in 2021 gestart met het opstellen van een transitievisie warmte. Vaststelling hiervan is eveneens gepland begin 2022. Het vervolg hierop vormen de grootschalige trajecten van wijkactieplannen. Hiermee kunnen per wijk de technische maatregelen uitgevoerd gaan worden om van het aardgas af te stappen. We blijven tegelijk inzetten op bewustwording en informatie voor onze inwoners en bedrijven. De speerpunten om ruimtelijk in te spelen op klimaatverandering staan in het Regionaal Adaptatie Plan (RAP). Onder het motto "Regionaal delen, lokaal doen" is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) in 2017 vertaald naar onze eigen regio, het werkgebied van het waterschap Vallei en Veluwe. In december van dat jaar is het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie ondertekend door 28 gemeenten, het waterschap, de provincies Gelderland en Utrecht, Vitens, Veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. In het manifest is een gezamenlijke ambitie uitgesproken om in 2050 een klimaat-robuste regio te willen zijn waar we veilig, gezond en welvarend samenleven. In 2020 is een Regionaal Adaptatie Plan (RAP) opgesteld. Het RAP is bedoeld als regionale agenda met een dynamische gereedschapskist om samen te werken aan klimaatverandering. In het RAP zijn thematische ambities en doelen beschreven. Het gaat om de volgende thema's: 1. Prettig wonen en werken. 2. Aangenaam recreëren. 3. Basisfuncties veiligstellen. 4. Natuurlijk bodem- en watersysteem. Per thema is een gezamenlijke ambitie geformuleerd, de urgentie en het belang om aan de slag te gaan en welke mogelijke maatregelen
--	--	---

		partners alleen of samen kunnen nemen. Er zijn vele maatregelen mogelijk. Het is echter niet realistisch om alles tegelijk op te pakken. Er is daarom voor gekozen om te focussen op de belangrijkste gezamenlijke opgaves. Er is een concept-werkplan 2021-2022 opgesteld met daarin de gezamenlijk speerpunten en projecten. Het werkplan wordt verder uitgewerkt en er wordt bepaald wie wat gaat doen en hoe de activiteiten worden gefinancierd.
	De kadernota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 en de contourennota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 geven inzicht in de bestaande situatie.	In 2022 werken we op diverse onderwerpen aan ons lokale klimaatbeleid. Dit doen we onder de overkoepelende pijlers: - energietransitie, - klimaatadaptatie, - circulaire economie. Met betrekking tot energietransitie focussen we ons op informeren en stimuleren om te komen tot een toekomstbestendige woningvoorraad. Het Regionaal Energieloket en de energiecoaches zijn hierin belangrijke samenwerkingspartners en zichtbaar voor inwoners. Op bedrijventerreinen zetten we in op energietransitie bijvoorbeeld met projecten voor zon-op-dak en het programma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen van de provincie. Voor ons eigen vastgoed nemen waar mogelijk deel aan het ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed. Voor energie en warmte volgen we het spoor van de RES, ons lokale uitnodigingskader en de warmtetransitie-visie. Mogelijkheden voor innovatie zijn hierin verwerkt. In 2022 is onze laadvisie gereed.
	Deelname aan de uitvoering van het Gelders Energie Akkoord inclusief het Energieloket Veluwe Duurzaam.	Het Regionaal Energieloket voorziet inwoners van persoonlijk duurzaamheidsadvies en draagt bij aan concrete woningverduurzaming.

		In 2021 hebben we deze activiteiten uitgebreid naar de huursector i.s.m. Triada en de energiecoaches van Heerde Energiek door de aangevraagde en toegekende subsidie RREW. De gemeente nam in een aantal programma's actief deel in de uitvoering van het Gelders Energie Akkoord (GEA). Het uitvoeringsprogramma van het GEA liep van 2016-2019. De onderwerpen rondom energie opwekking en warmte kregen door de introductie van de Regionale Energie Strategie verder gestalte en worden in 2022 uitgewerkt in lokale visies.
	Het (potentieel) gebruik van zonne-energie en andere duurzame energiebronnen wordt als meerwaarde meegewogen bij toepassing van uitnodigingsplanologie.	Bij grotere initiatieven worden initiatiefnemers altijd gewezen op de gemeentelijke duurzaamheidsambities. Bij toetsing en besluitvorming door het college wordt in de tekst verwoord in hoeverre aan deze ambities kan worden tegemoet gekomen. In adviesgesprekken en bij beoordeling van conceptaanvragen wordt duurzame energie als meerwaarde betrokken en afgewogen. Vanaf 1 juli 2018 is gas in bebouwde omgeving in principe niet meer toegestaan. Daardoor ontstaat er automatisch een gesprek met initiatiefnemers over alternatieven en is gebruik van deze alternatieven voor initiatiefnemers noodzaak geworden.
	Inwoners en ondernemers vragen we om mee te denken over een communicatieplan om een duurzame gemeente vorm te kunnen geven en dit plan vervolgens uit te rollen.	Ook in 2022 worden inwoners, maatschappelijke partners, energiecoöperatie en ondernemers onder meer betrokken bij communicatie en informatie over een duurzame gemeente als onderdeel van de Omgevingsvisie, Omgevingsplan met als onderdelen energie, circulariteit en gebouwverduurzaming .
	Mogelijkheden bij rijk, provincie, ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland en anderen benutten om duurzaamheidsambitie in te vullen en actieve deelname in de Cleantech Regio.	Wij namen in 2021 en nemen in 2022 actief deel in de Cleantech Regio (CTR) en werkgroepen of stuurgroepen die aan verschillende thema's zijn verbonden. Ondernemers worden waar mogelijk gewezen op het netwerk van Cleantech Development (of OostNL). Mogelijkheden bij andere overheden worden onderzocht en actief benut, waarbij deelname aan de subsidie voor Toekomstbestendige

		Bedrijventerreinen (TBB) van de provincie Gelderland een concrete actie is voor 2022.
	Revolving fund Duurzaamheidslening particulieren en Stimuleringslening voor verenigingen/instellingen en non-profit organisaties instellen, voor zover de markt geen vergelijkbaar alternatief heeft.	Samen met de provincie Gelderland is de Toekomstbestendig Wonen Lening in de markt gezet. Voor maatschappelijke instellingen en commerciële ondernemingen bestaan in de markt al veel alternatieven. De particuliere lening wordt steeds beter gevonden en de verwachting is dat in 2022 nieuwe financiële dekking hiervoor nodig is.
	Samen met het bedrijfsleven, energiecorporatie(s) en inwoners een plan maken (gereed eind 2019) voor het toepassen van duurzame (wind- en zonne)energie in de gemeente of regio, waarin ook het draagvlak in potentiële gebieden is meegenomen.	In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Deze wordt iedere 2 jaar herzien met alle overheden binnen de Cleantech regio. In 2021 zijn we gestart met ons lokale uitnodigingskader voor zonne- en windenergie als uitvoering van de RES. Deze zal in 2022 worden vastgesteld, waarna er ruimte wordt geboden om binnen de vastgestelde ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke kaders met initiatieven te komen. Ook is in 2022 de Transitievisie warmte gereed voor besluitvorming en zullen we bij voldoende middelen en capaciteit starten vervolgstappen voor wijkuitvoeringsplannen.
	Te streven naar 100% circulaire afvalinzameling in 2025.	In overleg met ROVA in 2019 is een vervolgstrategie ontwikkeld voor de verdere uitrol van het omgekeerd inzamelen. Ons uitgangspunt is het realiseren van de doelstellingen van het Landelijk Afvalstoffenplan en het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en doorontwikkeling naar uiteindelijk een volledige circulaire inzameling van grondstoffen. Ons uiteindelijke streven is 100% circulaire afvalinzameling. Als stap op weg hier naar toe is per 1 juli 2019 is een laagfrequente variant van het omgekeerd inzamelen ingevoerd. De inzamelingsfrequentie van het restafval is verlaagd van 1x per 4 weken naar 1x per 6 weken.

		De evaluatie naar de effecten hiervan is in het najaar van 2020 afgerond. Daaruit blijkt dat de verlaging van de inzamelfrequentie geruisloos is verlopen. De hoeveelheid restafval is in 2019 met ruim 11% gedaald. Over 2020 is per inwoner gemiddeld 85 kilogram fijn huishoudelijk restafval ingezameld. Dat is 6 kilogram minder dan over 2019. Dit is een resultaat van de verlaging van de inzamelfrequentie. Het effect zou groter zijn geweest ware het niet voor de virusuitbraak. Gemiddeld is in de ROVA gemeenten de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval in 2020 toegenomen met 4 kilogram. In Heerde is sprake van een daling ondanks de virusuitbraak en de ter bestrijding daarvan genomen maatregelen. In 2019 werd 83% en in 2020 84% van het afval in onze gemeente gescheiden aangeleverd. De landelijke VANG doelstelling van 75% grondstoffenscheiding in het jaar 2020 is daarmee ruimschoots gehaald. We zijn goed op weg naar de landelijke doelstelling voor 2025, namelijk 90% grondstoffenscheiding. Landelijk gezien ligt het scheidingspercentage in 2020, net als in 2019, op 73%. Binnen het actieplan Heerde Circulair wordt nagedacht over de volgende stappen gericht op het scheiden van grondstoffen en het circulair maken van grondstoffen. Aandachtspunt hierin is het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Bij ons streven naar een circulaire afvalinzameling is de betalbaarheid van de heffing voor onze inwoners een belangrijke randvoorwaarde.
	Uitgangspunt is gasloos bouwen, tenzij.	Gasloos bouwen is per 1 juli 2018 een verplichting voor nieuwbouw. Vanaf 1 juli 2018 voeren we de bovenstaande landelijke wetgeving uit en toetsen wij bouwaanvragen voor nieuwe bouwlocaties hieraan. Vanaf deze datum worden er in Heerde dan ook geen ontwikkelingen met een gasaansluiting meer vergund.
	Wij maken een actieplan Heerde circulair samen met inwoners, bedrijfsleven en	Het actieplan Heerde circulair is in september 2020 vastgesteld door het college, waarna het plan in oktober 2020 ter advisering is

	maatschappelijke organisaties en betrekken de rijksambities daarbij.	voorgelegd aan de commissie Ruimte. Zij heeft het actieplan voorzien van een positief advies. In het actieplan staat een veelvoud aan (voorgenomen) acties beschreven. Een groot aantal van deze acties is opgenomen ter inspiratie voor onze inwoners, ondernemers en organisaties. Want we willen juist dat ook zij aan de slag gaan met de transitie naar een circulaire economie. We noemen het niet voor niets een inspiratie- en gespreksdocument. Toch zijn er ook veel acties waar wij als gemeente een actieve rol in dienen te spelen. Soms door anderen te faciliteren om het goede te doen, soms door zelf te initiëren en daarmee goede voorbeeld te geven Een overzicht met de stand van zaken per actie wordt periodiek gedeeld met de gemeenteraad. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat we de afgelopen jaren – met als onderlegger ons lokale actieplan – actief aan de slag zijn gegaan met het thema circulariteit. Dat was in sommige gevallen aftasten, in andere gevallen heel concreet en in weer andere gevallen eigenlijk nog niet mogelijk. In ieder geval is de bewustwording rondom het thema circulariteit gegroeid. Bovendien heeft het geleid tot een aantal concrete aanpassingen in ons handelen.
Bouwen en Wonen	Blijvend stimuleren en faciliteren van (kleinschalige) nieuwbouwprojecten in de dorpen op inbreidingslocaties met behoud van de identiteit van de dorpen.	Vooruitlopend op de Omgevingswet die per 1 januari 2023 ingaat, hanteert de gemeente Heerde de uitnodigingsplanologie. Om te voorzien in de behoefte aan nieuwe woningen zetten we eerst in op inbreiding in stedelijk gebied en transformatie, functieverandering van bestaande bebouwing en woningsplitsing. Bij nieuwe initiatieven dient, naast de maatschappelijke meerwaarde, aangetoond te worden dat er markt is voor de voorgestelde woningen. Uitgangspunt hierbij is de woonvisie en het toevoegen van (leef- en woon)kwaliteit. Wij werken aan een woningvoorraad die optimaal aansluit bij de behoefte, verduurzaming van bestaande woningvoorraad en duurzame nieuwbouw. Nieuwbouw moet passen bij en bijdragen aan het karakter van de desbetreffende kern en moet leiden tot een verbetering van de woonomgeving en de lokale leefbaarheid.

	De mogelijkheden voor het financieel stimuleren van het collectief particulier opdrachtgeverschap door de provincie worden verkend.	In de woonagenda is vastgelegd dat particulieren meer gestimuleerd moeten worden om met ontwikkel-initiatieven te komen. Dit naast de projectontwikkelaars. Om dit kracht bij te zetten is in de woonagenda de actie opgenomen dat we bij sociale projectontwikkelingen willen inzetten op een constructie van Collectief Opdrachtgeverschap (CPO). De provincie Gelderland heeft vanuit het Actieplan Wonen namelijk een subsidieregeling voor dergelijke initiatieven. Bij een bouwproject in Veessen was het voornemen om dit te ontwikkelen met een CPO constructie. Echter is voor het indienen van een conceptaanvraag door partijen besloten om dit toch uit handen te geven aan een projectontwikkelaar.
	De woonvisie en het woningbehoefteonderzoek worden operationeel gemaakt om als leidend beginsel te dienen voor afspraken met eigenaren van sociale woningbouw en initiatiefnemers voor nieuwbouw.	De woonagenda 2020 – 2023 is op 3 maart 2020 door het college vastgesteld en een concrete uitwerking van de Woonvisie 2015 – 2025. In de woonagenda is een volkshuisvestelijke woningbouwrichtlijn (woningbouwprogramma) opgenomen die gehanteerd wordt als aanvulling op de Structuurvisie Heerde 2025 en als leidraad voor nieuwe initiatieven. De agenda is ook de basis voor de prestatieafspraken met de woningcorporatie(s). Woonvisie en woonagenda worden onderdeel van de omgevingsvisie. Met de woonagenda kunnen we aan de voorzijde (meer en daadwerkelijk) sturing aan plannen en projecten geven. Doelstelling is om woningvoorraad te realiseren die voldoet aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoeften van onze inwoners, rekening houdend met de demografische ontwikkelingen in Heerde. Evaluatie van de woonagenda vindt plaats in 2023.
	In prestatieafspraken en contacten met ontwikkelaars aandacht vragen om levensloopbestendig betaalbaar te bouwen voor jonge en oude inwoner, inwoners met een beperking, statushouders en inwoners die beschermd moeten wonen.	In de prestatieafspraken met Triada maken wij naast afspraken over betaalbaarheid, beschikbaarheid, kwaliteit, transformatie, leefbaarheid en participatie, ook afspraken over het huisvesten van bijzondere doelgroepen (statushouders, inwoners met een beperking, instromers vanuit beschermd wonen etc.). Deze afspraken worden jaarlijks geëvalueerd. Naast Triada hebben Woonzorg Nederland en Habion een klein deel van de sociale huurvoorraad in bezit. Zij richten zich primair op de doelgroep (kwetsbare) ouderen. Desondanks hebben wij met hen

		voor 2022 e.v. ook afspraken kunnen maken over het, onder voorwaarden, huisvesten van bijzondere doelgroepen (statushouders, mensen uit beschermd wonen etc.). De gemeentelijk onderhandelaar, die op basis van de woonagenda aangesteld is om de eerste gesprekken te voeren met initiatiefnemers verstrekt informatie en geeft instructies, zodat er meer differentiatie plaatsvindt over de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgaven. Betaalbaar bouwen, met name het toevoegen van sociale huurwoningen, is daarbij één van de gespreksonderwerpen.
	Inventarisatie (gereed eind 2019) van de inbreidings- en uitbreidingslocatie in alle kernen en het voortvarend oppakken van zoeklocaties.	Over dit onderwerp is op 13 juli 2020 door de gemeenteraad met meerderheid van stemmen een motie aangenomen over actief grondbeleid. Een naar aanleiding van deze motie opgestelde discussienota is besproken in de raadscommissie Ruimte van 25 mei 2021. Dit gaf aanleiding om na de zomer van 2021 in een themaraad nogmaals over dit onderwerp in gesprek te gaan. Inbreiding gaat voor uitbreiding, maar om te kunnen voorzien in de grote woonbehoefte kunnen nieuwe uitleggebieden worden ontwikkeld. Dit is als uitgangspunt opgenomen in de woonagenda en wordt ook als zodanig opgenomen in de omgevingsvisie.
	Plannen voor andere (gemeenschappelijke) woonconcepten faciliteren.	Om te voorzien in de behoefte aan nieuwe woningen wordt in eerste instantie ingezet op inbreiding in stedelijk gebied, transformatie en functieverandering van bestaande bebouwing. Bij nieuwe initiatieven dient, naast de maatschappelijke meerwaarde, aangetoond te worden dat het initiatief aansluit bij onze woonvisie met als uitgangspunt kwaliteit en het inzetten van woningen voor zoveel mogelijk doelgroepen. Als dit aangetoond wordt, wordt medewerking verleend. Naast traditionele woningbouw vallen andere woonconcepten daar zeker onder. Om duidelijk te maken dat hiervoor ruimte geboden wordt staat in de woonagenda als actie benoemd dat de gemeente zelf een locatiestudie met kavelpaspoort kan opstellen voor alternatieve,

		innovatieve woonvormen. Dit kunnen tiny house-concepten zijn, maar ook tijdelijke woonconcepten, bijvoorbeeld pauze-woningen of flex-woningen voor spoedzoekers. Budget hiervoor is door de raad beschikbaar gesteld. Uitvoering vindt plaats in 2022/2023.
	Prestatieafspraken met eigenaren van sociale woningbouw maken.	Jaarlijks moet er een bod liggen van de corporatie voor 1 juli. Met Triada zijn de afspraken voor het bod 2021 op 17 mei 2021 ambtelijk in breed verband (tripartite overleg) voorbereid en besproken. In september is er vervolgens zowel bestuurlijk als ambtelijk gesproken over het bod en zijn er nieuwe afspraken gemaakt. Voor 2022 e.v. zijn er voor het eerst meerjarige prestatieafspraken gesloten. Het proces rondom de prestatieafspraken wordt zo efficiënter aangezien veel afspraken over een langere periode gaan. Ook met de gemeente Epe zijn er meerjarige prestatieafspraken gesloten. De gemeente Hattem doet dit vanaf 2023. De prestatieafspraken hebben nu een looptijd van vier jaar, waarbij we elk jaar de afspraken evalueren om zo een vinger aan de pols te houden. Indien nodig kunnen de afspraken tussentijds herijkt worden in de vorm van een addendum. Met Woonzorg Nederland zijn in 2017 meerjarige prestatieafspraken gesloten. Deze afspraken waren vrij algemeen en hadden een looptijd van vijf jaar. Ook met Woonzorg Nederland moesten nieuwe prestatieafspraken gesloten worden voor 2022. In goed overleg hebben wij met hen maatwerkafspraken kunnen maken voor Heerde. Deze afspraken hebben nu een looptijd van vier jaar en worden jaarlijks geëvalueerd. Met Habion zijn tot en met 2021 geen prestatieafspraken gesloten. Ieder jaar legde Habion een algemeen bod neer, zonder maatwerk voor Heerde. Daarnaast verliepen de contacten moeizaam. In 2021 is hier verandering in gekomen. We zijn in gesprek geraakt met Habion en hebben ook met hen meerjarige prestatieafspraken kunnen maken. Deze afspraken zijn nog vrij algemeen, maar een eerste stap in samenwerken is gezet. Ook deze afspraken hebben een looptijd van vier jaar. Ieder jaar worden de afspraken geëvalueerd. Met alle corporaties moeten in 2025 nieuwe prestatieafspraken gesloten worden.

	Starterslening aanbieden.	In 2013 en 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de van de provincie ontvangen subsidiegelden op grond van de Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw 2007 – 2010 (de SGW-gelden) volledig in te zetten voor het verstrekken van startersleningen. Bij raadsbesluit van 6 juli 2015 is de maximale hoogte van de starterslening vastgelegd op 20% van de verwervingskosten met een maximum van €20.000,-. De maximale verwervingskosten, exclusief kosten koper, zijn vastgelegd op €200.000,-. Ondanks de aantrekkende economie is er weinig interesse voor de starterslening. In 2020 zijn er 3 leningen verstrekt en zijn er 2 leningen afgelost. In 2021 zijn er geen nieuwe leningen verstrekt. Eind 2021 waren er nog 18 lopende startersleningen. Deze leningen worden beheerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Per 1 januari 2022 staat er een saldo van € 318.395,- op de rekening-courant bij de SVn die aan het account van de gemeente gekoppeld is. Dit is de bestedingsruimte waarbinnen er nog startersleningen kunnen worden aangevraagd.
	Vervangende nieuwbouw in het buitengebied mogelijk maken voor zover het de kwaliteit van het gebied verbetert.	Vervangende nieuwbouw in het buitengebied wordt zoveel mogelijk ondersteund en mogelijk gemaakt. Door combinaties te maken met duurzaamheidsmaatregelen kunnen voor eigenaren op termijn besparingen in kosten mogelijk zijn. Vooralsnog zijn in 2021 en 2022 hier regelingen als “rood voor rood” en “geen nieuwe woningen in het buitengebied” vanuit de structuurvisie wel van toepassing. Dit onderwerp wordt ook een onderdeel van de omgevingsvisie door in buitengebied de voormalige agrarische erven beter te benutten voor onze woonopgave. Dit betekent dat door hergebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen of nieuwbouw (na sloop) woonruimte gerealiseerd kan worden op een voormalig agrarisch erf. Het ontwikkelen van een nieuw erf is maatwerk. Voor iedere ontwikkeling geldt dat er sprake moet zijn van het toevoegen van kwaliteit passend bij het buitengebied, passend bij het landschap en passend in het gebied waarin de ontwikkeling plaatsvindt. Het aantal nieuw toe te voegen woningen per ontwikkeling leggen we op

		voorhand niet vast. Ook dit is maatwerk. Afhankelijk van de kwaliteitsimpuls van de ontwikkeling, de sloopopgave, het landschap en de (toekomstige) functie van het gebied wordt het aantal nieuwe woningen bepaald.
	Wij faciliteren plannen voor duurzame nieuwbouw of verduurzaming van bestaande woningen.	Wij faciliteren duurzame initiatieven. Duurzaamheid is als belangrijk toetsingscriterium in de afweging in de uitnodigingsplanologie en in het verlenen van omgevingsvergunningen.
	Woningcorporaties en makelaars nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.	In januari 2019 vonden twee marktconsultaties plaats als onderdeel van de Woonagenda. Wij spraken met de partijen die zicht hebben op de ontwikkelingen in het particuliere markt segment (ontwikkelaars, banken en makelaars) en met partijen die zicht hebben op de ontwikkelingen in het Wonen en Zorg segment (zorgkantoren en zorgaanbieders). Beide bijeenkomsten zijn goed bezocht. Bij actualisering van de woonagenda worden deze partijen opnieuw betrokken. Triada maakte onderdeel uit van de projectgroep die samen een woonagenda opstelden. Er werd dus nauw samengewerkt tussen de gemeente en de grootste corporatie in onze gemeente. Triada wordt betrokken bij de actualisering van de Woonagenda. Daarnaast vindt er sinds 2020 ieder jaar in juli een bouwplanoverleg plaats tussen Triada en gemeente. De grotere bouwplannen worden met elkaar besproken en relevante informatie wordt met elkaar gedeeld. De opgave sociale huur is immers fors. Hiermee geven we uitvoering aan een gemaakte prestatieafspraken.
	Woningsplitsing onder voorwaarden toestaan en hiervoor kaders maken.	De woonagenda was aanleiding om een discussienota over woningsplitsing te schrijven. Deze discussienota is eind 2019 besproken in de raadscommissie Ruimte. De commissie adviseerde woningsplitsing als instrument op de woningmarkt van de gemeente Heerde in te zetten en vraagt het college dit uit te werken.

		Deze uitwerking is in de tweede helft van 2020 opgepakt en is op 8 maart 2021 in de vorm van een discussienota besproken in de raadscommissie. Vervolgstep is verankering van het voorstel in wettelijk instrumentarium. In november 2021 heeft de gemeenteraad een algemene verklaring van geen bedenkingen afgegeven voor woningsplitsing, inwoning en tijdelijke woning. De inhoudelijke afwegingsruimte is overgelaten aan het college. Het college heeft de Afwegingsruimte in januari 2022 vastgesteld en ter kennisname verzonden naar de gemeenteraad. Het college heeft aangegeven dat per 1 februari 2022 met deze Afwegingsruimte gewerkt wordt.
Vliegveld Lelystad	Bestuurlijke bijdragen aan de lobby voor vervoer per internationale trein in Europa als alternatief voor het vliegverkeer.	We kijken welke vormen van vervoer een alternatief kunnen zijn voor het vliegen en of dit nog tijdig als argument kan worden ingebracht. Dit is vooral van belang voor de in voorbereiding zijnde luchtvaartnota. Wij nemen deel aan de zogenaamde luchtvaartgesprekken en wij leverden eerder inbreng aan de provinciale notitie voor de luchtvaartnota 2020-2050. Ook gaven wij een reactie bij de internetconsultatie voor het invoeren van vliegtaks. In de regio's Zwolle en Cleantech leveren wij inbreng op het onderwerp bereikbaarheid. Bereikbaarheid staat op de agenda's van de Clean Tech Regio en de regio Zwolle en op de gebiedsagenda Oost. Daarnaast is er een provinciaal netwerk (kerngroep) voor de luchtvaartnota en de herziening van het luchtruim die gezamenlijke reacties voorbereidt. Het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie is in 2019 gepubliceerd. Wij hebben in Cleantech Regio-verband hierop een reactie gegeven. Het onderwerp vliegverkeer is in het ontwerp grotendeels doorgeschoven naar de Luchtvaartnota 2020-2050. Verder is met name ook aandacht gevraagd voor de treinverbindingen.

		Het ontwerp van de Luchtvaartnota 2020-2050 is ter inzage gelegd. In samenwerking met anderen is een zienswijze ingediend. Daarin geven we aandacht aan de mogelijke alternatieven voor vliegverkeer. Van het ministerie is een reactie ontvangen op onze zienswijze. De Tweede Kamer heeft het onderwerp controversieel verklaard. Door de meerdere regio's wordt inmiddels nadrukkelijk aandacht gevraagd voor specifieke verbindingen als alternatief voor het vliegen. Door de Regio Zwolle en de Cleantech Regio wordt ingezet op de verbetering van de (inter)nationale treinroutes. Daar wordt actief voor gelobbyd. De gemeente Heerde draagt direct bij aan het lobbybudget van de regio's. De Luchtvaartnota is vastgesteld. De discussie over de (toekomst van de) luchtvaart is daarmee niet afgesloten. In de loop van dit jaar worden hierover een aantal besluiten van de regering verwacht.
	Op verzoek faciliteren van bestaande en nieuwe inwonersinitiatieven die verslechtering van het leefklimaat proberen te voorkomen.	Het gemeentebestuur richt zich vooral op het bestuurlijke proces, vaak in de vorm van persoonlijke gesprekken met inwoners. Waar mogelijk en wenselijk worden dan maatschappelijke initiatieven ondersteund. Dit gebeurde in 2020 en 2021 onder andere door het succesvol onder de aandacht brengen van de mogelijkheid tot stuiting van de termijn voor nadeelcompensatie en het helpen bij de indiening van verzoeken daartoe (in relatie met ontwikkeling vliegveld Lelystad). Er wordt actief contact onderhouden met SATL.
	Wij blijven tezamen met regiogemeenten het gesprek met de minister over vliegveld Lelystad voeren.	Standpunt van gemeente Heerde is dat eerst een herindeling van het luchtruim moet plaatsvinden en dat na gedegen onderzoek Lelystad Airport pas in gebruik kan worden genomen. Over de laatste niet gewenste aanpassing van de vliegroute, met een stijgende lijn op de route ter hoogte van Heerde/Wapenveld is een gezamenlijke brief aangeboden aan het ministerie. Een overleg is opgezet tussen de burgemeesters van Elburg, Oldebroek, Hattem en Heerde. Later is deze aangevuld met portefeuillehouders uit de verschillende colleges. Onderwerpen:

		Lelystad Airport maar ook de herziening luchtruim en de luchtvaartnota 2020-2050. Dit netwerk heeft ook een ambtelijke component. Inmiddels zijn er ook contacten met de gemeenten Kampen en Zwolle. Dit heeft geleid tot het samen reageren op de routevoorstellen van de Minister. De Minister heeft in 2019 een route gekozen. Deze is in een ARI ter informatie naar de gemeenteraad gezonden. Op provinciaal niveau wordt ook overleg gevoerd met provincie en andere regio's en gemeenten. Resultaat: een bestuurlijk overleg met het ministerie, afstemming van de bestuurlijke standpunten en vertegenwoordiging in de provinciale kerngroep. In 2020 is door de gezamenlijke vier gemeenten van de Noord-Veluwe nog een brief naar de desbetreffende Vaste Kamercommissie gezonden, waarin is aangegeven dat het in de situatie van dat moment (juni 2020) niet opportuun is om naar een opening van Lelystad Airport op 1 november 2021 te streven. Een afschrift van deze brief is aan de gemeenteraad gezonden. Ook is in 2020 door de provinciale partners en de gezamenlijke gemeenten van de Noord-Veluwe een zienswijze in het kader van de Luchtvaartnota 2020-2050 gezonden. Begin 2021 is de ontwerp-Voorkeursbeslissing in het kader van de Luchtruimherziening gepubliceerd. Ook hierop is door de provinciale partners en de gezamenlijke gemeenten van de Noord-Veluwe (dit keer inclusief de gemeente Epe) gereageerd. Deze zienswijze wordt aan de gemeenteraad toegezonden. Onze boodschap is niet wezenlijk veranderd. Wij geven aan dat Lelystad Airport pas geopend moet worden voor groot handelsverkeer als dat nodig is voor de overloop van Schiphol en na de realisatie van de herindeling van het luchtruim. Die herindeling moet voldoende rekening houden met de effecten van het vliegverkeer op de omgeving. In 2021 hebben wij gezamenlijk met andere gemeenten ook nog gereageerd op de publicatie van de Ontwerpbeschikking Wet natuurbescherming voor Lelystad Airport. Recentelijk hebben wij aan de Informatie (met een afschrift aan de Vaste Kamercommissie) het onderwerp Lelystad Airport ook nog onder de aandacht gebracht. Een
--	--	---

		afschrift van deze brieven hebben wij ter kennisname aan de gemeenteraad gezonden. Inmiddels zijn ook de gemeenten Voorst en Epe bij de samenwerking van Elburg, Oldebroek, Hatterte en Heerde aangesloten. Alle gemeenteraden van de 6 gemeenten hebben een motie met een min of meer gelijke strekking aangenomen over het beoordelen en onderzoeken van de rapporten die over Lelystad Airport zijn verschenen en waarop de besluitvorming wordt gebaseerd. Wij bezien momenteel op welke wijze het best gezamenlijk uitvoering gegeven kan worden aan deze moties. In oktober 2021 heeft de provincie een brief aan de Minister gezonden met vragen over onder andere Lelystad Airport. In november is onze brief van juni 2021 ook onder de aandacht gebracht van de toen actieve informateurs en onderhandelaars van de verschillende partijen. Recentelijk hebben de 6 gemeenten van de Noord-Veluwe nog een brief aangeboden aan de Vaste Kamercommissie waarin vooral aandacht wordt gevraagd voor geluid en stikstof met betrekking tot Lelystad Airport. Ook is een uitnodiging gedaan om ons gebied te bezoeken.
Begraven	Uiterlijk in 2019 worden nadere keuzes gemaakt over de toekomstbestendigheid van begraven in de gemeente.	Over de toekomstbestendige exploitatie heeft op 5 oktober 2020 besluitvorming plaatsgevonden. 2021 is het eerste volledige kalenderjaar waarin volgens het nieuwe beleid wordt gewerkt. Dit actiepunt uit het collegeprogramma is afgewerkt.
	Voortgang geven aan het onderzoek om de tarieven voor begraven en beheer en onderhoud betaalbaar te houden.	Het onderzoek is met de besluitvorming op 5 oktober 2020 door de raad afgerond.

Duurzaamheid

Toelichting op product Duurzaamheid

De kosten van de ambtelijke capaciteit, eventuele externe advisering en de bijdrage aan het energieloket en regiotaken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Duurzaamheid						
521600 Duurzaamheid	229.297	186.728	302.808	489.536	311.926	177.610
Totaal Duurzaamheid	229.297	186.728	302.808	489.536	311.926	177.610
Totaal Lasten	229.297	186.728	302.808	489.536	311.926	177.610
Baten						
Duurzaamheid						
521600 Duurzaamheid	-146.875	0	-137.808	-137.808	-65.663	-72.145
521601 Reserve Duurzaamheid	0	0	-150.000	-150.000	-62.942	-87.058
Totaal Duurzaamheid	-146.875	0	-287.808	-287.808	-128.605	-159.203
Totaal Baten	-146.875	0	-287.808	-287.808	-128.605	-159.203
Resultaat	82.422	186.728	15.000	201.728	183.321	18.407

Toelichting op de lasten en baten product Duurzaamheid

Lasten

Bij het product Duurzaamheid is bijna **€178.000,-** minder uitgegeven dan was geraamd. Hieronder is een verklaring gegeven van deze afwijking.

Lagere uitgaven uitvoeringregeling reductie energiegebruik	€81.000
Lagere uitgaven transitievisie warmte	€87.000
Restantbudget Duurzaamheid	€23.000
Hogere salariskosten	-/- €13.000
Totaal	€178.000

521600 Duurzaamheid

In 2021 zijn er middelen aangevraagd en toegekend voor de uitvoer van de regeling 'Reductie energiegebruik woningen'. Deze regeling is actief in de jaren 2021 en 2022. Het gros van de activiteiten staat gepland in 2022 (o.a. cadeaubonnen) en wordt uitgevoerd door partijen zoals het Regionaal Energieloket. Dat is de reden dat in 2021 niet alle middelen van deze regeling zijn gebruikt. Het restant ad. €81.000,- is daarom via de balans overgeheveld naar 2022.

In 2021 is er gestart met het opstellen van de Transitievisie warmte. Middelen hiervoor zijn ontvangen bij de Decemercirculaire van 2020. Uw raad heeft in 2021 €150.000,- beschikbaar gesteld voor het opstellen van de 'Transitievisie warmte'. Een deel van de onderzoeken en werkzaamheden is in 2021 verricht. Een belangrijk deel loopt nog door in 2022, tot en met de vaststelling in de gemeenteraad. Het restant van €87.000,- wordt daarom ingezet in 2022.

Van het reguliere budget voor Duurzaamheid is in 2021 €23.000,- overgehouden. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om dit bedrag naar 2022 over te hevelen en in te zetten voor de realisatie van laadpalen in de buurt van de gemeentelijke gebouwen.

De werkelijke salariskosten bij de afdeling ROW waren hoger dan geraamd. Hierdoor is de doorbelasting naar de producten waarvoor deze afdeling heeft gewerkt, ook hoger (€13.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Baten

521600 Duurzaamheid

Zoals hierboven al is aangegeven resteren er nog gelden uit 2 duurzaamheidsregelingen; in totaal **€159.000,-**. Deze regelingen worden in 2022 verder uitgewerkt.

Economie

Toelichting op product Economie

Ambtelijke capaciteit, externe advisering bijdrage vitale vakantieparken, bijdragen aan de Regio Zwolle en de Cleantech Regio, de huur van het plein van de Johanneskerk in Heerde en energieverbruik ten behoeve van de markt.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Economie						
533000 Economische zaken	262.500	323.412	40.485	363.897	259.445	104.452
533050 Markten	35.968	35.306	0	35.306	37.882	-2.576
533100 Festiviteiten	2.418	5.029	0	5.029	2.621	2.408
Totaal Economie	300.886	363.747	40.485	404.232	299.948	104.284
Totaal Lasten	300.886	363.747	40.485	404.232	299.948	104.284
Baten						
Economie						
533050 Markten	-16.008	-22.250	10.000	-12.250	-11.511	-739
533100 Festiviteiten	0	-1.270	0	-1.270	446	-1.716
533150 Marktgelden	0	0	0	0	0	0
Totaal Economie	-16.008	-23.520	10.000	-13.520	-11.066	-2.454
Totaal Baten	-16.008	-23.520	10.000	-13.520	-11.066	-2.454
Resultaat	284.878	340.227	50.485	390.712	288.882	101.830

Toelichting op de lasten en baten product Economie

Lasten

In 2021 is er bijna **€104.000,-** minder uitgegeven dan begroot. Hieronder is dit verschil verklaard.

Steunfonds voor ondernemers	€10.000
Toekomstbestendige bedrijventerreinen	€25.000

Lagere bijdrage Ondernemersfonds	€77.000
Hogere doorbelasting salariskosten	-/- €11.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€3.000</u>
Totaal	€104.000

533000 Economische zaken

In 2021 is er door verschillende lokale belangenorganisaties/verenigingen een gezamenlijk steunfonds opgericht om ondernemers die door de 'coronapandemie' in financiële moeilijkheden zijn terechtgekomen en niet en/of onvoldoende financiële steun vanuit de rijksoverheid ontvangen, een bijdrage toe te kennen. Aangezien de maatregelen vanuit de 'coronapandemie' nog maar recent zijn opgeheven, zal 2022 nog als uitloopjaar fungeren voor het extra steunfonds. Veel ondernemers kunnen nu pas de balans opmaken hoe ze er financieel voorstaan. Uitloop van het steunfonds 2022 is daarom noodzakelijk, daarom wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld om dit niet aangewende budget van €10.000,- naar 2022 over te hevelen.

Door de coronacrisis heeft het project 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen' vertraging opgelopen zowel aan gemeentelijke zijde als aan de ondernemerskant.

In Q4 2021 is daarom besloten om de projectorganisatie in Q1 2022 de tijd te geven om de draagkracht voor de uitvoering van de verschillende ambities in het project nader te onderzoeken. Naast de gemeente, zijn de ondernemers in dit project ook stakeholder en financieel verantwoordelijk. Draagkracht onder de ondernemers voor uitvoering en financiering is daarom essentieel om over te kunnen gaan tot uitvoering. Ook voor dit budget van €25.000,- wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld om dit naar 2022 over te hevelen.

De geraamde bijdrage van €180.000,- aan het Ondernemersfonds is niet gehaald; in werkelijkheid is er €103.000,- uitgegeven; een verschil van €77.000,-. Dit geld wordt via de OZB geïnd en vervolgens doorgestort. De eindafrekening over 2021 vindt overigens pas plaats medio 2022.

De werkelijke salariskosten bij de afdeling ROW waren hoger dan geraamd. Hierdoor is de doorbelasting naar de producten waarvoor deze afdeling heeft gewerkt, ook hoger (€11.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Baten

Geen opmerkingen.

Toerisme

Toelichting op product Toerisme

Faciliteren van 'Wij zijn Heerde', Visit Veluwe, promotie van Cittaslow en toeristische infrastructuur.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Toerisme						
533200 Toerisme & Recreatie	363.901	381.372	36.587	417.959	440.794	-22.835
Totaal Toerisme	363.901	381.372	36.587	417.959	440.794	-22.835
Totaal Lasten	363.901	381.372	36.587	417.959	440.794	-22.835
Baten						
Toerisme						
533200 Toerisme & Recreatie	-42.507	0	-21.587	-21.587	-96.979	75.392
Totaal Toerisme	-42.507	0	-21.587	-21.587	-96.979	75.392
Totaal Baten	-42.507	0	-21.587	-21.587	-96.979	75.392
Resultaat	321.394	381.372	15.000	396.372	343.815	52.557

Toelichting op de lasten en baten product Toerisme

Lasten

Bij het product Toerisme is in totaliteit **€23.000,-** meer uitgegeven dan geraamd. In onderstaande tabel is dit verschil uitgesplitst en daaronder is hierover een toelichting gegeven.

Lagere kapitaallasten	€26.000
Lagere kosten Veluwe op-1/regionale projecten	€18.000
Lagere bijdrage Vitale vakantieparken	€11.000
Materplan IJsselvallei	-/- €76.000

Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €2.000</u>
Totaal	-/- €23.000

533200 Toerisme & Recreatie

De kapitaallasten zijn €26.000,- lager doordat geplande investeringen (wandelpadennetwerk / fietspaden) nog niet zijn uitgevoerd. Daarnaast zijn de werkelijke rentekosten lager door het afsluiten van goedkopere leningen.

De gemeente Heerde is actief deelnemer in de samenwerking op de Veluwe (Veluwe-op-1). Met partners wordt binnen die samenwerking gewerkt aan de Veluweagenda 2030. Een aantal projecten binnen die regionale agenda is – onder andere als gevolg van corona - later op gang gekomen dan we van tevoren hadden ingeschat (project beleavingsgebieden Veluwe, recreatiezonering Veluwe). Daardoor vallen de kosten voor 2021 die projecten €18.000,- lager uit dan ingeschat.

Als gevolg van Corona is er vertraging opgetreden in de uitvoering van het programma 'Vitale Vakantie'. Daarnaast komt een aantal projecten uit de Veluwe-op-1 agenda wat later op gang dan we hadden ingeschat. Daardoor vallen de kosten in totaal ongeveer €11.000,- lager uit.

In 2021 is er een subsidiebedrag van de provincie ontvangen voor de ontwikkeling van een 'Masterplan IJsselvallei'; hiervan is inmiddels €76.000,- uitgegeven; het restant wordt in 2022 aangewend (zie ook toelichting bij de baten).

De werkelijke salariskosten bij de afdeling ROW waren hoger dan geraamd. Hierdoor is de doorbelasting naar de producten waarvoor deze afdeling heeft gewerkt, ook hoger (€19.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Baten

533200 Toerisme & Recreatie

In 2021 is er van de provincie Gelderland een subsidiebedrag van €129.000,- ontvangen voor de ontwikkeling van een 'Masterplan IJsselvallei'. Van dit subsidiebedrag is **€76.000,-** uitgegeven; het restant wordt overgeheveld naar 2022. Deze bijdrage was niet in de begroting opgenomen maar verloopt voor de exploitatie budgetneutraal.

Bouwen en wonen

Toelichting op product Bouwen en Wonen

Ambtelijke capaciteit, beheerkosten startersleningen, bijdragen aan externe onderzoeken en aan de regionaal woonruimteverdeelcommissie, kosten voor de woonwagens die op het terrein Krimpenbos staan en leges WABO voor bouwvergunningen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Bouwen & Wonen						
545000 Volkshuisvesting	199.824	237.178	17.500	254.678	272.541	-17.863
545050 Woonwagenkamp	1.187	10.387	0	10.387	434	9.953
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	418.693	447.079	330.000	777.079	699.528	77.551
545250 Milieubeheer	284.370	359.734	19.000	378.734	347.991	30.743
Totaal Bouwen & Wonen	904.075	1.054.378	366.500	1.420.878	1.320.494	100.384
Totaal Lasten	904.075	1.054.378	366.500	1.420.878	1.320.494	100.384
Baten						
Bouwen & Wonen						
545000 Volkshuisvesting	0	0	0	0	-36.000	36.000
545050 Woonwagenkamp	-3.788	-3.855	0	-3.855	-3.855	0
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	0	0	0	0	-515	515
545200 Leges WABO	-1.053.446	-403.000	-345.000	-748.000	-769.807	21.807
545250 Milieubeheer	-14.992	-62.322	56.912	-5.410	0	-5.410
Totaal Bouwen & Wonen	-1.072.225	-469.177	-288.088	-757.265	-810.177	52.912
Totaal Baten	-1.072.225	-469.177	-288.088	-757.265	-810.177	52.912
Resultaat	-168.151	585.201	78.412	663.613	510.317	153.296

Toelichting op de lasten en baten product Bouwen en Wonen

Lasten

Aan het product Bouwen en wonen is in 2021 **€100.000,-** minder uitgegeven dan geraamd. Hieronder is de oorzaak daarvan toegelicht.

Vereveningsbijdrage sociale woningbouw	-/- €36.000
Lagere uitgaven startnotitie Woonagenda	€12.000
Lagere onderhoudskosten woonwagenkamp	€10.000

Minder bouwactiviteiten	€77.000
Lagere bijdrage Omgevingsdienst/geluidssanering	€23.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€14.000</u>
Totaal	€100.000

545000 Volkshuisvesting

In 2021 is er €36.000,- ontvangen als vereveningsbijdrage voor sociale woningbouw. Dit geld is doorgestort naar de reserve en verloopt voor de exploitatie budgetneutraal (zie ook de inkomstenkant).

Zowel bij de Voorjaarsnota als bij de Najaarsnota 2021 is er budget voor het opstellen van de Woonagenda bijgeraamd. Hiervan resteert nog €12.000,-. Voor 2022 worden deze werkzaamheden voortgezet. De verwachting is dat het reeds beschikbare budget hiervoor toereikend is.

545050 Woonwagenkamp

In 2021 is er geen onderhoud uitgevoerd op het woonwagenkamp. Hierdoor is het hiervoor beschikbare budget van bijna €10.000,- overgehouden.

545100 Vergunning & toezicht Bouwen

Doordat er minder concrete bouwactiviteiten tot stand kwamen dan vooraf was verondersteld, waren de externe adviseringkosten ruim €77.000,- lager. Bij de Najaarsnota was hiervoor nog €330.000,- bijgeraamd. Deze stagnering in de vergunningverlening is ook terug te zien bij de legesinkomsten. Deze waren ook lager dan geraamd.

545250 Milieubeheer

Op deze post is €23.000,- minder uitgegeven dan geraamd. Dit is vooral het gevolg van een lagere bijdrage van €17.000,- aan de Omgevingsdienst dan geraamd. Voor het uit kunnen voeren van adviestaken i.v.m. natuur en ecologie is er in de primaire begroting extra financiële ruimte gereserveerd binnen de bijdrage aan de Omgevingsdienst waarvan in 2021 mede als gevolg van de stikstofcrisis maar weinig gebruik is gemaakt. Afrekening van de uitvoering van deze adviestaken vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte uren hetgeen resulteert in een lagere bijdrage aan de Omgevingsdienst. Daarnaast is er €6.000,- minder uitgegeven aan de ODNV voor de sanering van wegverkeerlawaaï. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2022 over te hevelen.

Baten

De werkelijke ontvangsten zijn bij dit product **€53.000,-** lager dan de raming. De belangrijkste 2 oorzaken hiervan zijn hieronder toegelicht.

Vereveningsbijdrage sociale woningbouw	€36.000
Hogere legesinkomsten	€22.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €5.000</u>
Totaal	€53.000

545200 Volkshuisvesting

De ontvangen 'vereveningsbijdrage sociale woningbouw' van €36.000,- is doorgestort naar de reserve (zie ook de uitgavenkant).

545200 Leges WABO

Het bedrag aan legesinkomsten WABO is €22.000,- hoger dan geraamd. Ondanks de stikstofcrisis, en de schaarste op de arbeidsmarkt (zowel intern als extern) zijn de geraamde legesinkomsten toch gehaald.

Ruimtelijke ontwikkeling

Toelichting op product Ruimtelijke ontwikkeling

Ambtelijke capaciteit voor eigen plannen, initiatieven van derden en planschades en externe advisering hierover.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Ruimtelijke ontwikkeling						
547000 RO eigen plannen	160.841	221.665	10.000	231.665	209.777	21.888
547050 RO initiatieven van derden	126.526	152.315	0	152.315	159.301	-6.986
547100 RO toezicht handhaving	2.702	2.738	0	2.738	3.200	-462
547150 Planschades	9.907	25.000	-10.000	15.000	0	15.000
547250 Omgevingswet	262.544	0	189.000	189.000	39.702	149.298
547300 Vliegveld Lelystad	0	0	10.000	10.000	0	10.000
547350 Hoenwaard 2030	11.250	0	0	0	0	0
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	573.770	401.718	199.000	600.718	411.980	188.738
Totaal Lasten	573.770	401.718	199.000	600.718	411.980	188.738
Baten						

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Ruimtelijke ontwikkeling						
547000 RO eigen plannen	0	-34.760	0	-34.760	0	-34.760
547050 RO initiatieven van derden	-71.126	-50.510	0	-50.510	-79.527	29.017
547150 Planschades	-3.863	-25.000	0	-25.000	-6.540	-18.460
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	-74.989	-110.270	0	-110.270	-86.067	-24.203
Totaal Baten	-74.989	-110.270	0	-110.270	-86.067	-24.203
Resultaat	498.781	291.448	199.000	490.448	325.913	164.535

Toelichting op de lasten en baten product Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

Bij het product Ruimtelijke ontwikkeling is in 2021 **€189.000,-** minder uitgegeven dan vooraf was geraamd. Hieronder is een verklaring gegeven van deze afwijking.

RO eigen plannen	€22.000
RO initiatieven van derden	-/- €7.000
Planschades	€15.000
Omgevingswet	€149.000
Vliegveld Lelystad	<u>€10.000</u>
Totaal	€189.000

547000 RO eigen plannen

De omgevingsvisie is in ontwikkeling en vervangt na vaststelling de huidige structuurvisie Heerde 2025. Het streven is om in de tweede helft van 2022 de omgevingsvisie te laten vaststellen door de gemeenteraad. Het resterende budget ad. €22.000,- is voornamelijk nodig voor het adviesbureau dat de gemeente helpt bij het opstellen van de omgevingsvisie. Voorgesteld wordt daarom om het resterende budget naar 2022 over te hevelen.

547050 RO initiatieven van derden

Er zijn meer ruimtelijke procedures in behandeling genomen dan was verwacht. Hierdoor is meer gebruik gemaakt van externe inhuur (€7.000,-) dan vooraf was begroot.

547150 Planschades

Er zijn in 2021 wel planschadeverzoeken binnengekomen, maar allemaal aan het einde van het jaar. Deze verzoeken lopen daarom door in 2022 en de bijkomende kosten worden daarom ook in 2022 gemaakt. Hierdoor is er in 2021 niets uitgegeven van het geraamde budget van €15.000,-.

547250 Omgevingswet

De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is aangepast. De Omgevingswet treedt nu inwerking op 1-1-2023 i.p.v. 1-7-2022. Dit is van invloed op de werkzaamheden en de kosten die moeten worden gemaakt om de Omgevingswet goed te implementeren in de gemeente. De raad zal daarom worden voorgesteld om het resterende budget van €149.000,- naar 2022 over te hevelen.

547300 Vliegveld Lelystad

Naar aanleiding van de motie van gemeenteraad over het mogelijk uitvoeren van extra onderzoek naar stikstof en geluid is €10.000,- gereserveerd. Dit onderzoek is vooralsnog niet opgepakt, omdat vanuit andere overheidsorganisaties in de tussentijd ook onderzoeken zijn uitgevoerd. Het resterende budget moet worden overgeheveld naar 2022, zodat alsnog onderzoek kan worden uitgevoerd als dit noodzakelijk is.

Baten

Bij de inkomsten is dit jaar **€24.000,-** minder ontvangen dan vooraf was geraamd. Hieronder is een verklaring gegeven van deze afwijking.

RO eigen plannen	-/- €35.000
RO initiatieven van derden	€29.000
Planschades	-/- €18.000
Totaal	-/- €24.000

547000 RO eigen plannen

In 2021 zijn er geen inkomsten uit eigen plannen ontvangen. Dit resulteert in een nadeel voor de exploitatie van €35.000,-.

547050 RO initiatieven van derden

Er zijn meer ruimtelijke procedures in behandeling genomen dan was verwacht. Hierdoor zijn de legesinkomsten hoger uitgevallen dan begroot.

547150 Planschades

Er zijn in 2021 wel planschadeverzoeken binnengekomen, maar allemaal aan het einde van het jaar. Er zijn daarom in 2021 geen planschadebedragen ingevorderd. Deze planschadeverzoeken lopen door in 2022 en de invorderingen worden ook in 2022 uitgevoerd.

Accommodaties

Toelichting op product Accommodaties

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Accommodaties						
502060 Carillion	1.952	1.650	0	1.650	1.569	81
502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde	0	1.070	0	1.070	0	1.070
502120 Muziekkoepeel Veessen	0	3.330	0	3.330	0	3.330
502180 Stalling werf	20.271	15.860	0	15.860	20.824	-4.964
502640 Flessenbergerweg 39	23.153	24.174	0	24.174	24.985	-811
502680 Villa Jacoba	36.008	31.940	0	31.940	39.190	-7.250
502740 Nachtegaalweg 48	30.497	20.825	41.965	62.790	77.035	-14.245
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	112.593	171.798	10.000	181.798	161.951	19.847
549200 Vrijkomende locaties	313.720	83.765	-36.246	47.519	207.232	-159.713
549201 Reserve vrijkomende locaties	0	0	0	0	0	0
Totaal Accommodaties	538.194	354.412	15.719	370.131	532.786	-162.655
Totaal Lasten	538.194	354.412	15.719	370.131	532.786	-162.655
Baten						
Accommodaties						
502001 Reserve gebouwen	-67.000	-18.000	-72.250	-90.250	-80.250	-10.000
502180 Stalling werf	-599	0	0	0	-651	651
502640 Flessenbergerweg 39	-11.603	0	-9.028	-9.028	-3.119	-5.909
502680 Villa Jacoba	-16.776	-18.295	0	-18.295	-20.994	2.699
502740 Nachtegaalweg 48	-51.467	-22.238	22.238	0	0	0
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	-36.963	-35.060	0	-35.060	-33.240	-1.820
549200 Vrijkomende locaties	-361.040	0	0	0	-611.558	611.558
549201 Reserve vrijkomende locaties	-32.968	-32.968	19.203	-13.765	-62.097	48.332
Totaal Accommodaties	-578.416	-126.561	-39.837	-166.398	-811.909	645.511

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Totaal Baten	-578.416	-126.561	-39.837	-166.398	-811.909	645.511
Resultaat	-40.222	227.851	-24.118	203.733	-279.123	482.856

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties

Lasten

Voor bovengenoemde accommodaties is in 2021 afgerond **€163.000,-** meer uitgegeven. Dit verschil is voornamelijk het gevolg van 3 posten die onderstaand zijn opgenomen.

Kosten bouw- en woonrijp maken Nachtegaalsweg 48	-/- €15.000
Lagere kapitaallasten gemeentelijke accommodaties	€21.000
Afboeken boekwaarde Zwarteweg	-/- €159.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €10.000</u>
Totaal	-/- €163.000

502740 Nachtegaalsweg 48

In het begin van 2021 is er nog voor €15.000,- kosten gemaakt voor het bouw- en woonrijp maken van de grond aan de Nachtegaalsweg (voormalig Drieluik). Inmiddels is dit project afgerond en is er woningbouw gerealiseerd op deze locatie.

549150 Onderhoudsplan gemeentelijke accommodaties

De lagere kapitaallasten van €21.000,- zijn het gevolg van een (nog) niet aangewend investeringsbedrag voor accommodaties. Dit bedrag kan worden ingezet wanneer er acuut geld nodig is bij onvoorziene omstandigheden.

549200 Vrijkomende locaties

Het terrein met opstallen van de voormalig ambulancepost aan de Zwarteweg is verkocht in 2021. Het gevolg hiervan was dat de nog aanwezige boekwaarde op deze locatie ook moest worden afgeboekt. Een extra kostenpost van €159.000,-. Zowel de opbrengst van het terrein als de afboeking van de boekwaarde waren niet in de begroting opgenomen.

Baten

De inkomsten zijn afgerond **€646.000,-** hoger dan de raming. Deze hogere inkomsten zijn hieronder toegelicht.

Lagere onttrekking reserve gebouwen	-/-€10.000
Verkoop locatie Zwarteweg	€612.000
Versnelde afboeking boekwaarde	€48.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/-€4.000</u>
Totaal	€646.000

502001 Reserve gebouwen

De vervanging van de toegangsinstallatie van de hoofdingang van het gemeentekantoor was gepland in 2021 maar is nog niet uitgevoerd. De hiervoor geraamde kosten van €10.000,- zouden worden gedekt uit de reserve gebouwen, maar omdat de vervanging nog niet heeft plaatsgevonden is er ook niets hiervoor uit de reserve gebouwen onttrokken.

549200 Vrijkomende locaties

De verkoop van het terrein met opstallen aan de Zwarteweg heeft afgerond €612.000,- opgeleverd. De overdracht vond eind september plaats waardoor de verwerking niet in de Najaarsnota 2021 heeft plaatsgevonden.

549201 Reserve vrijkomende locaties

Door de verkopen van beide locaties moest de resterende boekwaarde van de terreinen worden afgeboekt. Normaliter wordt jaarlijks een deel gedekt door een investeringsreserve, nu is ineens het totale bedrag afgeboekt van deze reserve. Dit resulteert in een overschrijding van €48.000,-.

Beheer en onderhoud

Toelichting op product Beheer en Onderhoud

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, fietspaden, groen, openbare verlichting, riolering, speeltoestellen) en grondzaken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Vershil
Lasten						
Beheer & Onderhoud						
502100 Zoutloods	25.018	23.440	0	23.440	24.867	-1.427
502500 Sportpark Molenbeek	6.686	8.200	15.000	23.200	6.064	17.136
502520 Sportpark Eeuwlanden	7.566	5.280	0	5.280	6.826	-1.540
502540 Sportpark Monnikenbos	8.010	6.840	0	6.840	8.052	-1.212
502560 Sportpark Veessen	1.828	1.570	0	1.570	1.635	-63
502620 Aula en baarhuisjes	35.575	33.065	0	33.065	23.830	9.235
515002 Dieseloliespoor thv Sportvelden ad Veldw	990	0	0	0	0	0
515004 Schadelichtmast nr 28 thv Eperweg 54	1.918	0	0	0	0	0
515008 Lichtmast Eeuwlandseweg / Molenweg	1.460	0	0	0	0	0
515009 Welkomsbord thv Landgoed Steenberg	834	0	0	0	0	0
515810 Lichtmast 8 Grote weg Wapenveld	1.780	0	0	0	0	0
515901 Lichtmast kanaaldijk lagestraat	1.773	0	0	0	0	0
515903 Tolbrug IJsseldijk Veessen	0	0	0	0	16.886	-16.886
549300 Buitensportaccommodaties	341.920	340.830	0	340.830	330.209	10.621
551000 Gemeentelijke gronden	92.959	157.725	0	157.725	198.302	-40.573
551050 Erfpachten	8.600	2.150	0	2.150	4.050	-1.900
551100 Kadaster & Landmeten	52.109	54.818	0	54.818	35.129	19.689
551103 RP-911-F	136	0	0	0	521	-521
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	92.203	148.664	8.000	156.664	172.057	-15.393
551200 Beheerplan Wegen	1.425.982	1.636.177	22.000	1.658.177	1.442.216	215.961
551202 35-VVG-5 Ford	9.553	0	0	0	2.149	-2.149
551203 34-VVG-5 Ford	6.484	0	0	0	4.983	-4.983
551204 BL-BH-33 Vrachtauto Mercedes	722	0	0	0	0	0
551205 23-KBK-5 Peugeot partner	2.977	0	0	0	4.472	-4.472
551206 2-VDZ-49 peugeot partner	3.235	0	0	0	3.533	-3.533
551207 Tractor New Holland TR-AK-GH	17.258	0	0	0	25.594	-25.594
551208 5-VZL-60 Mitsubishi	5.403	0	0	0	7.042	-7.042
551209 BX-VD-29 vrachtauto Mercedes	22.827	0	0	0	20.199	-20.199
551210 5-VHF-05 Porter 1.3 kipper	1.703	0	0	0	2.619	-2.619
551211 T4-03-0 New Holland 40/30	5.294	0	0	0	15.661	-15.661

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
551212 Versnipperaar Schiesling 105MX	702	0	0	0	29	-29
551213 DI-VE-RS wegen bladblazers ed	8.953	0	0	0	19.453	-19.453
551214 Klepelmaaier	3.959	0	0	0	8.517	-8.517
551220 Gronddepot	29.554	42.644	-10.000	32.644	25.559	7.085
551250 Huisnummering/straatnaamborden	1.545	1.850	0	1.850	2.583	-733
551350 Herstel degeneratieschade	136.937	111.561	0	111.561	104.107	7.454
551400 Beheerplan Kunstwerken	222.499	272.492	0	272.492	212.146	60.346
551450 Verkeersmaatregelen	94.858	117.978	0	117.978	90.487	27.491
551600 Beheerplan Water	73.489	99.265	0	99.265	72.481	26.784
551650 Verkeers- en vervoersplan	39.794	43.148	0	43.148	41.290	1.858
551750 Beheerplan Verlichting	220.634	232.848	0	232.848	196.505	36.343
551800 Beheerplan Openbaar groen	1.127.861	1.308.929	-1.420	1.307.509	1.162.845	144.664
551802 1-VKL-31 Mercedes	5.670	0	0	0	4.478	-4.478
551803 8-VTN-63 Mercedes	10.080	0	0	0	4.231	-4.231
551804 5-VZL-61 Mitsubishi	5.106	0	0	0	4.822	-4.822
551805 8-VJF-85 Mercedes	4.944	0	0	0	4.532	-4.532
551806 5-VZL-62 Mitsubishi	3.921	0	0	0	5.031	-5.031
551807 94-BV-ZB Porter 1.3 kipper	1.868	0	0	0	920	-920
551808 2-VFL-73 Mercedes	4.700	0	0	0	4.718	-4.718
551809 2-VHF-05 Mercedes	183	0	0	0	0	0
551810 VB-868-H Mercedes	5.249	0	0	0	4.696	-4.696
551811 Versnipperaar Shiesling 400 ZX	1.241	0	0	0	435	-435
551812 56-BX-DD Mercedes	4.156	0	0	0	3.732	-3.732
551813 SA-BO John Deere	5.474	0	0	0	7.866	-7.866
551814 Di-Ve-RS bladblazer groen	19.150	0	0	0	33.812	-33.812
551815 BO-OM-ER	3.397	0	0	0	2.249	-2.249
551816 KU-BO-TA	3.797	0	0	0	1.476	-1.476
551817 RA-NS-OM	2.504	0	0	0	2.461	-2.461
551850 Beheerplan Speeltuinen	64.815	82.327	0	82.327	65.906	16.421
551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	417.610	413.471	55.000	468.471	414.984	53.487
551901 Reserve Begraafplaatsen	111.189	0	0	0	50.182	-50.182
551902 HA-ZA-A Hansa Kraan	9.981	0	0	0	2.112	-2.112
551903 DI-VE-RS Begraafplaats bladblazers ed	11.379	0	0	0	12.896	-12.896

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
552000 Onderhoudsplan Reiniging	1.585.164	1.600.072	11.000	1.611.072	1.639.286	-28.214
552100 Onderhoudsplan Riolering	944.680	1.154.515	6.427	1.160.942	948.221	212.721
552102 DI-VE-RS ROM	2.353	0	0	0	1.652	-1.652
552103 Voorziening Onderhoudsplan Riolering	97.809	0	0	0	283.548	-283.548
552200 Huisaansluiting riolering	104.220	2.131	0	2.131	39.090	-36.959
Totaal Beheer & Onderhoud	7.574.229	7.901.990	106.007	8.007.997	7.836.236	171.761
Totaal Lasten	7.574.229	7.901.990	106.007	8.007.997	7.836.236	171.761
Baten						
Beheer & Onderhoud						
502620 Aula en baarhuisjes	-211	0	0	0	0	0
515002 Dieseloliespoor thv Sportvelden ad Veldw	-2.216	0	0	0	0	0
515004 Schadelichtmast nr 28 thv Eperweg 54	-2.328	0	0	0	0	0
515008 Lichtmast Eeuwlandseweg / Molenweg	-1.977	0	0	0	0	0
515009 Welcomsbord thv Landgoed Steenberg	-834	0	0	0	0	0
515010 Persleiding geraakt thv Losweg 1 Vorchte	-1.532	0	0	0	0	0
515704 Schadelichtmast nr 40 thv Dorpsstraat	-1.929	0	0	0	0	0
515810 Lichtmast 8 Grote weg Wapenveld	0	0	0	0	-2.217	2.217
515901 Lichtmast kanaaldijk lagestraat	-1.732	0	0	0	0	0
515902 Schade brugleuning	-6.985	0	0	0	0	0
515903 Tolbrug IJsseldijk Veessen	-33.000	0	0	0	0	0
549300 Buitensportaccommodaties	-61.534	-53.865	0	-53.865	-50.864	-3.000
551000 Gemeentelijke gronden	-105.976	-58.495	0	-58.495	-287.630	229.135
551050 Erfpachten	-56.500	-49.740	0	-49.740	-50.883	1.143
551100 Kadaster & Landmeten	-1.055	-2.130	0	-2.130	-182	-1.948
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	-1.889	0	0	0	0	0
551200 Beheerplan Wegen	1.130	0	0	0	-24.890	24.890
551201 Reserve Beheerplan Wegen	-26.000	0	-10.000	-10.000	0	-10.000
551203 34-VVG-5 Ford	0	0	0	0	-3.000	3.000
551220 Gronddepot	-34.262	-42.644	10.000	-32.644	-15.533	-17.111
551350 Herstel degeneratieschade	-47.235	-96.410	0	-96.410	-76.897	-19.513
551401 Reserve Beheerplan Kunstwerken	-114.657	-114.657	0	-114.657	-114.657	0
551450 Verkeersmaatregelen	-60	0	0	0	-180	180
551550 Inritvergunningen	-862	0	0	0	0	0

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
551650 Verkeers- en vervoersplan	-259	0	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	-1.355	-4.980	0	-4.980	-12.772	7.792
551800 Beheerplan Openbaar groen	-23.000	0	0	0	-1.253	1.253
551901 Reserve Begraafplaatsen	-34.283	-69.270	-49.172	-118.442	0	-118.442
551950 Inkomsten begraafplaatsen	-679.059	-497.493	-5.828	-503.321	-619.646	116.323
552001 Reserve Reiniging	-226.756	-70.979	-3.934	-74.913	-103.910	28.997
552050 Inkomsten reiniging	-1.704.351	-1.983.392	-10.911	-1.994.303	-1.991.987	-2.316
552051 Inkomsten reiniging (Dividend)	-127.665	0	0	0	0	0
552100 Onderhoudsplan Riolering	0	0	50.939	50.939	-71.892	122.831
552102 DI-VE-RS ROM	0	-50.939	0	-50.939	0	-50.939
552150 Inkomsten riolering	-1.424.344	-1.389.476	-57.366	-1.446.842	-1.461.665	14.823
552200 Huisaansluiting riolering	-60.200	-2.131	0	-2.131	-10.500	8.369
Totaal Beheer & Onderhoud	-4.782.913	-4.486.601	-76.272	-4.562.873	-4.900.558	337.685
Totaal Baten	-4.782.913	-4.486.601	-76.272	-4.562.873	-4.900.558	337.685
Resultaat	2.791.316	3.415.389	29.735	3.445.124	2.935.678	509.446

Toelichting op de lasten en baten Beheer en Onderhoud

Lasten

Aan het product Beheer en onderhoud is in 2021 **€172.000,-** minder uitgegeven dan geraamd. Hieronder is de oorzaak daarvan toegelicht.

Geen extra werkzaamheden uitgevoerd Sport Molenbeek	€17.000
Minder onderhoud Aula en baarhuisje	€ 9.000
Lagere uitkering verzekering werken derden	-/- €17.000
Buitensportaccommodaties	€11.000
Extra kosten gemeentelijke gronden	-/-€ 41.000

Lagere kosten kadaster en landmeten	€20.000
Hoger kosten straatreiniging en Gladheidsbestrijding	-/-€15.000
lagere kosten beheerplan wegen	€216.000
Tractie	-/-€215.000
Lagere kosten beheerplan kunstwerken	€60.000
Lagere kosten verkeersmaatregelen	€27.000
Lagere kosten beheerplan water	€27.000
Lagere kosten beheerplan verlichting	€36.000
Lagere kosten beheerplan groen	€145.000
Lagere kosten beheerplan speeltuinen	€16.000
Lagere kosten onderhoudsplan begraafplaatsen	€53.000
Hogere kosten onderhoudsplan reiniging	-/-€28.000
Lagere kosten onderhoudsplan riolering	€213.000
Voorziening riolering	-/-€284.000
Minder inkomsten huisaansluiting riolering	-/-€37.000

Niet toegelichte posten onder de €10.000,-

-/-€41.000

Totaal

€172.000

502500 Sport Molenbeek

Er is een positief saldo van €17.000,-. In de Voorjaarsnota is een bedrag van €15.000,- beschikbaar gesteld voor aanpassing riolering. Vanwege Covid-19 zijn deze werkzaamheden nog niet uitgevoerd. Werkzaamheden zijn gepland in het voorjaar 2022.

502620 Aula en baarhuisje

Hier is een positief saldo van €9.000,-. Het positieve resultaat wordt onder andere veroorzaakt door het niet kunnen aanpassen van het cementgipsplaten plafond in corona tijd.

515903 Werken derden

Er is een negatief saldo van €17.000,- omdat de schade kosten voor reparatie aan de Tolbrug in Veessen maar ongeveer voor de helft werden vergoed door de verzekering.

549300 Buitensportaccommodaties

Hier is een positief saldo van €11.000,- i.v.m. lagere uitgaven op afschrijvingen en rente van de investeringen.

551000 Gemeentelijke gronden

Hier is een negatief bedrag van €41.000,- als gevolg van inhuur extra personeel voor verkoop percelen (€12.800,-) en een afboeking van €32.200,- vanuit het jaar 2019 van een uiteindelijk toch niet ontvangen bijdrage van een nutsbedrijf.

551100 Kadaster en Landmeter

Hier is een positief saldo van €20.000,-. Dit komt door het uitblijven van de software up-data en er is minder uitzetwerk gedaan door de beperkte bouwplannen.

551150 Straatreiniging & Gladheidbestrijding

Hier is een negatief saldo van €15.000,-. Dit is veroorzaakt door een flinke verhoging van de verzekering voor het strooi materieel. Daarnaast zijn er extra noodzakelijke kosten gemaakt voor de up-date van de bewaking van het gladheid meldsysteem.

551200 Beheerplan wegen

Hier is een positief saldo van €216.000,-. Dit positieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door een veel lagere rente en afschrijving van de investeringen. Daarnaast zijn er minder middelen nodig geweest voor het onderhoud aan het materieel.

5512xx Tractiemiddelen

De tractiemiddelen worden in een totaal bedrag geraamd op het product wegen, plantsoenen, riolering en begraafplaatsen. De werkelijke uitgaven worden per tractiemiddel verantwoord. Door deze opzet lijkt er een tekort te zijn op de tractiemiddelen van €215.000,- maar zoals genoemd worden deze per product geraamd en niet per tractiemiddel.

551400 Beheerplan Kunstwerken

Er is een positief saldo van €60.000,-. Dit wordt deels veroorzaakt door een lagere rente en afschrijving op de investeringen. Voor het onderhoud van de duikers en bruggen is ongeveer € 40.000,- minder nodig geweest om het onderhoud uit te voeren.

551450 Verkeersmaatregelen

Hier is een positief saldo van €27.000,-. Dit wordt ongeveer voor de helft veroorzaakt door een lagere rente en afschrijving op de investeringen. Het andere deel wordt veroorzaakt door minder vervanging van verkeersborden en lagere kosten aan de Verkeerregelininstallatie.

551600 Beheerplan Water

Hier is een positief saldo van €27.000,-. Dit positief resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door minder slootafval en daardoor lagere verwerkingskosten.

551750 Beheerplan Verlichting

Hier is een positief saldo van €36.000,-. Dit wordt ongeveer voor de helft veroorzaakt door de inkomsten van schade aan lichtmasten uit 2020 van het waarborgfonds die als inkomsten in 2021 zijn geboekt. Daarnaast is door Covid-19 de levering van materialen en personeel een probleem geweest in 2021, waardoor al het geplande onderhoud niet heeft kunnen plaatsvinden.

551800 Beheerplan Openbaar groen

Hier is een positief saldo van €145.000,-. Dit overschot heeft meerdere oorzaken. De brandstof, motorrijtuigenbelasting en de verzekering van het materieel en wagenpark van ongeveer €45.000,- zijn niet geboekt. De personele bezetting van de Felua groep op de gemeentewerf in 2021 is niet voldoende geweest in 2021. Daarom is hier een overschot van ruim €30.000,-. Het resterende overschot van €70.000,- wordt veroorzaakt door lager verwerkingskosten, minder maaiwerk, minder eikenprocessierupsen, minder boom controle en lagere kosten aan het onderhoud van het materieel.

551850 Beheerplan Speeltuinen

Hier is een positief saldo van €16.000,-. Dit veroorzaakt door een deel van een lagere rente en afschrijvingen op investeringen van ongeveer €6.000,-. Daarnaast is ongeveer €10.000,- minder aan onderhoud uitgevoerd door onder andere Covid-19.

551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen

Hier is een positief saldo van €53.000,-. Er zijn geen kosten gemaakt voor inhuur personeel deren (€7.000,-) en personeelskosten Felua groep (€32.000,-). Daarnaast is de huur van het gebouw van de postduivenvereniging beëindigd (€5.000,-). Ook zijn er geen kosten verantwoord op schoonmaakkosten (€5.000,-) en verzekering materiaal wagenpark (€3.250,-). Bij de aanvang van het jaar 2021 was de verwachting dat er €118.000,- onttrokken zou moeten worden uit de reserve begraafplaatsen (deze post staat bij het onderdeel "baten"). In werkelijkheid is de exploitatie meegevallen. Er wordt namelijk €50.000,- toegevoegd aan de reserve afkoopsommen onderhoud graven.

552000 Onderhoudsplan Reiniging

Hier is een negatief saldo van €28.000,-. De eindafrekening met ROVA is hoger omdat er meer afval is ingezameld dan was voorzien in 2021.

552100 Onderhoud Riolering

Hier is een positief saldo van €213.000,-. Er is een lagere afschrijving en rente van €76.000,-. Het resterende overschot komt omdat er in 2021 veel tijd is opgegaan in het opstellen van het nieuwe GRP 2022-2026. Daardoor zijn diverse uitgaven niet gedaan.

551203 Voorziening riolering

De exploitatie van riolering sluit met een positief saldo van €284.000,-. Dit bedrag wordt met deze mutatie toegevoegd aan de voorziening riolering.

552200 Huisaansluiting riolering

Er wordt standaard geen raming gemaakt van de uitgaven derden en inkomsten uit rioolhuisaansluitingen omdat de verwachting is dat deze elkaar opheffen. Voor het jaar 2021 komt dit niet uit omdat er achterstand is ontstaan in het in rekening brengen van de huisaansluitingen. Hierdoor ontstaat het verschil van €37.000,-.

Baten

De werkelijke ontvangsten zijn bij dit product **€338.000,-** hoger dan de raming . De belangrijkste oorzaken hiervan zijn hieronder toegelicht.

Gemeentelijk gronden	€229.000
Beheerplan wegen	€25.000
Reserve Beheerplan Wegen	-/-€10.000
Gronddepot	-/-€17.000
Herstel Degeneratieschade	-/-€20.000
Reserve begraafplaatsen	-/-€118.000
Inkomsten begraafplaatsen	€116.000
Reserve Reiniging	€29.000

Onderhoudsplan Riolering	€123.000
DI-VE-RS ROM	-/-€51.000
Inkomsten Riolering	€15.000
Huisaansluitingen riolering	€8.000
Overige kleinere afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€9.000</u>
Totaal	€338.000

Baten

551000 Gemeentelijk gronden

Er is €229.000,- meer ontvangen dan geraamd. In hoofdzaak bestaat de extra opbrengst uit de niet geraamde verkoop van het perceel Zwolseweg 51 en de opbrengst van opstalrechten in verband met het plaatsen van een trafo op gemeentegrond.

551200 Beheerplan wegen

Er is een niet geraamde onderhoudsbijdrage ontvangen en een tractiemiddel van wegen verkocht met een totaal opbrengst van bijna €25.000,-.

551201 Reserve beheerplan wegen

Vanuit de jaarrekening 2020 is €10.000,- overgeheveld in verband met overlast wilde zwijnen naar 2021. Dit bedrag is niet uitgegeven.

551220 Gronddepot

Uitgangspunt van het eigen gronddepot is dat het depot zichzelf kosten neutraal in stand moet kunnen houden. In het jaar 2021 is er per saldo €17.000,- meer aan kosten geboekt dan opbrengsten.

551350 Herstel degeneratieschade

Er is €20.000,- minder binnengekomen uit opbrengsten degeneratieschade.

551901 Reserve begraafplaatsen

Bij de aanvang van het jaar 2021 was de verwachting dat er €118.000,- onttrokken zou moeten worden uit de reserve begraafplaatsen.

In werkelijkheid is 2021 afwijkend van de prognose. Er wordt in plaats van een onttrekking €50.000,- toegevoegd aan de reserve afkoopsommen onderhoud graven. (deze post staat onder het hoofdstuk "lasten").

551950 Inkomsten begraafplaatsen

De hogere inkomsten van €116.000,- betreffen hoofdzakelijk een hogere opbrengst voor afkoopsommen onderhoud graven.

552001 Reserve Reiniging

Bij de exploitatieberekening van de tarieven 2021 afvalstoffenheffing was berekend dat het tekort €75.000,- zou zijn. In werkelijkheid is de exploitatie nog voor €29.000,- tegengevallen en moet er €104.000,- onttrokken worden aan de reserve afvalstoffenheffing.

Hoofdoorzaak is dat de afrekening 2021 van de ROVA €72.000,- is tegengevallen.

552100 Onderhoudsplan Riolering

Wij hebben een niet geraamde subsidie van €72.000,- ontvangen van de provincie voor het verplaatsen van een pompunit aan de Eperweg. Daarnaast is de geraamde onttrekking uit de voorziening van €51.000,- niet nodig geweest omdat er een voordelig exploitatieresultaat was (zie ook toelichting onder lasten 552103 Voorziening riolering).

552102 DI-VE-RS ROM

Hier staat per abuis een mutatie in de voorziening riolering van €51.000,-.

552150 inkomsten riolering

Er is bijna €15.000,- meer aan rioolheffingen opgelegd dan geraamd.

552200 huisaansluiting riolering

Er wordt standaard geen raming gemaakt van de uitgaven derden en inkomsten uit rioolhuisaansluitingen omdat de verwachting is dat deze elkaar opheffen. Voor het jaar 2021 komt dit niet uit omdat abusievelijk de brieven waarin de huisaansluitingen in rekening worden gebracht niet zijn verzonden. Dat gaf een nadeel van €8.000,-. Dit is alsnog in 2022 afgewikkeld.

Bosbeheer

Toelichting op product Bosbeheer

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bos- en heidegebied.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Bosbeheer						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	10.597	8.802	0	8.802	13.645	-4.843
555000 Bosbeheer	77.063	90.756	11.314	102.070	80.937	21.133
555050 Recreatiebeheer	3.103	3.314	-3.314	0	0	0
Totaal Bosbeheer	90.763	102.872	8.000	110.872	94.582	16.290
Totaal Lasten	90.763	102.872	8.000	110.872	94.582	16.290
Baten						
Bosbeheer						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	-34.570	-8.324	0	-8.324	-7.942	-382
555000 Bosbeheer	-156.351	-146.826	-18.000	-164.826	-162.598	-2.228
Totaal Bosbeheer	-190.921	-155.150	-18.000	-173.150	-170.540	-2.610
Totaal Baten	-190.921	-155.150	-18.000	-173.150	-170.540	-2.610
Resultaat	-100.158	-52.278	-10.000	-62.278	-75.958	13.680

Toelichting op de lasten en baten Bosbeheer

Lasten

555000 Bosbeheer

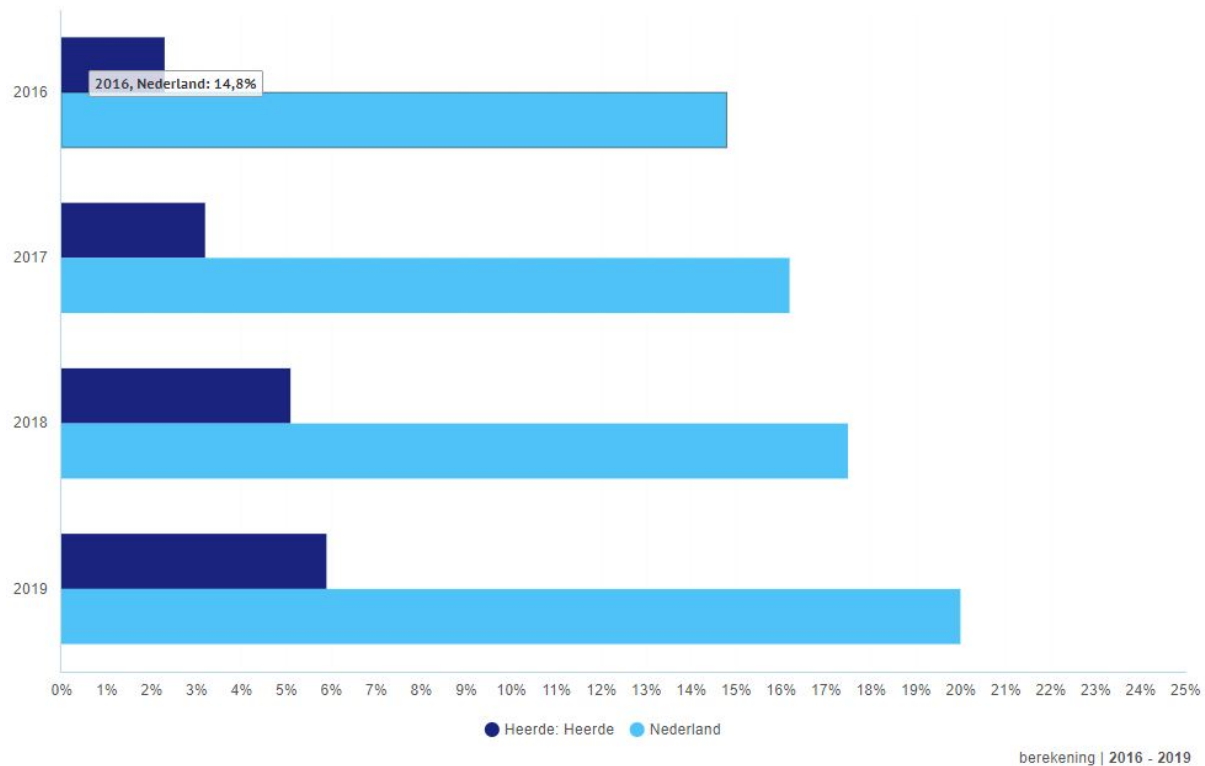
In 2021 is er **€16.000,-** minder aan het product Bosbeheer uitgegeven. Dit komt doordat er tijdens Covid-19 minder werkzaamheden in het bos zijn verricht. Hierdoor is er €21.000,- minder uitgegeven op de 3 posten, te weten: recreatie, materieel & onderhoud en bosverzorging. De overschrijding van €5.000,- bij de gebouwen van het Bosbedrijf is het gevolg van hogere energiekosten. Deze kosten worden weer verrekend met de pacht die in rekening wordt gebracht voor de bosschuur.

Baten

Geen bijzonderheden.

BBV-Indicatoren programma (Openbare) ruimte, wonen en ondernemen

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit - Heerde, %

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Heerde

91

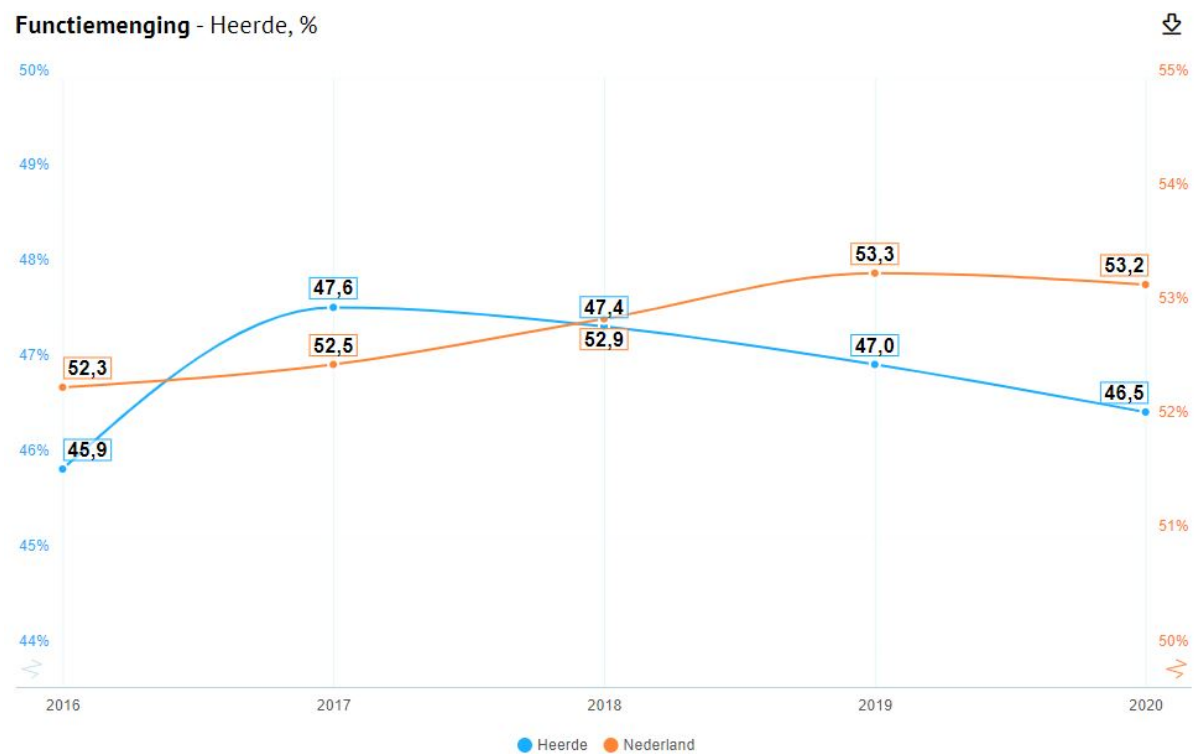
Nederland

161

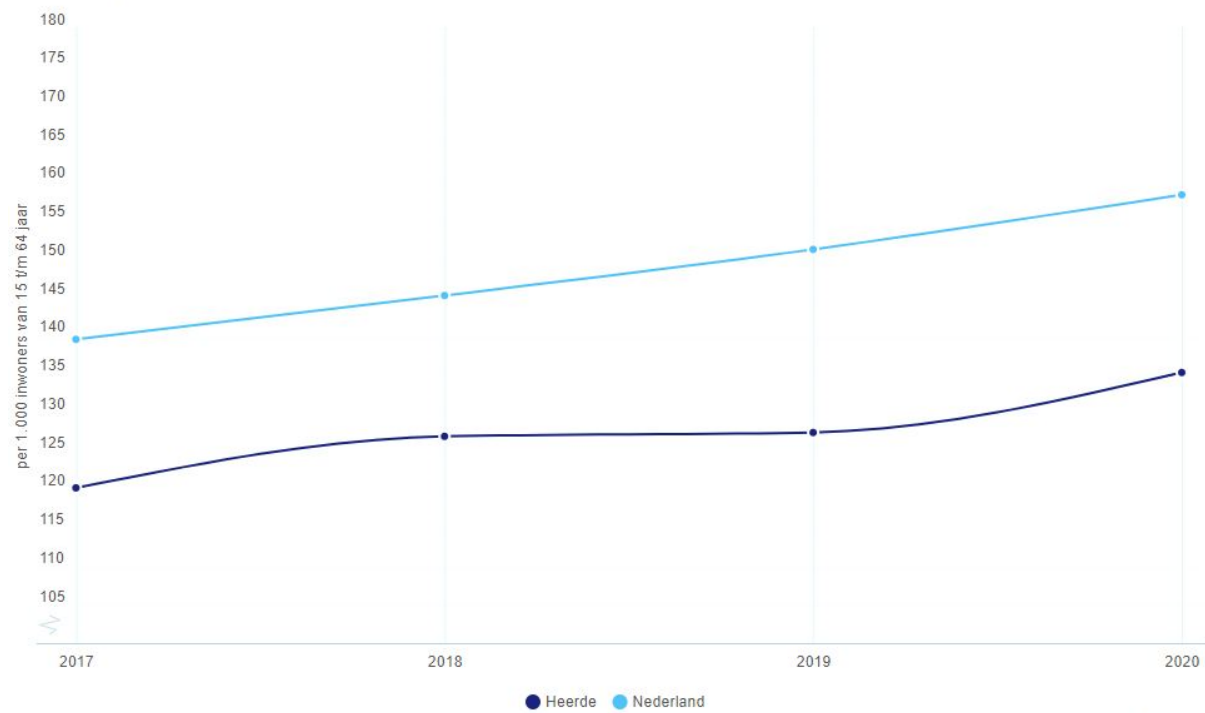
CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2019

Functiemenging - Heerde, %

CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research | 2016 - 2020

Vestigingen (van bedrijven) - Heerde, per 1.000 inw.15 t/m 64jr

LISA | 2017 - 2020

4. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Collegeprogramma Samenleving

Doelstelling	Wat hebben we ervoor gedaan?	Stand van zaken
Algemeen	De gemeente heeft een vangnet voor inwoners en ondersteunt verenigingen en vrijwilligersorganisaties.	Dit is een reguliere taak. Jaarlijks kunnen (vrijwilligers-)organisaties subsidie aanvragen. De vrijwilligerscoördinator, de sociaal werkers en de jongerenwerker ontvangen jaarlijks een subsidie om onder andere vrijwilligers te ondersteunen. Er wordt samengewerkt met o.a. het vrijwilligersplatform. In 2021 is er met extra coronagelden een ouderenwerker, jongerenwerker, coördinator welzijnsvrijwilligers en coördinator participatievrijwilligers aangesteld. Dit is geen structurele ondersteuning, maar geeft voor een periode van een jaar de mogelijkheid om kwetsbare inwoners in beeld te krijgen en ondersteuning te bieden. De voortgang wordt gemonitord om resultaten te kunnen borgen na afloop van deze tijdelijke ondersteuning.
	Initiatieven van inwoners faciliteren we zo nodig met een leefbaarheidsbudget.	2019-2020 is vooral gebruikt om samen met inwoners en inwonersvertegenwoordiging (b.v. adviesraad sociaal domein) te onderzoeken en te verkennen hoe we inwonersinitiatieven snel kunnen signaleren en passend ondersteunen. Bij sommige initiatieven wordt er om financiële steun gevraagd en bij andere meer om

		organisatorische begeleiding. Ook is er contact en afstemming over initiatieven met de leefbaarheidsalliantie van de provincie Gelderland. Zij bieden hiervoor diverse vormen van ondersteuning. In 2020 hebben we initiatieven gezien gericht op de gevolgen van de corona crisis in Heerde. Dit waren korte tijdelijke projecten waarbij weinig ondersteuning en begeleiding gevraagd werd. Inwonersinitiatieven hebben gemeentebreed aandacht, dit is voortgezet in 2021. In 2022 zal de situatie opnieuw bekeken worden om te kijken of en hoe een leefbaarheidsbudget vorm gegeven kan worden.
	Inwoners ouder dan 75 jaar krijgen per brief het aanbod of zij een gesprek willen met een vrijwilliger en we organiseren het aanbod van vrijwilligers om ouderen te bezoeken.	De huisartsen zetten zich in om hun patiënten, die ouderen zijn dan 75 jaar en gezondheidsproblemen hebben, te bezoeken. De gemeente wil dubbel preventief bezoek voorkomen. Mogelijk dat er in 2021 een andere vorm gekozen gaat worden om inwoners van 75 jaar en ouder te benaderen dan een brief te sturen. Via STIP wordt er een welzijnsvrijwilligerspoule (maatjes) opgezet in 2021 om kwetsbare of eenzame ouderen te kunnen bezoeken. Daarnaast is vanuit de corona gelden een extra ouderenwerker ingezet voor de periode van een jaar om kwetsbare ouderen te signaleren en met hen in gesprek te gaan.
	Verdere ontschotting van het sociaal domein ten behoeve van efficiënte en effectieve inzet van de middelen.	Ontschotting is onderdeel van de transformatie en wordt breed uitgevoerd. Bijvoorbeeld in 2019 en volgend voor de gezamenlijke inkoop van maatwerkvoorzieningen voor jeugd en maatschappelijke ondersteuning. Ook werken we sinds 2019 met een integrale verordening jeugd en Wmo. In 2019 en 2020 is gewerkt aan het proces "aanpak van 0-100" om de toegang tot (collectief) gefinancierde zorg en ondersteuning integraal te benaderen met meer en betere samenwerking tussen professionals, ketenpartners, vrijwilligers, kerken, verenigingen en mantelzorgers. Vanaf

		2021 werken medewerkers, zowel Wmo, jeugd als werk en inkomen, op 1 locatie (STIP). Integraal werken rondom een casus staat centraal. Het gaat om ontschotting binnen de decentralisaties en om het versterken van de verbinding met ketenpartners en overige betrokken organisaties.
Preventie	Afspraken met partijen om het oplopen van (financiële) problemen te voorkomen en als gemeente het goede voorbeeld geven.	In 2022 is het beleidsplan schulddienstverlening vastgesteld door de raad. Hier geven we in 2022 en verder uitvoering aan. Dit wordt gecombineerd met armoedebestrijding. Verder optimaliseren we de wettelijke taak vroegsignalering van schulden in 2022.
	Afspraken met woningcorporatie over verantwoordelijkheden van partijen bij huurschulden en overige sociale problematiek.	Woningcorporatie Triada is een partner in de ketensamenwerking armoedebestrijding van de gemeente Heerde. We hebben met hen afspraken gemaakt over de procedures in geval van schulden en betalingsachterstanden. Er zijn korte lijnen met en er wordt snel geschakeld tussen Triada en de medewerkers schulddienstverlening van de gemeente Heerde. Daarnaast is de samenwerking met Triada gericht op het zo snel mogelijk in beeld krijgen van zorgelijke woon- en leefsituaties waardoor er adequate hulp ingezet kan worden. Triada is kernpartner in de aanpak 0-100+. Triada heeft zich in recentelijk aangesloten bij de vroegsignalering van schulden, dit ontwikkelen we verder, waar mogelijk.
	Algemene voorzieningen faciliteren waarbij de huidige eigen bijdrage voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis niet wordt verhoogd.	Het abonnementstarief voor voorzieningen Wmo geldt vanaf 2020 ook voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis. Als gevolg hiervan en een wijziging in de CAO (reële uurprijs) zien we een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de algemene voorziening. Gezien de verwachte sterke toename van de kosten heeft de raad op 20 april 2020 besloten extra budget ter beschikbaar te

		stellen. Op 5 juli 2021 heeft de raad besloten om huishoudelijke ondersteuning in 2022 en 2023 te blijven bieden via de algemene voorziening schoon en leefbaar huis. Hierbij wordt een wachtlijst gehanteerd van 12 weken (met uitzondering van inwoners in een kwetsbare situatie) voordat gebruik kan worden gemaakt van de algemene voorziening.
	Frequentie, bij de beoogde ontvangers passende, voorlichting en communicatie om inwoners te prikkelen hun rol te nemen en hen te informeren welke preventieve sociaal maatschappelijke ondersteuningsmogelijkheden er zijn.	Dit is een reguliere activiteit. Via de gemeentepagina, internetsite en door het organiseren van, op de doelgroep gerichte, bijeenkomsten vestigen we de aandacht op de ondersteuningsmogelijkheden die er zijn en prikkelen we de inwoners hun rol te nemen.
	Het aanbod van sociaal maatschappelijke ondersteuning en voorzieningen is zichtbaar in de dorpen en wordt waar nodig heroverwogen.	Dit is onderdeel van de aanpak van 0-100+ (Stip) waarbij er onderzocht wordt hoe de fysieke vindplaats c.q. ontmoetingsplekken voor het sociaal domein voor inwoners ingericht moeten worden. In 2021 is, binnen de aanpak 0-100+ (Stip), vorm gegeven aan een brede basisvoorziening.
	Onderzoeken of de Whatsapp buurtpreventie uitgebreid kan worden naar het sociaal domein om zo de zelfredzaamheid van inwoners in de groep te ondersteunen.	De uitvoering van het onderzoek zal plaatsvinden in 2021. In verband met Corona is er contact geweest met de Whatsapp groepen. Er is een lijst met lokale Whatsapp groepen waartoe inzake Corona toestemming is gegeven om hieraan deel te nemen. Momenteel wordt er gesproken of er ook vanuit het sociaal domein en bevordering van zelfredzaamheid deelgenomen mag worden. Voor ondersteuning van kwetsbare ouderen en ter ondersteuning van mantelzorgers ondersteunt de gemeente het communicatieplatform OZO verbindzorg. Dit is een digitale beveiligde manier om het netwerk rondom de kwetsbare inwoner te betrekken en informeren, waarbij de inwoner zelf de eigenaar is.

	Waar mogelijk wordt laagdrempelige opvang met hulp van de samenleving geboden in bestaande accommodaties.	Dit is onderdeel van de aanpak 0-100+ waarbij er onderzocht is hoe fysieke vindplaats c.q. ontmoetingsplekken voor het sociaal domein voor inwoners ingericht kunnen worden. In 2020 heeft dit geleid tot het herstructureren van de algemene voorziening regieondersteuning: oriëntatie naar een brede dag voorziening in bestaande accommodaties in plaats van gefragmenteerde dagbesteding. Vanaf 2021 starten dagactiviteiten in de locatie STIP Heerde. Door samen te werken vanuit één plek kunnen we inwoners goed van dienst zijn met alle vragen op sociaal gebied, bijvoorbeeld over jeugdzaken, werk en inkomen en voorzieningen voor mensen met een beperking. Het is een laagdrempelig inloopcentrum waar iedereen binnen kan lopen voor ontmoeting, activiteiten, samenzijn en een kopje koffie. Binnen de aanpak 0-100+ wordt het inlooppunt GGZ door lokale GGZ/LVB aanbieders georganiseerd.
Laaggeletterdheid	Passend maatwerk aanbieden voor inwoners om hen taal-, reken- en digitaal vaardig te maken.	Vanuit de WEB-middelen (Wet Educatie Beroepsonderwijs) wordt aan inwoners de mogelijkheid geboden om formele taallessen te volgen. Daarnaast is er minimaal acht uur per week een Taalpuntdocent beschikbaar en heeft ondermeer Senior Web als ook Werkbedrijf Lucrato ondersteuning geboden in het aanleren van (digitale) basisvaardigheden. Dit is een reguliere activiteit. Vanaf 2020 verzorgt TopTaal de formele taallessen. In 2021 hebben we de dienstverlening voortgezet en gewerkt aan een lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid.
	Samen met Oldebroek en Hattem faciliteren we partijen in het Taalpunt.	In 2021 hebben wij samen met de gemeenten Hattem, Oldebroek, Epe en Elburg het Taalpunt verzorgd en een stuurgroep onderhouden samen met de Bibliotheek. We pakken gezamenlijk acties op, zoals bijvoorbeeld invulling van de Week Lezen en Schrijven.

	Volwassen inwoners die een uitkering ontvangen faciliteren om deel te nemen aan trainingen om taal-, reken- en digitale vaardigheden te leren.	Is een reguliere activiteit. Wanneer geconstateerd wordt dat een inwoner met een uitkering een achterstand of beperking heeft op gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheid wordt hij of zij doorverwezen naar een passende training/ondersteuning. In 2020 hebben we taallessen voor een deel digitaal aangeboden. Standaard nemen we de taalmeter af bij iedere inwoner die een bijstandsuitkering aanvraagt. We zijn daarnaast ook begonnen met het screenen van het zittende bestand met de taalmeter.
Informatie en toegankelijkheid sociaal domein	In stand houden bestaande toegang via Centrum voor Jeugd en Gezin en Zorgvraag Heerde totdat het centrale loket is gerealiseerd.	Met ingang van 2021 is STIP gerealiseerd en werken CJG en Zorgvraag Heerde vanuit deze locatie.
	Inwoners vinden bij het centrale loket een deskundig luisterend oor en een adequate aanpak van de vraag binnen een aanvaardbare termijn.	De locatie STIP (0-100+) is eind 2021 met een fysieke locatie gerealiseerd. Deze centrale ingang heeft als groot voordeel dat we meer integraal kunnen werken en inwoners maar naar 1 plek hoeven. We blijven bezig met de doorontwikkeling van deze centrale toegang, hoe kunnen we nog betere dienstverlening bieden?
	Waar mogelijk verdere ontschotting welzijn en zorg.	Transformatie van het sociaal domein met een rol voor preventie hierin komt trapsgewijs tot stand. Dit vereist grote veranderingen in ons denken en handelen. Het betreft een verschuiving van het bestrijden van symptomen naar het versterken van de lokale samenleving, naar meer voorkomen van problemen en het gebruik maken van de eigen kracht. De gemeente wil dat welzijn en zorg meer integraal benaderd en uitgevoerd worden. Het bundelen van de krachten geeft een sterker fundament waardoor er vroegtijdig (ter voorkoming) en beter kan worden aangesloten bij de vragen en signalen van inwoners. Ook kan hierdoor overbelasting van vrijwilligers of mantelzorgers worden voorkomen. Eind 2020 hebben we de locatie STIP in Heerde gerealiseerd en vanaf 2021 zijn er twee

		inlooplocaties waar welzijn, ondersteuning en zorg vertegenwoordigd zijn. Door samen te werken vanuit één plek kunnen we inwoners goed van dienst zijn met alle vragen op sociaal gebied, bijvoorbeeld over jeugdzaken, werk en inkomen en voorzieningen voor mensen met een beperking. STIP is een laagdrempelig inloopcentrum waar iedereen binnen kan lopen voor ontmoeting, activiteiten, samenzijn en een kopje koffie.
Wet publieke gezondheid / Volksgezondheid	Frequentie, bij de beoogde ontvanger(s) passende, voorlichting en communicatie over verslavingsproblematiek.	Tactus geeft voorlichting over verslaving op de scholen en zet preventieve middelen op maat in. Ook werkt STIP intensief samen met de Noordgouw en het Sprengencollege rondom verslavingsproblematiek.
	Preventieve activiteiten en begeleiding bij verslavingsproblematiek.	Tactus geeft voorlichting over verslaving op de scholen en zet preventieve middelen op maat in. Ook werkt STIP intensief samen met de Noordgouw en het Sprengencollege rondom verslavingsproblematiek.
Zorg bij verward gedrag	Een regionale en lokale sluitende aanpak, waarbij aandacht is voor de combinatie van problemen die tot verward gedrag leiden.	In 2020 is uitwerking gegeven aan afspraken zoals vastgelegd in de nota 'sluitende aanpak personen met verward gedrag' en is de aanpak integraal onderdeel van de recent door de raad vastgestelde kadernota Beschermd Thuis 2020-2030. De uitwerking van de regionale kaders worden verwerkt in de lokale uitvoeringsplannen. Dit zal plaatsvinden in samenhang met de jaarlijkse periodieke evaluatie van het huidige uitvoeringsplannen.
	Er zijn duidelijke afspraken wie de regie voert.	De afspraken die in een convenant zijn vastgelegd over regievoering zijn in 2019 en 2020 doorgevoerd. Dit convenant is verlengd tot 1-1-2023. In de recent door de raad vastgestelde kadernota Beschermd Thuis 2020-2030 vallen de aanpak verwarde personen, maatschappelijke opvang en beschermd wonen . De uitwerking van de regionale kaders worden verwerkt in

		de lokale uitvoeringsplannen. Dit zal plaatsvinden in samenhang met de jaarlijkse periodieke evaluatie van het huidige uitvoeringsplannen.
	We staan open voor vernieuwende vormen van zorg voor inwoners met verward gedrag.	In 2020 zijn de voorbereidingen voor STIP afgerond en per 1 januari 2021 is STIP geopend. STIP moet een herkenbaar meldpunt zijn voor mensen met onbegrepen/verward gedrag. Vanuit de regio worden gelden beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van algemene voorzieningen. Deze gelden zijn onderdeel van het convenant dat 27 mei 2019 door de raad is vastgesteld. Een brede basisvoorziening/inloop voor de doelgroep GGZ/LVB krijgt in 2021 structureel vorm en is integraal betrokken onder STIP.
	Zorg en veiligheid voor personen met verward gedrag worden integraal (bestuurlijk) besproken en waar mogelijk geïntegreerd aangeboden voor alle inwoners.	De Wet Verplichte GGZ is geïmplementeerd in januari 2020. Deze integreert het zorg- en veiligheidsdomein rondom personen met verward gedrag. Vanaf 2020 is het mogelijk om een melding te maken bij het college van B&W en is de burgemeester gemachtigd om een crisismaatregel af te geven.
Participatie en Werk	Als scholing of arbeidservaring nodig is voor inwoners die een uitkering hebben, zijn daarvoor mogelijkheden.	Scholing wordt op de huidige arbeidsmarkt steeds belangrijker. Vanuit Lucrato is er een breed aanbod aan opleidingsmogelijkheden die aansluiten op de vraag uit de arbeidsmarkt. Daarnaast is er altijd sprake van maatwerk en zijn we aangesloten bij de Human Capital Agenda Zwolle waaruit ook scholingsmogelijkheden bekostigd worden. In samenspraak met de kandidaten wordt gekeken wat nodig is om de aansluiting op de arbeidsmarkt te maken. Taalonderwijs, digitale vaardigheden en veiligheidstrainingen zijn voorbeelden van mogelijkheden. Het aanbieden van opleidingen en trainingen is een reguliere activiteit die wij blijven voortzetten, hetzij digitaal hetzij fysiek.

	Door de aantrekkende arbeidsmarkt richten we ons meer en meer op inwoners die langduriger ondersteuning nodig hebben om een (betaalde) baan te vinden.	Door uitbesteding van de activiteiten voor re-integratiekandidaten (binnen een jaar begeleidbaar naar werk) bij Lucrato, komt de focus bij onze interne gespreksvoerders Werk automatisch te liggen op de kandidaten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Wij hebben onze bijstandsgerechtigden verdeeld in drie groepen: Re-integratie (binnen 1 jaar naar werk), Activering (1-3 jaar naar werk) en Participatie (>3 jaar naar werk). De focus bij Lucrato ligt op de kandidaten vanuit deze doelgroepen die sneller door kunnen stromen naar werk. Daarnaast zien we dat door de eerder gerealiseerde uitstroom de groep re-integratie fors geslonken is.
	Inwoners worden persoonlijk ondersteund bij het vinden van een (betaalde) baan, waarbij de talenten van de persoon als uitgangspunt worden genomen.	Dit is een reguliere activiteit. Onze gespreksvoerders Werk ondersteunen de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en bieden persoonlijke ondersteuning in de vorm van maatwerk aan bij het ontwikkelen van de nodige vaardigheden om de aansluiting op de arbeidsmarkt te kunnen maken. De doelgroep die dicht bij werk staat (re-integratie) wordt vanuit Lucrato bediend. Regelmatig wordt op casusniveau met de medewerkers van Lucrato en de gemeente overlegd, om de ondersteuning op persoonlijk niveau te optimaliseren.
	Werkgevers worden actief benaderd voor vacatures, functiecreatie en geschikte werkzaamheden voor een bepaalde kandidaat.	Reguliere activiteit die sinds januari 2018 is belegd bij de GR Lucrato. Vanuit Lucrato worden bedrijven in Heerde en omgeving benaderd. Sinds januari 2018 is Lucrato ook de verantwoordelijke partij voor de re-integratiekandidaten. Door deze combinatie kunnen zij de gesprekken met de werkgevers toespitsen op de beschikbare kandidaten en op de wensen van de werkgevers. Ook vindt afstemming plaats met onze interne medewerkers, met oog op de ideale match tussen vraag en aanbod.

Vrijwilligers en Mantelzorg	In stand houden mantelzorgcompliment.	De werkwijze rondom het mantelzorgcompliment is in het najaar 2019 vastgelegd in de verordening Wmo en Jeugdhulp 2020. Ieder najaar wordt een campagne gestart om inwoners te attenderen op het lokale mantelzorgcompliment en wordt het mantelzorgcompliment jaarlijks in november/december uitgekeerd.
	Initiatieven uit de samenleving benutten om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen.	Jaarlijks: subsidieverstrekking aan het gemeentelijke mantelzorg- en vrijwilligerssteunpunt en het volwassenenwerk, onder andere in de vorm van activiteitsubsidies. In 2019 is ingezet op een betere samenwerking tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties, waarbij het platform wordt uitgebreid met vrijwilligersorganisaties die buiten het sociaal domein actief zijn. In 2020 en 2021 is dit minder tot ontplooiing gekomen vanwege de Corona situatie. Ondanks de Coronasituatie hebben er veel kleinere en enkele grotere projecten doorgang gevonden. Er is vooral aandacht besteed aan ondersteuning en waardering alsook de samenhang rondom de Corona situatie. Zo is o.a. samengewerkt met coronahulp/Heerde Helpt.
	Inzetten op het vinden, versterken en verbinden van mantelzorgers en vrijwilligers. Voor mantelzorgers zodanig dat zij ook mee kunnen doen in de samenleving	In 2021 is het uitvoeringsplan maatschappelijke bijdrage door het college vastgesteld. Hierin is de uitvoering van het beleid op mantelzorg en vrijwilligers opgenomen. Het versterken van het informatieaanbod en het samenbrengen van vraag en aanbod staan hierin centraal. In 2021 wordt via STIP een welzijnsvrijwilligerspoule opgezet. Hiermee willen we een structurele vrijwillige ondersteuningsmogelijkheid realiseren, waardoor kwetsbare inwoners welzijnsondersteuning kunnen ontvangen en daardoor mee kunnen doen in de samenleving. Er is

		samenwerking met de huisartsen door bijvoorbeeld het projecten "Welzijn op recept".
	Lokale scholen stimuleren om mantelzorgvriendelijk te worden en aandacht te geven aan het belang van vrijwilligerswerk.	In het uitvoeringsprogramma mantelzorg 2019-2020 is 'de jonge mantelzorger vinden' een van de speerpunten. In de week van de jonge mantelzorger, die jaarlijks plaatsvindt, zijn activiteiten georganiseerd voor jonge mantelzorgers. Er is in 2020 vooral aandacht besteed aan het doorontwikkelen van vrijwilligerswerk (project Graag Gedaan) en jonge mantelzorgers. Met creatieve vormen zijn jonge mantelzorgers betrokken bij vrijwilligersactiviteiten gerelateerd aan Corona. Voor 2021 zal dit onderwerp ook voortgang hebben binnen het uitvoeringsplan maatschappelijke bijdrage 2021.
	Respijtzorg voor mantelzorgers.	Het gebruik en de inzet van respijtzorg of vervangende zorg zijn lastig te meten omdat er meerdere vormen zijn die ook niet altijd als respijtzorg geregistreerd worden. Het kan gaan om dagbesteding (jeugd/volwassenen), dagverzorging en logeeropvang. Als gemeente zijn wij niet als enige aan zet bij respijtzorg of vervangende zorg. Een inwoner kan respijtzorg soms/deels vergoed krijgen bij meerdere instanties zoals gemeente (Wmo of jeugdwet), de wet langdurige zorg of zorgverzekeraar. Ook kan een inwoner het oplossen door middel van vrijwillige inzet (denk aan een buur die even oppast. Dit betekent dat inwoners vervangende zorg ook bij meerdere instanties kunnen aanvragen. In het kader van het programma langer thuis wonen heeft de gemeente Heerde in samenwerking met de gemeente Epe, Viattence en Groot Stokkert in 2019 de pilot logeertzorg uitgevoerd. De pilot liep tot en met april 2020. In de pilot (die landelijk bij 10 gemeenten plaatsvond) is onderzocht wat logeertzorg voor de gebruiker betekent als vorm van

		respijtzorg en welke vormen van respijtzorg als ontlastend worden ervaren. In het najaar 2020 is samen met de gemeente Epe een onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers afgerond. Na aanbevelingen uit het onderzoek zijn concrete actiepunten opgenomen in het uitvoeringsprogramma maatschappelijke bijdrage 2021.
Basismobiliteit	Bezien of de doelgroepen de juiste vorm van vervoer hebben, er combinaties kunnen worden gemaakt en of vervoer door vrijwilligers kan bijdragen aan beperking van de kosten	Het gaat hier om een reguliere activiteit, die is uitbesteed aan PlusOV. Het project om leerlingen zelfstandiger naar school te kunnen laten reizen (OV-maatje) is niet uitgerold. Er wordt gewacht op de resultaten van de omliggende gemeenten die dit als proef wel hebben gedaan. Bij een positief resultaat wordt gekeken of dit voor Heerde alsnog opgepakt kan worden.
	Voor de doelgroep is er passend vervoer.	Het aantal leerlingen dat gebruikmaakt van het leerlingenvervoer is nagenoeg gelijk gebleven. Dit leidt niet tot een stijging van de vervoerskosten, maar deze blijven binnen de begroting van PlusOV en daarmee binnen onze eigen begroting.
Kunst en Cultuur/Sport	Het Kindpakket maakt het mogelijk dat kinderen, die in armoede leven, deelnemen aan sport-, kunst- en cultuuractiviteiten	Kindpakket Kinderen die in armoede leven worden ondersteund op het gebied van onderwijs, sportieve en culturele activiteiten. Dit is in het kindpakket geregeld. Het kindpakket is structureel onderdeel van armoedebestrijding. Elk jaar wordt via de meicirculaire bekend gemaakt hoeveel financiële middelen we ontvangen voor de uitvoering van het kindpakket. Op basis hiervan wordt een uitvoeringsplan ontwikkeld. De gemeente Heerde geeft doorlopend, in samenwerking met Stichting Leergeld Noord-Veluwe, invulling aan het Kindpakket door kinderen in armoede te ondersteunen met vergoedingen in natura voor onder andere sport en cultuur (contributies, kleding en schoenen), zwemles, fietsen,

		onderwijs (laptop, schoolreis en schoolspullen), verjaardagbox, legitimatiebewijs en museumkaart Jeugd. Ook een zomerpakket en winterkledingpas behoren mogelijk tot het Kindpakket.
	Nadruk leggen op verbindende activiteiten en lokaal cultureel erfgoed in de vorm van gebruiken, gebouwen en activiteiten.	In 2021 hebben wij deelgenomen aan het regionale cultuur en erfgoedpact. Door dit cultuur- en erfgoedpact hebben we (voor zover mogelijk) verbindende activiteiten kunnen realiseren in 2021. De onderdelen gebruiken, gebouwen en activiteiten zijn hierin meegenomen. Aan dit cultuur- en erfgoedpact wordt met cofinanciering van de provincie Gelderland uitvoering gegeven.
	Regionale samenwerking zoeken om culturele activiteiten te faciliteren	In 2021 is door middel van het Cultuur- en Erfgoedpact Noord-Veluwe met acht Noord-Veluwse gemeenten samengewerkt op het gebied van cultuur en erfgoed. Door dit pact hebben we veel (boven)lokale projecten en activiteiten kunnen financieren en/of organiseren.
	Regionale samenwerking zoeken om sport activiteiten te faciliteren.	Met 8 gemeenten in regio Noord-Veluwe is de Regionale Samenwerkingsagenda Sport en Bewegen op de Noord-Veluwe in 2021 vastgesteld. Hierin zijn een aantal doelen en ambities opgenomen die we gezamenlijk oppakken als Regio. In 2021 is een start gemaakt met de uitvoering van deze regionale samenwerking.
	Stimuleren en faciliteren van culturele activiteiten.	Via het Platform Kunst en Cultuur zijn culturele evenementen in 2021 gestimuleerd. Daarnaast is door cultuur- en erfgoedpact een bijdrage geleverd aan diverse bovenlokale evenementen. Door de coronacrisis hebben in 2021 minder evenementen plaats kunnen vinden dan gewenst.

	Stimuleren en faciliteren van sport activiteiten.	n 2020/2021 is in gezamenlijkheid met 32 lokale ketenpartners en verenigingen het Lokale Sport en Beweegakkoord opgesteld. In 2021 zijn werkgroepen opgesteld voor de uitvoering van dit sportakkoord. De thema's die aan bod komen in deze uitwerking dragen bij aan het stimuleren en faciliteren van sportactiviteiten.
Onderwijs / Jeugdhulp overige voorzieningen	Gezonde schoolaanpak vanuit de GGD.	
	Onderwijs, maatschappelijke voorzieningen en (ambulante) ondersteuning signaleren vroegtijdig en er zijn afspraken dat benodigde ondersteuning tijdig wordt gegeven.	Ambulante ondersteuning in Heerde wordt geboden vanuit STIP Jeugd&Gezin. De gezinscoaches werken nauw samen met de binnen het onderwijs aanwezige expertise. Ook sluiten zij aan bij wat er vanuit maatschappelijk partners zoals kinderopvang en onderwijs wordt gesignaleerd. Aan elke school in Heerde is een gezinscoach gekoppeld als contactpersoon. Over signaleren en tijdigheid van acteren zijn afspraken gemaakt met scholen op strategisch en operationeel niveau. Buurtsportcoaches en jongerenwerkers denken mee in de wijze waarop signalering in de lokale samenleving vorm kan worden gegeven. Ook de jeugdgezondheidszorg en de leerplichtambtenaar zijn operationeel vanuit STIP. Sinds 2018 wordt aan het programma ouderbetrokkenheid vorm gegeven. Dit programma is met name gericht op vroegtijdige signalering en preventie.
	Opvoeders hebben zelf de regie in de opvoeding, maar als zij hun verantwoordelijkheid niet (kunnen) nemen, worden zij ondersteund om dat wel te kunnen .	Binnen STIP wordt gewerkt vanuit de overtuiging dat jeugdigen en opvoeders zelf de regie over hun leven en ondersteuning hebben. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt de regie tijdelijk overgenomen en wordt eraan gewerkt dat jeugdigen en/of opvoeders dit snel weer zelf kunnen.

	Scholen, gemeente en maatschappelijke partners maken een jeugdagenda, waarin onder meer aandacht is voor gezondheid, natuur en voedselverspilling.	In het uitvoeringsprogramma is aandacht besteed aan de thema's gezondheid, natuur en voedselverspilling. Deze thema's zijn in meerdere beleidsmaatregelen verweven. Bijvoorbeeld door de uitvoering van de projecten Cool-to-be-fit, gezonde school en #Opladers. De gemeente beoogt hiermee, samen met lokale samenwerkingspartners, te werken aan een positief en gezond opvoedklimaat in de gemeente Heerde. De bestaande programma's zijn in 2021 geëvalueerd. Op basis van deze resultaten worden nieuwe doelen gesteld voor 2022 en verder op deze onderdelen. Dit zal worden vastgelegd in het uitvoeringsprogramma Jeugd 2022-2024.
	Voldoende voorzieningenaanbod voor opvoeders en jeugd.	Regionaal ontwikkelen we samen met aanbieders van jeugdhulp innovatieve zorgvormen die een antwoord kunnen bieden op wachttijden, het zo thuis mogelijk wonen en die meer passend zijn bij de leefwereld van kinderen. Lokaal dragen wij bij aan deze transformatie door het uitvoeren van de pilots '#Opladers' en 'Move It!'.
	We blijven in gesprek met stichting ProO over openbaar onderwijs in De Heerd.	In 2020 is in overleg met de Stichting ProO Noord-Veluwe gewerkt aan het opstellen van een doordecentralisatie-overeenkomst, waardoor de Horsthoekschool op de locatie aan de Oenerweg gevestigd kan blijven. Op 25 januari 2021 heeft de raad besloten geen wensen of bedenkingen te hebben met betrekking tot de overeenkomst. In 2021 is de betreffende overeenkomst door partijen bij de notaris ondertekend.
Accommodaties (sociaal domein)	Accommodaties worden zo veel mogelijk door inwoners en gebruikers onderhouden en beheerd en er zijn sluitende afspraken met gebruikers over de organisatie daarvan.	In 2021 zijn we gestart met de gesprekken met de beheerstichting van de Heerd om ook het beheer te verzorgen in de Rhijnsberg en de Faberhal. Daarnaast zijn in 2021 verkennende gesprekken gevoerd met gebruikers en de beheerstichting Hof van Cramer voor het beheer in de nieuw te realiseren MFA Wapenveld.

	De gemeente heeft alleen eigendommen wanneer dit niet op een andere manier te realiseren is.	Accommodaties, die niet geprivatiseerd kunnen worden, zullen in eigendom en beheer/onderhoud bij de gemeente blijven. In 2021 is gestart met een evaluatie van het huidige accommodatiebeleid, naar aanleiding van deze evaluatie zal worden bepaald in hoeverre (sport)accommodaties kunnen worden geprivatiseerd.
	Onderzoek en besluitvorming over een toekomstbestendige bestaande accommodatie in Veessen.	In 2021 is er vanwege andere (corona gerelateerde) prioriteiten geen onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendige accommodatie in Veessen.

Onderwijs en educatie

Toelichting op product Onderwijs en Educatie

Vanuit dit budget wordt het onderwijskansenbeleid, leerplichtfunctie en regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters bekostigd. Daarnaast vallen ook de volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid onder dit product. De bekostiging hiervan komt voort uit de WEB-middelen die wij ontvangen vanuit het rijk via centrumgemeente Zwolle. Vanuit dit budget financieren wij formele taallessen, taalstages en de uren voor de Taalpuntdocent.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Onderwijs & Educatie						
563000 Lokaal onderwijsbeleid	91.272	95.089	0	95.089	87.131	7.958
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	318.606	298.424	139.000	437.424	355.946	81.478
563150 Volwasseneneducatie	48.132	43.185	0	43.185	49.356	-6.171
Totaal Onderwijs & Educatie	458.010	436.698	139.000	575.698	492.433	83.265
Totaal Lasten	458.010	436.698	139.000	575.698	492.433	83.265
Baten						
Onderwijs & Educatie						
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	-279.380	-297.424	10.400	-287.024	-357.500	70.476
563150 Volwasseneneducatie	-40.812	-43.185	0	-43.185	-39.358	-3.827
Totaal Onderwijs & Educatie	-320.192	-340.609	10.400	-330.209	-396.858	66.649

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Totaal Baten	-320.192	-340.609	10.400	-330.209	-396.858	66.649
Resultaat	137.818	96.089	149.400	245.489	95.575	149.914

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijs & Educatie

Lasten

Bij het product Onderwijs en Educatie is **€83.000,-** minder uitgegeven dan begroot. Hieronder is de oorzaak daarvan toegelicht:

Onderwijsachterstandenbeleid	€81.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€2.000</u>
Totaal	€83.000

563050 Overig lokaal onderwijsbeleid

Het budget voor Onderwijsachterstandenbeleid vanuit de overheid is een meerjarig budget. In 2021 is een deel van de overgebleven middelen uit 2020 besteed. Het restant zal in 2022 besteed worden.

Baten

563050 Overig lokaal onderwijsbeleid

De totale baten voor het onderdeel Overig lokaal onderwijsbeleid zijn **€67.000,-** hoger dan begroot. Dit verschil betreft bijna geheel de ontvangen OAB-uitkering van het rijk (€70.000,-). Dit geld zal in 2022 worden besteed.

Onderwijshuisvesting

Toelichting op product Onderwijshuisvesting

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Onderwijshuisvestig						
502325 OBS Pr. Beatrix (F 421)	18.162	16.020	0	16.020	11.820	4.200

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	40.851	25.430	600.000	625.430	634.493	-9.063
502365 OBS J. Ligthart (F 421)	35.568	25.458	0	25.458	37.538	-12.080
502385 OBS De Heemde (F 421)	20.625	18.355	0	18.355	15.944	2.411
549000 Huisvesting basisonderwijs	277.678	245.442	15.000	260.442	269.868	-9.426
549001 Reserve Huisvesting basisonderwijs	98.360	100.030	0	100.030	100.030	0
549050 De Sprengen	82.951	66.281	0	66.281	73.944	-7.663
549100 De Noordgouw	235.972	125.710	0	125.710	111.368	14.342
Totaal Onderwijshuisvestig	810.167	622.726	615.000	1.237.726	1.255.006	-17.280
Totaal Lasten	810.167	622.726	615.000	1.237.726	1.255.006	-17.280
Baten						
Onderwijshuisvestig						
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	-33.796	-34.660	0	-34.660	-29.610	-5.050
549000 Huisvesting basisonderwijs	-4.031	-1.000	0	-1.000	0	-1.000
549001 Reserve Huisvesting basisonderwijs	-484.668	0	-600.000	-600.000	-600.000	0
549101 Reserve De Noordgouw	-141.312	0	0	0	0	0
Totaal Onderwijshuisvestig	-663.807	-35.660	-600.000	-635.660	-629.610	-6.050
Totaal Baten	-663.807	-35.660	-600.000	-635.660	-629.610	-6.050
Resultaat	146.360	587.066	15.000	602.066	625.396	-23.330

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijshuisvesting

Lasten

Onderwijshuisvesting algemeen

Voor Onderwijshuisvesting is er in 2021 **€17.000,-** meer uitgegeven. Deze overschrijding komt vooral door hogere kosten voor gemeentelijke belastingen (€12.000,-). Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de businesscase van de Ds. van Maasschool (IKC De Lichtbron).

Baten

502345 OBS De Horsthoek

Door de overgang van het juridisch en economische eigendom van de Horsthoekschool naar de stichting PrOo Noord-Veluwe kon er over de laatste periode van het jaar geen huur meer worden geïnd. Dit verklaart de lagere opbrengst van **€6.000,-** bij dit onderdeel.

Kunst, cultuur en media

Toelichting op product Kunst, cultuur en media

Dit product omvat het (subsidie)beleid op gebied van bibliotheekwerk, Cultuurplein, cultuureducatie, muziek- zangverenigingen, Oranjeverenigingen, lokale radio en monumenten.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Kunst Cultuur & Media						
565000 Bibliotheekwerk	270.255	245.255	25.000	270.255	270.255	0
565100 Kunst & Cultuur	252.652	232.297	125.320	357.617	351.125	6.492
565150 Theater & Muziek	27.370	26.900	0	26.900	25.495	1.405
565200 Lokale radio	8.964	9.114	0	9.114	8.964	150
565300 Monumentenzorg	45.271	63.646	15.000	78.646	47.343	31.303
Totaal Kunst Cultuur & Media	604.512	577.212	165.320	742.532	703.183	39.349
Totaal Lasten	604.512	577.212	165.320	742.532	703.183	39.349
Baten						
Kunst Cultuur & Media						
565101 Res. Kunst & cultuur	0	0	-48.300	-48.300	-42.580	-5.720
565300 Monumentenzorg	-2.910	-2.500	0	-2.500	-1.520	-980
Totaal Kunst Cultuur & Media	-2.910	-2.500	-48.300	-50.800	-44.100	-6.700
Totaal Baten	-2.910	-2.500	-48.300	-50.800	-44.100	-6.700
Resultaat	601.602	574.712	117.020	691.732	659.083	32.649

Toelichting op de lasten en baten product Kunst, cultuur en media

Lasten

Kunst, cultuur en media algemeen

Op het product Kunst, cultuur en media is ruim **€39.000,-** minder uitgegeven. Afgezien van geringe minder uitgaven voor evenementen en subsidies veroorzaakt door het Coronajaar is het overgrote verschil het gevolg van lagere uitgaven bij Monumentenzorg. Hieronder is deze afwijking toegelicht.

565300 Monumentenzorg

Zowel de subsidie voor het onderhoud voor de kerktoren (€4.000,-) als de exploitatie van molen van Bats (€3.000,-) en gemeentelijke

monumenten (€7.000,-) worden in 2021 verstrekt voor zowel 2021 als 2022. Voorgesteld wordt om deze budgetten naar 2022 over te hevelen. Daarnaast zijn er geen aanvragen geweest voor de subsidie voor instandhouding van gemeentelijke monumenten (€24.000,-). De provinciale subsidie van voorgaande jaren blijft hierdoor onbesteed, er wordt gekeken of dit ingezet kan worden voor het cultuur- en erfgoedpact.

Baten

Geen opmerkingen.

Sport

Toelichting op product Sport

Het product Sport omvat alle inzet, subsidies en bijdragen ten behoeve van sportstimulering. Hieronder vallen o.a. de binnen- en buitensport, de exploitatiebijdrage voor het zwembad en de combinatiefunctionaris sport.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Sport						
567150 Sportbeleid	138.620	148.451	-35.525	112.926	142.483	-29.557
567250 Zwembad	175.890	183.074	7.500	190.574	187.378	3.196
Totaal Sport	314.511	331.525	-28.025	303.500	329.861	-26.361
Totaal Lasten	314.511	331.525	-28.025	303.500	329.861	-26.361
Baten						
Sport						
567150 Sportbeleid	-100.646	-82.393	-32.500	-114.893	-173.302	58.409
567251 Reserve zwembad	-2.953	-4.841	0	-4.841	-2.953	-1.888
Totaal Sport	-103.599	-87.234	-32.500	-119.734	-176.255	56.521
Totaal Baten	-103.599	-87.234	-32.500	-119.734	-176.255	56.521
Resultaat	210.911	244.291	-60.525	183.766	153.606	30.160

Toelichting op de lasten en baten product Sport

Lasten

Aan het product Sport is in 2021 **€26.000,-** meer betaald dan geraamd. De oorzaak hiervan is hieronder toegelicht.

Verstrekke Corona-subsidies	-/- €77.000
Lagere uitgaven middelen sportakkoord	€47.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€4.000</u>
Totaal	-/- €26.000

567150 Sportbeleid

Aan de ene kant hebben we €47.000,- minder uitgaven dan begroot doordat de middelen voor het sportakkoord en gezonde leefstijlinterventies nog niet geheel uitgegeven zijn. Deze middelen worden in 2022 besteed. Aan de andere kant zijn de uitgaven €77.000,- hoger doordat voor het Berghuizerbad en de buitensportverenigingen Corona subsidies zijn uitgekeerd.

Baten

567150 Sportbeleid

De baten bij sportbeleid zijn afgerond **€57.000,-** hoger doordat we de hierboven genoemde subsidies vanuit het rijk vergoed hebben gekregen. Daarnaast is er subsidie aangevraagd en ontvangen voor tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties.

Accommodaties SMV

Toelichting op product Accommodaties SMV

Accommodaties die een sociaal maatschappelijke functie in onze gemeente hebben en waarvoor wij financieel verantwoordelijk zijn of een financiële bijdrage leveren.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Accommodaties SMV						
502390 De Heerd	347.751	395.949	150.393	546.342	326.244	220.098
502395 De Rhijnsberg	431.838	465.986	0	465.986	421.729	44.257
502440 Sportzaal Wapenveld	81.237	106.744	0	106.744	93.209	13.535
502450 Binnensportacc2017	17.925	0	0	0	36.834	-36.834
502460 Sporthal Faberhal	178.686	225.977	0	225.977	143.806	82.171

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Vershil
502462 Kantine Faberhal	12.485	15.470	-7.500	7.970	6.156	1.814
502480 Dorpsacc.De Noord	68.287	74.861	0	74.861	52.579	22.282
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	63.647	19.902	7.500	27.402	30.143	-2.741
Totaal Accommodaties SMV	1.201.857	1.304.889	150.393	1.455.282	1.110.699	344.583
Totaal Lasten	1.201.857	1.304.889	150.393	1.455.282	1.110.699	344.583
Baten						
Accommodaties SMV						
502390 De Heerd	-154.270	-179.130	0	-179.130	-156.790	-22.340
502395 De Rhijnsberg	-300.531	-351.830	0	-351.830	-307.636	-44.194
502440 Sportzaal Wapenveld	-9.440	-4.000	-10.632	-14.632	-9.107	-5.525
502450 Binnensportacc2017	-38.000	-77.160	77.160	0	0	0
502460 Sporthal Faberhal	-42.630	-4.000	-45.810	-49.810	-26.778	-23.032
502462 Kantine Faberhal	-4.137	0	0	0	-1.589	1.589
502480 Dorpsacc.De Noord	-7.858	-2.000	-11.690	-13.690	-6.415	-7.275
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	-12.932	-12.071	0	-12.071	-13.090	1.019
502591 Reserve Hof van Cramer, Wapenveld	-36.706	0	0	0	0	0
Totaal Accommodaties SMV	-606.506	-630.191	9.028	-621.163	-521.404	-99.759
Totaal Baten	-606.506	-630.191	9.028	-621.163	-521.404	-99.759
Resultaat	595.351	674.698	159.421	834.119	589.295	244.824

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties SMV

Lasten

De uitgaven zijn bij dit onderdeel afgerond **€345.000,-** lager dan de raming. Hieronder is toegelicht waardoor dit forse verschil is ontstaan.

Lagere gebruikerslasten De Heerd en De Rhijnsberg	€102.000
---	----------

Lagere doorberekening rentekosten De Heerd en De Rhijnsberg	€158.000
---	----------

Lagere afschrijvingskosten	€36.000
Lager energieverbruik / onderhoudskosten	€44.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€5.000</u>
Totaal	€345.000

502390 De Heerd / 502395 de Rhijnsberg

De nieuwe beheersstichting heeft in 2021 nog niet het volledige takenpakket opgepakt. Hierdoor zijn de gebruikerslasten €102.000,- lager dan begroot. Voor een groot deel wordt dit gecompenseerd door lagere huurinkomsten bij De Heerd en De Rhijnsberg.

Evenals vorig jaar zijn de werkelijke doorberekende rentekosten bij De Heerd en De Rhijnsberg lager dan begroot. Dit komt omdat er bij de begroting wordt uitgegaan van langdurig vaststaande kapitaallasten (afschrijving en rente); echter bij de realisatie mogen alleen de werkelijk gemaakte rentekosten worden doorbelast. Bij enkele grote activaposten (waaronder De Heerd en De Rhijnsberg) wordt dit gecorrigeerd met €158.000,- lagere doorberekende rentekosten voor deze twee accommodaties tot gevolg.

Algemeen

Bij de dorpsaccommodatie De Noord (verduurzamen dak) en bij de Faberhal (ventilatie/luchtbehandeling/E-installatie) is een aantal investeringen uit voorgaande jaren nog niet uitgevoerd. Hierdoor zijn de kapitaallasten €36.000,- lager dan de raming.

Over de hele linie zijn bij dit product de energie- en onderhoudskosten lager dan begroot. Oorzaak hiervan is dat de accommodaties een groot deel van 2021 niet in gebruik waren als gevolg van de Corona-beperkingen.

Baten

Algemeen

De inkomsten zijn **€100.000,-** lager dan de raming. Grotendeels (€60.000,-) komt dit door lagere huurinkomsten bij De Heerd en De Rhijnsberg (zie ook toelichting bij de lastenkant). Het resterende deel is het gevolg van lagere huurinkomsten bij de sport-/gymzalen door de langdurige sluiting van deze binnensportaccommodaties in 2021.

Informatie en toegang sociaal domein

Toelichting op product Informatie en toegang sociaal domein

Onder dit product vallen de ambtelijke kosten van medewerkers die de toegang vormen, de kosten voor de Adviesraad Sociaal Domein, onafhankelijke cliëntondersteuning en kosten voor ICT.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Informatie en toegang sociaal domein						
502592 project 0-100 jaar	0	0	0	0	-1	1
571005 Informatie & Toegang	594.163	271.054	0	271.054	303.014	-31.960
571055 Onafh. Clientondersteuning / -participa	22.295	46.622	-7.500	39.122	31.410	7.712
571100 Alg.kosten sociaal domein (2022)	0	0	219.684	219.684	185.550	34.134
571105 ICT	17.150	38.370	-38.370	0	0	0
Totaal Informatie en toegang sociaal domein	633.607	356.046	173.814	529.860	519.973	9.887
Totaal Lasten	633.607	356.046	173.814	529.860	519.973	9.887
Baten						
Informatie en toegang sociaal domein						
571005 Informatie & Toegang	-182.097	0	0	0	0	0
Totaal Informatie en toegang sociaal domein	-182.097	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-182.097	0	0	0	0	0
Resultaat	451.510	356.046	173.814	529.860	519.973	9.887

Toelichting op de lasten en baten product Informatie en toegang sociaal domein

Lasten

571005 Informatie & Toegang

Het saldo van de taakstelling maakt onderdeel uit van de verantwoording van de salariskosten en externe inhuur, maar is hier begroot.

571100 Alg. kosten sociaal domein

De kosten voor regioteam vallen €29.000,- lager uit dan begroot.

Jeugdhulp individuele voorziening

Toelichting op product Jeugdhulp individuele voorziening

Jongeren onder de 18 of 21 jaar krijgen op basis van een indicatie hulp in natura door één of meerdere aanbieders binnen de regionaal afgesloten raamovereenkomst. Bepalend voor de uitgaven is het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp en de zorgzwaarte. Ook de PGB's vallen onder dit product. Daarnaast worden ook de regionale beschikbaarheidsvoorzieningen bekostigd binnen dit product, zoals Veilig Thuis.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Jeugdhulp individuele voorzieningen						
573005 Jeugdhulp PGB	141.800	150.000	0	150.000	127.000	23.000
573055 Jeugdhulp in natura	4.530.380	4.212.167	777.405	4.989.572	4.910.878	78.694
573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal	119.792	135.870	-135.870	0	3.806	-3.806
573110 Continuïteitsbijdrage Coronacrisis Jeugd	54.190	0	0	0	814	-814
Totaal Jeugdhulp individuele voorzieningen	4.846.163	4.498.037	641.535	5.139.572	5.042.498	97.074
Totaal Lasten	4.846.163	4.498.037	641.535	5.139.572	5.042.498	97.074
Baten						
Jeugdhulp individuele voorzieningen						
573055 Jeugdhulp in natura	0	0	0	0	-4.057	4.057
573105 Jeugdhulp in natura bovenlokaal	-51.300	0	0	0	0	0
Totaal Jeugdhulp individuele voorzieningen	-51.300	0	0	0	-4.057	4.057
Totaal Baten	-51.300	0	0	0	-4.057	4.057
Resultaat	4.794.863	4.498.037	641.535	5.139.572	5.038.441	101.131

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp individuele voorzieningen

Lasten

Bij het product Jeugdhulp individuele voorzieningen is **€97.000,-** minder uitgegeven dan begroot door:

Lagere kosten PGB	€23.000
Lagere kosten jeugdhulp in natura	€79.000

Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)

-/- €5.000

Totaal

€97.000

573005 Jeugdhulp PGB

Waar mogelijk wordt er binnen de jeugdhulp ingezet op maatwerk. Hierdoor zijn de kosten voor de PGB relatief laag.

573055 Jeugdhulp in natura

Door beter inzicht en strakkere monitoring zijn we in staat geweest de kosten voor jeugdzorg goed in te schatten. Het verschil ontstaat met name doordat er minder declaraties uit voorgaande jaren waren dan verwacht.

Baten

Geen opmerkingen.

STIP

Toelichting op product STIP

Vanaf 1 januari 2021 is de aanpak 0-100+ gestart. De werkzaamheden van bijvoorbeeld de algemene voorziening regieondersteuning, social work, het CJG, welzijn, en uitvoering participatie en Wmo vinden vanuit 1 organisatie '0-100+' plaats. De bekostiging van de aanpak 0-100+ is gevonden binnen de begroting. Diverse budgetten binnen de verschillende domeinen van het sociaal domein zijn naar dit onderdeel overgeheveld.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
STIP						
570000 Welzijn	0	0	382.974	382.974	182.492	200.482
570010 dagbesteding	0	0	129.758	129.758	93.983	35.775
570020 Sociaal werk	0	0	316.310	316.310	212.300	104.010
570030 Thuisbegeleiding	0	0	141.740	141.740	248.391	-106.651
570040 Jeugd	0	0	681.067	681.067	846.695	-165.628
570050 Balie	0	0	26.020	26.020	28.890	-2.870
570100 Locatie Heerde	0	0	197.099	197.099	171.887	25.212
570150 Locatie Wapenveld	0	0	47.107	47.107	22.840	24.267
570200 Uitvoeringskosten algem.	0	0	169.878	169.878	154.039	15.839
570250 Uitvoeringskosten volwas	0	0	60.525	60.525	9.282	51.243

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Vershil
570300 Uitvoeringskosten jeugd	0	0	99.266	99.266	100.429	-1.163
Totaal STIP	0	0	2.251.744	2.251.744	2.071.227	180.517
Totaal Lasten	0	0	2.251.744	2.251.744	2.071.227	180.517
Baten						
STIP						
570001 Reserve Welzijn	0	0	-132.030	-132.030	-73.098	-58.932
570100 Locatie Heerde	0	0	-4.000	-4.000	0	-4.000
570250 Uitvoeringskosten volwas	0	0	0	0	-2.218	2.218
570300 Uitvoeringskosten jeugd	0	0	0	0	-3.823	3.823
Totaal STIP	0	0	-136.030	-136.030	-79.139	-56.891
Totaal Baten	0	0	-136.030	-136.030	-79.139	-56.891
Resultaat	0	0	2.115.714	2.115.714	1.992.089	123.625

Toelichting op lasten en baten product STIP

Lasten

De kosten voor STIP vallen afgerond **€181.000,-** lager uit dan begroot. Dit komt door:

Ingehuurd personeel	€65.000
Uitvoeringskosten	€65.000
Lagere kosten locaties Wapenveld en Heerde	€49.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€2.000</u>
Totaal	€181.000

570000 t/m 570050 Welzijn, Dagbesteding, sociaal werk, thuisbegeleiding, jeugd en balie

De kosten voor ingehuurd personeel zijn €65.000,- lager dan begroot doordat in 2021 de extra jongerenwerker niet is geworven (€32.000,-). Ook de extra ouderenwerker en de extra gezinscoach die vanuit de Corona middelen worden gefinancierd, zijn later begonnen dan gepland waardoor er minder is uitgegeven.

570100 Locatie Heerde en 570150 Locatie Wapenveld

Doordat STIP in 2021 nog in de opstartfase zat, is er een aantal huisvestingskosten nog niet gemaakt. Een voorbeeld hiervan is de raming van de locatiekosten Wapenveld; hiervoor was wel een raming opgenomen alleen is in Wapenveld nog geen locatie ingericht.

570200 t/m 570300 Uitvoeringskosten Algemeen, volwassenen en jeugd

De uitvoeringskosten blijven €65.000,- achter bij de begroting doordat een deel van de kosten voor innovatie nog niet gemaakt zijn. Deels heeft dit betrekking op een nieuwe website waar pas in 2022 aan gewerkt kan worden. De raad wordt voorgesteld om een groot deel van dit ongebruikte budget, €59.000,-, naar 2022 over te hevelen.

Baten

De opbrengsten bij dit product zijn **€57.000,-** lager dan geraamd. Dit verschil wordt bijna volledig veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserves.

Jeugdhulp overige voorzieningen

Toelichting op product Jeugdhulp overige voorzieningen

Vanuit dit budget worden alle vrij toegankelijke voorzieningen en preventieve activiteiten voorliggend aan jeugdhulp bekostigd, zoals de ambulante hulpverleners die werkzaam zijn vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast wordt binnen dit budget de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar en 4-19 jaar bekostigd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Jeugdhulp overige voorzieningen						
575000 Jeugdzorg (overig)	103.105	118.330	-118.330	0	0	0
575005 Jeugdhulp uitvoeringskosten	636.842	625.498	-508.403	117.095	104.167	12.928
575200 Preventie	9.432	24.690	-5.000	19.690	14.021	5.669
575250 Jeugdgezondheidszorg	471.697	473.458	-10.451	463.007	464.871	-1.864
575300 Voorschoolse voorziening	71.244	114.413	-35.000	79.413	90.235	-10.822
575350 Dec.uitkering peuterspeelzaalwerk	14.646	15.017	0	15.017	14.173	844
575400 Overige voorziening	151.708	108.130	-108.130	0	0	0
575450 Buitenschoolse voorzieningen	4.150	5.200	0	5.200	4.225	975
575500 Kosten CJG	277.008	387.111	-67.400	319.711	287.414	32.297
Totaal Jeugdhulp overige voorzieningen	1.739.831	1.871.847	-852.714	1.019.133	979.107	40.026
Totaal Lasten	1.739.831	1.871.847	-852.714	1.019.133	979.107	40.026
Baten						
Jeugdhulp overige voorzieningen						

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
575300 Voorschoolse voorziening	-595	0	0	0	-227	227
575350 Dec.uitkering peuterspeelzaalwerk	0	0	0	0	0	0
575401 Reserve Sociaal domein Jeugd	-46.590	0	-77.902	-77.902	-69.045	-8.857
575500 Kosten CJG	-783	-5.470	-22.800	-28.270	-16.970	-11.300
Totaal Jeugdhulp overige voorzieningen	-47.968	-5.470	-100.702	-106.172	-86.242	-19.930
Totaal Baten	-47.968	-5.470	-100.702	-106.172	-86.242	-19.930
Resultaat	1.691.862	1.866.377	-953.416	912.961	892.865	20.096

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp overige voorziening

Lasten

Bij het product Jeugdhulp overige voorzieningen is **€40.000,-** minder uitgegeven dan begroot door:

Minder kosten Jeugdhulp uitvoeringskosten-	-/- €13.000
Meer kosten Voorschoolse voorziening	€11.000
Minder kosten CJG	€32.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€10.000</u>
Totaal	€40.000

575005 Jeugdhulp uitvoeringskosten

De Corona middelen voor Jeugd aan Zet zijn in 2021 nog niet volledig uit kunnen geven. Dit is in de tweede helft van het jaar gestart en loopt door in 2022.

575300 Voorschoolse voorziening

De kosten voor de GGD inspecties zijn bij de Najaarsnota 2021 met €20.000,- naar beneden bijgesteld omdat er, als gevolg van de Corona pandemie, minder inspecties zouden worden uitgevoerd. Deze aframing blijkt te fors te zijn geweest omdat aan het eind van het jaar met een inhaalactie alsnog de nodige inspecties zijn opgepakt.

575500 Kosten CJG

Lagere kosten voor salarissen personeel en minder uitgaven voor de projecten Move it en Opladers dan begroot. De raad wordt voorgesteld om de overgebleven budgetten van deze projecten, totaal €16.000,-, over te hevelen naar 2022.

Baten

De inkomsten zijn bij dit onderdeel **€20.000,-** lager dan was geraamd. Dit komt door lagere onttrekkingen uit de reserve Corona; de kosten hiervoor zijn nog niet (volledig) gemaakt dus de dekking uit de reserve is hierdoor ook lager.

Participatie en werk

Toelichting op product Participatie en Werk

Onder dit product vallen de sociale werkvoorziening (WSW), pilot participatievoorziening en werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening. Belangrijke partner voor de uitvoering van dit product is de GR Lucrato. Zij geven invulling aan de sociale werkvoorziening, de werkgeversdienstverlening en de werknemersdienstverlening voor het deel re-integratie. Met de pilot participatievoorziening wil gemeente Heerde dat de onderdelen vanuit Zorg/Ondersteuning en Werk voor de inwoner meer met elkaar verbonden wordt.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Participatie & Werk						
577050 WSW	2.392.864	2.302.964	-58.030	2.244.934	2.258.847	-13.913
577105 Werkzoekenden dienstverlening	312.936	456.500	-78.523	377.977	358.558	19.419
Totaal Participatie & Werk	2.705.800	2.759.464	-136.553	2.622.911	2.617.406	5.505
Totaal Lasten	2.705.800	2.759.464	-136.553	2.622.911	2.617.406	5.505
Resultaat	2.705.800	2.759.464	-136.553	2.622.911	2.617.406	5.505

Toelichting op de lasten en baten Participatie & Werk

Lasten

Geen opmerkingen; de uitgaven voor het onderdeel Participatie zijn in lijn met de begroting.

Inkomen

Toelichting op product Inkomen

Het product Inkomen bestaat uit het ontwikkelen en uitvoeren van beleid op gebied van bijzondere bijstand, minimabeleid, bijstandsverlening (zelfstandigen), armoedebestrijding, het kindpakket en schulddienstverlening.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Inkomen						
579000 Bijstandverlening	331.886	387.846	-10.000	377.846	391.878	-14.032
579050 Levensonderhoud	2.656.470	2.333.200	341.039	2.674.239	2.791.285	-117.046
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	1.241.049	83.480	31.500	114.980	376.702	-261.722
579200 Inkomensondersteuningsbeleid	317.633	280.449	0	280.449	264.691	15.758
579250 Schulddienstverlening	43.659	120.444	-1.460	118.984	104.434	14.550
579300 Minimabeleid	157.173	137.257	11.100	148.357	153.682	-5.325
579400 Kwijtscheldingen	32.407	30.000	0	30.000	34.130	-4.130
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	306.323	343.820	-33.820	310.000	288.857	21.143
Totaal Inkomen	5.086.600	3.716.496	338.359	4.054.855	4.405.659	-350.804
Totaal Lasten	5.086.600	3.716.496	338.359	4.054.855	4.405.659	-350.804
Baten						
Inkomen						
579050 Levensonderhoud	-2.806.439	-2.664.655	-12.828	-2.677.483	-2.793.699	116.216
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	-1.238.489	-44.513	-26.500	-71.013	-292.021	221.008
579300 Minimabeleid	-20.788	-51.780	0	-51.780	-47.285	-4.495
579305 Algemene uitkering minimabeleid	-58.463	0	0	0	0	0
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	-19.310	-3.170	-10.000	-13.170	-21.797	8.627
Totaal Inkomen	-4.143.489	-2.764.118	-49.328	-2.813.446	-3.154.803	341.357
Totaal Baten	-4.143.489	-2.764.118	-49.328	-2.813.446	-3.154.803	341.357
Resultaat	943.111	952.378	289.031	1.241.409	1.250.855	-9.446

Toelichting op de lasten en baten product Inkomen

Lasten

De lasten voor het product inkomen vallen **€351.000,-** hoger uit dan bij de raming was opgenomen. Hieronder is toegelicht wat de oorzaak is van deze afwijking.

Levensonderhoud	€117.000
Bijstandverlening zelfstandigen (o.a. TOZO)	€262.000
Bijzondere bijstand/leenbijstand	-/- €21.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €7.000</u>
Totaal	€351.000

579050 Levensonderhoud

De kosten voor levensonderhoud zijn hoger dan begroot doordat er meer is ingezet op loonkostensubsidie. Dit heeft een overschrijding van €117.000,- tot gevolg.

579100 Bijstandverlening zelfstandigen

De kosten bij dit onderdeel zijn hoger dan begroot door de kosten van de niet geraamde TOZO-regeling (€290.000,-) en hogere kosten voor de TONK-regeling (€18.000,-) dan begroot. Daartegenover zijn er per saldo €46.000,- minder kosten voor de 'normale' BBZ-regeling.

579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand

De kosten voor bijzondere bijstand vallen €21.000,- lager uit dan begroot doordat er minder gebruik is gemaakt van deze regeling.

Baten

De baten voor het product Inkomen zijn **€341.000,-** hoger dan de raming. Dit is hoofzakelijk te verklaren doordat de inkomsten voor de TOZO-regeling niet waren geraamd (zie hiervoor ook de toelichting bij de uitgavenkant). Tevens is de TOZO-afrekening van 2020 hoger dan was voorzien.

Wmo maatwerkvoorzieningen

Toelichting op product Wmo maatwerkvoorzieningen

Een maatwerkvoorziening is een voorziening die is afgestemd op de individuele omstandigheden en mogelijkheden van de ingezetene. Bij de maatwerkvoorziening moet rekening gehouden worden met de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt. Op deze manier wordt de cliënt in staat gesteld tot zelfredzaamheid en/of participatie, zodat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven. Een voorziening die nodig is om de mantelzorger te ondersteunen of deze te ontlasten, kan onderdeel uitmaken van een maatwerkvoorziening. Maatwerkvoorzieningen kunnen materiele en/of immateriële zijn.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Wmo maatwerkvoorzieningen						
581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	695.272	698.945	-126.200	572.745	550.488	22.257
581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	1.296.491	1.321.210	50.000	1.371.210	1.328.849	42.361
581060 Continuïteitsbijdrage Coronacrisis ZIN	34.961	0	0	0	0	0
581155 Maatwerkvoorzieningen PGB BG	15.139	38.750	-23.150	15.600	28.408	-12.808
581205 Opvang en beschermd wonen Wmo	68.073	24.026	23.904	47.930	28.266	19.664
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	468.045	574.710	-205.660	369.050	359.121	9.929
581800 Maatwerkvoorzieningen natura materieel w	340.494	161.130	174.000	335.130	348.817	-13.687
581850 Maatwerkvoorzieningen PGB materieel verp	0	0	0	0	0	0
Totaal Wmo maatwerkvoorzieningen	2.918.475	2.818.771	-107.106	2.711.665	2.643.949	67.716
Totaal Lasten	2.918.475	2.818.771	-107.106	2.711.665	2.643.949	67.716
Baten						
Wmo maatwerkvoorzieningen						
581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	-50.000	0	0	0	0	0
581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	-1.405	0	0	0	0	0
581205 Opvang en beschermd wonen Wmo	-124.198	0	0	0	-371.182	371.182
581206 Res.Soc.domein wmo maatwerk.	-44.640	0	0	0	0	0
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	-5.613	-6.240	0	-6.240	-4.889	-1.352
581800 Maatwerkvoorzieningen natura materieel w	0	0	0	0	-1.208	1.208
581950 Eigen bijdragen Wmo bestaand	-92.240	-20.000	-72.000	-92.000	-150.730	58.730
Totaal Wmo maatwerkvoorzieningen	-318.097	-26.240	-72.000	-98.240	-528.009	429.769
Totaal Baten	-318.097	-26.240	-72.000	-98.240	-528.009	429.769

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Vershil
Resultaat	2.600.378	2.792.531	-179.106	2.613.425	2.115.941	497.484

Toelichting op de lasten en baten product Wmo maatwerkvoorzieningen

Lasten

Op het product Wmo maatwerkvoorzieningen is **€68.000,-** minder uitgegeven dan begroot, dit heeft de volgende oorzaken:

Uitvoeringskosten incl. extern advies	€22.000
Maatwerkvoorzieningen ZIN	€42.000
PGB	-/- €13.000
Opvang en beschermd wonen	€20.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/-€3.000</u>
Totaal	€68.000

581005 Wmo uitvoeringskosten incl. extern advies

Lagere kosten voor salarissen personeel (€32.000,-) en hogere kosten voor extern advies (€10.000,-). Het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

581005 Maatwerkvoorzieningen ZIN

Door stabilisatie in de kosten voor maatwerk in het tweede halfjaar is de toevoeging van €50.000,- in de najaarsnota niet nodig gebleken.

581155 Maatwerkvoorziening ZIN PGB

Hogere kosten PGB doordat er meer cliënten PGB ontvangen dan begroot. Ten opzichte van de totale maatwerkvoorzieningen blijft dit minimaal.

581205 Opvang en beschermd wonen

Lagere kosten voor de wet verplichte GGZ door de GGD.

Baten

Op het product Wmo maatwerkvoorzieningen zijn de baten **€430.000,-** hoger dan begroot door de volgende oorzaken:

Opvang en beschermd wonen	€371.000
Eigen bijdrage Wmo	<u>€59.000</u>
Totaal	€430.000

581205 Opvang en beschermd wonen Wmo

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt in regioverband uitgevoerd. In 2021 en 2020 is er op de landelijke budgetten €371.000,- overgehouden. Dit overschot is uitgekeerd aan de gemeente. Dit was niet begroot. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om dit bedrag toe te voegen aan de reserve 'sociaal domein'.

581950 Eigen bijdrage Wmo

Doordat sinds dit jaar ook de eigen bijdrage voor schoon en leefbaar huis (AVSLH) hieronder valt is deze post hoger dan begroot.

Wmo algemene voorzieningen

Toelichting op product Wmo algemene voorzieningen

Een algemene voorziening is een aanbod van diensten en activiteiten dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is. Het is gericht op maatschappelijke participatie. Algemene voorzieningen worden gefaciliteerd door de gemeente. Het kan hierbij ook gaan om voorzieningen die door vrijwilligersorganisaties worden aangeboden, mits deze gefaciliteerd zijn door de gemeente. Belangrijk is dat de algemene voorzieningen bekend en beschikbaar zijn, zowel bij cliënten, vrijwilligers als bij professionals, en dat zij gericht zijn op maatschappelijke participatie.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Wmo algemene voorzieningen						
585000 Volwassenenwerk	176.436	187.287	-81.249	106.038	90.753	15.285
585050 Maatschappelijk werk	6.908	6.984	0	6.984	2.041	4.943
585100 Volksgezondheid	170.844	188.904	-18.904	170.000	185.035	-15.035
585150 Vreemdelingen inburgering	29.736	64.283	-36.263	28.020	27.758	262
585200 Algemene voorzieningen regieondersteuning	755.009	819.886	-808.262	11.624	28.909	-17.285
585250 Basismobiliteit	689.507	794.374	204.430	998.804	932.526	66.278

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	1.671.374	2.211.420	-173.530	2.037.890	2.037.217	673
585350 Vrijwilligers	61.785	127.988	-32.090	95.898	83.911	11.987
585400 Mantelzorg	95.640	133.361	-43.100	90.261	84.912	5.349
Totaal Wmo algemene voorzieningen	3.657.238	4.534.487	-988.968	3.545.519	3.473.061	72.458
Totaal Lasten	3.657.238	4.534.487	-988.968	3.545.519	3.473.061	72.458
Baten						
Wmo algemene voorzieningen						
585100 Volksgezondheid	-995	0	0	0	-10.000	10.000
585150 Vreemdelingen inburgering	0	-59.313	37.983	-21.330	0	-21.330
585152 Maatschappelijke begeleiding	-26.070	0	0	0	0	0
585155 Inburgering	-36.921	0	0	0	0	0
585250 Basismobiliteit	-12.987	-13.230	3.230	-10.000	-8.937	-1.063
585301 Reserve algemene voorzieningen huishoude	-453.000	-800.000	223.530	-576.470	-630.804	54.334
585350 Vrijwilligers	0	0	0	0	-225	225
Totaal Wmo algemene voorzieningen	-529.973	-872.543	264.743	-607.800	-649.966	42.166
Totaal Baten	-529.973	-872.543	264.743	-607.800	-649.966	42.166
Resultaat	3.127.264	3.661.944	-724.225	2.937.719	2.823.095	114.624

Toelichting op de lasten en baten product Wmo algemene voorzieningen

Lasten

De lasten voor Wmo algemene voorzieningen zijn **€72.000,-** lager dan begroot. Hieronder is de verklaring ervoor aangegeven:

Basismobiliteit	€66.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€6.000</u>
Totaal	€72.000

585250 Basismobiliteit

Aan Basismobiliteit is in werkelijkheid €66.000,- minder uitgegeven dan was geraamd. Dit komt enerzijds door lagere vervoerskosten als gevolg van de maatregelen rondom Corona. Anderzijds wordt er, door een optimalisering van de interne organisatie bij PlusOV, efficiënter gewerkt en zijn de bedrijfsvoeringskosten hierdoor lager.

Baten

De baten voor Wmo algemene voorzieningen zijn **€42.000,-** hoger dan begroot door:

Volksgezondheid	€10.000
Vreemdelingen inburgering	-/- €21.000
Reserve algemene voorziening huishoudelijke hulp	€54.000
Overige afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €1.000</u>
Totaal	€42.000

585100 Volksgezondheid

In 2021 is er nog €10.000,- aan overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers ontvangen. Hiervoor was geen raming in de begroting opgenomen.

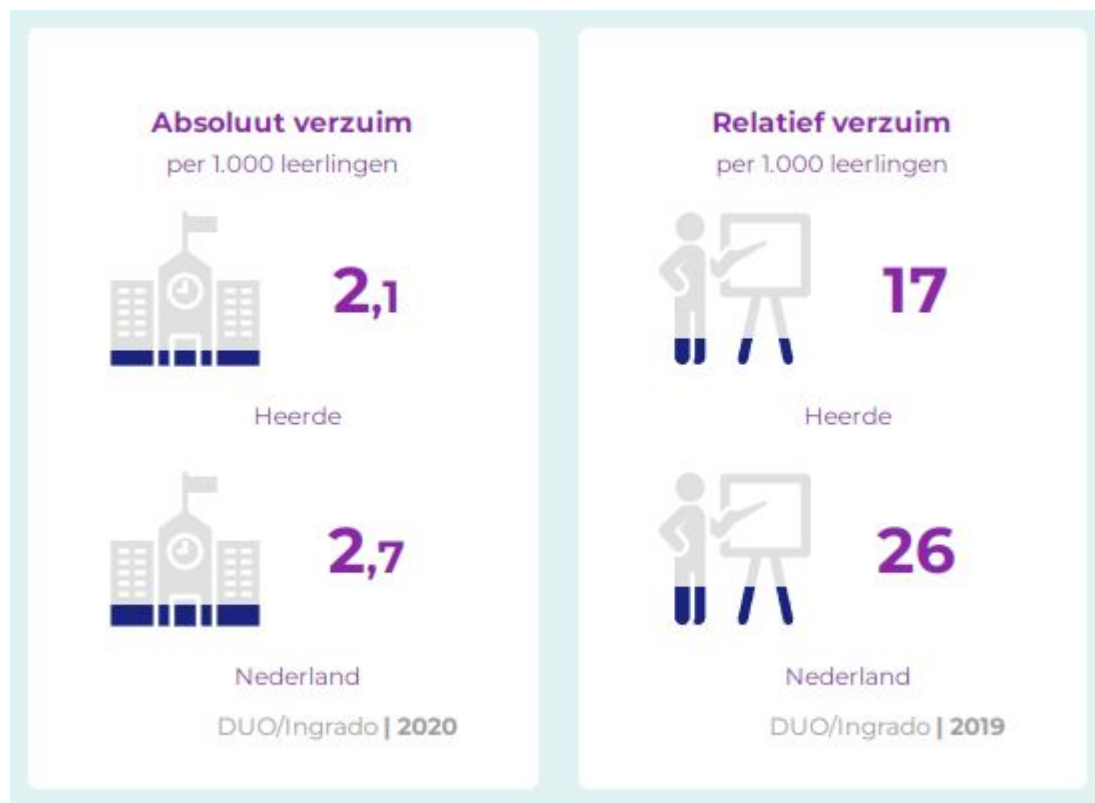
585150 Vreemdelingen inburgering

De werkelijke inkomsten zijn verantwoord bij de algemene uitkering. Daarom is op deze post €21.000,- minder ontvangen.

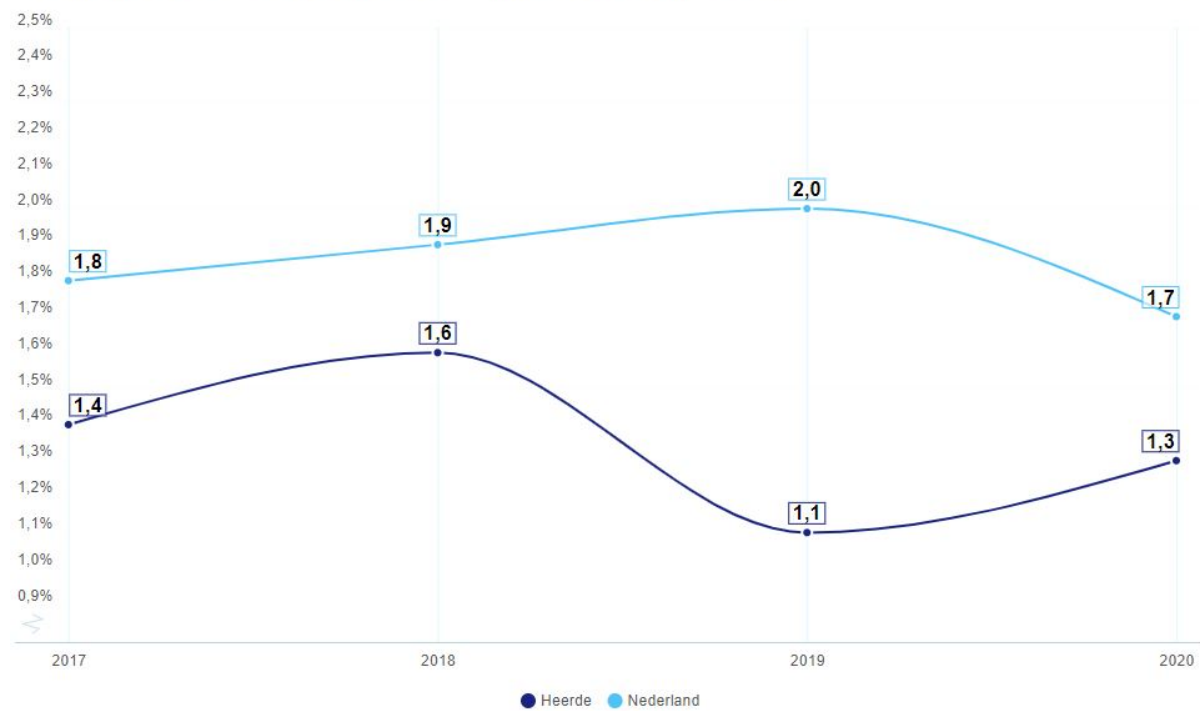
585301 Reserve algemene voorziening huishoudelijke hulp

Afgesproken was om de meerkosten voor de huishoudelijke hulp (AVSLH) te dekken door middel van een onttrekking uit de reserve. Aangezien de werkelijke kosten lager waren is de onttrekking uit de reserve ook navenant lager.

BBV-indicatoren programma Sociaal maatschappelijk

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) - Heerde, %

DUO/Ingrado | 2017 - 2020

Banen - Heerde, per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

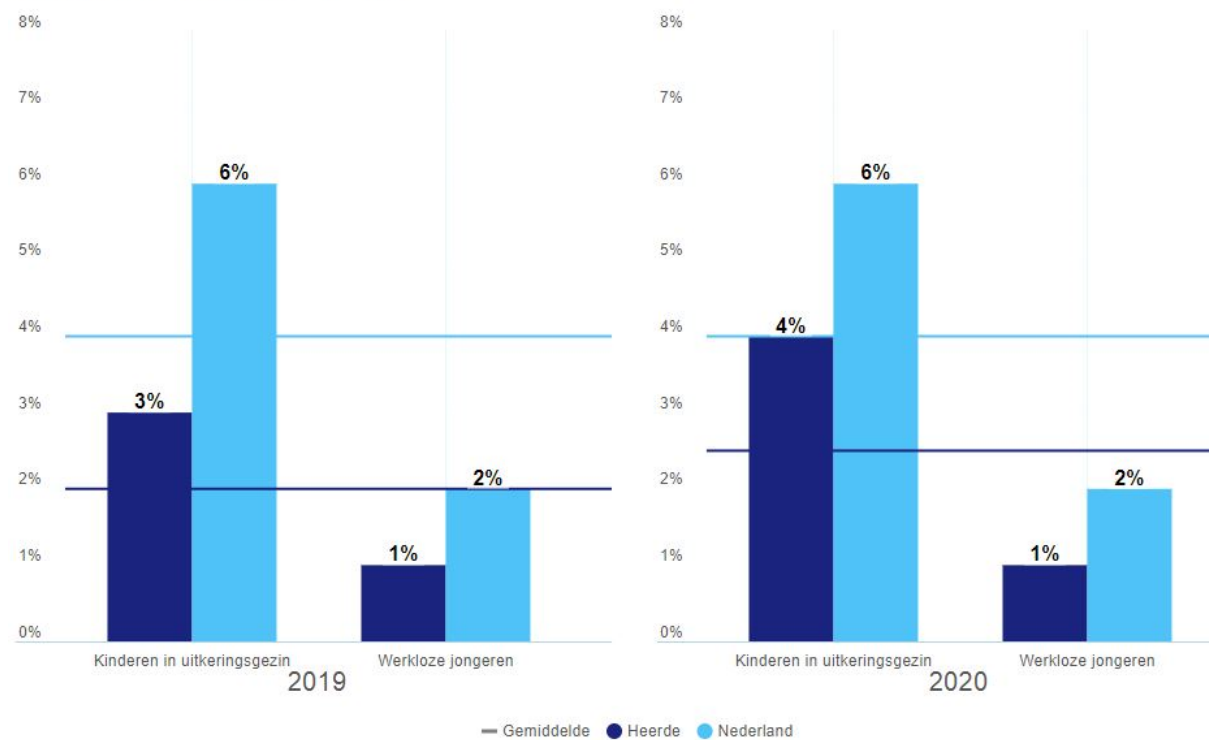

CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research | 2017 - 2020

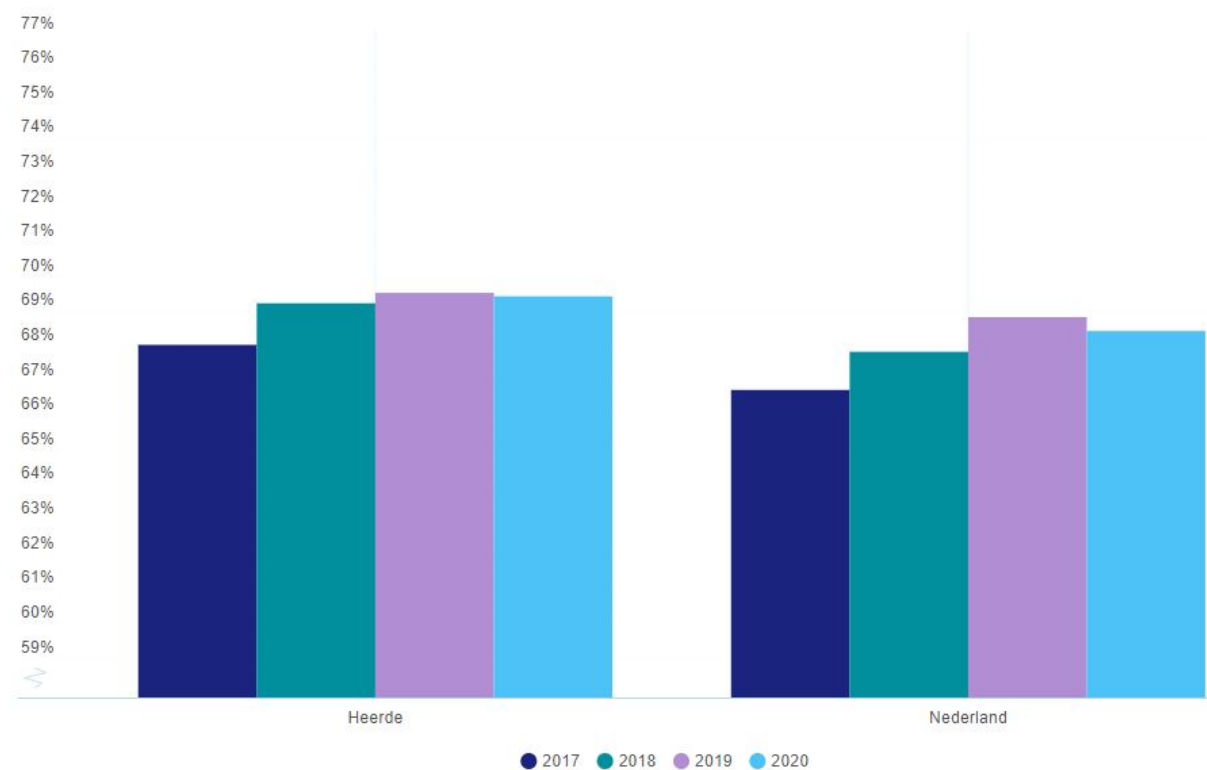
Jongeren met een delict voor de rechter - Heerde, %

	2017	2018	2019	2020
Heerde	0	1	1	0
Nederland	1	1	1	1

Achterstand onder jeugd - Heerde, %

Netto arbeidsparticipatie - Heerde, %

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

Heerde

130,5

Nederland

349,5

CBS | 2021

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Heerde

Nederland

Jongeren met jeugdbescherming

1,4%

Heerde

1,1%

Nederland

Clënten met een maatw...

per 10.000 inwoners

Heerde

280

Nederland

649

CBS MSD WMO | 2021

Overzicht overhead

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Overhead	7.473.470	7.811.555	2.171.626	9.983.181	9.668.989	314.192
Totaal Lasten	7.473.470	7.811.555	2.171.626	9.983.181	9.668.989	314.192
Baten						
Overhead	-1.007.366	-829.592	-1.971.052	-2.800.644	-2.330.777	-469.867
Totaal Baten	-1.007.366	-829.592	-1.971.052	-2.800.644	-2.330.777	-469.867
Resultaat	6.466.104	6.981.963	200.574	7.182.537	7.338.212	-155.675

Toelichting op product Overhead

	Primitieve raming 2021	Raming incl. wijz. 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
Raadhuis	118.927	123.927	93.378	30.549
Gemeentekantoor	288.234	348.234	257.029	91.205
Gemeentewerf	92.491	99.991	90.818	9.173
Facilitaire zaken	426.760	278.635	223.455	55.180
ICT	1.489.731	1.530.928	1.645.865	-114.937
Overige algemene kosten	42.730	37.730	54.510	-16.780
Salariskosten overheadpersoneel	3.945.927	4.191.993	4.452.993	-261.000
Overige personeelskosten	577.163	571.100	520.165	50.935
Totale overheadkosten	6.981.963	7.182.537	7.338.212	-155.675
Salariskosten direct personeel	6.552.865	6.875.840	6.744.503	131.337
Totale kosten primair proces	6.552.865	6.875.840	6.744.503	131.337
Totale apparaatskosten	13.534.828	14.058.377	14.082.715	-24.338
Percentage overhead	51,59%	51,09%	52,11%	

In bovenstaande tabel is te zien dat er per saldo in 2021 **€156.000,-** meer is uitgegeven aan overheadkosten en salariskosten dan was geraamd. Hieronder is een toelichting gegeven op de belangrijkste afwijkingen.

Raadhuis (voordeel €31.000,-)

Het jaar 2021 stond in het teken van de renovatie van het raadhuis. Doordat er geen personeel aanwezig is geweest gedurende de werkzaamheden is er fors op energie- en schoonmaakkosten bespaard en is er minder aan onderhoud uitgegeven. In totaliteit resulteert dit in een voordeel van €31.000,-.

Gemeentekantoor (voordeel €91.000,-)

Bij de Najaarsnota 2021 is er bijgeraamd voor nog te maken 'organisatorische aanpassingen van het gemeentekantoor a.g.v. corona (dekking reserve corona)'. Deze kosten zijn in 2021 nog niet gemaakt. Van dit budget resteert nog €48.000,-. Doordat het gemeentekantoor minder intensief is gebruikt, is er tevens geld bespaard op onderhoud- en energiekosten (€22.000,-). Lagere doorberekende rentekosten verklaren het resterende verschil. Bij het onderdeel 'Algemene dekkingsmiddelen/geldleningen' is een algemene verklaring gegeven van de oorzaak van de afwijkingen van deze rentekosten.

Facilitaire zaken (voordeel €55.000,-)

Het voordeel bij facilitaire zaken is het gevolg van lagere verzekeringskosten; deze kosten zijn niet volledig conform raming geboekt, bij de gebouwen is hieraan meer geld uitgegeven. In totaliteit is er in 2021 €17.000,- meer aan verzekeringsgelden uitgegeven dan geraamd.

ICT (nadeel €115.000,-)

De ICT-kosten overschrijden in totaliteit met €115.000,- de begroting. Dit komt enerzijds door een negatief resultaat bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O van €82.000,- voor het Heerder deel. Het voortijdig vertrek van de manager én de extra kosten die gemaakt zijn voor de versnelde invoering van MS Teams verklaren deze overschrijding. Anderzijds zijn er kosten gemaakt voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie voor de implementatie van het M2A-project. Deze kosten waren deels bij de Perspectiefnota 2021-2024 geraamd. Op dat moment werd er al een stijging van de ICT-kosten voorzien en is het ICT-budget structureel met €100.000,- verhoogd.

Overige algemene kosten (nadeel €15.000,-)

Het nadeel wat op deze post is ontstaan is hoofdzakelijk het gevolg van boetes die aan de Belastingdienst zijn betaald als gevolg van het niet voldoen aan de procedures/te late betalingen.

Salariskosten overheadpersoneel/ overige personeelskosten/salariskosten direct personeel exc. bestuur (nadeel €79.000,-)

In 2021 is er een overschrijding op deze post van €79.000,-. De taakstelling op Bedrijfsvoering is hierin al verwerkt. In onderstaand schema zijn deze kosten uitgesplitst in vast personeel en extern personeel en zijn de vervangingskosten a.g.v. ziekte en de overige personeelskosten zichtbaar gemaakt.

Vast personeel	kostenplaats	kostensoort	Raming 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
Management	500010	4110010	795.046	784.887	10.159
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -adviesing	500035	4110010	1.773.317	1.718.468	54.849
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4110010	1.920.587	1.818.007	102.580
Realisatie, onderhoud en beheer	500050	4110010	1.777.693	1.753.895	23.798
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4110010	1.934.524	1.903.476	31.048
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4110010	2.519.372	2.313.869	205.503
Extra personeelskosten corona				-28.767	28.767
Taakstelling Bedrijfsvoering	504000	4343999	-275.500	-	-275.500
			10.445.039	10.263.834	181.205
Ingehuurd personeel	kostenplaats	kostensoort			
Management	500010	4300999	-	-	-
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -adviesing	500035	4300999	-	371.834	-371.834
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4300999	-	20.899	-20.899
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4300999	411.700	446.897	-35.197
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4300999	211.094	210.981	113
			622.794	1.050.612	-427.818
Vervanging ziekte	504000	4300030	212.785	247.032	-34.247
	kostenplaats	kostensoort			
Overige personeelskosten			475.265	273.133	202.132
Totaal			11.755.883	11.834.611	-78.728

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de nieuwe richtlijnen worden deze budgetten nu onder een separaat hoofdstuk opgenomen (voorheen programma 2 Financiën, Economie en grote projecten). De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen						
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	1.458	422	0	422	186	236
531150 Geldleningen < 1 jaar	0	0	0	0	57	-57
531200 Geldleningen > 1 jaar	627.839	545.321	-30.000	515.321	509.443	5.878
531510 OZB woningen	150.718	123.660	20.000	143.660	143.944	-284
531560 OZB niet -woningen	89.415	114.903	0	114.903	108.779	6.124
531610 Belastingen overig	12.341	22.470	0	22.470	92.674	-70.204
531750 Precariobelasting	0	6.690	-6.690	0	0	0
533250 Toeristenbelasting	6.566	0	5.000	5.000	8.790	-3.790
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	888.336	813.466	-11.690	801.776	863.872	-62.096
Totaal Lasten	888.336	813.466	-11.690	801.776	863.872	-62.096
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen						
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	-4.107	-39.000	24.000	-15.000	-24.001	9.001
531150 Geldleningen < 1 jaar	0	0	0	0	0	0
531200 Geldleningen > 1 jaar	-683.340	-906.085	0	-906.085	-551.539	-354.546
531300 Algemene uitkering	-24.089.128	-24.519.182	-911.768	-25.430.950	-26.235.876	804.926
531510 OZB woningen	-3.585.133	-3.542.970	-140.000	-3.682.970	-3.717.855	34.885
531560 OZB niet -woningen	-1.222.457	-1.384.650	195.000	-1.189.650	-1.187.487	-2.163
531610 Belastingen overig	-5.791	-11.000	9.000	-2.000	-27.811	25.811
531750 Precariobelasting	-1.121.488	-1.070.000	-50.000	-1.120.000	-1.132.603	12.603
533250 Toeristenbelasting	-220.139	-225.000	0	-225.000	-267.846	42.846

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
545255 Algemene uitkering VTH / provinciale tak	-56.912	0	-56.912	-56.912	-56.912	0
567200 Integratie uitkering combinatie function	-80.629	-80.629	0	-80.629	-80.629	0
573305 Uitkering deelfonds	-2.793.764	-3.313.060	-69.306	-3.382.366	-3.382.366	0
575355 Algemene uitkering peuterspeelzaalwerk	-39.881	0	-5.310	-5.310	-36.548	31.238
577305 dec. Uitkering WSW/Reïntegratie	-2.422.218	-2.188.661	-42.953	-2.231.614	-2.277.615	46.001
585155 Inburgering	0	0	-1.346	-1.346	-33.795	32.449
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-36.324.986	-37.280.237	-1.049.595	-38.329.832	-39.012.884	683.052
Totaal Baten	-36.324.986	-37.280.237	-1.049.595	-38.329.832	-39.012.884	683.052
Resultaat	-35.436.650	-36.466.771	-1.061.285	-37.528.056	-38.149.012	620.956

Toelichting op de lasten en baten product Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

In 2021 is er bijna €79.000,- toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Dit verklaart, tezamen met de voordelen op rentekosten en WOZ-uitvoeringskosten van in totaal €17.000,-, de hogere uitgaven van **€62.000,-** bij dit product.

Baten

De werkelijke inkomsten zijn bij Algemene dekkingsmiddelen **€683.000,-** hoger dan geraamd. Onderstaand is dit verschil toegelicht.

Lagere doorbelaste rente inkomsten	-/- €355.000
Hogere algemene uitkering/specifieke uitkeringen	€915.000
Hogere OZB-inkomsten en overige belastinginkomsten	€59.000
Hogere Precariobelasting	€13.000
Hogere Toeristenbelasting	€43.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€8.000</u>

Totaal**€683.000**

531200 Geldleningen

Bij de begroting worden de rentekosten met langdurig vaste percentages naar de diverse producten doorberekend. Dit begrote rentetotaal is hoger dan de werkelijke rentekosten. Het verschil hier tussen van €355.000,- wordt als inkomst bij dit subproduct geraamd. Doordat in werkelijkheid de werkelijke/lagere rentekosten naar de producten worden doorbelast, hoeft er geen verschil op dit subproduct te worden geboekt.

531300 Algemene Uitkering

Er is €805.000,- meer ontvangen dan geraamd. Oorzaak is de mutaties uit de septembercirculaire en decembercirculaire 2021. Die komen net te laat binnen om nog in de begroting mee te nemen. Daarnaast waren de specifieke uitkeringen (peuterspeelzaalwerk/WSW/reïntegratie/inburgering) tezamen ook nog eens €110.000,- hoger.

Belastingen algemeen

De OZB-inkomsten zijn in werkelijkheid €33.000,- hoger. Dit is een incidentele meeropbrengst als gevolg van enkele naheffingen over 2020.

De overige belastinginkomsten zijn €26.000,- hoger dan geraamd. De oorzaak hiervan is met name gelegen in een hogere opbrengst van de aanmanings- en dwangbevelkosten. In de loop van 2021 is besloten, gelet op de gewijzigde corona-omstandigheden, de dwanginvordering weer te hervatten. Hierdoor is een inhaalslag gemaakt met het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen.

531750 Precariobelasting

De werkelijke inkomsten uit Precariobelasting zijn bijna €13.000,- hoger dan de raming. Het aantal meters leidingen lag iets hoger dan waarmee rekening was gehouden.

533250 Toeristenbelasting

De Toeristenbelasting was €43.000,- hoger dan begroot. Het is lastig aan te geven waardoor dit komt. Wellicht hebben er meer mensen in Nederland vakantie gevierd als gevolg van de Corona beperkingen.

BBV Indicatoren**Besluit Begroting en Verantwoording****Gemiddelde WOZ waarde**

Indicator	eenheid	Vergelijk	2017	2018	2019	2020	2021	bron
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000,-	Heerde	252	260	275	294	319	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000,-	Nederland	217	230	248	270	290	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Nieuw gebouwde woningen

Indicator	eenheid	Vergelijk	2017	2018	2019	2020	2021	bron
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	Heerde	2	10,1	8,1	12		Basisregistraties adressen en gebouwen
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	Nederland	8,2	8,6	9,2	8,9		Basisregistraties adressen en gebouwen

Demografische druk

Indicator	eenheid	Vergelijk	2017	2018	2019	2020	2021	bron
Demografische druk	in %	Heerde	81,5	83,3	84,4	84,8	84,9	CBS - Bevolkingsstatistiek
Demografische druk	in %	Nederland	69	69,6	69,8	70	70,1	CBS - Bevolkingsstatistiek

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Indicator	eenheid	Vergelijk	2017	2018	2019	2020	2021	bron
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	in €	Heerde	760	771	777	819	853	COELO, groningen
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	in €	Nederland	644	649	669	700	733	COELO, groningen

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Indicator	eenheid	Vergelijk	2017	2018	2019	2020	2021	bron
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in €	Heerde	839	814	817	858	892	COELO, groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in €	Nederland	723	721	739	773	810	COELO, groningen

Onvoorzien

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Realisatie 2020	Primaire begroting 2021	Begr. wijz. 2021	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021	Verschil
Onvoorzien	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000
Gerealiseerd resultaat	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000

Toelichting op de baten en lasten van Onvoorzien

Onvoorzien

In 2021 zijn er één daadwerkelijke onttrekking geweest ten laste van het budget van onvoorzien. In de raadsvergadering van 22 maart 2021 is besloten om €8.600,- beschikbaar te stellen voor een aanvullend onderzoek van de rekenkamer naar 'aspecten van de cultuur van besturen in relatie tot participatie'. Daarnaast is bij de Najaarsnota 2021 €31.400,- afgeraamd van de post Onvoorzien.

Beginstand	€50.000
Rekenkamercommissie onderzoek	-/-€8.600
Aframing budget bij Najaarsnota 2021	<u>-/- €31.400</u>
Eindstand	€10.000

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersplan

Inleiding

Het weerstandsvermogen is nodig om risico's in de exploitatie op te vangen: zonder weerstandsvermogen levert iedere tegenvaller een probleem op bij een sluitende begroting. Hoe hoger de risico's, hoe hoger de weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld reserves of ruimte in tarieven) moet zijn. Het gaat hier dus om de robuustheid van de begroting.

Deze paragraaf beschrijft de risico's waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden, welke financiële buffers daar tegenover staan en hoe de risico's beheerst kunnen worden.

De paragraaf bestaat uit de volgende delen:

1. Beleidskader;
2. Structurele weerstandscapaciteit;
3. Incidentele weerstandscapaciteit;
4. Conclusie weerstandscapaciteit;
5. Risicobeheersing;
6. Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit;
7. Weerstandsratio en kengetallen.

Artikel 11 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het volgende over het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;

- Een kengetal voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit;
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De weerstandscapaciteit van een gemeente is de buffer die aanwezig moet zijn om mogelijke risico's af te kunnen dekken. Het gaat hierbij om het vermogen dat aanwezig is om risico's financieel af te kunnen dekken, zonder dat de bedrijfsvoering in gevaar komt. Dit in de wetenschap dat de risico's zich nooit allemaal tegelijk zullen voordoen.

De vragen die we ons stellen zijn:

- Heeft de gemeente de mogelijkheid om bij een sterke daling van het eigen vermogen de tarieven te verhogen?
- Zijn er mogelijkheden om de kosten die nu binnen de bestemmingsreserves worden afgedekt binnen de reguliere begroting te dekken?

De gemeente Heerde wil daarbij structurele risico's afdekken met structurele weerstandscapaciteit en incidentele risico's afdekken met incidentele weerstandscapaciteit.

Bij de behandeling van de vorige nota van reserves en voorzieningen (van 2015) is afgesproken dat de beleidsuitgangspunten met betrekking tot het weerstandsvermogen overzichtelijk in beeld gebracht gaan worden. Deze worden hieronder opgesomd. Overigens heeft de raad op 22 februari 2022 een nieuwe nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Deze gaat met ingang van het begrotingsjaar 2022 in.

De basis van de grootte van ons structureel weerstandsvermogen is de ruimte die er nog is in de OZB tarieven tot aan de artikel 12 norm. Hierbij baseren wij ons op provinciale gegevens.

Alleen de Algemene Reserve wordt ingezet als weerstandscapaciteit (dus niet ook de bestemmingsreserves).

De post Onvoorzien in de exploitatie wordt niet meegenomen als weerstandscapaciteit omdat deze post bedoeld is om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen.

Stille reserves worden alleen meegenomen als weerstandsvermogen als deze binnen 2 jaar liquide (dus in geld zijn om te zetten) zijn te maken.

De risico top 7 in deze paragraaf zullen worden toegelicht met:

- Een omschrijving van het risico;
- De hoogte van het risicobedrag (alleen boven de €50.000,-);
- Wijze van berekening van het risicobedrag;

- De maatregelen ter beheersing van het risico.

De weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's wordt zichtbaar gemaakt in een tabel en tevens uitgedrukt in een weerstandsratio.

De raad heeft op 9 maart 2015 bij de behandeling van de nota reserves en voorzieningen 2015 de beleidslijn uitgesproken dat bij toekomstige jaarrekeningoverschotten zo veel als mogelijk bedragen toegevoegd worden aan de Algemene Reserve, om zodoende het solvabiliteitspercentage toe te laten nemen. Het toevoegen aan de reserve zal steeds per expliciete besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte structurele tegenvallers in de begroting (bijvoorbeeld een hogere uitgave voor de WWB of een lagere Algemene Uitkering) op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van de taken. De gemeente Heerde heeft op de OZB-heffing na, nagenoeg geen resterende structurele belastingcapaciteit meer. De afvalstoffenheffing, rioolheffing en begrafenisrechten zijn maximaal kostendekkend en kunnen niet meer worden verhoogd. Om de weerstandscapaciteit te beïnvloeden kan overwogen worden om de kosten te verlagen.

Ruimte in OZB-tarieven volgens artikel 12 norm

De structurele ruimte in de OZB-tarieven die er volgens de artikel 12 norm nog aanwezig is, is €883.000,-, Deze gegevens zijn verstrekt door de provincie Gelderland en zijn gebaseerd op de begroting 2022.

De structurele risico's in deze paragraaf (zonder de grondexploitatie) zijn €1.568.000,-. Afgezet tegen de €883.000,- ruimte die we nog hebben, kan de conclusie getrokken worden dat wij onvoldoende structurele middelen hebben om de structurele risico's te dekken. Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgave en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen.

Onvoorzien

Soms wordt ook de post onvoorzien als structurele weerstandscapaciteit gezien. In Heerde is de post onvoorzien aan het beging van het jaar 2021 geraamd op €50.000,-.

In feite is deze post bedoeld om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is onvoorzien daarom niet meegenomen.

Incidentele weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. De incidentele weerstandscapaciteit valt samen met de Algemene Reserve.

In deze jaarrekening bestaat de Algemene Reserve nog uit de Algemene Reserve en de Algemene Reserve Grondexploitatie. De Algemene Reserve is bedoeld om risico's in de gewone exploitatie op te vangen en de Reserve Grondexploitatie die van de grondexploitatie. Met ingang van het begrotingsjaar 2022 worden nieuwe uitgangspunten gehanteerd naar aanleiding van de nieuwe nota reserves en voorzieningen.

De reservepositie is €11,5 miljoen per 1 januari 2022.

Algemene Reserve €4.883.962,-

Algemeen Reserve Grondexploitatie € - 6.622.836,-

Totaal Reserve €11.506.798,-

Hieronder volgt de ontwikkeling van de totale reserves (in milj.)

2017	2018	2019	2020	2021
10,6	11,1	10,6	10,6	11,5

Stille reserves

De stille reserves vanuit de vrijkomende locaties worden vanaf nu niet meer meegenomen. De vrijkomende locaties zijn namelijk bijna allemaal "vergeven" voor ontwikkeling.

Conclusie weerstandscapaciteit

Structureel:

De totale structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald op de ruimte die Heerde heeft in zijn OZB tarieven tot artikel 12 norm, zijnde €883.000,-.

Incidenteel:

De incidentele weerstandscapaciteit heeft een omvang van €11,5 miljoen en is aanwezig in de Algemene Reserve.

Risicobeheersing

Deze paragraaf bevat de top 7 risico's (volgorde van groot risico naar klein).

In de top 7 is aangegeven:

- Omschrijving (van het risico);
- Hoogte van het risicobedrag (alleen boven de €50.000,-);
- Wijze van berekening;
- Beheersing van het risico.

Voor sommige risico's is het moeilijk een risicoprocentage te berekenen. Dat is dan aangegeven. Toch wordt er dan een risicobedrag berekend zodat voorzichtigheidshalve in de reservepositie wel rekening wordt gehouden met tegenvallers.

1. Algemene Uitkering

Omschrijving

Een belangrijk risico vormt de stabiliteit van onze belangrijkste bron van inkomsten: de Algemene Uitkering. Deze Algemene Uitkering is een onderdeel van het gemeentefonds. Het gemeentefonds betreft 58% inkomsten inclusief de drie decentralisaties, ten opzichte van het totaal baten (excl. reservemutaties) in de exploitatie. Gemeenten zijn afgelopen jaren geconfronteerd met diverse opkomende taakstellende kortingen zoals de korting voor het niet doorgaan van de afschaffing van het BTW-compensatiefonds en de korting Onderwijshuisvesting. En nog steeds zijn er diverse onzekerheden met betrekking tot het correct ramen van de algemene uitkering. We benoemen:

- Het ingebouwde plafond BTW-compensatiefonds van €3,16 miljard;
- Uitname uit het gemeentefonds oplopend tot €975 miljoen voor lagere apparaatskosten in verband met opschaling tot 100-150 gemeenten in het jaar 2025;
- Steeds wisselende uitkeringsfactoren;
- Ontwikkelingen in accressen, afhankelijk van de uitgaven van het rijk;
- Aanpassingen van maatstaven en bijbehorende tarieven;
- Nieuwe definitie van het begrip woonplaatsbeginsel voor het budget Voogdij en 18+, ingaande 2022;
- Aanzuigende werking in het sociaal domein door verlaging van het abonnementstarief;
- De effecten van de herijking van het gemeentefonds. De besluiten zijn doorgeschoven naar huidige nieuwe kabinet. Beoogde ingangsdatum is nu 2023. De voorlopige cijfers wisselen voor Heerde tussen een licht positief en een negatief beeld.

Realisatie van het risico 2021:

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €727.000,-. Dit risico heeft zich niet voorgedaan. Er is €805.000,- meer ontvangen dan geraamd. Zoals ook in de beheersing van het risico wordt aangegeven wordt de begroting zo veel als mogelijk op tijd aangepast.

Hoogte van het risicobedrag

Wij berekenen het risico voor het maken van een juiste raming op €747.000,-.

Wijze van berekening

Van veel van de bovengenoemde risico's is het niet mogelijk een reële schatting te maken. Het risicobedrag is daarom berekend door het risico te schatten op 3% van de Algemene Uitkering van afgerond €24,9 miljoen.

Dit percentage is een langjarig gemiddelde van het accres. Accres is de jaarlijkse toevoeging aan het fonds dat in de pas loopt met de ontwikkelingen van de rijksbegroting.

Beheersing van het risico

Een individuele gemeente kan nauwelijks invloed uitoefenen op de hoogte van de uitkering. Vrijwel maandelijks ontvangt de gemeente specificaties waarin wijzigingen in maatstaven en tarieven staan. Deze ontwikkelingen worden goed in de gaten gehouden. Waar nodig zal

een verklaring voor verschillen gezocht moeten worden en anders actie ondernomen moeten worden. Verder worden er jaarlijks minimaal drie circulaires uitgegeven waarin nieuwe gegevens en ontwikkelingen staan. Op basis van deze circulaires kunnen gemeenten een nieuwe berekening maken van de Algemene Uitkering. Voor de berekening wordt gebruik gemaakt van het programma Pauw van Frontin Pauw. Via nieuwsbrieven geeft deze organisatie ook tips en belangrijke aandachtspunten mee voor de berekeningen. Naar aanleiding van deze nieuwe berekeningen wordt de begroting overeenkomstig aangepast. Mutaties van de Septembercirculaire en Decembecirculaire komen te laat binnen om de begroting nog aan te passen.

2. Bedrijvenpark Hattemerbroek BV

Omschrijving

De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein. De (nieuwe) bestemmingsplannen voor beide plandelen (Oldebroek en Hattem) en voor een nieuw open afrittenstelsel als aansluiting van het bedrijvenpark op de A28 zijn in september 2018 vastgesteld. De beroepstermijn is verstreken en de bestemmingsplannen zijn onherroepelijk.

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De uitkomst (contante waarde) van de in maart 2022 opgestelde berekening is positief. Deze is ook vastgesteld door de AVA in april 2021. De jaren daarvoor kwam de grondexploitatie negatief uit en stond iedere gemeente garant voor één derde deel door een voorziening op te nemen. Deze voorziening is nu geheel vrijgevallen en daarmee is de reserve "afrit A28 Bedrijventerrein H2O" deels gevuld.

Bestemmingsreserve

In de overeenkomst met de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek BV, die op 14 maart 2019 is ondertekend, is afgesproken dat wij bijdragen aan de financiering van het nieuwe op en afrittenstelsel. De bijdrage is €1 miljoen. Dit bedrag hebben wij nu beschikbaar in de reserve.

Garantstellingen

Bedrijvenpark H2O heeft een door de aandeelhouders gegarandeerde kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Elk van de drie gemeenten staat garant voor een derde deel van dat bedrag. De huidige langlopende verplichting van bedrijvenpark H2O is 20,7 miljoen. De huidige grondverkoop en grex laten een dermate positief beeld zien, waarbij de looptijd is aangepast van 2032 naar eind 2024, dat mogelijkheden onderzocht worden om extra af te lossen waardoor de verwachting is dat er geen aanvullend gebruik gemaakt gaat worden van de kredietfaciliteit. Deze ontwikkelingen maken het mogelijk om het risico te verlagen van 10% van het bedrag waarvoor we garant staan naar 10% van de huidige langlopende lening.

Realisatie van het risico 2021:

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op € 1.300.000,- zijnde 10% van de garantstelling. De laatste ontwikkelingen zijn positief

waardoor het risicobedrag 2021 is aangepast naar 10% van het gedeelte van de huidige langlopende lening waarvoor wij garant staan zijnde € 690.000.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag is vastgesteld op €690.000,-.

Wijze van berekening

Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van € 13 miljoen aan garantstelling ten opzichte van de kredietfaciliteit bij financiers verleend. Van de kredietfaciliteit is een langlopende lening voor een bedrag van € 20,7 mln opgenomen. Elke gemeente staat garant voor 1/3 deel van 20,7 mln zijnde € 6,9 mln. Het risicobedrag is 10% van deze €6,9 miljoen.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen wordt er jaarlijks een risicomanagementrapportage opgesteld voor de betrokken gemeenten en wordt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose gemaakt door het Bedrijvenpark.

3. Inkomensdeel van de Participatiewet

Omschrijving

De WWB is vanaf 1 januari 2015 vervangen door de Participatiewet. De financieringssystematiek is vergelijkbaar en daarmee ook het risico (een open eind financiering).

Het inkomensdeel van de Participatiewet is een post die moeilijk is te beïnvloeden, al is ons proces zo ingericht dat inwoners die een beroep doen op bijstandsverlening voor levensonderhoud vanaf het eerste moment worden gestimuleerd om actief te (blijven) zoeken naar betaald werk. Wettelijk is bepaald dat alle bijstandsaanvragen in een jaar moeten worden gehonoreerd. Er kan geen invloed worden uitgeoefend op de hoogte van deze kosten.

Met ingang van 2015 wordt het budget niet langer alleen bepaald door de T-2 systematiek maar voor een deel ook door een objectief verdeelmodel, het zogenaamde BUIG-budget. Op basis van objectieve factoren en een statistische analyse wordt een schatting gemaakt wat gemeenten uit gaan geven aan uitkeringen. Als een gemeente minder uitgeeft dan dit model dan mag een gemeente dit verschil houden, maar als er meer wordt uitgegeven is het tekort voor de eerste 7,5% voor eigen rekening en als blijkt dat er sprake is van een nog grotere overschrijding dan is nogmaals 2,5% van het BUIG budget voor eigen rekening. Als er sprake is van een grotere overschrijding wordt het meerdere vergoed door het rijk wanneer de gemeente haar beleid om inwoners aan werk te helpen op orde heeft en de aanvraagprocedure zorgvuldig is doorlopen. Dit is de zogenaamde Vangnetuitkering. Jaarlijks wordt, indien van toepassing, de notitie Vangnetuitkering Participatiewet waarin dit beleid is vastgelegd door de gemeenteraad vastgesteld.

Realisatie van het risico 2021

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €257.000,-. In werkelijkheid is er in 2021 €117.000,- meer uitgegeven aan levensonderhoud en zijn de inkomsten €48.000,- hoger uitgevallen dan geraamd. Per saldo een nadeel van €69.000,-.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €288.000,-. De gevolgen van het COVID-19 virus voor het inkomensdeel zijn nu nog niet in te schatten.

Wijze van berekening

Het risico wordt gebaseerd op 10% van het voorlopig BUIG-budget van het jaar 2022 van €2.878.000,-

Beheersing van het risico

Het beheersen van het aantal uitkeringsgerechtigden is alleen mogelijk door een intensief beleid gericht op uitstroom. Dit vindt plaats bij het onderdeel Participatiewet Werk. Dit wordt uitgevoerd door Steun- en informatiepunt Stip en valt onder het beleidsveld Participatiewet Werk.

4. Loon en prijspeil

Omschrijving

De begroting 2022 is gebaseerd op het loon- en prijspeil van het jaar 2021. De salarissen worden geraamd op basis van de nieuwe CAO. Voor prijsstijgingen wordt het indexcijfer uit de Meicirculaire gehanteerd (1,5%).

Realisatie van het risico 2021:

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €231.000,-. Omdat de gemeentelijke uitgaven zich anders voor kunnen doen dan waar het Centraal Planbureau Index percentage rekening mee houdt, is het niet mogelijk om achteraf een zuivere berekening te maken van het daadwerkelijke gelopen risico.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag voor de loonkosten is €110.000,- en voor prijsstijgingen is dit €123.000,-.

Wijze van berekening

De berekening van het risicobedrag voor de loonkosten is gemaakt door 1% van de loonsom van €11.040.000,- te nemen (inclusief inhuur derden). De berekening voor die van de prijsstijgingen is gemaakt door 1% te nemen van de uitgaven aan derden, exclusief subsidies. Voor 2022 is dit een bedrag van €12.307.000,-.

Beheersing van het risico

Op de hoogte van loonkosten en prijsstijgingen heeft de gemeente geen invloed.

De begroting wordt gebaseerd op de indexcijfers die het rijk afgeeft in de Meicirculaire van de Algemene Uitkering. Bij het opstellen van de Voorjaars- en Najaarsnota wordt de vinger aan de pols gehouden met betrekking tot deze ontwikkelingen en zo nodig de begroting aangepast.

5. Wonen in een geschikte woning (onderdeel van de Wmo)

Omschrijving

Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om de zelfredzaamheid en participatie van haar inwoners te bevorderen en ondersteunen, opdat de inwoner zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven wonen. De woning waarin de inwoner woont, moet geschikt zijn om in te wonen ondanks diens beperkingen.

Realisatie van het risico 2021:

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €150.000,- In de Najaarsnota 2021 is €174.000,- bijgeraamd omdat er meerdere woningaanpassingen nodig zijn geweest en er een toename was in verstrekkingen van trapliften. Uiteindelijk zijn de verwachte uitgaven voor de woningaanpassingen toch nog iets hoger uitgevallen met €12.000,-.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag wordt vastgesteld op €150.000,-.

Wijze van berekening

De uitgaven in 2021 vielen in werkelijkheid hoger uit. Door het abonnementstarief herkennen we een toename in aanvragen voor woningaanpassingen. Het risico wordt daarom geschat op twee dure woningaanpassingen van €75.000,-.

Beheersing van het risico

Dit risico is niet te beheersen. Langer thuis is een landelijk uitvoeringsprogramma waarin inwoners gestimuleerd worden om langer thuis te wonen als dan niet met verpleegzorg in huis. De WMO 2015 verplicht gemeenten, in een situatie waarin een cliënt niet zelf zorg kan dragen voor een geschikte woning, ondersteuning te bieden bij het realiseren van een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. De ondersteuning is erop gericht een cliënt in staat te stellen de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren. Er wordt uitgegaan van een 'wooncarrière', waarbij de woning wordt aangepast op de levensfase. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat in redelijkheid rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de voorzienbare ontwikkeling van die beperkingen. Als uit de beoordeling van het college blijkt dat het wonen in een geschikt huis ook is te bereiken via een verhuizing, dan heeft dit de voorkeur. Dit is uiteraard alleen aan de orde als verhuizen de goedkoopst adequate oplossing is.

6. Omgevingsvergunningen (onderdeel van de WABO)

Omschrijving

De ontvangsten van leges bouwvergunningen (onderdeel van de WABO) hebben een niet voorspelbare en niet constante opbrengst. Het is moeilijk te voorspellen hoeveel bouwaanvragen er in een jaar binnen komen en wat de omvang daarvan is. Dit is erg afhankelijk van de economische ontwikkeling en de rentestand met daarvan afgeleid de woningbouw, het aantal verbouwingen en overige bouwprojecten.

Realisatie van het risico 2021:

Bij de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €100.000,-. In werkelijkheid heeft zich het risico ook voorgedaan. Er werd bij een raming van €748.000,- een bedrag van €134.000,- minder aan leges ontvangen.

Hoogte van het risicobedrag

Wij stellen het risicobedrag voor de komende jaren vast op €150.000,-.

Wijze van berekening

In de begroting 2022 is een bedrag geraamd van €600.000,-. Het risicobedrag is berekend door 25% van deze €600.000,- als risico te zien. Dit percentage is moeilijk te onderbouwen, maar op deze manier wordt er in de reservepositie van de gemeente wel rekening gehouden met tegenvallers voor deze post.

Beheersing van het risico

Bij de voorjaars- en najaarsnota worden de resultaten en de ontwikkelingen in beeld gebracht en wordt er op basis van de beschikbare informatie een extrapolatie gemaakt van de verwachte inkomsten, waarop het budget wordt aangepast.

7. Grondexploitatie

Omschrijving

De grondexploitatie is een onderdeel van de totale gemeentelijke exploitatie. Het is een activiteit waar veel geld in omgaat en veel risico's gelopen worden. In de begroting 2021 zijn zes gemeentelijke complexen opgenomen die in uitvoering zijn (zie ook de paragraaf Grondbeleid).

Realisatie van het risico 2021:

In de begroting 2021 werd dit risico ingeschat op €223.000,-. Zoals in de paragraaf Grondexploitatie is opgenomen is in het jaar 2021 een positief saldo gerealiseerd op de 6 complexen van €78.000,-, zodat het risico zich niet heeft voorgedaan.

Hoogte van het risicobedrag:

A. Risico's in complexen:

- Reeds lopende complexen (vakterm is "IEGG in exploitatie genomen gronden")
Over het totaal van de zes complexen met een boekwaarde van €1.330.200,- wordt een risicobedrag berekend van gemiddeld 2%. Het risicobedrag is €27.000,-.

B. Overige risico's zoals:

- Niet nakomen van verplichtingen door derden op grond van exploitatieovereenkomsten,
- Gewijzigde omstandigheden na vaststelling exploitatiebijdragen;
- Calculatierisico's.

De overige risico's worden bepaald op €100.000,-.

Benodigd weerstandsvermogen Grondexploitatie A + B is €127.000,-.

Wijze van berekening

Bij grondexploitaties die in exploitatie zijn genomen (IEGG) wordt de geactualiseerde grondexploitatieberekening als basis genomen voor de risicoberekening. In deze exploitatieberekening wordt een reële schatting gemaakt van de kosten, verkoopprijzen en fasering van de verkoop van de gronden. Deze schatting wordt onder andere gemaakt door het uitgiftetempo van de te verkopen gronden te beoordelen, de ontwikkelingen van marktomstandigheden te bekijken zoals de doorstroming op de huizenmarkt, hoogte van hypotheekrente, en maatregelen van hypotheekverstrekkers enz.

Het risico wordt bepaald met behulp van de Monte-Carlo methode. De optelsom van alle risico's van alle complexen wordt hierboven onder "hoogte van het risicobedrag" vermeld. De berekeningen zijn om strategische redenen niet openbaar. In de berekeningen is ook rekening gehouden dat de twee complexen de Kolk en Wezeweg klaar zijn.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen is het beleid dat de grondexploitatieberekeningen minimaal éénmaal per jaar wordt herzien. De resultaten van de berekeningen worden opgenomen in het MPG.

Voor een overzicht wordt hier een tabel met alle risico's gepresenteerd:

Resumé risico's				% van
				totaal baten
1 algemene uitkering	€	747.000	S	1,4%
2 bedrijvenpark Hattermerbroek	€	690.000	I	1,3%
3 inkomensdeel Participatiewet	€	288.000	S	0,5%
4 loon en prijspeil	€	233.000	S	0,4%
5 wonen in een geschikte woning	€	150.000	S	0,3%
6 omgevingsvergunningen	€	150.000	S	0,3%
7 grondexploitatie	€	127.000	I	0,2%
	€	2.385.000		4,3%

I = incidenteel risico

S = structureel risico

totaal structureel	€	1.568.000
totaal incidenteel	€	817.000
	€	2.385.000

totaal baten € 54.984.641

Resumé risico's

In totaal becijferen we het structurele risico op €1.568.000,- en het incidentele risico op €817.000,-.

Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit.

Hieronder wordt in een tabel aangegeven hoe de risico's in verhouding staan ten opzichte van de weerstandscapaciteit. De conclusie is dat de weerstandscapaciteit structureel niet en incidenteel wel afdoende is.

Risico's		Weerstandscapaciteit	
		Structureel	
Structureel normale exploitatie	1.568.000	883.000	ruimte OZB tot art. 12 norm
		Incidenteel	
grondexploitatie, bedrijventerrein Hattermerbroek	817.000	6.623.000	reserve grondexploitatie
		4.884.000	Algemene Reserve
totaal incidenteel	817.000	11.507.000	

Structurele weerstandscapaciteit

De in deze paragraaf berekende structurele risico's zijn €1.568.000,-. Afgezet tegen de €883.000,- ruimte die we nog hebben in onze OZB-tarieven tegen artikel 12 norm kan de conclusie getrokken worden dat die ruimte niet aanwezig is.

Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgaaf en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen.

Incidentele weerstandscapaciteit

De in deze paragraaf berekende incidentele risico's zijn €817.000,-. Deze risico's worden afgedekt door de Algemene Reserve van €11,5 miljoen. Zoals het overzicht laat zien is dit ruim voldoende.

Kengetallen en weerstandsratio

Kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente (BBV), geeft aan dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen worden. De op te nemen kengetallen zijn: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Doel is om het voor raadsleden eenvoudiger te maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente Heerde.

De kengetallen laten een lichte verbetering zien waarbij vooral opvalt dat de schuldquote afneemt en de solvabiliteitsratio toeneemt. Er past wel een kanttekening op zijn plaats voor de vergelijking van kengetallen tussen de begroting en de jaarrekening. Het kengetal van de jaarrekening kan positief gekleurd zijn omdat kengetallen worden uitgedrukt in een cijfer van totaal baten. Deze kan bij de jaarrekening fors hoger zijn vanwege grondverkoop en grondexploitaties en andere incidentele opbrengsten.

Kengetallen jaarrekening	Gelders gemiddelde begr. 2022	Jaarr. 2020	Begr. 2021	Jaarr. 2021
netto schuldquote	67%	63%	89%	58%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	60%	87%	56%
solvabiliteitsratio	29%	26%	23%	29%
structurele exploitatieruimte	0,93%	1%	2%	1%
grondexploitatie	8%	2%	4%	2%
belastingcapaciteit	103%	116%	116%	116%

Referentie kengetallentabel van de provincie GLD	Gelders gemiddelde begr. 2022	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	67%	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	29%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	0,93%	>0%	=0%	<0%
grondexploitatie	8%	<20%	20-35%	>35%
belastingcapaciteit	103%	<95%	95-105%	>105%

Categorie A gemeenten worden als minst risicovol gezien.

Categorie B gemeenten scoren gemiddeld.

Categorie C gemeenten worden gezien als meest risicovol.

Toelichting:

1a. Netto schuldquote

De netto schuld geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de zwaarte van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Ten opzichte van het jaar 2020 is dit kengetal weer iets verbeterd.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De manier waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dit verschil dat ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De verstrekte leningen betreffen doorgeleend geld aan Vitens en aan de ROVA. Ten opzichte van het jaar 2020 is dit kengetal iets verbeterd.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal onder de 20% als risicovol gezien en boven de 50% als veilig. Onze gemeente scoort hier gemiddeld, maar het percentage is wel iets verbeterd.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Onze gemeente scoort hier goed.

4. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Het risicopercentage in onze gemeente is laag. Het einde van de grondcomplexen gaat ook in beeld komen. De deelname van Heerde aan het gezamenlijk bedrijventerrein is hier niet meegerekend. Dit is namelijk niet een grondexploitatie van de gemeente zelf.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde, de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Onze gemeente scoort een hoog kengetal voor de gemiddelde woonlasten.

Weerstandsratio

De weerstandsratio is een kengetal dat aangeeft in welke mate de gemeente in staat is om risico's op te vangen. Dit kengetal wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Eenvoudig gezegd betekent dit: welk bedrag is berekend aan risico's en welk bedrag is er om deze risico's af te dekken. De conclusie van beide kengetallen is dat de risico's ruim afgedekt worden door de reserves. Het ratio is behoorlijk verbeterd doordat het risico van het bedrijventerrein H2O is afgewaardeerd.

In dit overzicht worden conform advies rekenkamercommissie onderstaande twee kengetallen (en op advies van de audit over drie jaren) gegeven.

1. Dit weerstandsratio geeft de verhouding totale weerstandscapaciteit/het incidentele risico weer.
2. Dit weerstandsratio geeft de verhouding reserve Grondexploitatie/het incidentele risico weer.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

$$\text{Weerstandsratio 1} = \frac{11.507.000}{817.000} = \begin{matrix} 2021 & 2020 & 2019 \\ 14,1 & 7,4 & 7,0 \end{matrix}$$

$$\text{Weerstandsratio 2} = \frac{6.623.000}{817.000} = \begin{matrix} 8,1 & 4,0 & 3,8 \end{matrix}$$

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Paragraaf Grondbeleid

Deze paragraaf gaat over de exploitatie van de (bouw)gronden die de gemeente in eigendom heeft –als ware de gemeente een bedrijf. De paragraaf hangt sterk samen met het programma Openbare Ruimte. In dat programma staan de beoogde maatschappelijke effecten en de lasten en baten. Daarnaast is er een relatie met de paragraaf Weerstandsvermogen. In die paragraaf staan onder andere de risico's van bouwgrondexploitatie in relatie tot het weerstandsvermogen. In deze paragraaf wordt het achterliggende beleid vanuit een meer financieel technisch perspectief beschreven, volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd, om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven.

Het volgende is van groot belang:

- Beoordelen van financiële haalbaarheid;
- Scenarioanalyse;
- Analyseren knelpunten en risico's;
- Uitgangspunten voor beheersing en bewaking.

Omdat er grote sommen geld in grondexploitaties omgaan heeft het grondbeleid een groot financieel impact. De eventuele baten, maar vooral de bepaling van de financiële risico's zijn erg belangrijk voor de financiële positie van de gemeente.

Beleidskader

Het gaat in het grondbeleid om de ontwikkeling van gronden die in eigendom zijn van de gemeente. De mogelijkheden voor ontwikkeling worden beperkt door het planologisch kader, waarover meer in programma 3, (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de gemeente in de paragraaf Grondbeleid:

- De visie neerlegt op het grondbeleid;
- Een aanwijzing van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een prognose geeft van de resultaten van de grondexploitatie;
- De geraamde winstneming onderbouwt;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken formuleert in relatie tot de risico's.

Grondbeleid

Wat is "grondbeleid"?

Onder grondbeleid wordt verstaan: "het op een zodanige wijze handhaven van het bestaand grondgebruik, dan wel het realiseren van gewenste veranderingen in dit grondgebruik, dat dit past in de door de gemeente geformuleerde doelstellingen in het kader van ruimtelijke ordening".

Beleidsintenties college

In mei 2018 hebben de fractievoorzitters van de raad en de collegeleden het Collegeprogramma 2018-2022 "Samen duurzaam verbinden" ondertekend.

In dit programma is in het onderdeel Bouwen en Wonen de beleidsintenties opgenomen met betrekking tot de uitvoering de paragraaf Grondbeleid. De volgende intenties zijn uitgesproken:

Wat willen we bereiken?

- Voldoende betaalbare koop- en huurwoningen, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en duurzame nieuw gebouwde woningen;
- Partijen die weten wat de woningbehoefte is, nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.

Wat blijven we er voor doen?

- De woonvisie en het woningbehoefteonderzoek moet operationeel gemaakt worden om het leidend beginsel te zijn voor afspraken met eigenaren van sociale woningbouw en initiatiefnemers voor nieuwbouw;
- Plannen voor duurzame nieuwbouw of verduurzaming van bestaande woningen faciliteren;
- Starterslening aanbieden;
- Prestatieafspraken met eigenaren van sociale woningbouw maken;
- Vervangende nieuwbouw in het buitengebied mogelijk maken voor zover het de kwaliteit van het gebied verbetert.

Wat gaan we er nog meer voor doen?

- Inventarisatie (gereed eind 2019) van de inbreidings- en uitbreidingslocatie in alle kernen en het voortvarend oppakken van zoeklocaties;
- Blijvend stimuleren en faciliteren van (kleinschalige) nieuwbouwprojecten in de dorpen op inbreidingslocaties met behoud van de identiteit van de dorpen;
- In de prestatieafspraken en in contacten met ontwikkelaars specifieke aandacht vragen om levensloopbestendig betaalbaar te bouwen voor;
 - jonge inwoners
 - inwoners met een beperking

- oudere inwoners
- statushouders
- inwoners die beschermd moeten wonen;
- Woningcorporaties en makelaars nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen;
- Woningssplitsing onder voorwaarden toestaan en hiervoor kaders maken;
- Plannen voor andere (gemeenschappelijke) woonconcepten faciliteren;
- De mogelijkheden voor het financieel stimuleren van het collectief particulier opdrachtgeverschap door de provincie worden verkend.

Kwantitatieve opgave wonen

In september 2018 is de gemeente Heerde toegetreden tot de Cleantech Regio. Gelijk na onze toetreding is de Regionale Woonagenda Cleantech Regio 2019 – 2023 vastgesteld, waaraan de gemeente Heerde zich geconformeerd heeft. In deze woonagenda zijn een aantal woonthema's geformuleerd die regionaal opgepakt worden en er zijn richtinggevende principes vastgelegd voor nieuwbouwplannen. In het najaar van 2020 is een addendum op deze woonagenda vastgesteld. De woningmarkt is immers zeer dynamisch. Daarbij zijn een drietal nieuwe woonthema's vastgesteld die regionaal opgepakt worden en zijn nieuwe afspraken gemaakt over het kwantitatieve woningprogramma per gemeente. Voor de gemeente Heerde is met de regio een maatwerkafspraken gemaakt wat inhoudt dat wij in de periode 2020 – 2030 in totaal 475 nieuwe woningen mogen bouwen. Op 3 maart 2020 is onze lokale woonagenda (Woonagenda gemeente Heerde 2020 – 2023) vastgesteld door het college. Hierin staat onder andere de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwprogrammering voor zowel de huur- als koopsector. De grootste opgave voor de komende jaren is de bouw van sociale huurwoningen. In deze woonagenda is een volkshuisvestelijke richtlijn voor woningbouw opgenomen, als aanvulling op de Structuurvisie Heerde 2025 en toe te passen bij de leidraad voor nieuwe woningbouwinitiatieven. Hieruit blijkt dat er gestreefd moet worden naar 40% sociale huur in woningbouwplannen. Dit is een forse opgave, maar nodig gezien de grote achterstand die onze gemeente heeft opgebouwd. Daarnaast zijn er een aantal concrete acties in de woonagenda geformuleerd om hieraan uitvoering te geven. Met de komst van de woonagenda is er een instrument ontwikkeld om meer sturing aan initiatieven te geven, om zo een woningvoorraad te realiseren die voldoet aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoeften van onze (toekomstige) inwoners, rekening houdend met de demografische ontwikkelingen.

Notitie Grondzaken

De hoofdlijnen van het gemeentelijk grondbeleid zijn beschreven in de Uitvoeringsparagraaf. De Uitvoeringsparagraaf is een document, dat jaarlijks wordt vastgesteld door de gemeenteraad en de uitwerking van de Structuurvisie betreft. In de Notitie Grondzaken 2017, versie 2018 worden de hoofdlijnen uit de Uitvoeringsparagraaf praktisch vertaald. Dit document heeft als doel om bestuurders, de ambtelijke organisatie en burgers, inzicht te geven in de keuzes die de gemeente Heerde maakt ten aanzien van de grondeigendommen en het bijbehorende instrumentarium. De beleidsdocument worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. In de Uitvoeringsparagraaf wordt onze visie op grondbeleid beschreven. Afgelopen jaren was deze hoofdzakelijk facilitair. De huidige uitvoeringsparagraaf zal door de komst van de omgevingswet verdwijnen. Er zal als onderdeel van de omgevingsvisie een nieuwe uitvoeringsparagraaf of -hoofdstuk worden opgesteld. Op dit moment zijn we met de raad in gesprek of wij een actievere rol voor ons weggelegd zien of dat er misschien

sprake kan zijn van een situationele grondpolitiek. De gekozen grondpolitiek zal ook gevolgen kunnen hebben voor de hoofdlijnen van de Notitie Grondzaken.

Startersleningen

In 2013 en 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de van de provincie ontvangen subsidiegelden op grond van de Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw 2007 – 2010 (de SGW-gelden) volledig in te zetten voor het verstrekken van startersleningen. Bij raadsbesluit van 6 juli 2015 is de maximale hoogte van de starterslening vastgelegd op 20% van de verwervingskosten met een maximum van €20.000,-. De maximale verwervingskosten, exclusief kosten koper, zijn vastgelegd op €200.000,-. Ondanks de aantrekkende economie is er weinig interesse voor de starterslening. In 2020 zijn er 3 leningen verstrekt en zijn er 2 leningen afgelost. In 2021 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. Eind 2021 waren er nog 18 lopende startersleningen. Deze leningen worden beheerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

Per 1 januari 2022 staat er een saldo van €318.400,- op de rekening-courant bij de SVn die aan het account van de gemeente gekoppeld is. Dit is de bestedingsruimte waarbinnen er nog startersleningen kunnen worden aangevraagd.

Financiële beschouwing

Eén van de financiële uitgangspunten bij grondexploitatie is naast het toerekeningbeginsel en het realisatiebeginsel het toepassen van het voorzichtigheidsbeginsel. Ook de BBV notitie grondexploitatie gaat ervan uit dat dit principe wordt toegepast bij het opstellen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Baten en lasten moeten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Winsten worden pas verwerkt in de jaarrekening als deze met voldoende zekerheid vaststaan en dus zijn gerealiseerd. Verliezen worden direct volledig genomen als deze bekend zijn. Dit betekent dat bij de verwachting van een verlies direct een voorziening getroffen moet worden. Voor winstnemering geldt de percentage of completion (Poc)-methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

In de BBV notitie Grondexploitatie worden richtlijnen gegeven en stellige uitspraken gedaan.

Een paar stellige uitspraken zijn:

- Het startpunt van een nieuwe grondexploitatie gebeurt door een expliciet raadsbesluit met een grondexploitatiebegroting;
- De looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar;
- Jaarlijkse herzieningen van grondexploitatiebegrotingen moeten door de raad worden vastgesteld;
- Er mogen alleen kosten aan de grondexploitaties worden toegerekend als die op de kostensoortenlijst staan van die van de BRO (Besluit Ruimtelijke Ordening);
- Er mag alleen werkelijke betaalde rente over het Vreemd Vermogen worden toegerekend aan de grondexploitaties. Toerekenen van rente over het Eigen Vermogen is niet meer toegestaan.

Vennootschapsbelasting (VPB)

Met ingang van 1 januari 2016 is de VPB-plicht gaan gelden voor onder andere de gemeentelijke grondexploitaties. Een belangrijke doelstelling van deze wet is een gelijk speelveld maken tussen de overheid en private ondernemingen. Wij hebben met de Belastingdienst

overeenstemming bereikt over een vaststellingsovereenkomst (VSO). In de VSO zijn afspraken worden gemaakt over de te hanteren parameters, de methode van het bepalen van de openingsbalanswaarde en methode van winst berekenen. In grote lijnen werkt de Belastingdienst er naar alle gemeenten zo veel mogelijk gelijk te behandelen. De huidige stand van zaken geeft aan dat de geschatte fiscale winsten vanaf het jaar 2021 volledig gecompenseerd kunnen worden met de geleden verliezen van de jaren 2018 t/m 2020 en dat er geen VPB betaald hoeft te worden. Dit op basis van de aangifte van het jaar 2020. Dit beeld zal elk jaar getoetst gaan worden.

Reserve Grondexploitatie

Om weerstand te kunnen bieden aan risico's en tegenvallers etc. beschikt de gemeente over een reserve Grondexploitatie (zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen). De reserve Grondexploitatie heeft na toevoeging van het jaarrekeningresultaat van het jaar 2020 en toevoeging van de opbrengst van precariorechten van 2021 een stand van €6.623.000,- per 1 januari 2022. In deze jaarrekening maakt de reserve Grondexploitatie voor het laatste jaar onderdeel uit van de Algemene Reserve. Met ingang van 2022 is deze reserve via de nota reserves en voorzieningen een bestemmingsreserve geworden.

Resultaten complexen:

Het jaar 2021 sluit met een positief resultaat van €78.000,-. Dit is het saldo van winst en verliesnemingen van de 6 complexen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het niet openbare MPG. Twee complexen zijn klaar (de Kolk en Wezeweg) en die worden nu afgesloten.

Boekwaarden van complexen

	Uitgaven van de complexen Grondexploitatie in 2021						Mutatie boekw. per 31-dec-21
	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond-verkopen	Overig (winst/afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	
Overzicht 1							
<u>IEGG in exploitatie genomen gronden</u>							
Gebiedsontwikkeling Veldweg	-	1.174	-	1.431-	-	283	26
Bovenkamp II	-	51.509	223.557	703-	215.325-	123.182-	64.144-
de Kolk	-	36.567	129.889	3.253	181.550-	211.733	199.892
Wezeweg	-	5.644	45.837	1.890	-	18.767	72.138
Industrieter. Eeuwlandseweg Zuid	-	317	-	2.678	-	24.497-	21.502-
Industrieter. Eeuwlandseweg Noord	-	1.902	4.808	11.277	-	-	17.987
totaal complexen in uitvoering	-	97.113	404.091	16.964	396.875-	83.104	204.397

Boekwaarden van de complexen Grondexploitatie per 31 december 2021

Overzicht 2	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond- verkoop	Overig (winst/ afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	Boekwaarde per 31-dec-21
<u>IEGG in exploitatie genomen gronden</u>							
Gebiedsontwikkeling Veldweg	21.282	179.512	216.018	74.999	1.182.892-	502.677	188.404-
Bovenkamp II	3.318.738	823.236	2.935.059	1.051.220	8.750.754-	602.339	20.162-
de Kolk	2.387.815	785.458	2.518.138	851.171	6.199.766-	76.027	418.843
af voorziening voor verlies						418.843-	418.843-
	2.387.815	785.458	2.518.138	851.171	6.199.766-	342.816-	-
Wezeweg	677.537	73.957	136.493	186.753	704.458-	68.064-	302.218
af voorziening voor verlies						302.218-	302.218-
	677.537	73.957	136.493	186.753	704.458-	370.282-	-
Industrieter. Eeuwlandseweg Zuid	57.044	108.463	519.011	31.925	358.732-	2.072-	355.639
af voorziening voor verlies						319.978-	319.978-
	57.044	108.463	519.011	31.925	358.732-	322.050-	35.661
Industrieter. Eeuwlandseweg Noord	787.327	253.200	18.936	443.667	-	-	1.503.130
totaal complexen in uitvoering	7.249.743	2.223.826	6.343.655	2.639.735	17.196.602-	69.868	1.330.225

Toelichting op de complexen

In exploitatie genomen gronden:

Omdat deze paragraaf openbaar is zijn de gegeven toelichtingen minder uitgebreid dan in het niet openbare MPG.

Gebiedsontwikkeling Veldweg

In het noorden van de kern Heerde wordt een viertal kavels uitgegeven met een woon-werk concept. Dit wil zeggen dat in dit gedeelte van Heerde bedrijfswoningen met kantoor aan huis worden ontwikkeld. Tegenover de gemeentewerf zijn een zevental bedrijfskavels gerealiseerd. Aan de Eeuwlandseweg is voor circa 1,2 hectare aan bedrijfskavels beschikbaar, deze zijn verdeeld over vijf kavels.

Voortgang: de bedrijfskavels gelegen aan de Veldweg zijn reeds lange tijd verkocht. De openbare ruimte is woonrijp gemaakt. Van de 4 kavels gelegen aan de Eeuwlandseweg is er momenteel één geleverd. In de zomer van 2022 wordt er nog één geleverd. De overige kavels zijn in optie.

Bovenkamp II

Ten westen van de nieuwbouwwijk Bovenkamp I realiseert gemeente Heerde in samenwerking met VOF Bovenkamp II (BPD, Van Wijnen en in een eerder stadium ook Triada Woondiensten) de nieuwe woonwijk Bovenkamp II. In totaal worden er 165 woningen gebouwd, waaronder 22 huurwoningen, 8 levensloopbestendige huurwoningen, 31 starterswoningen, 77 projectmatige woningen en 27 uitgifbare kavels.

Voortgang: alle kavels in Bovenkamp II zijn verkocht, de laatste kavel is begin 2022 notarieel geleverd. Na de bouw van de laatste woning zal het laatste gedeelte van de openbare ruimte woonrijp worden gemaakt. De verwachting is dat het complex eind 2022 kan worden afgesloten.

De Kolk

Dit complex is klaar en wordt afgesloten.

Wezeweg 4

Dit complex is klaar en wordt afgesloten.

Eeuwlandseweg Zuid

In het noorden van de kern Heerde wordt aan de Eeuwlandseweg circa 3,0 hectare aan bedrijfskavels gerealiseerd.

Voortgang: er is nog één kavel in optie. Aangezien er nog geen zicht is op de uiteindelijke leveringsdatum van het perceel is de grondexploitatie met een jaar verlengd. De verwachting is dat de afspraken voor die tijd kunnen worden afgerond en dat de grondexploitatie in 2023 kan worden afgesloten.

Eeuwlandseweg Noord

Dit complex betreft de ontwikkeling van een woon-werklandschap ten noorden van de Eeuwlandseweg. In totaal zullen op termijn 13 woon-werkkavels worden gerealiseerd.

Voortgang: in 2021 is er gestart met de voorbereiding voor de uitgifte van 5 woon-werk kavels aan het gedeelte aan de Zwolseweg. Momenteel worden de archeologische onderzoeken uitgevoerd. Daarna zullen de gronden bouwrijp worden gemaakt. De verwachting is dat de kavels in het 1e of het 2e kwartaal van 2023 op de markt komen. Na verkoop van de eerste 5 kavels zal de uitgifte van de overige 8 kavels worden voorbereid.

MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitatie)

In een MPG worden de uitkomsten van de geactualiseerde grondexploitaties weergegeven. Het is een overzicht van de in exploitatie genomen projecten, uitgezet naar tijd, programma en geld. Doel is inzicht te verschaffen in:

- Uitgangspunten geactualiseerde grondexploitaties;
- De actualisatie van de exploitaties en prognoses;
- Afwijkingen ten opzichte van het programma;
- Financiële afwijkingen ten opzichte van het jaar ervoor;
- Verliezen, winsten en risico's;
- Saldo;
- Tijdsplanning.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf beschrijft in hoofdlijnen de onderhoud- en beheerplannen voor de gemeentelijke kapitaalgoederen: wegen, riolering, gebouwen groen en water. In de beheerplannen staan de meerjarige onderhoudsprogramma's met de financiële middelen die daarbij horen, evenals het gewenste kwaliteitsniveau van de voorzieningen.

De gemeente Heerde beheert een groot oppervlak aan openbare ruimte, waarin wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Hiervoor zijn wegen, riolering, bruggen, openbare verlichting, watergangen, groen, speelplekken, bos en gebouwen nodig. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen is bepalend voor het voorzieningenniveau, het 'beeld' van de gemeente en de (jaarlijkse) lasten. Het grootste deel van de werkzaamheden aan kapitaalgoederen komt voort uit de verantwoordelijkheden van de gemeente als eigenaar en beheerder van de publieke ruimte en van een aantal eigendommen.

Beleidskader

Paragraaf 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zegt dat de paragraaf over het onderhoud kapitaalgoederen in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouw moet bevatten. Daarvan moeten het beleidskader, de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begroting worden beschreven.

De beheerplannen

Riolering

In de gemeente Heerde ligt 248 kilometer hoofdriolering. Hiervan is 102 kilometer drukriolering of persleiding. De overige leidingen zijn vrij vervalleidingen, waarvan het grootste deel een gemengd rioolstelsel is. In 2020 is er gewerkt aan een nieuw Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Met name de regionale afstemming voor wat betreft klimaatadaptatie/RAP. Dit plan is in 2021 vastgesteld voor een periode van 5 jaar (2022 t/m 2026). Uitgangspunt is de door de gemeenteraad vastgestelde ambitie voor het verwerken van afvalwater: beleidsscenario duurzaam toekomstgericht.

Wegen

De gemeente Heerde heeft 245 kilometer weg (exclusief onverharde weg) in beheer. De oppervlakte van deze verharding is 1.350.000 m². Eenmaal per vijf jaar wordt het beheerplan geactualiseerd. Eind 2018 is een geactualiseerd beheerplan worden vastgesteld. Voor het onderhoud van wegen is er structureel een exploitatiebudget van €580.000,-, gebaseerd op het beheerplan 2018-2027 opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de areaaluitbreiding als gevolg van de Hoogwatergeul. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op de kwaliteitsvisie Openbare Ruimte op onderhoudsniveau C (de ondergrens van verantwoord beheer). Daarnaast is er voor de jaren 2020-2021 een investeringsbudget van €250.000,-.

Kunstwerken

De gemeente Heerde heeft in totaal 245 kunstwerken in beheer met een totale kapitaalswaarde van €41,7 miljoen. De kunstwerken

bestaan uit 5 houten bruggen, 47 betonnen bruggen, 3 kunststof bruggen, 4 viaducten, 144 duikers, 24 damwanden, 15 steigers, 1 tunnel, 1 trekpontje en 1 haven waar de gemeente eigenaar van is. De financiële gevolgen voor de instandhouding van deze kunstwerken zijn in beeld gebracht in het beheerplan kunstwerken 2019-2028; deze is vastgesteld in 2019. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op niveau C (de ondergrens van verantwoord beheer) conform de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsvisie Openbare Ruimte.

Watergangen

De gemeente beheert ongeveer 105 km watergangen met toebehoren als (kleine) duikers en beschoeiingen. Het beheer hiervan wordt zo uitgevoerd, dat dit een goede waterafvoer bevordert. Voor de watergangen is geen beheerplan aanwezig. De lengte van de watergangen is bekend en voldoende om eenmaal per jaar het uitmaaien te laten uitvoeren.

Openbare verlichting

In de gemeente Heerde staan ongeveer 3.600 lichtpunten. Het huidige beheer richt zich op tijdige vervanging van lichtmasten en armaturen, waarbij het verlichtingsniveau wordt verbeterd en zo mogelijk het energieverbruik verminderd door de plaatsing van Led-armaturen. Het beleidsplan Openbare Verlichting is in 2015 geactualiseerd en vastgesteld en geldt voor de periode 2015-2025. Een nader beheerplan is niet nodig om onderhoud en vervanging uit te voeren.

Openbaar groen

De gemeente Heerde onderhoudt 169.135 m² beplanting, 3.982 meter hagen, 2.861 are intensief gazon, 925 are bermen en ongeveer 17.840 bomen (inventarisatie 2018). Voor het onderhoud van het openbare groen is in 2013 een groenbeleidsplan vastgesteld. In 2015 is de kwaliteitsvisie openbare ruimte vastgesteld. In 2016 is het beheerplan Openbaar Groen 2016-2020 vastgesteld. Het budget is sinds 1 januari 2019 gebaseerd op het onderhoudsniveau C. Naast de groenelementen onderhoud de gemeente ook 35 speelplekken en 4 speeltuinen, met in totaal 294 toestellen. Voor de speeltuinen worden de verplichte controles uitgevoerd en is de gemeente eindverantwoordelijk voor de onderhoudsstaat. Het onderhoudsniveau is gebaseerd op B omdat bij niveau C minder toestellen bruikbaar zijn.

Bos

De gemeente Heerde beheert zo'n 383 hectare bos en 147,5 hectare overige natuurgebieden. Deze hebben zowel een functie voor de natuur, de recreatie als de houtproductie. Voor de exploitatie is de houtoogst belangrijk. Dit vindt op een duurzame manier plaats, omdat er als regel niet meer wordt geoogst dan dat er jaarlijks bijgroeit. Jaarlijks wordt een beheerplan gemaakt.

Gebouwen

De gemeente is eigenaar van ruim 32 gebouwen (multifunctionele gebouwen, woonhuizen, gemeentehuis, sporthal, gymzalen, sportzaal, brandweerkazerne, diverse scholen en gebouwen op diverse begraafplaatsen). Er is een beheerplan 2015-2024 opgesteld. In 2019 is er een geactualiseerd beheerplan vastgesteld. Op basis van het beheerplan worden de onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Dit gebeurt planmatig, doelmatig en efficiënt. Voorkomen dient te worden dat er (duur) achterstallig onderhoud moet worden uitgevoerd. Jaarlijks worden de gemeentelijke gebouwen geïnspecteerd en volgt er een

onderhoudsrapportage. Waar nodig worden vanwege het wettelijk kader gebouwen aangepast aan Arbo-eisen, brandveiligheid en gebruiksvergunningen.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en /of als de financiële problemen bij de verbonden partijen verhaald kunnen worden op de gemeente. In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen en de verwachte financiële en organisatorische ontwikkeling van die verbonden partijen.

Het verstrekken van subsidies aan instellingen valt niet onder het hier bedoelde begrip verbonden partijen, omdat geen sprake is van een bestuurlijke participatie en bij faillissement geen sprake is van juridische aansprakelijkheid.

Het gemeentebestuur (raad en college) van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen een samenwerkingsverband oprichten waarin bepaalde (gemeentelijke) taken en/of bevoegdheden worden ondergebracht. Dit samenwerkingsverband wordt een gemeenschappelijke regeling (GR) genoemd.

Beleidskaders

Artikel 15 van het BBV zegt dat de paragraaf betreffende de verbonden partijen tenminste bevat:

1. de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
2. de lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
 - o gemeenschappelijke regelingen;
 - o vennootschappen en coöperaties (niet van toepassing);
 - o stichtingen en verenigingen (niet van toepassing);
 - o overige verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen is tenminste de volgende informatie opgenomen:

1. het openbaar belang dat ermee wordt gediend;
2. het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij;
3. de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij van de recentste jaren;
4. het resultaat van de verbonden partij van de recentste jaren;

Gemeenschappelijke regelingen

Lucrato (vestigingsplaats Apeldoorn)

Openbaar belang

Lucrato is het werkvoorzieningsschap waarin de gemeente Heerde participeert. Deze GR geeft uitvoering aan de Participatiewet (sociale werkvoorziening plus re-integratie). Lucrato streeft ernaar dat alle werkgevers in de regio sociaal ondernemen. Dit doen ze door organisaties en werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt zodanig te verrijken dat de juiste match kan worden gemaakt.

Bestuurlijk belang

In GR-verband houden de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde toezicht. Vanuit elke gemeente is een collegelid afgevaardigd in het bestuur.

Financieel belang

De bijdrage die Lucrato ontvangt van de gemeente Heerde is gelijk aan de ontvangen rijksvergoeding voor het WSW-deel uit de Participatiewet. Het financieel belang is gerelateerd aan de SW-bijdrage en bedraagt voor de gemeente Heerde 8%.

GGD Noord- en Oost Gelderland (vestigingsplaats Warnsveld)

Openbaar belang

De GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG) verzorgt de uitvoering van taken in het kader van de publieke gezondheid en hulpverlening. De gemeente Heerde neemt (wettelijk verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten. Bij de GGD NOG staat de gezondheid van de inwoners centraal. Dat geldt zowel voor acute situaties (crisissen en incidenten) als voor de langere termijn waar preventie een rol speelt.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur. De stemverhouding is 1 stem per 10.000 inwoners. Heerde heeft 2 stemmen. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de GGD is gebaseerd op het aantal inwoners. Voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang voor de gemeente Heerde bedraagt voor 2021 2,5% (€321.000,-).

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (vestigingsplaats Apeldoorn)

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) verzorgt de uitvoering van taken in het kader van de brandweertaken en de GHOR. De gemeente Heerde neemt (wettelijk verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten. De ambitie van de VNOG is om meer veiligheid in de regio te realiseren.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de VNOG is gebaseerd op het aantal inwoners. Voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang voor de gemeente Heerde bedraagt voor 2021 2,0% (€877.000).

Omgevingsdienst Noord-Veluwe (vestigingsplaats Harderwijk)

Openbaar belang

De Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) verstrekt in opdracht van de deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland omgevingsvergunningen en ziet toe op naleving van de actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid).

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de ODNV zijn gebaseerd op de afgenomen taken. Deze zijn in verschillende pakketten ondergebracht. De gemeente Heerde neemt de pakketten 1 en 4 af; het financieel belang bedraagt 4,7% voor 2021 (€235.000,-).

PlusOV (vestigingsplaats Lochem)

Openbaar belang

PlusOV verzorgt het WMO-vervoer (dagbesteding/dagbehandeling), leerlingenvervoer en vervoer van mensen die geen gebruik kunnen maken van eigen vervoer of openbaar vervoer.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan PlusOV zijn gebaseerd op het aantal vervoersbewegingen. Voor de verdeling van de vaste kosten geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang bedraagt voor 2021 7,8% (€807.000,-).

Cleantech Regio (vestigingsplaats Twello)

Openbaar belang

De Cleantech regio heeft als ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn en werkt samen met diverse partijen, waaronder 8 deelnemende gemeenten, om dit doel te verwezelijken.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de Cleantech regio zijn gebaseerd op het aantal inwoners. Het financieel belang bedraagt voor 2021 4,1% (€53.000,-).

BVO H2O (vestigingsplaats Hattem)

Openbaar belang

De bedrijfsvoeringsorganisatie voert namens en voor de deelnemende gemeenten ondersteunende processen en uitvoeringstaken uit op het terrein van bedrijfsvoering, vooralsnog op het terrein van ICT en automatisering.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de BVO zijn gebaseerd op meerdere verdeelsleutels zoals inwoners, aantal accounts, werkplekken, etc. Het financieel belang voor 2021 bedraagt 32,0% (€741.000,-).

Beleidsvoornemens

Voor 2021 zijn er geen generieke wijzigingen in het beleid van de verbonden partijen geweest. Het verbeteren van toezicht en de risicobeheersing ten aanzien van de verbonden partijen blijft een aandachtspunt.

Beleidskader

Financiële gegevens

Verbonden partijen	Resultaat 2020	Resultaat 2019	Eigen vermogen 2020	Eigen vermogen 2019	Vreemd vermogen 2020	Vreemd vermogen 2019
<u>Gemeenschappelijke regelingen</u>						
Lucrato	0	88.000	3.309.000	2.962.000	4.037.000	2.158.000
GGD NOG	69.000	71.000	2.970.000	2.909.000	7.036.000	2.631.000
VNOG	4.929.000	4.148.000	14.546.000	7.789.000	42.340.000	45.721.000
ODNV	462.000	331.000	487.000	401.000	824.000	615.000
PlusOV	160.000	312.000	621.000	461.000	7.227.000	4.124.000
Cleantech	173.000	94.000	173.000	97.000	2.089.000	1.566.000
BVO H2O	14.000	73.000	110.000	96.000	2.582.000	1.228.000
<u>Overig</u>						
BNG	221.000.000	163.000.000	5.097.000.000	4.887.000.000	155.262.000.000	144.802.000.000
Leisurelands	niet bekend	4.422.000	niet bekend	68.893.000	niet bekend	46.663.000
Rova N.V.	5.057.000	5.686.000	38.966.000	38.203.000	53.383.000	51.447.000
Stichting PrOo	316.000	768.000	3.169.000	2.853.000	3.622.000	3.230.000
Vitens N.V.	23.900.000	11.100.000	557.100.000	533.300.000	1.340.100.00	1.293.000.000

Paragraaf Lokale heffingen

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de lokale heffingen en rechten in de gemeente Heerde. De ontwikkelingen op het gemeentelijk belastinggebied en de wijzigingen in het uitvoeringsbeleid worden geschetst. Afzonderlijk wordt aandacht geschonken aan het kwijtscheldingsbeleid. De belastingtarieven voor 2021 zijn gelijktijdig met de begroting vastgesteld.

Toelichting per belastingsoort

OZB

In 2021 stegen de WOZ-waarden van woningen met gemiddeld +7,6% (woningen) en daalden de WOZ-waarden van niet-woningen met 1,4%. De waardeontwikkeling is gecorrigeerd bij vaststelling van de tarieven, waardoor de netto OZB-opbrengst enkel met de inflatiecorrectie is verhoogd.

Begrafenisrechten

Bij de begrafenisrechten is enkel sprake geweest van verhoging van de tarieven met het inflatiepercentage.

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting is in 2021 niet gewijzigd.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor het vastrecht afvalstoffenheffing zijn in 2021, na inflatiecorrectie, met €20 per huishouden per jaar verhoogd om de gestegen kosten van afvalverwerking te kunnen dekken. De verordening afvalstoffenheffing kent een kostendekkendheid van 100%.

Leges

Bij de leges is enkel sprake geweest van verhoging van de tarieven met het inflatiepercentage. De legesverordening kent een kostendekkendheid van circa 96,8%.

Rioolheffing

Bij de rioolheffing is enkel sprake geweest van verhoging van de tarieven met het inflatiepercentage. De verordening rioolheffing kent een kostendekkendheid van 100%.

Marktgelden

Bij de marktgelden is enkel sprake geweest van verhoging van de tarieven met het inflatiepercentage.

Precariobelasting

De verordening precariobelasting is voor belastingjaar 2021 niet gewijzigd. 2021 is het laatste jaar waarover precariobelasting op kabels en leidingen mag worden geheven. Om die reden is de verordening precariobelasting eind 2021 ingetrokken.

Kwijtschelding

In de gemeente Heerde is het mogelijk kwijtschelding van belastingen aan te vragen voor de afvalstoffenheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Ook ondernemers, die op bijstandsniveau leven, kunnen kwijtschelding aanvragen voor privé-belastingsschulden. Bij het bepalen van het recht op kwijtschelding wordt getoetst aan wettelijke bepalingen uit de Invorderingswet 1990 en de eigen beleidsregels. Sinds 2019 toetst het GBLT de kwijtscheldingsaanvragen voor de gemeente Heerde. Burgers hoeven maar één aanvraag in te dienen, waarna zowel voor het waterschap als voor de gemeente het recht op kwijtschelding wordt getoetst. In 2021 is er voor circa € 34.000 kwijtschelding verleend. Dit wijkt niet significant af van voorgaande jaren.

Overzicht opbrengst en begroting 2021

De opbrengst van de lokale heffingen en rechten in 2021 is als volgt:

Belastingsoort	Begroting na wijziging 2021	Realisatie 2021
OZB	€ 4.872.620	€ 4.905.342
Afvalstoffenheffing	€ 1.657.540	€ 1.658.733
Rioolheffing	€ 1.446.842	€ 1.461.665
Begrafnisrechten	€ 503.291	€ 619.646
Leges	€ 1.058.450	€ 929.996
Toeristenbelasting	€ 225.000	€ 267.846
Marktgelden	€ 12.250	€ 11.511
Precariobelasting	€ 1.120.000	€ 1.132.603
<i>Totaal</i>	€ 10.895.993	€ 10.987.342

Paragraaf Financiering

In deze paragraaf is de financieringsfunctie beschreven. De belangrijkste taak hiervan is om te zorgen voor voldoende liquide middelen zodat de gemeente Heerde al haar taken kan uitvoeren. Het aantrekken en (beperkt) uitzetten van gelden tegen zo gunstig mogelijke tarieven hoort ook bij deze functie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van actuele liquiditeitsprognoses (hoofdpijnen en detail). Het uitzetten van gelden kan nog maar op zeer beperkte schaal plaatsvinden. Overtollige middelen worden verplicht naar 's Rijks schatkist afgestort.

Conform artikel 14 lid 1 van de 'Financiële verordening gemeente Heerde 2019 (incl. 1e wijziging)' houdt het college zich bij de uitvoering van deze financieringsfunctie aan de richtlijnen en kaders zoals opgenomen in de Wet fido en in het 'Treasurystatuut gemeente Heerde 2021'. Gelet op deze kaders doet het college in deze paragraaf verslag van:

- De liquiditeitsontwikkelingen;
- De kasgeldlimiet;
- De renterisiconorm;
- Het drempelbedrag schatkistbankieren;
- De liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- De rentevisie;
- De rentekosten en -opbrengsten;
- Het renteschema.

Beleidskader

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet zijn kaderstellend voor deze paragraaf.

De Gemeentewet regelt de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van het Gemeentebestuur. In de Wet fido staan de regels voor het financieringsbeleid voor gemeenten. De Wet hof moet ervoor zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt blijft tot 3%.

Het gemeentelijk beleid is opgenomen in artikel 2 van het Treasurystatuut. Hierin staan de volgende doelstellingen beschreven:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;

- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Liquiditeitsontwikkeling afgelopen boekjaar

Voor 2021 is er geen sprake geweest van een financieringstekort. Dit komt omdat er in 2019, op het moment dat de rentestand negatief was, langlopende geldleningen zijn afgesloten waarmee het financieringstekort voor de komende jaren is afgedekt. De verwachting is dat in 2023 of 2024, afhankelijk van de ontwikkelingen omtrent het IHP en de MFA centrum Wapenveld, weer een langlopende geldlening moet worden aangetrokken. Wel zijn er in 2021 kortlopende geldleningen met negatieve rentes afgesloten. Op deze leningen is bijna €34.000,- verdiend.

Kasgeldlimiet

De rente onzekerheid voor de korte termijn wordt uitgedrukt in de kasgeldlimiet. Voor 2021 bedraagt deze limiet €4.200.000,- (8,5% van het begrotingstotaal). Het is niet toegestaan om voor langere tijd (> 2 achtereenvolgende kwartalen) deze limiet te overschrijden door 'rood' te staan of dit tekort af te dekken met kort vreemd geld (< 1 jaar). De oplossing is dan om een langlopende lening (> 1 jaar) af te sluiten (consolideren). Wanneer het overschrijden van de kasgeldlimiet van tijdelijke aard is dan mag van bovenstaande regel worden afgeweken mits de toezichthouder van de provincie hiervoor goedkeuring verleent. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet niet is overschreden in 2021 (bedragen * €1.000,-).

Periode	Kasgeldlimiet	Gemiddelde netto vlottende schuld	Overschrijding / onderschrijding
1e kwartaal 2021	4.200	-7.330	11.530
2e kwartaal 2021	4.200	-7.247	11.447
3e kwartaal 2021	4.200	-5.704	9.904
4e kwartaal 2021	4.200	-3.194	7.394

Renterisiconorm

De rente onzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. Het percentage voor de renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Spreiding van de looptijd van de leningen en/of leningen afsluiten waarbij jaarlijks wordt afgelost verkleinen de kans op een overschrijding van de renterisiconorm. Zoals in onderstaand overzicht is af te lezen is de renterisiconorm in 2021 niet overschreden.

	Renterisiconorm	2021	2022	2023	2024
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	6.820.000	6.820.000	8.420.000	7.420.000
3	Renterisico (1+2)	6.820.000	6.820.000	8.420.000	7.420.000
4	Renterisiconorm	9.782.644	9.886.146	9.865.477	9.832.404
5a	Ruimte onder de renterisiconorm	2.962.644	3.066.146	1.445.477	2.412.404
5b	Overschrijding van de renterisiconorm	0	0	0	0
	Berekening renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal	48.913.219	49.430.732	49.327.385	49.162.019
4b	Percentage regeling	20	20	20	20
4	Renterisiconorm (4a*4b/100)	9.782.644	9.886.146	9.865.477	9.832.404

Schatkistbankieren

De gemeenten hebben de plicht om overtollige middelen aan te houden in Rijk's schatkist (schatkistbankieren). Gemeenten mogen wel een bedrag aan liquide middelen 'in eigen beheer' houden. Het zogenaamde drempelbedrag. Voor de gemeente Heerde is dit drempelbedrag tot 1 juli 2021 €366.848,- (0,75% van het begrotingstotaal). Voor de periode erna is het drempelbedrag vanuit rijkswege aangepast. Vanaf dat moment geldt er een percentage van 2% van het begrotingstotaal met een minimumbedrag van €1.000.000,-. In onderstaand overzicht is te zien dat deze drempelbedragen niet zijn overschreden in 2021.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2021					
(1)	Drempelbedrag	366.848	366.848	1.000.000	1.000.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	240.998	239.716	238.307	239.097
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	125.849	127.132	761.693	760.903
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	48.913.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	48.913.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	366.848			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.689.854	21.814.118	21.924.231	21.996.953
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	240.998	239.716	238.307	239.097

Liquiditeitsprognose, banken en leningen

Jaarlijks wordt er een liquiditeitsprognose in hoofdlijnen en een prognose in detail opgesteld. Deze prognoses geven een inschatting van de in- en uitstroom van liquide middelen (cashflow). Het zijn belangrijke hulpmiddelen voor het bepalen van de financieringsbehoefte. De gemeente Heerde heeft met drie banken een relatie. De BNG (Bank voor Nederlandse Gemeenten) is de huisbank. Daarnaast heeft de

gemeente een rekening bij de Rabobank en bij de ING-bank.

Het gebruik van contante geldmiddelen is beperkt tot de legeskas bij Burgerzaken.

Het saldo van de 10 langlopende geldleningen die de gemeente Heerde heeft afgesloten was op 1 januari 2021 €42.755.000,- (eind van het jaar €35.935.000,-). Op deze leningen wordt jaarlijks lineair afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningen bedroeg 1,3%.

Rentevisie en -kosten

Rentevisie kan kortweg worden omschreven als de toekomstverwachting over de renteontwikkeling, zowel op de geldmarkt (< 1 jaar) - als op de kapitaalmarkt (> 1 jaar). Hoe verder deze periode in de toekomst ligt, hoe moeilijker het is om hierover een voorspelling te doen. De verwachting is dat de rente de komende periode nog steeds heel laag blijft maar uiteindelijk licht zal gaan stijgen.

Gemeenten (en ook de gemeente Heerde), hebben regelmatig behoefte aan geld. Dit houdt verband met de voor de gemeenten geldende financiële richtlijnen waarbij de lasten van de investeringsuitgaven worden gespreid over de jaren waarin de investering wordt afgeschreven. De geldstroom heeft hierdoor pieken en dalen terwijl de exploitatie veel gelijkmatiger verloopt. Hierdoor is het noodzakelijk om investeringen te financieren (=er geldmiddelen voor ter beschikking te krijgen). Daarnaast is er vaak een financieringsbehoefte omdat er een tekort ontstaat in de rekening van baten en lasten, bijvoorbeeld doordat de lopende inkomsten achterblijven bij de uitgaven. Om in de financieringsbehoefte te voorzien kunnen er interne financieringsmiddelen (reserves) en externe financieringsmiddelen (leningen/rekening-courant krediet) worden ingezet. Door het inzetten van externe financieringsmiddelen (vreemd vermogen) ontstaan er rentekosten.

De rentekosten over het lang vreemd vermogen waren voor 2021 geraamd op €543.000,-. In werkelijkheid bedroegen de rentekosten in 2021 €500.900,-.

Naast rentekosten ontstaan er ook rente- en dividendopbrengsten door het uitlenen of beleggen van gelden. Op 1 januari 2021 was er geraamd dat er in totaliteit €737.800,- aan gelden is uitgezet. Hiervan heeft €681.500,- betrekking op leningen (geraamde renteopbrengst €41.500,-. Werkelijke renteopbrengst €41.900,-). Het restant ad. €56.300,- zijn beleggingen. Hiervan was de geraamde dividendopbrengst €176.000,- (werkelijke opbrengst €136.400,-).

Als gevolg van het schatkistbankieren, kunnen eventuele overtollige gelden niet meer worden uitgezet. Deze middelen vloeien terug in de schatkist.

Renteschema

Conform de BBV-richtlijnen is onderstaand renteschema opgenomen. Dit schema geeft inzicht in de geraamde rentekosten van de gemeente Heerde en de toerekening ervan. Bij de jaarrekening worden de werkelijke rentekosten (e) en het renteresultaat (f) toegevoegd. De BBV-richtlijnen dwingen een realistische renteraming af. Wanneer de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de geraamde rentelasten dan is het verplicht om de taakvelden hiervoor te corrigeren.

<u>Renteschema 2021</u>			
a1.	Rentelasten over het lang vreemd vermogen	€ 543.036	
a2.	Rentelasten over het financieringstekort (2,00%)		
b.	Externe rentebaten	€ -42.101	
	Totaal door te rekenen externe rente	€ 500.935	
c1.	Rentelasten doorberekend aan Grondexploitatie	€ -16.963	
c2.	Rentelasten van projectfinanciering	€ -	
		€ -16.963	
	Door te rekenen externe rente aan de programma's (taakvelden)	€ 483.973	
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -	
d2.	Rente over voorzieningen	€ -	
	Door te rekenen interne rente aan de programma's (taakvelden)	€ -	
	Totaal door te rekenen rente aan de programma's (taakvelden)		€ 483.973
e.	Toegerekende rente aan de programma's (taakvelden) (renteomslag)		€ 486.461
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ -2.488

Paragraaf Bedrijfsvoering

Deze paragraaf omvat de visie op de gemeentelijke bedrijfsvoering. Omdat bedrijfsvoering tot de verantwoordelijkheid van het college behoort en veelal opgedragen is aan de ambtelijke organisatie, beperkt deze paragraaf zich tot de hoofdlijnen.

Beleidskader

De verplichte paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De gemeente Heerde probeert om, binnen de mogelijkheden van een kleine gemeente, de meest recente inzichten en werkwijzen op het gebied van planning & control, personeelsbeleid en informatievoorziening te volgen.

Management en organisatie

Het werken aan een beweging richting een 'omgevingsbewuste en ondernemende organisatie' is een aanhoudend proces. Immers, de samenleving verandert continue waardoor een gemeentelijke organisatie zich daarop voortdurend dient aan te passen. Daarbij gaat het o.a. om werkmethoden, procesinrichting, houding en gedrag om onze dienstverlening optimaal te houden. Een andere belangrijke constatering is dat gemeenten in toenemende mate financieel afhankelijk zijn van rijksmiddelen en gedrag van verbonden partijen. Individuele gemeenten hebben hierop nauwelijks (rijk) dan wel beperkt (verbonden partijen) invloed. Om desondanks financiële verrassingen te voorkomen, vraagt dit van de ambtelijke organisatie om een adequate monitoring van deze gemeentelijke uitgaven en inkomsten.

Tot slot worden de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt genoemd. Door het aantrekken van de economie ontstaat meer mobiliteit op de arbeidsmarkt. Dit wordt nog eens versterkt doordat landelijk sprake is van een toenemende scheve demografische verhouding (meer uitstroom dan instroom). Dit betekent dat onze organisatie voor de uitdaging staat hoe ze als kleine organisatie voldoende aantrekkelijk en inspirerend blijft zodat ze voldoende kwalitatief kan behouden resp. weet te werven. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een directieplan waarin op programmatische wijze wordt gewerkt aan vier thema's te weten:

1. We blijven onze dienstverlening (bejegening en proces) verbeteren zodanig dat de directe dienstverlening op het gemiddeld landelijk kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft.
2. We binden en boeien medewerkers: we houden, werven, ontwikkelen en laten medewerkers gaan zodanig dat de juiste medewerkers op de juiste plekken zitten.
3. De financiële bedrijfsvoering is in control zodanig dat die juist, volledig, tijdig en rechtmatig is.
4. We zijn een professionele, lerende organisatie zodanig dat iedereen weet welke inzet en resultaten van haar/hem verwacht worden.

Kengetal: Aantal leidinggevendenden per 100 medewerkers (bron: personeelsmonitor A&O-fonds)

Heerde : 3,9 FTE
< 20.000 inwoners : 4,7 FTE
Alle gemeenten : 4,9 FTE

Planning en control

Inzicht in de overheadkosten

Kosten die niet rechtstreeks verband houden met het primaire proces worden apart in de begroting opgenomen onder de noemer 'Overhead'. Voorbeelden van deze kosten zijn: huisvestingskosten (gemeentehuis, -kantoor, -werf), facilitaire kosten, kosten van P&O, automatiseringskosten, MT en ondersteunende afdelingen. Kostendekkende exploitaties, grexten etc. worden verhoogd met een opslagpercentage voor deze overhead. Dit opslagpercentage wordt extracomptabel bepaald. De berekeningsmethodiek hiervan is vastgelegd in de financiële verordening.

Voor 2021 is het normale overheadpercentage vastgesteld op 51,09% (van het totaal van de apparaatskosten). Voor de kostendekkende exploitaties 'Riolering en Reiniging' wordt een percentage van 31,16% gehanteerd; voor de kostendekkende exploitatie 'Begraven' geldt een overheadpercentage van 23,18 %.

Voor 2021 gelden de volgende uurtarieven voor de afdelingen (exclusief overhead):

	2021	2020
Management	€ 82,14	€ 77,34
Bestuursondersteuning en -adviesing	opgeheven	€ 48,57
Bedrijfsondersteuning en -adviesing	opgeheven	€ 46,58
Bestuurs- en Bedrijfsondersteuning en -adviesing	€ 42,31	
Dienstverlening en informatiebeheer	€ 50,77	€ 47,62

Realisatie, onderhoud en beheer	€ 47,35	€ 43,34
Ruimte, ondernemen en wonen	€ 54,76	€ 49,82
Sociaal maatschappelijke verbinding	€ 60,07	€ 62,35

Beleidsindicatoren en kengetallen

Bij de desbetreffende programma's zijn beleidsindicatoren en kengetallen opgenomen. Deze informatie komt grotendeels van de website 'Waarstaatjegemeente.nl' en geeft tevens een vergelijk met de 'gemiddelde gemeente'. Iedere gemeente is verplicht om deze informatie in de begroting op te nemen zodat een onderling vergelijk mogelijk wordt.

Taakvelden i.p.v. Functies

De budgetten zijn onderverdeeld in taakvelden en vervangen daarmee de IV-3 functies. Uitgangspunten voor deze taakvelden zijn herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor beleidssturing. In deze begroting is een aparte bijlage opgenomen met alle taakvelden en de daarbij behorende budgetten.

Personeelsbeleid

De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een andere rol van de gemeente en haar medewerkers. Er is sprake van ontgroening en vergrijzing. De ambitie van de organisatie vraagt een andere rol van medewerkers. Het goed ondersteunen en faciliteren van de veranderende rol van medewerkers is belangrijk. Daarnaast worden P&O-instrumenten hierop voortdurend geactualiseerd (o.a. HR-visie, strategische personeelsplanning, vitaliteitsbeleid en opleidingsbeleid).

Formatie 2021: 146,07 FTE, inclusief griffie (peildatum 1-1-2020). In 2020 was de formatie 139,52 FTE. Het A+O fonds van de VNG monitort jaarlijks de personele ontwikkelingen van gemeenten. Op basis van deze recentste personeelsmonitor (2020) bedraagt de gemiddelde formatie per 1.000 inwoners bij gemeenten < 20.000 inwoners 6,9 FTE (oftewel 128 FTE). Voor alle gemeenten was dit 8,7 FTE per 1.000 inwoners (oftewel 162 FTE).

Inkoop en aanbesteding

Onze inkooporganisatie in H2O-verband zet zich in op de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende inkooptrajecten.

Ze doet dit o.a. aan de hand van de volgende pijlers: inkoopmanagement, personeel, inkoopbeleid en -doelen, systemen en procedures en inkoopresultaten.

De inkoopkalender wordt jaarlijks in overleg met management en decentrale inkopers geactualiseerd. De kalender biedt:

- Een kader om te kijken waar inkoop samenwerking binnen H2O/ISNV of in een ander samenwerkingsverband mogelijk is om zodoende kennis en kosten te delen;
- De mogelijkheid om te bepalen welke vorm van inkoopbegeleiding (advies, inkoopcoördinatie of begeleiding gehele inkooptraject) gewenst is, zodat de juiste capaciteit en kwaliteit van InkoopH2O beschikbaar is;

- Inzicht in waar extra kansen liggen om beleidsdoelstellingen (social return, duurzaamheid, lokaal/MKB), naast de toepassing van de criteria zoals vastgelegd in het inkoopbeleid dat door de colleges van de H2O gemeenten is vastgesteld, in te vullen;
- en overzicht van alle te verwachten aanbestedingen binnen de gemeenten.

In 2021 is Inkoop H2O o.a. betrokken geweest bij de onderstaande aanbestedingen:

- Speelvoorzieningen – Alle elf ISNV gemeenten (Europees, afgerond);
- Vervanging 2 bruggen - Heerde (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Grafdelven - Heerde (meervoudig onderhands, afgerond);
- M2A Sociaal Domein (Europees, afgerond);
- Software RO plan en regel software - Hattem Heerde en Oldebroek (meervoudig onderhands, afgerond);
- E & W Installatiewerkzaamheden - Hattem (Europees, afgerond);
- Zonnepanelenpark – Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Exploitatie Zwembad- Oldebroek (Europees, afgerond);
- Aanleg fietsroute Gelderse Gracht- Oldebroek (Meervoudig onderhands afgerond);
- Architectenselectie Kamphal- Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Levering brandstof – Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Lease elektrische auto's – Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Vervanging bedrijfswagens- Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Klepelmaaier vervanging- Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Landmeetkundige diensten Oldebroek (Europees, afgerond);
- Selectie adviesbureau ten behoeve van Ontwikkelvisie Oldebroek West- Oldebroek (minicompetitie, afgerond);
- Schilderwerk- Hattem (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Vervanging Tractie- Heerde (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Luchtfotografie – Hattem Heerde Oldebroek (Meervoudig onderhands, afgerond);
- Afronding Warme en koude drankenvoorziening – Hattem Heerde en Oldebroek (Europees, afgerond);
- Verbijzonderde interne controle – Hattem en Oldebroek (Europees, afgerond);

- Installatiewerkzaamheden- Oldebroek (Europees, afgerond);
- Nulmeting informatiebeveiliging en privacy – Hattem Heerde Oldebroek Nunspeet Elburg (meervoudig onderhands, afgerond);
- Minicompetities hardware i-Dienst (afgerond);

We onderzoeken op welke wijze de inkooporganisatie georganiseerd kan worden, zodat inkooptrajecten efficiënter en effectiever doorlopen kunnen worden. Dit om uiteindelijk de kwaliteit van het totale inkoopproces te verbeteren en daarmee met de uitkomst een bijdrage te leveren aan de organisatie- en inkoopbeleidsdoelstellingen van de gemeenten binnen de wettelijke kaders.

In 2021 is gewerkt naar een nog prominenter rol voor de centrale inkoopafdeling. Actief wordt er gewerkt aan verbetering van contractbeheer en registratie voor alle drie de H2O gemeenten. De regie op de uitvoering van aanbestedingen is strikter met een meer verplichtende review door InkoopH2O op alle uitgaande aanbestedingen. Aanbestedingen gaan enkel nog via een tenderplatform (Negometrix/Tenderned). Digitaal aanbesteden betekent een lastenverlichting voor zowel de leverancier als de aanbestedende dienst en bevordering van de transparantie van een aanbesteding. Dit sluit aan bij de doelstellingen van ons inkoopbeleid. Het tenderstartformulier is komen te vervallen omdat vroegtijdig alle aanbestedingen via de kalender al in beeld zijn en zodoende het sturen op voldoen aan wet- en regelgeving en het gemeentelijke inkoopbeleid al tijdig wordt getoetst en wordt gemonitord.

Informatievoorziening

Verdergaande digitalisering en noodzaak tot het inrichten van efficiënte verwerkingsprocessen doen een groot beroep op het niveau van automatisering en informatisering. De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek werken al een aantal jaren samen op deze gebieden. De gemeenschappelijke visie op samenwerking informatievoorziening H2O is afgelopen jaar de leidraad geweest voor het verder vormgeven van de informatievoorziening, de samenhang ervan verbeteren en bijvoorbeeld de harmonisatie van processen. De samenwerking is hiermee geïntensiveerd en geprofessionaliseerd.

Er lopen veel projecten die een complete vernieuwing van de toepassingen, die de gemeente gebruikt om haar diensten te kunnen leveren en aan haar wettelijke taken te voldoen, als resultaat hebben. In 2021 zijn een aantal projecten opgeleverd. Een aantal grotere projecten lopen door over meerdere jaren. Dit zijn onder andere het project M2A (Modernisering Applicatie Architectuur), zaakgericht werken en het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). Een belangrijke verandering die hiermee bereikt wordt, is dat de gegevens straks niet alleen binnen de muren van de gemeente beschikbaar zijn maar ook steeds meer naar buiten gepresenteerd worden. Dit vraagt veel meer van de toepassingen en vooral de connectie tussen deze toepassingen dan in het verleden het geval was. Vanuit de visie op samenwerking wordt in de voorbereidingsfase van deze projecten de mogelijkheid tot het harmoniseren van de processen vorm gegeven. Dit zijn intensieve trajecten die de nodige tijd en capaciteit vragen. Dit heeft bij de M2A trajecten en voorbereiding zaakgericht werken tot vertraging geleid waardoor de in de begroting opgenomen besparingen in het afgelopen jaar niet gehaald zijn.

In de trend van toenemende digitalisering is het zorgvuldig en veilig omgaan met informatie en gegevens van inwoners en organisaties van groot belang. Daarom is er een aparte hoofdstuk Informatiebeveiliging en privacy opgenomen.

Informatiebeveiliging en privacy

Ook op het gebied van informatieveiligheid en privacy is de samenwerking in H2O verband versterkt. De functies van Chief Information Security Officer (CISO), Functionaris Gegevensbescherming (FG) en Privacy Officer zijn voor H2O ondergebracht bij gastgemeente

Oldebroek en worden doorbelast aan Heerde in de post automatisering. Dit betreft dus een verschuiving van kosten. Inhoudelijk werkt het team informatieveiligheid samen met Elburg en Nunspeet.

In 2021 zijn er aan aantal technische verbeteringen aangebracht die de informatieveiligheid verhogen. Dit blijft echter een continu proces en vraagt veel inspanning. Algemene voorzieningen en overheidsorganisaties zijn een geliefd doelwit voor kwaadwillenden. We zien dan ook dagelijks aanvallen op ons netwerk. De toegankelijkheid van ons netwerk is daarom ook verder beschermt met bijvoorbeeld de uitrol van twee factor authenticatie voor alle gebruikers. Uiteraard is er ook opnieuw ingezet op de bewustwording van het belang van het goed omgaan met gevoelige informatie.

Jaarlijks wordt de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) uitgevoerd. Dit verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid helpt deze efficiënt en effectief in te richten en te implementeren door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de Planning & Control-cyclus. De bevindingen van het voorgaande jaar zijn waar mogelijk opgepakt. Doordat de normering steeds doorontwikkeld, is dit geen garantie voor een hoge score over 2021.

Fraude

In 2021 is er geen fraude door eigen medewerkers geconstateerd.

Interne beheersing

Definitie interne beheersing

Interne beheersing is een proces dat is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen.

Elke gemeente – dus ook de gemeente Heerde – heeft vele doelstellingen. Zonder volledig te zijn; op het gebied van werk & inkomen, Wmo, Jeugd, Veiligheid, Leefbaarheid, Economische Zaken, Recreatie, Duurzaamheid, Volkshuisvesting, Onderwijs, Beheer & Onderhoud en Sport.

Daarnaast zijn er ondersteunende processen om bovenstaande te realiseren; samenwerking met andere partijen, personeel, communicatie en financiën.

Het college heeft in februari 2022 aan de raad een review gegeven over de mate waarin in de collegeperiode 2018-2022 de doelstellingen zijn bereikt.

In de voorgaande programma's en paragrafen van deze jaarrekening is al beschreven in hoeverre het is gelukt om met de beschikbare middelen de doelstellingen te realiseren. In deze paragraaf hebben wij aandacht voor enkele belangrijke ontwikkelingen en/of enkele relevante risico's. Het gaat hierbij om risico's die niet of moeilijk te kwantificeren zijn en daardoor niet zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Enerzijds komen deze risico's voort vanuit de Concern Brede Risico-analyse die in 2021 is ontwikkeld, uitgevoerd en waarop acties zijn gezet om deze risico's te beheersen. Anderzijds komen de risico's voort vanuit voorgaande jaarrekeningcontroles waaruit eveneens aanbevelingen voortvloeien en die zijn opgenomen in het accountantsverslag van de accountant.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vorig jaar schreven we: 'Vanaf 2022 moet het College van B&W een rechtmatigheidsverantwoording opnemen (over het verslagjaar 2021) in de jaarrekening'. Het is landelijk het afgelopen jaar niet gelukt om de wetgeving aan te nemen die dit regelt. De verwachting is dat dit in 2022 de tweede en eerste kamer passeert en dus vanaf 2023 (over het verslagjaar 2022) van kracht wordt.

Rechtmatigheid behelst binnen de gemeente drie aspecten:

1. Het begrotingscriterium: de begroting wordt vastgesteld door de Raad. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog door de raad worden vastgesteld. Als het college de begroting overschrijdt en de raad geen goedkeuring geeft, is sprake van onrechtmatigheid.
2. Het voorwaardencriterium: Hier gaat het erom dat wij ons houden aan de financiële voorwaarden zoals die zijn opgenomen in wetten, regelgeving en onze eigen verordeningen.
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: Het is aan de gemeente om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het gaat hier zowel om intern als extern misbruik en oneigenlijk gebruik.

Om de rechtmatigheidsverantwoording bij het college te beleggen, beoogt de wetgever een verdere professionaliseringsslag op bovenstaande aspecten. De accountant geeft in deze situatie een oordeel over de getrouwheid over de totstandkoming van deze verantwoording.

Niet gekwantificeerde risico's met relevante invloed op de te bereiken doelstellingen

1. Het risico op datalekken, financiële schade maar ook reputatieschade doordat wij worden gehackt en/of worden getroffen door ransomware. De gevolgen van een 'hack' kunnen enorm zijn, vooral als je te maken krijgt met ransomware. Wij schatten de kans van optreden van dit risico als relatief klein. Als dit echter optreedt, kunnen de gevolgen erg groot zijn. We hebben diverse technische maatregelen genomen en ook instructies gegeven aan het personeel om dit risico te verkleinen. We zullen hierop in de toekomst blijvend moeten acteren.
2. Wij zijn kwetsbaar, doordat veelal één persoon werkt op of weet van de complexe inhoud. Bij vertrek of ziekte, vinden wij moeilijk vervanging als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Er bestaat dan het risico dat wij er onvoldoende in slagen tijdig gekwalificeerd personeel aan te trekken (m.n. bij Financiën en Ruimtelijke Ontwikkeling). We zetten in op de werving van jonge medewerkers, maar dit betekent voor de bestaande organisatie relatief veel inwerktijd wat ten koste gaat van het reguliere werk. Voor deze jonge mensen betekent het dat zij al snel veel verantwoordelijkheid op hun schouders krijgen, wat een aantal van hen er toe brengt om na een relatief korte tijd om te zien naar ander werk.
3. Het risico dat de werkdruk (te) hoog is en/of dat we periodiek handen tekort komen waardoor de taken niet op tijd af zijn of waardoor er fouten worden gemaakt. Op onderdelen is er door alle afdelingen heen sprake van een (te) hoge werkdruk. En de tijd (en capaciteit) ontbreekt om juist die slagen te maken die nodig zijn om aan de voorkant van ontwikkelingen te komen.

Belangrijkste openstaande punten uit het accountantsverslag van de accountant

1. Inkoop – aanbestedingen: *Bevinding*: Het is mogelijk dat bij aanbestedingen clustering van opdrachten niet plaatsvindt, waar dit wel wenselijk of verplicht zou zijn. Hierdoor loopt u mogelijk inkoopvoordelen mis, maar daarnaast loopt u ook een rechtmatigheidsrisico.

Actie: Met ingang van 2021 is er aan de hand van de investeringslijst, de spendanalyse alsmede afstemming met de inkopers een aanbestedingskalender opgesteld met daarop alle bekend zijnde Europese en Meervoudig onderhandse aanbestedingstrajecten . In 2022 professionaliseren wij dit proces door per kwartaal te monitoren en te rapporteren of alle aanbestedingen volgens de kalender hebben plaatsgevonden.

2. Sociaal Domein – prestatielevering: *Bevinding*: De gemeente Heerde steunt nu voor het aspect prestatielevering door de zorgaanbieders Jeugd, Wmo en Schoon en Leefbaar Huis op de controleverklaringen van de accountant van deze zorgaanbieders. Het risico is dat wanneer deze verklaring(en) niet (meer) worden afgegeven of wanneer sprake is van niet goedkeurende controleverklaring(en), dit leidt tot onzekerheid in de jaarrekening van de gemeente. Afhankelijk van de aard en omvang kan dit impact hebben op het oordeel in de controleverklaring voor de gemeente (geen goedkeurende verklaring).

Actie: Vanaf 2022 vragen wij inwoners bij herindicaties en/of via belacties of bezoek in hoeverre zij zijn geholpen door de zorgaanbieder. Onder andere via deze terugkoppelingen stellen wij vast dat de zorg is geleverd en vertalen wij signalen naar verbetervoorstellen voor de zorgaanbieder(s).

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering

Wijziging balanstotaal 2020

Het balanstotaal ultimo 2020 in de jaarstukken 2021 wijkt af van de gewaarmerkte jaarstukken 2020. In de gewaarmerkte jaarstukken 2020 bedraagt het balanstotaal € 92.112.256. In de jaarstukken 2021 is het balanstotaal € 91.892.945. Het verschil is € 219.311 en betreft een gedeelte van de vordering op de belastingdienst. In de jaarstukken is de totale vordering deels opgenomen als vordering en deels als een schuld (€ 219.311). Aangezien de totale vordering administratief is uitgesplitst in de verschillende boekjaren, blijft het één vordering op de belastingdienst. In 2021 is de vordering als een bedrag opgenomen in de balans. Ten opzichte van de gewaarmerkte jaarstukken 2020 wijzigt hierdoor het balanstotaal ultimo 2020 in de jaarstukken 2021.

I. Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Indien in de vervaardigingsprijs de rente is opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, dient te worden toegelicht dat deze rente is geactiveerd. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. De afschrijvingstermijn van kosten onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Maatschappelijk nut

De materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief). De geactiveerde investeringen in

activa met een maatschappelijk nut zijn geactiveerd op basis van het gestelde in de verordening ex art. 212 dan wel op basis van afzonderlijke raadsbesluiten. De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex art. 212. Indien hierop extra wordt afgeschreven wordt dit toegelicht.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van (eerste) uitgifte.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Deelnemingen worden in afwijking hiervan gewaardeerd tegen marktwaarde, indien deze waarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs wordt een verliesvoorziening getroffen voor het verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. Voor bepaling van de winst wordt de voorgeschreven 'percentage-of-completion' methode voor het nemen van winsten gehanteerd.

De rente wordt berekend conform de BBV voorschriften. Het gehanteerde rentepercentage voor 2021 is 0,76%. Administratieve lasten en interne uren worden doorberekend op basis van de geraamde urenverdeling. Een uitgebreide toelichting over parameters is opgenomen in het niet openbare MPG.

Bij het vaststellen van de parameters kostenstijging en opbrengstenstijging wordt aansluiting gezocht bij de Outlook Grondexploitaties 2022 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Dit adviesbureau stelt jaarlijks een advies op voor het toepassen van de parameters kosten- en opbrengstenstijging. Hierbij gebruikt Metafoor de meest recente jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties, de meest recente marktinformatie en de gegevens uit de goed gevulde eigen database. De voorgestelde parameters zijn opgedeeld in verschillende categorieën: bedrijventerrein, kantoren en top-, midden- en basiswoningmarktgebied. Ook wordt er een minimaal en een maximaal percentage aangegeven.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

II. Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De pensioenvoorziening (ex)bestuurders is gewaardeerd tegen contante waarde.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende schulden

De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder 'baten' worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar op basis van de door de raad vastgestelde afschrijvingsmethoden/afschrijvingstermijnen.

COVID-19 (Coronavirus)

Sinds begin maart 2020 is er een uitbraak van het Coronavirus in Nederland. De financiële gevolgen hiervan zijn zo goed mogelijk in beeld gebracht en in een afzonderlijk hoofdstuk in de jaarstukken opgenomen.

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid exploitatie					
in €					
Programma	Totaal begrote lasten	Werkelijke lasten	Afwijking	Toelichten	
1. Bestuur	3.396.439	3.933.322	-536.883	ja	
2. Bedrijfsvoering	2.078.479	2.224.709	-146.230	ja	
3. Ruimte, ondernemen en wonen	11.822.323	11.248.746	573.577	nee	
4. Sociaal maatschappelijk	26.189.997	25.644.062	545.935	nee	
5. Overhead	10.507.352	10.640.724	-133.372	ja	
6. Algemene dekkingsmiddelen	801.776	863.872	-62.096	ja	
7. Onvoorzien	10.000	-	10.000	nee	
Totaal	54.806.366	54.555.435	250.931		

1. Bestuur

De hogere lasten (€ 536.000) zijn met name toe te rekenen aan een dotatie aan de pensioen- voorziening (ex)bestuurders en aan hogere kosten in verband met Corona.

2. Bedrijfsvoering

De hogere lasten (€ 146.000) zijn voornamelijk veroorzaakt door uitvoering van het grondbeleid. De lasten worden gedekt door de hogere baten uit grondverkoop (€ 192.000) alsmede de winstnemingen (€ 103.000).

5. Overhead

De overschrijding wordt door diverse posten veroorzaakt (o.a. Personeel en ICT). Hier staat tegenover dat de baten € 227.000 hoger zijn geraamd.

6. Algemene dekkingsmiddelen

De overschrijding wordt veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren ad €78.700.

Alle genoemde afwijkingen passen binnen het bestaande beleid en worden deels gecompenseerd door extra opbrengsten. Onrechtmatig maar telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

Balans

Balans in €	Ultimo		Balans in €	Ultimo	
	2021	2020		2021	2020
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
1.1 Immateriële vaste activa	1.285.741	1.348.489	<i>EIGEN VERMOGEN</i>	25.900.897	24.163.686
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	54.791	-	6.1 Algemene reserve	11.506.798	10.551.459
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.230.950	1.348.489	6.2 Bestemmingsreserves	11.048.571	11.036.997
1.2 Materiële vaste activa	61.543.162	59.942.612	6.3 Resultaat	3.345.528	2.575.230
- Investerings met een economisch nut	38.023.627	37.156.542	<i>VREEMD VERMOGEN</i>	43.971.638	49.860.538
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.586.070	12.684.781			
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.073.465	9.241.289	7 Voorzieningen	8.036.638	7.105.538
- In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	860.000	8 Vaste schulden		
1.3 Financiële vaste activa	1.671.603	1.746.616	- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	33.685.000	39.755.000
- Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000	6.000	- Openbare lichamen	2.250.000	3.000.000
- Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013	60.013			
- Leningen overige verbonden partijen	475.102	546.704			
- Overige langlopende leningen	1.130.488	1.133.899			
TOTAAL VASTE ACTIVA	64.500.506	63.037.717	TOTAAL VASTE PASSIVA	69.872.535	74.024.224
VLOTTENDE ACTIVA		203.647	VLOTTENDE PASSIVA		
2 Voorraden	1.330.220	1.166.198	9 Vlottende schulden < 1 jaar	11.691.360	11.711.769

	- Onderhanden werken, waaronder bouwgrond in exploitatie	1.330.220	1.126.573		- Kasgeldleningen	10.000.000	10.000.000
	- Vooruitbetalingen	-	39.625		- Banksaldi	152	180
3	Uitzettingen < 1 jaar	17.246.976	22.560.743		- Overige schulden	1.691.208	1.711.589
	- Vorderingen openbare lichamen	5.667.958	4.129.514		10 Overlopende passiva	6.091.448	6.156.952
	- Rijks schatkist	10.942.735	17.651.622		- Nog te betalen bedragen	5.032.905	5.415.268
	- Overige vorderingen	636.283	779.607		- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	1.040.520	556.931
4	Liquide middelen	243.401	240.271		- Overige vooruitontvangen bedragen	18.023	184.753
	- Kassaldi	3.096	1.404				
	- Banksaldi	240.305	238.867				
5	Overlopende activa	4.334.240	4.888.016				
	- Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen	31.239	827.921				
	- Nog te ontvangen bedragen	3.848.171	3.554.267				
	- Overige vooruitbetaalde bedragen	454.830	505.828				
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		23.154.837	28.855.228	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		17.782.808	17.868.721
TOTAAL GENERAAL		87.655.343	91.892.945	TOTAAL GENERAAL		87.655.343	91.892.945
	Verliescompensatie vennootschapsbelasting	324.332	277.616		Gewaarborgde geldleningen	36.498.675	40.059.020

Toelichting op de balans

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

De vaste activa bestaan uit de onderdelen immateriële vaste activa (IVA), materiële vaste activa (MVA) en financiële vaste activa (FVA).

De immateriële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.1 Immateriële vaste activa					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	54.791	-	-	54.791
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.348.489	-	-	-117.539	1.230.950
Totaal	1.348.489	54.791	-	-117.539	1.285.741

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investerings/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2022 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.2 Materiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Investerings met economisch nut	38.023.627	37.156.542
Investerings met economisch nut en heffingsmogelijkheden	12.586.070	12.684.781
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	10.073.465	9.241.289
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	860.000
Totaal	61.543.162	59.942.612

De materiële vaste activa met economisch nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.1 Investerings met economisch nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.988.329	223.107	-54.528	-	5.156.908
Woonruimten	17.101	-	-	-1.411	15.690
Bedrijfsgebouwen	29.908.801	1.529.264	-627.026	-646.753	30.164.286
Grond, weg en waterbouwkundige werken	645.651	60.488	-	-68.119	638.020
Vervoermiddelen	36.665	114.798	-	-9.414	142.049
Machines, apparaten en installaties	511.361	126.397	-46.211	-59.514	532.033
Overige materiële vaste activa	1.048.634	397.655	-	-71.648	1.374.641
Totaal	37.156.542	2.451.709	-727.765	-856.859	38.023.627

De grootste investering heeft betrekking op de renovatie van het Raadhuis (€ 1.285.000). De provinciale bijdrage ad € 486.000 is hierop in mindering gebracht.

In 2021 is er in verband met de doordecentralisatie van de Horsthoekschool een extra afschrijving verwerkt van € 48.332. In verband met de verkoop van de Drieluik (nachttegaalweg) is een extra afschrijving opgenomen van € 62.250.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investerings/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2022 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

De materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven, zijn als volgt ingedeeld:

1.2.2 Investerings met economisch nut en heffingsmogelijkheden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Bedrijfsgebouwen	26.349	-	-	-3.411	22.938
Grond, weg en waterbouwkundige werken	12.654.248	322.186	-32.066	-383.328	12.561.040
Overige materiële vaste activa	4.184	-	-	-2.092	2.092
Totaal	12.684.781	322.186	-32.066	-388.831	12.586.070

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investerings/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2022 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.3 Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Grond, weg en waterbouwkundige werken	9.241.289	2.024.324	-805.849	-386.299	10.073.465
Totaal	9.241.289	2.024.324	-805.849	-386.299	10.073.465

De grootste investering heeft betrekking op bruggen over het Apeldoorns kanaal (€ 1.264.000). De provinciale bijdrage ad. € 618.000 is hierop in mindering gebracht. Andere grote investeringen zijn de reconstructie van de Bloemstraat (€ 397.000) en de verbetering van de Kaperweg/Heerderstraat (€ 200.000). Voor de Bloemstraat is een provinciale subsidie verantwoord van € 184.000.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investerings/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2022 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.4 In erfpacht uitgegeven gronden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	-	-	-	860.000
Totaal	860.000	-	-	-	860.000

De in erfpacht uitgegeven gronden hebben betrekking op de Koerberg en het dorps huis Heerde.

1.3 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.3 Financiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000	6.000
Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013	60.013
Leningen overige verbonden partijen	475.102	546.704
Overige langlopende leningen	1.130.488	1.133.899
Totaal	1.671.603	1.746.616

De kapitaalverstrekking deelneming heeft betrekking op het startkapitaal van de ontwikkelingsmaatschappij Hattermerbroek. De kapitaalverstrekking overige verbonden partijen heeft betrekking op de aandelen van Vitens (16.023), BNG (9.126), RGV Holding/Leisurelands (3.726) en de NV Rova (272).

De leningen aan de overige verbonden partijen zijn als volgt ingedeeld:

1.3.1 Leningen aan overige verbonden partijen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2021
Achtergestelde lening Vitens	71.602	-	-	-71.602	-
Achtergestelde lening ROVA	475.102	-	-	-	475.102
Totaal	546.704	-	-	-71.602	475.102

De achtergestelde lening ROVA is in februari 2011 afgesloten met een looptijd van 10 jaar. De overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd met telkens 5 jaar.

De overige langlopende leningen zijn als volgt ingedeeld:

1.3.2 Overige langlopende leningen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2021
Hypothecaire leningen ambtenaren	134.799	-	-	-9.510	125.289
Stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen	500.000	-380	-	-	499.620
Startersleningen	487.100	8.879	-	-	495.979
Lening kleedaccommodatie De Gemzen	12.000	-	-	-2.400	9.600
Totaal	1.133.899	8.499	-	-11.910	1.130.488

Het aandeel schuldrest van het stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen per 31-12-2021 bedraagt € 164.899. Op 31-12-2021 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van € 334.721. In 2021 zijn 19 nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 48.

Het aandeel schuldrest van de door de gemeente verstrekte startersleningen per 31-12-2021 bedraagt € 177.584. Op 31-12-2021 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van € 318.395. In 2021 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 18.

2.0 Voorraad

De voorraden zijn als volgt ingedeeld:

2.1 Voorraden							
in €							
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Uitgaven	Inkomsten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening	Balanswaarde 31-12-2021
Complex Eeuwlandseweg noord	1.485.141	17.984	-	-	1.503.125	-	1.503.125
Complex Eeuwlandseweg zuid	352.644	2.995	-	-	355.639	-319.978	35.661
Complex Gebiedsontwikkeling Veldweg	-188.430	-257	-	283	-188.404	-	-188.404
Complex Bovenkamp II	43.982	275.918	-215.325	-124.737	-20.162	-	-20.162
Complex de Kolk	428.363	172.030	-181.550	-	418.843	-418.843	-
Complex Wezeweg 4	248.847	53.371	-	-	302.218	-302.218	-
Totaal	2.370.547	522.041	-396.875	-124.454	2.371.259	-1.041.039	1.330.220
Mutatie voorziening 2021				202.936			
Resultaat 2021				78.482			

In de onderstaande tabel is de verwachte eindwaarde (een minbedrag is een voordelige eindwaarde) opgenomen. Het betreft een extrapolatie van de verwachte baten en lasten tot en met de verwachte einddatum van de complexen.

2.1.1 Verwachting toekomstig verloop voorraad grondexploitatie						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Toekomstige lasten	Toekomstige baten	Winstneming	Afgesloten complexen	Geraamde eindwaarde
In exploitatie genomen gronden	2.371.259	2.471.633	-4.899.566	-1.149.744	-721.061	-1.927.479
Totaal	2.371.259	2.471.633	-4.899.566	-1.149.744	-721.061	-1.927.479

2.2 Vooruitbetalingen				
in €				
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Uitgaven	Inkomsten	Boekwaarde 31-12-2021
Vorbereidingskrediet	39.625	-	-39.625	-
Totaal	39.625	-	-39.625	-

3.0 Uitzettingen < 1 jaar

De vorderingen openbare lichamen zijn als volgt ingedeeld:

3.1 Vorderingen openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Belastingdienst	3.671.161	3.321.777
Ministerie Binnenlandse Zaken	16.565	94.389
Ministerie Onderwijs en Wetenschappen	10.619	10.619
Provincie Gelderland	201.159	148.926
Overige openbare lichamen	1.768.454	553.803
Totaal	5.667.958	4.129.514

De gemeente Heerde is in overleg met de belastingdienst inzake de afwikkeling van suppleties over oude jaren (2015-2020). De verwachting is dat er in 2022 duidelijkheid komt over de definitieve afwikkeling.

Van de vorderingen openbare lichamen staat op 25-04-2022 nog een bedrag open van € 3.899.473. Dit betreft met de afrekening m.b.t. het BTW Compensatiefonds ad € 3.000.275 en de voornoemde afwikkeling van suppleties.

De middelen die op grond van het schatkistbankieren worden aangehouden in rekening-courant bij het ministerie van Financiën bedragen:

3.2 Rijks schatkist		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Rijks schatkist	10.942.735	17.651.622
Totaal	10.942.735	17.651.622

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren bedraagt voor de gemeente Heerde € 366.848 voor het eerste half jaar 2021 en € 1.000.000 vanaf 1 juli 2021.

Voor het overzicht cf artikel 52c (drempelbedrag schatkistbankieren en het verloop van de aangehouden middelen) verwijzen wij naar de paragraaf Financiering.

De overige vorderingen zijn als volgt ingedeeld:

3.3 Overige vorderingen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Debiteuren Soza	298.760	432.890
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	-250.616	-357.031
Debiteuren belastingen	306.148	397.049
Overige debiteuren	466.901	536.931
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen en overige	-186.080	-230.251
Overige vorderingen	1.170	19
Totaal	636.283	779.607

Van de overige vorderingen staat op 25-04-2022 nog een bedrag open van € 374.844

4.0 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit:

4.0 Liquide middelen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Legeskas	1.055	1.404
Kas STIP	2.041	-
<i>Totaal kassaldi</i>	<i>3.096</i>	<i>1.404</i>
ING	79.173	79.229
BNG	99.772	112.159
Rabo	61.360	47.479
<i>Totaal banksaldi</i>	<i>240.305</i>	<i>238.867</i>
Totaal	243.401	240.271

5.0 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt ingedeeld:

5.1 Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage BVO H2O	-	797.517
Contributie VNG	31.239	30.404
Totaal	31.239	827.921

5.2 Nog te ontvangen bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Belastingdienst	36.011	19.149
Gemeente Hattem	836.135	498.905
Gemeente Oldebroek	1.298.330	845.481
Provincie Gelderland	111.000	13.168
Belastingaanslagen, precariobelasting	-	1.109.999
Belastingaanslagen, containerledigingen	389.943	383.000
Belastingaanslagen, toeristenbelasting	45.000	170.554
Gemeente Apeldoorn, beschermd wonen	235.856	-
Ministerie BZK, gemeentefonds	214.396	-
Overige nog te ontvangen bedragen	681.500	514.011
Totaal	3.848.171	3.554.267

5.3 Overige vooruitbetaalde bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
PlusOV leerlingenvervoer, 1e kwartaal	155.845	117.483
ROVA inzameling januari 2022	-	-
PlusOV WMO en regie, 1e kwartaal 2021	-	50.528
PlusOV vraagafhankelijk vervoer, 1e kwartaal 2022	38.850	-
Overige vooruitbetaalde bedragen	260.135	337.817
Totaal	454.830	505.828

6.0 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

6.0 Eigen vermogen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	11.506.798	10.551.459
Bestemmingsreserves	11.048.571	11.036.997
Resultaat	3.345.528	2.575.230
Totaal	25.900.897	24.163.686

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

6.1 Verloop Eigen vermogen						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	10.551.459	1.988.230	1.020.913	-2.053.804	-	11.506.798
Bestemmingsreserves	11.036.997	587.000	584.382	-1.159.808	-	11.048.571
Resultaat	2.575.230	-2.575.230	-	-	3.345.528	3.345.528
Totaal	24.163.686	-	1.605.295	-3.213.612	3.345.528	25.900.897

Het verloop van de Algemene reserve is als volgt:

6.1.1 Verloop Algemene reserves	
in €	

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve grondexploitatie (niet-geblokkeerd)	5.667.497	1.988.230	1.020.913	-2.053.804	-	6.622.836
Algemene reserve geblokkeerd	4.883.962	-	-	-	-	4.883.962
Totaal	10.551.459	1.988.230	1.020.913	-2.053.804		11.506.798

De mutaties in de Algemene reserve zijn:

6.1.2 Specificatie Algemene reserves						
in €						
Omschrijving	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Saldo mutaties	
Stand per 31-12-2020					10.551.459	
Resultaatbestemming 2020	1.590.230				1.590.230	
Budgetoverheveling naar 2021	398.000		-398.000		-	
Doordecentralisatie Horsthoekschool			-600.000		-600.000	
Extra middelen AVSLH			-630.804		-630.804	
Voorziening wachtgeldverplichting college			-425.000		-425.000	
Storting precariobelasting		1.020.913			1.020.913	
Stand per 31-12-2021	1.988.230	1.020.913	-2.053.804	-	11.506.798	

Toelichting Algemene reserves

De algemene reserve grondexploitatie (niet-geblokkeerd) dient als weerstandsvermogen voor de grondexploitatie en incidentele risico's van de normale exploitatie. Vanuit de resultaatbestemming 2020 is € 1.988.230 toegevoegd. De toevoeging van € 1.020.913 betreft de baten precariobelasting (raadsbesluit 16 december 2013). Verder is er € 2.053.804 onttrokken, voor toevoeging aan voorziening wachtgeldverplichting (€ 425.000), voor dekking van kosten van de budgetoverheveling 2020 (€ 398.000), Wmo huishoudelijke verzorging (€ 630.804) en de doordecentralisatie van de Horsthoekschool (€ 600.000).

De algemene reserve (geblokkeerd) dient als weerstandsvermogen voor de normale exploitatie. In 2021 zijn er geen mutaties.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

6.2 Verloop Bestemmingsreserves

in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2021
Reserve Afkoop graven	1.149.565	-	50.182	-	-	1.199.747
Reserve Afvalstoffenheffing	212.738	-	-	-103.910	-	108.828
Reserve Apeldoorns kanaal	56.431	-	-	-	-	56.431
Reserve Startersleningen	475.441	-	-	-	-	475.441
Reserve Klompenpadennetwerk	20.493	-	-	-	-	20.493
Reserve Infrastructuur, kunstwerken HWG	3.830.795	-	-	-114.657	-	3.716.138
Reserve Afrit A28 bedrijventerrein H2O	1.000.000	-	-	-	-	1.000.000
Reserve Duurzaamheid	269.402	-	-	-62.942	-	206.460
Reserve T.b.v. investeringen	1.710.157	-	-	-65.500	-	1.644.657
Reserve Sutuwall	1.995	-	-	-	-	1.995
Reserve Verhuiskosten Eperweg 5	8.954	-	-	-	-	8.954
Reserve Privatisering zwembad	125.457	-	-	-2.953	-	122.504
Reserve Budget re-integratie	47.850	-	-	-	-	47.850
Reserve Co-financiering rivierfront	210.379	-	-	-	-	210.379
Reserve Sociaal Domein	105.353	234.000	-	-165.678	-	173.675
Reserve Corona	141.774	228.000	434.170	-432.776	-	371.168
Reserve Gebouwen	676.794	125.000	-	-142.347	-	659.447
Reserve Rhijnsberg	277.520	-	34.340	-	-	311.860
Reserve De Heerd	324.441	-	65.690	-	-	390.131
Reserve Renovatie Raadhuis	363.555	-	-	-50.000	-	313.555
Reserve Aanpak 0-100	27.903	-	-	-19.045	-	8.858
Totaal	11.036.997	587.000	584.382	-1.159.808	-	11.048.571

Toelichting bestemmingsreserves

De reserve afkoop graven dient voor de bekostiging van het onderhoud van de afgekochte graven. Het saldo van de storting en de onttrekking ad. € 50.182 is op basis van het jaarrekeningresultaat (conform de Financiële verordening gemeente Heerde 2019).

De reserve afvalstoffenheffing dient voor het opvangen van de jaarlijkse tekorten van de exploitatie van de huishoudelijke afvalstoffen. De onttrekking van € 103.910 is het gerealiseerde resultaat 2021 (conform de Financiële verordening gemeente Heerde 2019).

De reserve Apeldoorns kanaal dient voor het tijdelijk reserveren van de gemeentelijke bijdrage aan het project Apeldoorns kanaal. In 2021 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve. Aangezien het bestedingsdoel van de reserve niet meer van toepassing is, is op bij raadsbesluit van 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in de programmabegroting 2022.

De reserve startersleningen dient als buffer voor de uitgezette startersleningen. In 2021 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve klompenpadennetwerk dient voor het herstellen van het klompenpadennetwerk en wordt gevoed door sponsorbijdragen. In 2021 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve infrastructuur, kunstwerken HWG dient voor het beheer en onderhoud van de infrastructuur en kunstwerken van het voormalig projectgebied Hoogwatergeul. Voor het beheer en onderhoud van dit gebied is in 2021 € 114.657 aan deze reserve onttrokken (conform primaire begroting 2021).

De reserve afrit A28 bedrijventerrein H2O is bestemd voor de gemeentelijke bijdrage aan dit op- en afrittenstelsel. In 2021 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve duurzaamheid is bij de najaarsnota 2018 gevormd. In 2021 is € 62.942 onttrokken in verband met de Transitievisie warmte.

De reserve t.b.v. investeringen is een totaal van reserves die hoofdzakelijk dienen ter dekking van de afschrijvingskosten van in het verleden gedane investeringen. De onttrekking van € 65.500 bestaat uit afschrijvingslasten van diverse investeringsobjecten.

De reserve Sutuwall is in 2021 niet gemuteerd. Aangezien het bestedingsdoel niet meer van toepassing is, is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in de programmabegroting 2022.

In de reserve verhuiskosten Eperweg 7 is in 2021 niet gemuteerd. De reserve wordt in het begrotingsjaar 2022 overgeheveld naar de reserve gebouwen (raadsbesluit van 22 februari 2022).

De reserve privatisering zwembad dient ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2021 is een bedrag van € 2.953 onttrokken.

In de reserve budget re-integratie is in 2021 niet gemuteerd. Aangezien het bestedingsdoel niet meer van toepassing is, is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in de programmabegroting 2022.

In de reserve co-financiering rivierfront is in 2021 niet gemuteerd. Aangezien deze reserve hetzelfde bestedingsdoel heeft als de reserve beheer en onderhoud infrastructuur en kunstwerken voormalig projectgebied Hoogwatergeul is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om beide reserves samen te voegen.

In 2021 is aan de reserve sociaal domein een bedrag van € 165.678 onttrokken. De mutaties hebben betrekking op de inhuur van de pilot schuldhelpverlening (€ 6.376), de coördinator welzijnvrijwilliger (€ 5.912), de buurtsportcoach (€ 42.580), het opleidingsbudget investering kwaliteit en professionalisering (€ 50.000), de pilot gezinscoach (€ 23.550) en de huishoudcoach (€ 37.260).

De reserve Corona dient ter dekking van de lasten van de Covid-19 pandemie. Vanuit de resultaatbestemming 2020 is € 228.000 toegevoegd aan de reserve Corona. De extra bijdrage vanuit het gemeentefonds (meicirculaire) ad € 333.914 is eveneens toegevoegd aan de reserve. Naast de bijdrage van het rijk is een bedrag van € 100.256 toegevoegd en is een bedrag van € 432.776 onttrokken aan de reserve Corona. In de jaarstukken is de impact van de coronacrisis opgenomen. Hierin zijn de mutaties gespecificeerd opgenomen.

De reserve gebouwen dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. Vanuit de resultaatbestemming 2020 is € 125.000 toegevoegd aan de reserve gebouwen. In 2021 is € 142.347 onttrokken ten behoeve van de airconditioning (€ 8.000), het herstel van de toegangsinstallatie (€ 10.000), de afwikkeling van de boekwaarde van de Nachtegaal (€ 62.250) en de afschrijvingslasten van de vrijkomende activa ad € 62.097. De afschrijvingslasten ad € 62.097 zijn inclusief de afwikkeling van de boekwaarden van de Horsthoekschool (€ 48.332).

De reserve Rhijnsberg dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2021 is, conform primaire begroting, € 34.340 toegevoegd.

De reserve De Heerd dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2021 is, conform primaire begroting, € 65.690 toegevoegd.

De reserve renovatie raadhuis is een reserve van waaruit de toekomstige (meer)kosten van de renovatie van het raadhuis worden gedekt. Hieraan is in 2021 € 50.000 besteed i.v.m. huurkosten van het project renovatie van het raadhuis (€ 30.000) alsmede de onttrekking conform primaire begroting ad € 20.000.

De reserve aanpak 0-100 jaar is een reserve van waaruit de (toekomstige) voorbereidingskosten van het loket 0-100 jaar worden betaald. De onttrekking in 2021 bedraagt € 19.045 conform de verantwoorde exploitatielasten.

Het totale exploitatieresultaat wordt gesplitst in het resultaat m.b.t. de complexen grondexploitatie en het reguliere resultaat.

6.3 Verloop resultaat		
in €		
Omschrijving	Resultaat 2021	Resultaat 2020
Exploitatie	3.267.047	2.402.854
Complexen grondexploitatie	78.481	172.376
Totaal	3.345.528	2.575.230

7.0 Verloop voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt ingedeeld:

7.1 Verloop voorzieningen						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2021
Pensioenvoorziening bestuurders	2.524.712	-	434.114	-104.204	-	2.854.622
Voorziening wachtgeldverplichting college	-	-	453.299	-171.657	-	281.642
Voorziening riolering	4.571.826	-	283.548	-	-	4.855.374
Voorziening bijdrage sociale woningbouw	9.000	-	36.000	-	-	45.000
Totaal	7.105.538	-	1.206.961	-275.861	-	8.036.638

8.0 Vaste schulden

De vaste schulden zijn als volgt ingedeeld:

8.1 Verloop van de vaste schulden					
in €					
Omschrijving/laatste jaar/rente	Boekwaarde 31-12-2020	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2021	Rentelasten
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
BNG-2025-4,65%	2.408.333	-	-566.667	1.841.666	99.841
BNG-2025-3,56%	2.666.667	-	-533.333	2.133.334	79.588
BNG-2032-3,445%	5.400.000	-	-450.000	4.950.000	172.693
BNG-2023-2,07%	3.000.000	-	-1.000.000	2.000.000	56.032
BNG-2025-0,58%	5.000.000	-	-1.000.000	4.000.000	25.568
BNG-2027-0,647%	4.900.000	-	-700.000	4.200.000	28.775
BNG-2029-0,375%	6.300.000	-	-700.000	5.600.000	21.561
NWB-2029-4,675%	1.080.000	-	-120.000	960.000	47.685
NWB-2029--0,239%	9.000.000	-	-1.000.000	8.000.000	-20.561
<i>Subtotaal</i>	<i>39.755.000</i>	<i>-</i>	<i>-6.070.000</i>	<i>33.685.000</i>	<i>511.182</i>
Openbare lichamen cf artikel 1a Wet Fido					
Provincie NB-2024-1,12%	3.000.000	-	-750.000	2.250.000	31.851
<i>Subtotaal</i>	<i>3.000.000</i>	<i>-</i>	<i>-750.000</i>	<i>2.250.000</i>	<i>31.851</i>

Totaal	42.755.000	-	-6.820.000	35.935.000	543.033
---------------	-------------------	----------	-------------------	-------------------	----------------

Het gemiddeld rentepercentage in 2021 bedraagt 1,3% (in 2020 was dit eveneens 1,3%).

De met de BNG overeengekomen, nog niet opgenomen, langlopende geldleningen zijn:

8.2 Overzicht nog niet opgenomen langlopende geldleningen		
in €		
Omschrijving/laatste jaar/rente	Bedrag	Rentepercentage
BNG	6.000.000	0,105
BNG	10.000.000	-0,072
Totaal	16.000.000	0,033

9.0 Vlottende schulden < 1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar zijn als volgt ingedeeld:

9.0 Vlottende schulden < 1 jaar		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	10.000.000	10.000.000
Banksaldi	152	180
Overige vlottende schulden	1.691.208	1.711.589
Totaal	11.691.360	11.711.769

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

9.1 Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020

Triodos Bank N.V.	10.000.000	10.000.000
Totaal	10.000.000	10.000.000

9.2 Banksaldi		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Diverse BNG-rekeningen (debet saldi)	152	180
Totaal	152	180

9.3 Overige schulden		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Schulden aan openbare lichamen	420.087	339.067
Schulden aan overige crediteuren	1.271.121	1.372.522
Totaal	1.691.208	1.711.589

9.3.1 Specificatie schulden aan openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Belastingdienst	288.151	121.824
Gemeente Hattem	74.134	71.906
Gemeente Oldebroek	4.345	-
Gemeente Overbetuwe	-	10.255
Gemeente Zwolle	11.848	122.713
Gemeente Apeldoorn	31.056	10.211
Overig	10.553	2.158
Totaal	420.087	339.067

9.3.2 Specificatie schulden aan overige crediteuren		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
ABP	-	143.169
Borger Aannemingsbedrijf B.V.	81.412	-
Crediteuren WIZ	141.663	168.020

KVS	-	104.551
NV ROVA Gemeenten	143.230	-
Pannekoek gww B.V.	83.793	-
Premie aanvulling WW	24.319	17.683
Prins Wonink Bouw	-	191.236
Overig	796.704	747.863
Totaal	1.271.121	1.372.522

10.0 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt ingedeeld:

10.0 Overlopende passiva		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
10.1 Nog te betalen	5.032.905	5.415.268
10.2 Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	1.040.520	556.931
10.3 Overige vooruitontvangen bedragen	18.023	184.753
Totaal	6.091.448	6.156.952

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

10.1 Specificatie nog te betalen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
TOZO	550.525	1.977.218
Belastingdienst	663.267	687.067
WSW	-	186.011
SPUK zwem- en ijsbanen	63.179	-
Doordecentralisatie Horsthoekschool	600.000	-
Salarissen 2021/eenmalige uitkering 2021	128.565	-
ROVA	71.601	-
Cambium - vergoeding gebruikerslasten	68.827	-

Ondernemersfonds	-	64.839
Rente langlopende geldleningen	295.293	344.335
Vedder-Snoei	-	36.313
Accountantskosten	77.784	82.770
Kosten uitkeringsadministratie Oldebroek	358.703	283.300
Kosten uitvoeringsorganisatie Oldebroek	301.965	-
Bijdrage GR Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	82.060	359.632
Leerplicht 2020	-	36.313
AVSLH	183.000	250.769
Zorg in Natura (Jeugd)	643.142	633.014
PlusOV	219.763	69.863
Overig	725.231	403.824
Totaal	5.032.905	5.415.268

10.2 Specificatie van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Ministerie O&W - Covid gerelateerde onderwijsvertraging	52.075	-
Ministerie O&W - Bijdrage onderwijs achterstanden beleid	27.145	42.475
Ministerie SZW - Bijstandsbesluit zelfstandigen	4.788	-
Ministerie JenV - Coronatoezicht	34.475	-
Ministerie VWS - SPUK ijsbanen en zwembaden	63.179	-
Ministerie VWS - SPUK sportakkoorden	10.000	-
Ministerie VWS - Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	47.571	-
Provincie Gelderland - Regeling reductie energiegebruik	9.273	-
Provincie Gelderland - Impuls biodiversiteit 2021-2024	14.369	13.168
Provincie Gelderland - Instandhouding gemeentelijke monumenten	53.074	14.746
Provincie Gelderland - Masterplan Ijsselvallei	40.580	-
Provincie Gelderland - Subsidie Raadhuis	-	486.542
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Regeling reductie energiegebruik	72.145	-
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Regeling reductie energiegebruik	20.660	-

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Uitkering Ventilatiescholen	591.186	-
Totaal	1.040.520	556.931

10.2.1 Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen						
in €						
	Beschikking	Saldo 31-12- 2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31-12- 2021
<i>Provincie Gelderland</i>						
Regeling reductie energiegebruik	9.273	-	9.273	-	-	9.273
Impuls biodiversiteit 2021-2024	65.839	13.168	13.168	-11.967	-	14.369
Instandhouding gemeentelijke monumenten	60.203	14.746	38.328	-	-	53.074
Masterplan IJsselvallei	129.470	-	103.576	-62.996	-	40.580
Raadhuis Heerde	744.649	486.542	-	-486.542	-	-
<i>Ministerie SZW</i>						
TOZO	855.594	-	855.594	-305.069	-550.525	-
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	4.788		4.788	-	-	4.788
<i>Ministerie JenV</i>						
Coronatoezicht	81.719	-	81.719	-47.244	-	34.475
<i>Ministerie VWS</i>						
SPUK ijsbanen en zwembaden	63.179	-	63.179	-	-	63.179
Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	10.000	-	10.000	-	-	10.000
Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	67.571	-	42.571	5.000	-	47.571
<i>Ministerie OC&W</i>						
Covid gerelateerde onderwijsvertraging	312.742	-	65.154	-13.079	-	52.075
Onderwijsachterstandenbeleid	293.404	42.475	293.404	-308.734	-	27.145
<i>Rijksdienst voor Ondernemend Nederland</i>						
Regeling reductie energiegebruik	137.808		137.808	-65.663	-	72.145
Regeling reductie energiegebruik	20.660	-	20.660	-	-	20.660
Uitkering Ventilatiescholen	591.186	-	591.186	-	-	591.186
Totaal	3.448.085	556.931	2.330.408	-1.296.294	-550.525	1.040.520

10.3 Overige vooruitontvangen bedragen
in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12- 2021	Boekwaarde 31-12- 2020
Triada - afkoop inrichting openbare ruimte Bloemstraat	-	184.395
Overig	18.023	358
Totaal	18.023	184.753

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Jaarlijks dient de gemeente in de toelichting op haar balans haar belangrijkste financiële verplichtingen te vermelden. Dit zijn rechten en verplichtingen waaraan de gemeente voor de toekomstige jaren is verbonden (art. 53, lid a BBV). In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste opgenomen (bedragen > € 40.000 restant totale looptijd contract).

Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen		
in €		
Omschrijving	Rechten/Verplichtingen	Looptijd
Pink Roccade, diverse applicaties	306.000	deels wordt jaarlijks herzien (stilzwijgend), iBurgerzaken t/m 2028
ETP, gebruiksfase onderhoude Warme Koude Opslag De Rhijnsberg	94.000	t/m 2028
Jaarrekeningcontrole externe accountant	342.000	tm 2024 (incl. optie tot verlenging 2 jaar)
Born Bos- en Faunabheer	66.000	t/m 1 april 2023
Dynniq, onderhoud openbare verlichting	53.000	t/m mei 2023
Brandverzekering	132.000	t/m 2022
Bedrijfsarts	45.000	t/m 2024
Salarisverwerking (incl. licentie Afas)	45.000	t/m 2022
Aevitea, ziektekostenverzekering	82.800	01-01-2022 t/m 01-01-2025 (stilzw. verlenging per 2 jaar
TOG Nederland Zuid, WOZ taxaties	86.000	t/m 2019 (optie tot 2 x 2 jaar verlenging)
SDV Zwolle (Stadsbank)	20.000	Stilzwijgende verlenging
Totaal	1.271.800	
Niet opgenomen geldlening BNG 40113168	6.000.000	03-01-2022 / Looptijd 10 jaar
Niet opgenomen geldleningen BNG 40113133	10.000.000	03-01-2022 / Looptijd 10 jaar

Eigen bijdrage op grond van WMO

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op dit moment zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum bekend.

Overzicht van baten en lasten

Bij het onderdeel 'Rekening op hoofdlijnen/analyse exploitatieresultaat' en bij de afzonderlijke programma's zijn de analyses opgenomen van de financiële afwijkingen tussen de begroting (na wijziging) en de (werkelijke) realisatiecijfers.

Lasten	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Storting in reserve	Na
PR1 Bestuur	€ 3.012.725	€ 383.714	€ 3.396.439	€ 3.952.451	€ 434.170	€ 4.386.621
PR2 Bedrijfsvoering	€ 2.646.062	€ -567.583	€ 2.078.479	€ 1.203.796	€ 1.020.913	€ 2.224.709
PR3 Ruimte, ondernemen en wonen	€ 10.747.217	€ 1.075.106	€ 11.822.323	€ 11.198.564	€ 50.182	€ 11.248.746
PR4 Sociaal Maatschappelijk	€ 23.828.198	€ 2.361.799	€ 26.189.997	€ 25.544.032	€ 100.030	€ 25.644.062
PR5 Overhead	€ 7.811.555	€ 2.695.797	€ 10.507.352	€ 10.640.724	€ -	€ 10.640.724
PR6 Algemene dekkingsmiddelen	€ 813.466	€ -11.690	€ 801.776	€ 863.872	€ -	€ 863.872
PR7 Onvoorzien	€ 50.000	€ -40.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
- Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -
Totaal	€ 48.909.223	€ 5.897.143	€ 54.806.366	€ 53.403.439	€ 1.605.295	€ 55.008.734

Baten	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Onttrekking uit reserve	Na
PR1 Bestuur	€ -21.790	€ -505.545	€ -527.335	€ -567.646	€ -857.776	€ -1.425.422
PR2 Bedrijfsvoering	€ -641.760	€ -370.500	€ -1.012.260	€ -843.602	€ -483.500	€ -1.327.102
PR3 Ruimte, ondernemen en wonen	€ -5.371.279	€ -721.592	€ -6.092.871	€ -6.592.044	€ -423.856	€ -7.015.901
PR4 Sociaal Maatschappelijk	€ -4.764.565	€ -754.689	€ -5.519.254	€ -4.851.963	€ -1.418.480	€ -6.270.443
PR5 Overhead	€ -829.592	€ -2.495.222	€ -3.324.814	€ -3.272.511	€ -30.000	€ -3.302.511
PR6 Algemene dekkingsmiddelen	€ -37.280.237	€ -1.049.595	€ -38.329.832	€ -39.012.884	€ -	€ -39.012.884
PR7 Onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -48.909.223	€ -5.897.143	€ -54.806.366	€ -55.140.650	€ -3.213.612	€ -58.354.262

Saldo	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Mutaties met reserve	Na
PR1 Bestuur	€ 2.990.935	€ -121.831	€ 2.869.104	€ 3.384.805	€ -423.606	€ 2.961.199
PR2 Bedrijfsvoering	€ 2.004.302	€ -938.083	€ 1.066.219	€ 360.194	€ 537.413	€ 897.607

PR3 Ruimte, ondernemen en wonen	€ 5.375.938	€ 353.514	€ 5.729.452	€ 4.606.520	€ -373.674	€ 4.232.846
PR4 Sociaal Maatschappelijk	€ 19.063.633	€ 1.607.110	€ 20.670.743	€ 20.692.069	€ -1.318.450	€ 19.373.619
PR5 Overhead	€ 6.981.963	€ 200.575	€ 7.182.538	€ 7.368.213	€ -30.000	€ 7.338.213
PR6 Algemene dekkingsmiddelen	€ -36.466.771	€ -1.061.285	€ -37.528.056	€ -38.149.012	€ -	€ -38.149.012
PR7 Onvoorzien	€ 50.000	€ -40.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
- Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -1.737.211	€ -1.608.317	€ -3.345.528

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

In de jaarstukken 2021 zijn de onderstaande incidentele baten en lasten verantwoord (bedragen lager dan € 50.000 zijn per programma gesaldeerd):

Overzicht incidentele baten en lasten			
in €			
Omschrijving	Programma	Baten	Lasten
Pensioenoverdracht gemeente Zwartewaterland	Bestuur	-429.721	429.721
Overige mutaties lager dan € 50.000	Bestuur	-77.810	82.810
Voorziening wachtgeldverplichting	Bestuur	-425.000	425.000
Overige mutaties lager dan € 50.000	Bedrijfsvoering	-	64.000
Boekwaarde Nachtegaal, Drieluik	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-	62.250
Transitievisie warmte	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-	62.942
Saldo product Reiniging	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-	103.910
Saldo product Begraafplaatsen	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-50.182	-
Verkoop + Boekwaarde Zwarteweg	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-611.558	111.115
Verkoop Zwolseweg 51	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-184.637	-
Uitvoering regeling reductie energiegebruik woningen	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-65.663	65.663
Masterplan Ijsselvallei	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-62.996	62.996
Beheer en onderhoud OR	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-	-246.000
Omgevingswet	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-	-149.000
Overige mutaties lager dan € 50.000	(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	-13.000	104.353
Zorg in natura (corona)	Sociaal maatschappelijk	-	185.887
Subsidie conform collegebesluit 31-08-2021 (corona)	Sociaal maatschappelijk	-	70.518
Resultaatbestemming 2020	Sociaal maatschappelijk	-	94.859
Doordecentralisatie Horsthoekschool	Sociaal maatschappelijk	-	600.000
Extra middelen AVSLH cf besluit PPN 2021-2024	Sociaal maatschappelijk	-	630.804
Opleidingsbudget activiteitenbudget 0-100	Sociaal maatschappelijk	-	50.000
TOZO	Sociaal maatschappelijk	-283.069	283.069
Opvang en beschermd wonen	Sociaal maatschappelijk	-372.000	-
SD a.g.v. corona	Sociaal maatschappelijk	-	-396.000
Overige mutaties lager dan € 50.000	Sociaal maatschappelijk	-18.079	185.734
Overige mutaties lager dan € 50.000	Overhead	-	50.287

Algemene uitkering	Algemene dekkingsmiddelen	-915.000	-
Precariobelasting	Algemene dekkingsmiddelen	-1.020.913	-
Saldo incidentele baten en lasten		-4.529.628	2.934.918
Totaal incidentele baten en lasten			-1.594.710

De structurele mutaties in de reserves worden als volgt weergegeven:

Overzicht structurele mutaties reserves in €			
Omschrijving		Toevoeging	Onttrekking
Reserve t.b.v. investeringen		-	-85.500
Reserve infrastructuur, kunstwerken HWG		-	-114.657
Reserve De Rhijnsberg		34.340	-
Reserve De Heerd		65.690	-
Reserve Gebouwen		-	-13.765
Reserve Privatisering zwembad		-	-2.953
Totaal		100.030	-216.875

Op basis van het overzicht incidentele baten en lasten alsmede de structurele mutaties in de reserves, wordt in de onderstaande tabel het structurele exploitatieresultaat berekend:

6.3.1 Structureel exploitatieresultaat 2021 in €			
Omschrijving		Begroot ná wijziging	Realisatie
Saldo baten en lasten vóór bestemming		-1.198.030	2.162.236
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)		110.581	116.845
Saldo van baten en lasten inclusief structurele mutaties in de reserves		-1.087.449	2.279.081
Incidentele baten en lasten (saldo)		1.392.928	-1.594.710
Structureel exploitatieresultaat		305.479	684.371

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT)

WNT-verantwoording 2021 Gemeente Heerde

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op Gemeente Heerde. De essentie is dat de topinkomens niet hoger zijn dan het inkomen van de minister-president. Voor de gemeente Heerde is het algemene bezoldigingsmaximum van toepassing. Deze is voor 2021 vastge-steld op € 209.000. Er zijn binnen de gemeente Heerde geen functionarissen met een bezoldiging op of over dit bedrag.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021				
bedragen x € 1	B. van Zutem		H.C. Lankman	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 101.989		€ 81.916	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.722		€ 9.762	
<i>Subtotaal</i>	€ 114.711		€ 91.678	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000		€ 209.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	€ 114.711		€ 91.678	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	B. van Zutthem	B. Espeldoorn- Bloemendaal	H.C. Lankman
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/05	01/12 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,89	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 99.882	€ 35.657	€ 6.593
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.093	€ 5.269	€ 1.193
<i>Subtotaal</i>	€ 118.975	€ 40.926	€ 7.786
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 74.201	€ 17.025
Bezoldiging	€ 118.975	€ 40.926	€ 7.786

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode maand 1 t/m 12

bedragen x € 1	F. Aerts	
Functiegegevens	Griffier (interim)	
Kalenderjaar	2021	2020
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	N.v.t.	2/6 - 30/11
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	6 maanden
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	N.v.t.	559
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 199	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	€ 160.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 107.887	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode		€ 52.266
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 52.266	

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 52.266 (in 2020)	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Overzicht SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/05</i>	
			€ 0	€ 47.244	Nee	Ja		
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A12B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/05</i>	
			Noord- en Oost-Gelderland	€ 30.566	Ja	€ 30.566	Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp	Besteding (T-1) - betreft nog niet	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	

		gedupeerden toeslagenproblematiek	verantwoorde bedragen over 2020	Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)		werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
	Gemeenten		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			€ 1.287	10	10	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i>	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08</i>			
			Ja	Nee	Ja			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle D2 Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12</i>		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten				

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/14</i>				
			€ 0	€ 0				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedrage n	Keuze normbedrage n
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/20</i>
			€ 3.800	€ 3.800	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T)				
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/22</i>				
			€ 0	€ 0				
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T)	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T)			
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/03</i>			

			Ja	1.778	1.572			
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/07</i>		
		1	Gemeente Heerde	-€ 9.136	Ja			
		2						
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11</i>		
		1	Gemeente Heerde	€ 142.532		Ja		
		2						
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06</i>

			1	SUVIS21-01014175	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2	SUVIS21-01234070	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			3	SUVIS21-01740184	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen		Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Gemeenten					
				Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
				RREW2020-00449207	€ 65.663	€ 65.663	1.145		Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagaffaire		Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
				0	€ 0	€ 0	Ja		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)		Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
				Gemeenten					
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		

			Indicator: D8/01	Indicator: D8/02	Indicator: D8/03	Indicator: D8/04	
			€ 293.092	€ 3.938	€ 11.704	€ 42.475	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstande nbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstande nbeleid	
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	
		1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	
			€ 7.500	€ 0	€ 5.579	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	

			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Aard controle R Indicator: D14/08		
		1						
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 Project Gemeente Heerde	€ 62.942	€ 62.942	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen

		lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 2.266.440	€ 14.606	€ 195.430	€ 795	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T)	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>	
			€ 6.512	€ 2.225	€ 0	€ 329.416	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
			€ 35.471	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten

		zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.659	€ 0	€ 14.729	€ 0	€ 0	
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 914	€ 0	€ 0	
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 162.271	€ 3.887	€ 1.365	€ 2.200	€ 0	
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 77.087	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 45.357	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	20	2	Ja			
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	22	0	Ja			

			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	15	0	Ja
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekking en - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking en Tozo in (jaar T)	
				<i>Aard controle R Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	
				€ 0	€ 0	0	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)	
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>	
				€ 0	€ 0	0	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie		

		Gemeenten	Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 59.700	€ 67.685					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
		1	Gemeente Heerde	€ 67.685	€ 48.372	€ 13.341	€ 5.972		
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1	1037527	€ 42.571	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	1013267	€ 25.000	€ 0	€ 5.000	€ 15.000	€ 5.000
			3						
			4						
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08								

			1	1037527	Nee		
			2	1013267	Ja		
			3				
			4				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording ? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03		
			€ 0	Ja	Nee		
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03		
			1 2020	SPUKIJZ21268	€ 54.023		
			2 2021	SPUKIJZ21R2079	€ 9.156		
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08
			1 Heerde, Berghuizerbad	€ 63.179	€ 63.179	€ 0	2021

Overzicht Taakvelden

Exploitatie	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021
1. Bestuur		
0-1 Bestuur	1.373.317	1.750.664
0-10 Mutaties reserves	-89.931	1.394
0-4 Overhead	21.060	21.930
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.037.620	1.004.775
1-2 Openbare orde en veiligheid	332.041	387.063
7-4 Milieubeheer	8.214	4.599
8-3 Wonen en bouwen	186.783	215.773
Totaal 1. Bestuur	2.869.104	3.386.199
2. Bedrijfsvoering		
0-1 Bestuur	89.000	89.000
0-10 Mutaties reserves	524.810	537.413
0-2 Burgerzaken	305.017	260.223
0-8 Overige baten en lasten	305.479	0
1-2 Openbare orde en veiligheid	12.070	11.878
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16.572	16.550
5-4 Musea	68.024	56.295
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-254.753	-73.752
Totaal 2. Bedrijfsvoering	1.066.219	897.607
3. Ruimte Wonen en Ondernemen		
0-10 Mutaties reserves	-572.027	-373.674
0-2 Burgerzaken	1.850	2.583
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	47.519	-404.326
0-5 Treasury	0	0
2-1 Verkeer en vervoer	2.514.918	2.305.406
3-1 Economische ontwikkeling	363.897	259.445
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	23.056	26.371
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0
3-4 Economische promotie	396.372	343.815
5-2 Sportaccommodaties	323.855	301.922
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.382.992	1.265.714
7-2 Riolering	-285.900	-271.547
7-3 Afval	-383.231	-352.702
7-4 Milieubeheer	725.052	594.254
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.785	-165.823
8-1 Ruimtelijke ordening	543.136	360.859
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	99.230	-89.328
8-3 Wonen en bouwen	550.518	429.876
Totaal 3. Ruimte Wonen en Ondernemen	5.729.452	4.232.846
4. Sociaal Maatschappelijk		
0-10 Mutaties reserves	-1.339.513	-1.318.451
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.970	4.567
0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	0
4-1 Openbaar basisonderwijs	95.089	87.131
4-2 Onderwijshuisvesting	1.583.404	1.408.913
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.154.221	946.205
5-1 Sportbeleid en activering	188.607	156.559
5-2 Sportaccommodaties	329.450	284.128
5-3 Cult.presentatie - productie en -partic.	384.517	376.620

Exploitate	Begroting 2021 (P+W)	Realisatie 2021
5-5 Cultureel erfgoed	76.146	45.823
5-6 Media	279.369	279.219
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.200	4.225
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	385.284	379.157
6-2 Wijkteams	3.641.790	3.406.093
6-3 Inkomensregelingen	1.241.409	1.250.855
6-4 Begeleide participatie	2.244.934	2.258.847
6-5 Arbeidsparticipatie	377.977	358.558
6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)	745.870	358.926
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.344.324	3.272.653
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.256.667	5.138.802
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	19.690	17.827
7-1 Volksgezondheid	633.007	639.906
8-3 Wonen en bouwen	15.331	17.054
Totaal 4. Sociaal Maatschappelijk	20.670.743	19.373.619
5. Overhead		
0-10 Mutaties reserves	-35.000	-30.000
0-4 Overhead	7.217.538	7.368.213
Totaal 5. Overhead	7.182.538	7.338.213
6. Algemene dekkingsmiddelen		
0-5 Treasury	-405.342	-65.855
0-61 OZB woningen	-3.539.310	-3.573.911
0-62 OZB niet-woningen	-1.074.747	-1.078.708
0-64 Belastingen overig	-1.099.530	-1.067.740
0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	-31.189.127	-32.103.741
3-4 Economische promotie	-220.000	-259.056
Totaal 6. Algemene dekkingsmiddelen	-37.528.056	-38.149.012
7. Onvoorzien		
0-8 Overige baten en lasten	10.000	0
Totaal 7. Onvoorzien	10.000	0
Gerealiseerd resultaat	0	-2.920.528

Bijlagen

Bijlage 1: Garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen zijn, naar de aard van de geldlening, als volgt ingedeeld.

Overzicht gegarandeerde geldleningen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
A. Gegarandeerde geldleningen als garant	7.545.363	8.204.442
B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang	28.105.809	31.099.456
C. Overige verleende garanties	847.504	755.122
Totaal	36.498.675	40.059.020

A. Gegarandeerde geldleningen als garant							
Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	Percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant bedrag van de lening per 31-12-2020	Opname/ Aflossing	Restant bedrag van de lening per 31-12-2021	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2020	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021
Woonstichting Triada	1.686.062	100	825.849	-102.205	723.644	825.849	723.644
OM Hattemerbroek B.V.	27.000.000	33	22.359.375	-1.687.500	20.671.875	7.378.593	6.821.719
Totaal	28.686.062		23.185.224	-1.789.705	21.395.519	8.204.442	7.545.363

B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang (indirect)							
Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	Percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant bedrag van de lening per 31-12-2020	Opname/ Aflossing	Restant bedrag van de lening per 31-12-2021	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2020	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021
Woonstichting Triada	6.000.000	50	6.000.000	-	6.000.000	3.000.000	3.000.000
Woonstichting Triada	1.279.458	50	735.475	-98.067	637.408	367.738	318.704
Woonstichting Triada	5.000.000	50	5.000.000	-	5.000.000	2.500.000	2.500.000
Woonstichting Triada	3.229.334	50	1.986.390	-159.407	1.826.983	993.195	913.492

Woonstichting Triada	7.500.000	50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada	5.000.000	50	4.000.000	1.000.000	5.000.000	2.000.000	2.500.000
Woonstichting Triada	1.200.000	50	1.200.000	-	1.200.000	600.000	600.000
Woonstichting Triada	2.625.959	50	1.167.354	-124.495	1.042.859	583.677	521.430
Woonstichting Triada		50	47.545	-47.545	-	23.772	-
Woonstichting Triada		50	901.542	-63.139	838.403	450.771	419.202
Woonstichting Triada		50	57.923	-28.645	29.278	28.962	14.639
Woonstichting Triada		50	728.615	-46.711	681.904	364.307	340.952
Woonstichting Triada		50	287.282	-16.654	270.628	143.641	135.314
Woonstichting Triada		50	8.277.952	-364.210	7.913.742	4.138.976	3.956.871
Woonstichting Triada		50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada		50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Stichting Habion	2.867.259	50	1.808.834	-138.422	1.670.412	904.417	835.206
Stichting Habion	1.600.000	50	1.600.000	-	1.600.000	800.000	800.000
Stichting Habion	5.900.000	50	5.900.000	-5.900.000	-	2.950.000	-
Totaal	42.202.010		62.198.913	-5.987.295	56.211.617	31.099.456	28.105.809

C. Overige verleende garanties							
Naam geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	Percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant bedrag van de lening per 31-12-2020	Opname/ Aflossing	Restant bedrag van de lening per 31-12-2021	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2020	Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	46.667	-3.333	43.333	46.667	43.333
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	46.667	-3.333	43.333	46.667	43.333
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	46.667	-3.333	43.333	46.667	43.333

Coöperatie Heerde Energiek	100.000	100	-	100.000	100.000	-	100.000
VSO ZMOK De Sprengen	520.000	100	455.000	-32.500	422.500	455.000	422.500
Stichting Molenbezit	12.500		817	-	817	20.502	-
Schaapskooiruiters	120.000	50	-	88.000	88.000	-	44.000
Hypotheken		100	267.360	-122.355	151.005	139.619	151.005
Totaal	902.500		863.177	23.146	892.322	755.122	847.504

Bijlage 2: Emu - saldo

EMU-saldo			
in € 1.000			
Omschrijving			
1.	(+)	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.737
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.538
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	931
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	164
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo			966

Het EMU-saldo van de gemeente Heerde komt uit op € 966.000. Het ministerie heeft in de septembercircularis van 2020 voor 2021 een individuele referentiewaarde aangegeven van € 1.611.000. De individuele EMU-referentiewaarde is een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De gemeente Heerde valt ruim binnen deze referentiewaarde.

Bijlage 3: Investerings / kredieten

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investering t/m 2020	(Restant) krediet 2021	Vermeerdering 2021	Vermindering 2021	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2022
7830001	Voorber.krediet Gemeentewerf	155.000	-	155.000	54.791	-	54.791	100.209	Nee	100.209
1.1 Kosten van onderzoek en ontwikkeling - IVA		155.000	-	155.000	54.791	-	54.791	100.209		100.209
Totaal 1. IVA		155.000	-	155.000	54.791	-	54.791	100.209		100.209
7424200	MFA Wapenveld - Grond	845.000	462.893	382.107	223.107	-9.150	213.957	168.150	Nee	168.150
1.2.1 Gronden en terreinen - MVA EN		845.000	462.893	382.107	223.107	-9.150	213.957	168.150		168.150
7230001	Inventaris Stip 0-100,2101	250.000	137.578	112.422	31.388	-	31.388	81.034	Nee	81.034

7421004 Bouwk.voorz.verh.scholen,B1701	10.000	536	9.464	-	-	-	9.464	Ja	-
7424104 De Heerd - reservering BTW	779.447	59.092	720.355	-	-	-	720.355	Nee	720.355
7424106 De Heerd - laatste fase	164.000	117.306	46.694	46.491	-	46.491	203	Nee	203
7433100 Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000	-	-	-	125.000	Nee	125.000
7443017 Noordgouw - Vervanging dak, 2001	733.000	693.472	39.528	3.266	-	3.266	36.261	Ja	-
7530548 Faberhal - herstellen sportvloer	30.000	-	30.000	26.851	-	26.851	3.149	Ja	-
7530625 Veessen - HWA,Hekwerk,dakvent. B1701	11.000	-	11.000	-	-	-	11.000	Ja	-
7530626 Veessen - dakbedek, sportvloer, 1701	36.000	-	36.000	-	-	-	36.000	Ja	-
7530632 Veessen - vervangen boeidelen	13.500	-	13.500	-	-	-	13.500	Ja	-
7530634 Veessen - Verduurzamen dak 2101	346.060	-	346.060	-	-	-	346.060	Nee	346.060
7540002 Veessen - Overkaping Podiumvoorz. 2017	53.000	-	53.000	56.071	-	56.071	-3.071	Nee	-3.071
7724202 Begr. Wapenveld - Verv. dakbedekk2001	15.000	-	15.000	-	-	-	15.000	Nee	15.000
7822900 Gemeentelijke gebouwen, B1799	490.605	77.367	413.238	137.563	-	137.563	275.675	Nee	275.675
7960129 Raadhuis - Renovatie,B1799	1.756.508	-99.631	1.856.139	1.181.146	-444.949	736.197	1.119.942	Nee	1.119.942
7960306 Eperweg - Verbeterpunten B1701	28.720	22.909	5.811	4.167	-	4.167	1.643	Ja	-
7960309 Eperweg - Verv. Bureasteolen, 2001	30.000	-	30.000	42.321	-	42.321	-12.321	Ja	-
1.2.1 Bedrijfsgebouwen - MVA EN	4.871.840	1.008.630	3.863.210	1.529.264	-444.949	1.084.315	2.778.895		2.680.198
7210249 Reconstructie wegen Bloemstraat 2101	-	-	-	-	-	-	-	Ja	-
7531526 Renovatie sportvelden, b1901	40.000	-	40.000	33.302	-	33.302	6.698	Nee	6.698
7531527 Verv. Div. objecten, 2001	7.500	-	7.500	-	-	-	7.500	Nee	7.500
7531528 Renovatie sportvelden, B2001	40.000	-	40.000	27.186	-	27.186	12.814	Nee	12.814
7531529 Renovatie sportvelden B2101	40.000	-	40.000	-	-	-	40.000	Nee	40.000
7531531 Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	-	7.500	-	-	-	7.500	Nee	7.500
1.2.1 GWW EN - MVA EN	135.000	-	135.000	60.488	-	60.488	74.512		74.512
7960776 Bestelauto plus kraan 1, 1601	56.900	-	56.900	56.860	-	56.860	40	Ja	-
7960777 Bestelauto plus kraan 2, 1601	56.000	-	56.000	56.098	-	56.098	-98	Ja	-
7960780 Peugeot 1	45.000	-	45.000	920	-	920	44.080	Nee	44.080
7960781 Peugeot 2	45.000	-	45.000	920	-	920	44.080	Nee	44.080
7960900 Tractie investeringen	974.506	-	974.506	-	-	-	974.506	Nee	974.506
1.2.1 Vervoermiddelen - MVA EN	1.177.406	-	1.177.406	114.798	-	114.798	1.062.608		1.062.666
7530547 Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	-	17.500	-	-	-	17.500	Nee	17.500

7530629	Veessen - verv.E-installatie,1901	6.500	3.510	2.990	-	-	-	2.990	Ja	-
7531520	Verv.bereg.instal, bron, ond.wpomp,1601	40.000	5.724	34.276	-	-	-	34.276	Nee	34.276
7650009	Flessenberg - Keukenblok,verlichting,170	20.000	-	20.000	-	-	-	20.000	Ja	-
7650010	Flessenberg - Verv. E Installatie, 1801	5.000	-	5.000	-	-	-	5.000	Ja	-
7960130	Raadhuis - Audiovisuele Voorz.2021	104.000	-	104.000	103.982	-41.593	62.389	41.611	Ja	-
7960414	Koffieautomaten, 2112	30.000	-	30.000	22.415	-	22.415	7.585	Nee	7.585
7960779	Platte wagen,2114	10.600	-	10.600	-	-	-	10.600	Ja	-
1.2.1 Machines, apparaten en installaties - MVA EN		233.600	9.234	224.366	126.397	-41.593	84.804	139.562		59.361
7011201	Voorbereiding M2A,1799	-	-	-	105.703	-	105.703	-105.703	n.v.t. *	-
7424008	Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	-	10.000	-	-	-	10.000	Nee	10.000
7530416	Wapenveld - verv. Gymtoestellen, 1901	18.000	1.263	16.737	5.493	-	5.493	11.244	Nee	11.244
7530534	Faberhal - Verv.boilers+ exp.vaten, 1401	9.000	-	9.000	-	-	-	9.000	Ja	-
7530541	Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling,	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	Nee	30.000
7530543	Faberhal - vloerafwerking, 1801	35.000	-	35.000	35.000	-	35.000	-	Ja	-
7530545	Faberhal - Verbetering 1873	20.000	14.774	5.226	2.865	-	2.865	2.361	Ja	-
7530546	Faberhal - verv. Gymtoestellen, 1901	15.000	8.791	6.209	-	-	-	6.209	Ja	-
7530549	Faberhal - verv. toestellen 2101	10.000	-	10.000	10.000	-	10.000	-	Ja	-
7530627	Veessen - Verv. Gymtoestellen, 1801	12.500	1.597	10.903	-	-	-	10.903	Ja	-
7531525	Ver.sportvelden div.object,1901	7.500	6.330	1.170	-	-	-	1.170	Ja	-
7960307	Eperweg - Verv.TL Verlichting Led, 1801	30.000	3.263	26.737	-	-	-	26.737	Nee	26.737
7960310	Eperweg - Vervangen TL- verlichting 2101	20.000	-	20.000	-	-	-	20.000	Nee	20.000
7980100	Datadistributie (M2A)	-	-	-	10.624	-	10.624	-10.624	n.v.t. *	-
7980200	Burgerzaken (M2A)	-	-	-	16.278	-	16.278	-16.278	n.v.t. *	-
7980300	belastingen (M2A)	-	-	-	506	-	506	-506	n.v.t. *	-
7980400	Kadaster (M2A)	-	-	-	506	-	506	-506	n.v.t. *	-
7980500	NHR (M2A)	-	-	-	506	-	506	-506	n.v.t. *	-
7980600	BAG (M2A)	-	-	-	505	-	505	-505	n.v.t. *	-

7980700 WKPD (M2A)	-	-	-	505	-	505	-505	n.v.t. *	
7980900 Sociale zaken (M2A)	-	-	-	77.330	-	77.330	-77.330	n.v.t. *	
7981000 Intergrale bedrijfsvoering (M2A)	-	-	-	3.662	-	3.662	-3.662	n.v.t. *	
7981100 GEO (M2A)	-	-	-	476	-	476	-476	n.v.t. *	
7981200 Zaakgerichtwerken	-	-	-	114.208	-	114.208	-114.208	n.v.t. *	
7990001 M2I - algemeen	-	-	-	13.487	-	13.487	-13.487	n.v.t.	-
7990010 Heerde - Zaakgerichtwerken, 2019	314.452	27.038	287.414	-	-	-	287.414	n.v.t.	-
1.2.1 Overige materiële vaste activa - MVA EN	531.452	63.056	468.396	397.655	-	397.655	70.741		97.981
Totaal 1.2.1 MVA EN	7.794.298	1.543.813	6.250.485	2.451.710	-495.692	1.956.018	4.294.467		4.142.867
7211999 Distelakker Kloosterakker(niet afschr)	590.000	458.257	131.743	139.370	-16.285	123.085	8.658	Ja	-
7722087 Vervanging drukriolering, 1601	66.391	28.369	38.022	36.486	-	36.486	1.536	Nee	1.536
7722090 Vervanging drukriolering, B1567	36.399	25.842	10.557	11.066	-	11.066	-510	Nee	-510
7722095 Export DG Dialog (HWA),1701	485.294	262.286	223.008	15.879	-	15.879	207.130	Nee	207.130
7722097 Vervanging drukriolering, 1701	41.422	-	41.422	33.171	-	33.171	8.251	Nee	8.251
7722098 Deelrep. Vrijverval riolering, 1701	49.000	17.003	31.997	14.981	-	14.981	17.016	Nee	17.016
7722099 Verbetering vuilemissie, 1701	36.272	21.129	15.144	-	-	-	15.144	Nee	15.144
7722101 Export DG Dialog (HWA),1801	605.026	561.842	43.184	-	-	-	43.184	Nee	43.184
7722102 Vernieuwen roiling, 1801	66.390	2.222	64.168	-2.222	-	-2.222	66.390	Nee	66.390
7722103 Vervanging drukriolering, 1801	245.754	221.168	24.586	-	-	-	24.586	Nee	24.586
7722104 Vervanging gemalen em, 1801	12.540	4.995	7.545	1.114	-	1.114	6.431	Nee	6.431
7722105 Verbetering vuilemissie, 1801	48.766	8.398	40.368	-	-	-	40.368	Nee	40.368
7722106 Export DG Dialog (HWA),1901	283.203	91.746	191.457	20.730	-	20.730	170.727	Nee	170.727
7722107 Vernieuwen roiling, 1901	283.017	246.957	36.060	-	-	-	36.060	Nee	36.060
7722108 Vervanging drukriolering, 1901	64.554	-	64.554	-	-	-	64.554	Nee	64.554
7722113 Vernieuwing riolering 2001	196.740	-	196.740	-	-	-	196.740	Nee	196.740
7722114 Vervanging drukriolering 2001	114.039	-	114.039	-	-	-	114.039	Nee	114.039
7722115 Gemalen BK 2001	17.000	-	17.000	-	-	-	17.000	Nee	17.000
7722117 Verbetering vuilemissie 2001	107.224	-	107.224	-	-	-	107.224	Nee	107.224
7722118 Vervanging vrijval 2101	116.624	-	116.624	-	-	-	116.624	Ja	-
7722119 Vervanging drukriolering 2101	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	Ja	-
7722120 Gemalen bk Deelreparatie vrijverval 2101	40.000	-	40.000	-	-	-	40.000	Ja	-
7722121 Vervanging gemalen em 2101	40.000	-	40.000	-	-	-	40.000	Ja	-
7722122 Verbetering vuilemissie 2101	150.000	-	150.000	-	-	-	150.000	Nee	150.000
7724026 Renovatie groenstructuur EK,1301	25.000	18.569	6.431	-	-	-	6.431	Nee	6.431

7724031 Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	-	50.000	17.703	-	17.703	32.297	Nee	32.297
7724801 Nieuwe begr.Wapenveld,107	-	-	-	-	-10.408	-10.408	10.408	n.v.t.	-
7724802 Engelmanskamp - Padenstructuur	-	-	-	-	-5.374	-5.374	5.374	n.v.t.	-
7822755 Engelsmanskamp buitenschilderwerk etc210	27.328	-	27.328	33.908	-	33.908	-6.580	Ja	-
1.2.2 GWW ENH - MVA ENH	3.847.983	1.968.782	1.879.201	322.186	-32.066	290.120	1.589.081		1.324.597
Totaal 1.2.2 MVA ENH	3.847.983	1.968.782	1.879.201	322.186	-32.066	290.120	1.589.081		1.324.597
7210236 Reconstructie wegen, 1701	35.000	26.354	8.646	-	-	-	8.646	Nee	8.646
7210244 Klein onvoorzien wegen, 2001	25.000	11.356	13.644	12.542	-	12.542	1.101	Ja	-
7210246 Plaatsing VRI brinklaan, 2001	125.000	120.342	4.658	5.212	-	5.212	-553	Ja	-
7210247 Reconstructie wegen Bloemstraat,2021	380.000	-184.395	564.395	396.679	-184.395	212.284	352.111	Nee	352.111
7210248 Reconstructie Veldzijderkamp/Nacht 2101	250.000	-	250.000	21.717	-	21.717	228.283	Nee	228.283
7210250 Kleine onvoorziene investeringen B2101	25.000	-	25.000	11.394	-3.250	8.144	16.856	Nee	16.856
7210251 Verbetering Kamperweg/Heerderstr,2101	200.000	-	200.000	200.092	-	200.092	-92	Ja	-
7210252 Wildroosters, 2112	20.000	-	20.000	-	-	-	20.000	Nee	20.000
7210253 Wildroosters, 2114	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	Nee	30.000
7210506 Bruggen Appeldoorns kanaal, 2001	600.000	483	599.517	1.264.260	-618.204	646.056	-46.538	Nee	-46.538
7210618 Vern, openbare verlichting, 2001	50.000	13.651	36.349	25.166	-	25.166	11.182	Nee	11.182
7210619 Vernieuwing openbare verlichting 2101	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	Nee	50.000
7211035 Actualisatie GVVP, 1701	25.000	12.537	12.463	-	-	-	12.463	Nee	12.463
7211037 Aanp. conflictsituatie GVVP, B1901	25.000	20.328	4.672	4.888	-	4.888	-216	Ja	-
7211038 Aanp. conflictsituatie GVVP, B2001	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	-	Ja	-
7211039 Aanpassing conflictsituaties (GVVP) 2101	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	-	Ja	-
7560017 Renovatie Plantsoenen, 2001	50.000	47.314	2.686	7.380	-	7.380	-4.693	Ja	-
7560018 Renovatie plantsoenen 2101	50.000	-	50.000	5.258	-	5.258	44.742	Nee	44.742
7560124 Verbetering fietsvoorziening, 1901	200.000	189.894	10.106	-	-	-	10.106	Nee	10.106
7560126 Verbetering Fietsvoorziening, 2001	200.000	132.927	67.073	-	-	-	67.073	Nee	67.073
7560127 Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	-	57.000	-	-	-	57.000	Nee	57.000
7580015 Investerings speelplan, B1901	25.000	21.296	3.704	-	-	-	3.704	Ja	-
7580016 Investerings speelplan, B2001	25.000	-	25.000	19.737	-	19.737	5.263	Ja	-
7580017 Investerings speelplan B2101	25.000	-	25.000	-	-	-	25.000	Nee	25.000

1.2.3 GWW MN - MVA MN	2.522.000	412.087	2.109.913	2.024.324	-805.849	1.218.475	891.438	886.924
Totaal 1.2.3 MVA MN	2.522.000	412.087	2.109.913	2.024.324	-805.849	1.218.475	891.438	886.924
7330002 Warenhuisheerde acht.lening	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	Nee 100.000
1.3.1 Leningen aan woningbouwcorporaties - FVA	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	100.000
7915000 Stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen	-	-	-	-380	-	-380	380	n.v.t. -
7822201 Startersleningen	-	-	-	8.879	-	8.879	-8.879	n.v.t. -
1.3.1 Overige langlopende leningen - FVA	-	-	-	8.499	-	8.499	-8.499	-
Totaal 1.3.1 FVA	100.000	-	100.000	8.499	-	8.499	91.501	100.000
Eindtotaal	14.419.281	3.924.682	10.494.599	4.861.511	-1.333.607	3.527.903	6.966.696	6.554.596

n.v.t. Dit houdt in dat het geen lopende investering is, maar wel als onderdeel van deze bijlage is opgenomen t.b.v. totaalaansluiting

n.v.t.* Dit houdt in dat het geen lopende investering is, maar wel als onderdeel van deze bijlage is opgenomen t.b.v. totaalaansluiting. De begroting hiervan staat opgenomen onder M2A projecten onder de WBS elementen. In totaal 34% van het totaalbedrag begroot onder M2A projecten is voor de gemeente Heerde.

Bijlage 3.1 Investerings mee naar volgend jaar

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opgegeven opmerking
7830001	Voorber.krediet Gemeentewerf	155.000	54.791	100.209	
Totaal 1. IVA		155.000	54.791	100.209	
7424200	MFA Wapenveld - Grond	845.000	676.850	168.150	Meenemen naar 2022. Plan is nog in ontwikkeling. Bedrag daarvoor benodigd.
7230001	Inventaris Stip 0-100,2101	250.000	168.966	81.034	Meenemen naar 2022.
7424104	De Heerd - reservering BTW	779.447	59.092	720.355	In afwachting van uitspraak belastingdienst. Staat los van andere onderzoek
7424106	De Heerd - laatste fase	164.000	163.797	203	
7433100	Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000	Toekomstbestendigheid Sprengen College ligt onder druk, vandaar nog geen kosten gemaakt. Budget meenemen naar 2022.
7530634	Veessen - Verduurzamen dak 2101	346.060	-	346.060	Moet nog gerealiseerd worden
7540002	Veessen - Overkaping Podiumvoorz. 2017	53.000	56.071	-3.071	
7724202	Begr. Wapenveld - Verv. dakbedekk2001	15.000	-	15.000	Moet nog gerealiseerd worden
7822900	Gemeentelijke gebouwen, B1799	490.605	214.930	275.675	Dit betreft aanpassingen in gemeentelijke gebouwen, dit loopt nog.
7960129	Raadhuis - Renovatie,B1799	1.756.508	636.566	1.119.942	Wordt in 2022 opgeleverd
7531526	Renovatie sportvelden, b1901	40.000	33.302	6.698	

7531527 Verv. Div. objecten, 2001	7.500	-	7.500	Alle posten van sport waar nog budget beschikbaar is moet open blijven staan. Er komen nog een aantal uitgaven (subsidies aan sportverenigingen aan) waarvoor dit budget beschikbaar moet blijven. Als het goed is worden alle posten tot 2022 dit jaar opgemaakt met de subsidie voor de skeelerclub.
7531528 Renovatie sportvelden, B2001	40.000	27.186	12.814	
7531529 Renovatie sportvelden B2101	40.000	-	40.000	
7531531 Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	-	7.500	
7960780 Peugeot 1	45.000	920	44.080	Nog niet aangeschaft
7960781 Peugeot 2	45.000	920	44.080	Nog niet aangeschaft
7960900 Tractie investeringen	974.506	-	974.506	Verzamelpost. Auto's en tractiemiddelen zijn langer gebruikt. Worden binnenkort vervangen door waarschijnlijk wat duurdere middelen en dan wordt dit krediet hiervoor gebruikt.
7530547 Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	-	17.500	Meenemen naar 2022. Aansturing verlichting ernstig verouderd. Deze wordt in 2022 vervangen.
7531520 Verv.bereg.instal, bron, ond.wpomp,1601	40.000	11.448	28.552	Post moet behouden blijven ivm mogelijke vervanging van de beregeningsinstallatie op de sportvelden. Dit zijn geen geplande werkzaamheden, maar onvoorzien.
7960414 Koffieautomaten, 2112	30.000	22.415	7.585	
7424008 Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	-	10.000	Meenemen naar 2022.
7530416 Wapenveld - verv. Gymtoestellen, 1901	18.000	6.756	11.244	Meenemen naar 2022. Enkele sporttoestellen verouderd. Vervanging in planning. Toestellen gaan mee indien doorgang ontwikkeling naar MFA Wapenveld.
7530541 Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling,	30.000	-	30.000	Meenemen naar 2022. Vanwege virusverspreiding inzetten op gedwongen luchtverversing.
7960307 Eperweg - Verv.TL Verlichting Led, 1801	30.000	3.263	26.737	Meenemen naar 2022. Valt samen met de nog uit te voeren herinrichting.
7960310 Eperweg - Vervangen TL-verlichting 2101	20.000	-	20.000	
Totaal 1.2.1 MVA EN	6.219.626		2.082.483 4.137.143	
7722087 Vervanging drukriolering, 1601	66.391	64.855	1.536	Toelichting objectnummers 7722087 t/m 7722122: In 2020 is een nulmeting uitgevoerd op de mechanische riolering. De eerste berichten zijn dat de vastgestelde investeringen van 2016, 2017, 2018 en 2019 noodzakelijk zijn om de drukriolering op orde te brengen. Grote projecten als de hoogwatergeul hebben er toe geleid dat een achterstand in de vervanging is ontstaan. Dit willen we in 2022, voor zover mogelijk, in gang zetten
7722090 Vervanging drukriolering, B1567	36.399	36.909	-510	
7722095 Export DG Dialog (HWA),1701	485.294	278.164	207.130	
7722097 Vervanging drukriolering, 1701	41.422	33.171	8.251	
7722098 Deelrep. Vrijverval riolering, 1701	49.000	31.984	17.016	
7722099 Verbetering vuilemissie, 1701	36.272	21.129	15.144	
7722101 Export DG Dialog (HWA),1801	605.026	561.842	43.184	
7722102 Vernieuwen roilering, 1801	66.390	-	66.390	
7722103 Vervanging drukriolering, 1801	245.754	221.168	24.586	

7722104	Vervanging gemalen em, 1801	12.540	6.109	6.431	
7722105	Verbetering vuilemissie, 1801	48.766	8.398	40.368	
7722106	Export DG Dialog (HWA),1901	283.203	112.476	170.727	
7722107	Vernieuwen roilering, 1901	283.017	246.957	36.060	
7722108	Vervanging drukriolering, 1901	64.554	-	64.554	
7722113	Vernieuwing riolering 2001	196.740	-	196.740	
7722114	Vervanging drukriolering 2001	114.039	-	114.039	
7722115	Gemalen BK 2001	17.000	-	17.000	
7722117	Verbetering vuilemissie 2001	107.224	-	107.224	
7722122	Verbetering vuilemissie 2101	150.000	-	150.000	
7724026	Renovatie groenstructuur EK,1301	25.000	18.569	6.431	Post moet behouden blijven ivm toekomstige vervanging/aanleg van nieuwe paden op de begraafplaatsen. Het resterent budget zou ook uit de kostensoort 7724031 gehaald mogen worden zodat hier geen beschikbaar budget meer is en er maar 1 kostensoort open hoeft blijven te staan voor de begraafplaatsen.
7724031	Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	17.703	32.297	Post moet behouden blijven ivm toekomstige vervanging/aanleg van nieuwe paden op de begraafplaatsen.
Totaal 1.2.2 MVA ENH		2.984.031	1.659.434	1.324.597	
7210236	Reconstructie wegen, 1701	35.000	26.354	8.646	Restant nog voor het vaststellen Wegenleger.
7210247	Reconstructie wegen Bloemstraat,2021	380.000	212.284	167.716	Afronding 2022
7210248	Reconstructie Veldzijderkamp/Nacht 2101	250.000	21.717	228.283	Afronding 2022
7210250	Kleine onvoorziene investeringen B2101	25.000	8.144	16.856	Nog verplichtingen voor o.a. e-laadpunten.
7210252	Wildroosters, 2112	20.000	-	20.000	Loopt door naar 2022
7210253	Wildroosters, 2114	30.000	-	30.000	Loopt door naar 2022
7210506	Bruggen Appeldoorns kanaal, 2001	600.000	646.538	-46.538	Afronding 2022
7210618	Vern, openbare verlichting, 2001	50.000	38.818	11.182	Komen nog facturen voor binnen, meerwerk Kamperweg.
7210619	Vernieuwing openbare verlichting 2101	50.000	-	50.000	Liander heeft afgelopen jaar de tarieven (per ongeluk) veel te hoog vastgesteld, waardoor masten vervangen veel duurder werd. Daarom is dit werk uitgesteld, en is dit budget aankomend jaar nodig. (Toen de daadwerkelijke tarieven juist vastgesteld zijn had de aannemer geen capaciteit om de werkzaamheden voor ons uit te voeren.
7211035	Actualisatie GVVP, 1701	25.000	12.537	12.463	Afronding 2022
7560018	Renovatie plantsoenen 2101	50.000	5.258	44.742	Post moet behouden blijven. Budget wordt in 2022 uitgegeven

7560124 Verbetering fietsvoorziening, 1901	200.000	189.894	10.106	Voor verkenning F50
7560126 Verbetering Fietsvoorziening, 2001	200.000	132.927	67.073	voor verbetering fietspad Elburgerweg-Heerderstrand.
7560127 Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	-	57.000	Loopt door naar 2022
7580017 Investerings speelplan B2101	25.000	-	25.000	Loopt door naar 2022
Totaal 1.2.3 MVA MN	1.997.000	1.294.471	702.529	
7330002 Warenhuisheerde acht.lening	100.000	-	100.000	
Totaal 1.3.1 FVA	100.000	-	100.000	
Eindtotaal	11.455.657	5.091.179	6.364.477	

Bijlage 3.2 Investerings afgesloten

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opgegeven opmerking
7421004	Bouwk.voorz.verh.scholen,B1701	10.000	536	9.464	
7443017	Noordgouw - Vervanging dak, 2001	733.000	696.739	36.261	Kan afgesloten, dak is vervangen
7530548	Faberhal - herstellen sportvloer	30.000	26.851	3.149	
7530625	Veessen - HWA,Hekwerk,dakvent. B1701	11.000	-	11.000	Afsluiten. Werkzaamheden vallen onder 7540002
7530626	Veessen - dakbedek, sportvloer, 1701	36.000	-	36.000	Afsluiten. Werkzaamheden vallen onder 7540002
7530632	Veessen - vervangen boeidelen	13.500	-	13.500	
7960306	Eperweg - Verbeterpunten B1701	28.720	27.077	1.643	
7960309	Eperweg - Verv. Bureasteolen, 2001	30.000	42.321	-12.321	is incl. aanschaf vergaderstoelen
7960776	Bestelauto plus kraan 1, 1601	56.900	56.860	40	
7960777	Bestelauto plus kraan 2, 1601	56.000	56.098	-98	
7530629	Veessen - verv.E-installatie,1901	6.500	-	6.500	
7650009	Flessenberg - Keukenblok,verlichting,170	20.000	-	20.000	Afsluiten. Afhankelijk van ontwikkeling samenvoeging Ds. Van Maasschool en Goede Herderschool op locatie aan de Flessenbergweg. Voortbestaan Maaszaal staat onder druk.
7650010	Flessenberg - Verv. E Installatie, 1801	5.000	-	5.000	Vandaar geen investeringen meer.
7960130	Raadhuis - Audiovisuele Voorz.2021	104.000	62.389	41.611	Afsluiten, is onderdeel van renovatie Raadhuis.

7960779 Platte wagen,2114	10.600	-	10.600	Wordt niet aangeschaft.
7011201 Voorbereiding M2A,1799	-	-	-	
7530534 Faberhal - Verv.boilers+ exp.vaten, 1401	9.000	-	9.000	
7530543 Faberhal - vloerafwerking, 1801	35.000	35.000	-	
7530545 Faberhal - Verbetering 1873	20.000	17.639	2.361	
7530546 Faberhal - verv. Gymtoestellen, 1901	15.000	8.791	6.209	Object: 7530546+7530549+7530627: In totaal goedkoper dan voorzien
7530549 Faberhal - verv. toestellen 2101	10.000	10.000	-	
7530627 Veessen - Verv. Gymtoestellen, 1801	12.500	1.597	10.903	
7531525 Ver.sportvelden div.object,1901	7.500	6.330	1.170	
Totaal 1.2.1 MVA EN	1.260.220	1.048.226	211.994	
7211999 Distelakker Kloosterakker(niet afschr)	590.000	581.342	8.658	
7722118 Vervanging vrijval 2101	116.624	-	116.624	7722118 t/m 7722121: Werkzaamheden niet uitgevoerd.
7722119 Vervanging drukriolering 2101	50.000	-	50.000	
7722120 Gemalen bk Deelreparatie vrijverval 2101	40.000	-	40.000	
7722121 Vervanging gemalen em 2101	40.000	-	40.000	
7822755 Engelsmanskamp buitenschilderwerk etc210	27.328	33.908	-6.580	
Totaal 1.2.2 MVA ENH	863.952	615.249	248.703	
7210244 Klein onvoorzien wegen, 2001	25.000	23.899	1.101	
7210246 Plaatsing VRI brinklaan, 2001	125.000	125.553	-553	
7210251 Verbetering Kamperweg/Heerderstr,2101	200.000	200.092	-92	
7211037 Aanp. conflictsituatie GVP, B1901	25.000	25.216	-216	
7211038 Aanp. conflictsituatie GVP, B2001	25.000	25.000	-	
7211039 Aanpassing conflictsituaties (GVP) 2101	25.000	25.000	-	
7560017 Renovatie Plantsoenen, 2001	50.000	54.693	-4.693	
7580015 Investerings speelplan, B1901	25.000	21.296	3.704	
7580016 Investerings speelplan, B2001	25.000	19.737	5.263	
Totaal 1.2.3 MVA MN	525.000	520.485	4.515	
Eindtotaal	2.649.172	2.183.961	465.211	

Bijlage 4: Afkortingelijst

APV	= Algemeen Plaatselijke Verordening
Arbo	= Arbeidsomstandigheden
AWBZ	= Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	= Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	= Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	= Besluit bijstandverlening zelfstandigen
Begr.wijz.	= begrotingswijziging
BGT	= Basiskaart Grootsthalige Topografie
BNG	= Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	= Besluit Ruimtelijke Ordening
BRP	= Basis Registratie Personen
BTW	= Bruto Toegevoegde Waarde
BV	= Besloten Vennootschap
c.q.	= casu quo
Cao	= Collectieve arbeidsovereenkomst
CJG	= Centra Jeugd en Gezin
DVA	= Dienstverleningsafspraken
e.d.	= en dergelijke
EG	= Europese Gemeenschap
EMU	= Economische en Monetaire Unie
etc.	= et cetera
Fido	= Financiering decentrale overheden
fte	= fulltime-equivalent
FWI	= Fonds Werk en Inkomen
GBA	= Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	= Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	= Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	= Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GPR	= Gemeentelijke Praktijk Richtlijn
GRP	= Gemeentelijk rioleringsplan

GVVP	= Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
H2O	= Hattem, Heerde en Oldebroek
HOF	= Houdbare Overheidsfinanciën
HUP	= Handhavings Uitvoerings Programma
IAU	= Incidenteel aanvullende uitkering
i.o.	= in oprichting
ICT	= informatie- en communicatietechnologie
ID-kaart	= Identiteitskaart
IOAZ	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
KWP3	= Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019
m.b.t.	= met betrekking tot
m2	= vierkante meter
M2A	= project modernisering applicatielandschap
mbo	= middelbaar beroeps onderwijs
MDT	= Multi Disciplinair Team
MFA	= multifunctionele accommodatie
MPG	= Meerjaren Prognose Grondexploitatie
MT	= Managementteam
NAW	= Naam, adres en woonplaats
NEN	= Nederlandse norm
NHR	= Nieuwe Handels Register
NIEGG	= Niet in exploitatie genomen gronden
NOG	= Noord- en Oost Gelderland
NT	= Nederlandse taal
NUP	= Nationaal Uitvoerings Programma
NV	= Naamloze Vennootschap
o.a.	= onder andere
OAB	= Onderwijs Achterstanden Beleid
OBO	= Openbaar Basis Onderwijs
ODNV	= Omgevingsdienst Noord- Veluwe
OM	= Openbaar Ministerie

OZB	= Onroerende Zaak Belasting
PGB	= Persoons Gebonden Budget
P&C cyclus	= Planning - en control cyclus
RDW	= Rijksdienst Wegverkeer
RGV	= Recreatiegemeenschap Veluwe
RNV	= Regio Noord-Veluwe
RO	= Ruimtelijke ontwikkeling
ROD	= Regionale Omgevingsdiensten
ROVA	= Regionale Organisatie Verwijdering Afvalstoffen
soza	= sociale zaken
t.b.v.	= ten behoeve van
UWV	= Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	= Vereniging van Nederlandse gemeenten
VNOG	= Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VOF	= Vennootschap onder firma
VTH	= Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VWS	= Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	= Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WGS	= Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WMO	= Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wob	= Wet openbaarheid van bestuur
WOZ	= Wet Onroerende Zaken
WRO	= Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	= Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	= Wet sociale werkvoorziening
WWB	= Wet Werk en Bijstand

